

Edita: Universitat de Girona

ISBN: 978-84-8458-419-3

Dipòsit Legal : GI. 701-2013

Universitat de Girona: Servei de Publicacions
Ed. Les Àligues - Pl. Sant Domènec, 3,
17071 Girona
Tel. 972 41 82 06 - Fax 972 41 80 31
www.udg.edu/publicacions/
publicacions@udg.edu

Aquesta publicació té el seu origen en el treball de recerca realitzat dins del Màster d'Iniciació a la Recerca en Humanitats de la Facultat de Lletres de la UdG, dirigit pel doctor Pep Valsalobre, llegit el 25 de febrer de 2013 i que va obtenir la qualificació de Matrícula d'Honor.

El manuscrit núm. 6 del CRAI de la Biblioteca de Reserva de la Universitat de Barcelona ha estat fins ara un text pràcticament desconegut i s'edita aquí per primera vegada.

La imatge de la pàgina anterior correspon a la portada del manuscrit.

ÍNDIX

	Pàgina
Aproximació a la biografia de Teresa Mir i March (1681-1764)	4
Estructura del manuscrit número 6	6
Centres documentals i abreviatures	7
Criteris d'edició	8
Edició de l'obra	10
Portada	11
Text I <i>Relació y breu resumen del que Déu ha obrat en lo natural y modo de viurer de la senyora Teresa Mir y March</i>	13
Text II <i>Rabó de l'esperit y del que ha passat en lo interior de la senyora Teresa Mir y March, natural de la vila de Olot, bisbat de Gerona, que ella matexa dóna a son pare espiritual y confessor</i>	24

APROXIMACIÓ A LA BIOGRAFIA DE TERESA MIR I MARCH (1681-1764)

Teresa Mir i March fou una dona del tombant del XVII-XVIII que, a diferència del que era habitual a l'època, va gaudir d'una extraordinària longevitat i va tenir el mèrit de deixar-nos el relat de les seves experiències místiques —que segueixen el model de Teresa d'Àvila—, única autobiografia espiritual en català de moment coneguda del període d'hegemonia del gènere. La majoria de dones no va tenir l'oportunitat d'aprendre a llegir i escriure. Teresa, en canvi, era bona lectora ja que va comptar des de petita amb el suport d'una preceptora i un entorn familiar format i favorable a la seva educació. A través de la introducció del seu confessor, Esteve Gay, i de la consulta a fonts documentals sacramentals i notarial, ¹ hem extret una sèrie de dades biogràfiques que detallem seguidament.

Teresa era filla del manresà Bonifaci March, doctor en medicina, i de Maria Bosch de Platraver, olotina de família benestant. El seu avi patern, Gaspar, havia fet de botiguer a la capital del Bages. Quan Bonifaci es va casar en primeres núpcies amb Maria van marxar a viure a Olot. El matrimoni va durar vint anys, naixent Teresa el 1681, sisena filla d'un total de set.

A finals del segle XVII hi havia una alta taxa de mortalitat infantil i grans epidèmies, d'aquelles que deixaven les poblacions reduïdes a una ombra del que havien estat. De les cinc nenes i dos nens només van sobreviure Teresa i una germana més gran, monja a les carmelites descalces de Valls. La mare, extremadament devota, havia tingut estats d'èxtasi en què la família l'havia vista elevant-se, segons ens relata Esteve Gay a través del record de Teresa. Va ser enterrada al convent del Carme d'Olot el dia 5 de setembre de 1689² quan la nena només tenia vuit anys. Com a filla de casa bona, l'educació de Teresa —que fins llavors corria a càrrec de la mare— va passar a dependre d'una mestra domiciliària.

Bonifaci March es va tornar a casar el 22 de febrer de 1694 amb l'empordanesa Margarida Llorenç.³ Al cap de pocs mesos, el 3 de juny de 1694, ⁴ Teresa també va contraure matrimoni —malgrat la vocació inicial de ser monja— amb Josep Mir, doctor en dret i jutge de Castelló d'Empúries, fill d'un anterior casament de la seva madrastra Margarida Llorenç amb el doctor en medicina Joan Mir,⁵ difunt. Segons el costum de l'època, Teresa va adoptar el nom del marit i, per tant, des d'aquell moment es va fer dir Teresa Mir i March i probablement va marxar a viure a Castelló d'Empúries, lloc de residència i destinació laboral del seu marit. Consta documentalment que al matrimoni del pare hi va haver fortes desavinences. El 17 d'octubre de 1695, Bonifaci March va fer testament,⁶ deixant a Teresa Mir hereva universal; morí al cap de tres dies, essent enterrat al convent del Carme.⁷

Rabó de l'esperit se situa a Castelló d'Empúries (des del tercer diumenge d'abril de 1709 fins el 12 de desembre de 1712) i a l'enviudar, a Olot (des de finals de 1712 fins la Quaresma de 1714). En un

¹ Agraeixo a l'historiador Miquel Puig que m'hagi proporcionat algunes d'aquestes referències.

² Llibre d'Òbits de Sant Esteve d'Olot 1677-1708, f. 49v, ADG.

³ Llibre de Matrimonis de Sant Esteve d'Olot 1677-1717, f. 69v, ADG.

⁴ Llibre de Matrimonis de Sant Esteve d'Olot 1677-1717, f. 71, ADG.

⁵ Llibre de Matrimonis de Castelló d'Empúries 1609-1688, f. 138, ADG.

⁶ Notari Jaume Oliveres d'Olot, llibre de Testaments, f. 187-188, 17 d'octubre de 1695, ACGAX.

⁷ Llibre d'Òbits de Sant Esteve d'Olot 1677-1708, f. 79 v, ADG.

determinat moment de l'escrit,⁸ Teresa fa referència al seu fill, Domènec Mir, nascut l'any 1704.⁹ És l'única vegada que apareix en tota l'autobiografia, tot i que sabem que va viure fins a l'edat de trenta anys.¹⁰

Teresa va tancar el seu relat amb dos grans projectes: fundar un convent de monges i escriure un llibre sobre el dolors de la Verge, continuant la tasca de sor María de Ágreda. Del resultat d'aquests ambiciosos objectius no en sabem de moment res. Teresa Mir i March va fer testament el 21 de març de 1752,¹¹ deixant els seus béns a repartir entre l'Obra de l'Església de Sant Esteve d'Olot i la Venerable Congregació de Maria Santíssima dels Dolors de la mateixa vila. Va morir el 22 de juliol de 1764, a l'edat de vuitanta-quatre anys.¹²

⁸ Mir § 43.

⁹ Bateig de Domènec Mir i March, el 7 d'agost de 1704, pel prevere Esteve Gay. Llibre de Bateigs de Castelló d'Empúries, 1702-1716, f. 40 v, ADG.

¹⁰ Enterrament de Domènec Mir i March, el 12 de març de 1735. Llibre d'Òbits de Sant Esteve d'Olot, 1735-1749, f. 3, ADG.

¹¹ Notari Gaspar Clapera d'Olot, 1752, f. 59v-61v, 21 de març de 1752, ACGAX.

¹² Llibre d'Òbits de Sant Esteve d'Olot 1749-1776, f. 166, ADG.

ESTRUCTURA DEL MANUSCRIT NÚMERO 6

A la Biblioteca de Reserva de la Universitat de Barcelona, dins la col·lecció «Manuscrits» i amb la signatura actual «Reserva 07 Ms. 6», trobem l'únic testimoni del text que editem. L'exemplar, en un bon estat de conservació, està enquadernat en pergamí de petaca aprofitant una notació musical del segle XVI. Al llom hi trobem un teixell amb el títol «Rahó de l'esprit [sic] de senyora Teresa Mir y March». Escrit en suport paper, el manuscrit es compon d'un full de guarda i 145 folis útils, agrupats en set plecs de vint fulls relligats, excepte el primer plec i el cinquè, que en tenen vint-i-dos i vint-i-quatre respectivament. L'obra aplega dos textos diferents, separats per alguns folis en blanc.¹³

El primer text, el més breu, porta el títol: *Relació i breu resumen del que Déu ha obrat en lo natural modo de viurer de la senyora Teresa Mir y March...* Inclou la portada, la traducció de les llegendes llatines al català amb la protesta —que precedia qualsevol text a mode de justificació en una societat contrareformista de complet control ideològic religiós— i la introducció de dotze fulls del prevere Esteve Gay, que segueix el model d'un relat hagiogràfic on s'enalteix la figura de Teresa. S'estén des del naixement a Olot, amb la descripció de pare i mare, nombre de germans, jocs infantils, adolescència, casament i trasllat a Castelló d'Empúries, iniciació a l'oració mental, visions i escriptura... fins a un tancament en forma de cercle, tornant als primers anys d'infantesa. Està dividit en trenta-sis fragments de diferent extensió, sense punts i a part ni datació, tot i que segueixen un ordre cronològic.

El segon text, molt més extens, és pròpiament el cos de l'obra: *Rahó de l'espirit y del que ha passat en lo interior de la senyora Teresa Mir y March, natural de la vila de Olot, bisbat de Gerona, que ella matexa dóna a son pare espiritual y confessor...* Els 110 fulls són el relat en primera persona de les experiències interiors de la beata, dividit en 289 paràgrafs de llargada diversa, sense punts i a part. Cadascuna de les diferents dates està numerada com al *Libro de la Vida* de Teresa d'Àvila, començant l'1 amb la primera visió de Mir, el tercer diumenge d'abril de 1709 a l'Església Major de Castelló d'Empúries, i acabant el 289 el primer diumenge de Quaresma de 1714, mentre llegia *Mística ciudad de Dios* de sor María de Ágreda.

La lletra dels dos textos, bella i entenedora, és tota de la mateixa mà i podem afirmar, després de contrastar-la amb d'altres documents, que pertany a Esteve Gay.¹⁴ El manuscrit podria ser una còpia passada en net a partir de diversos fulls solts, potser amb finalitats editorials.

¹³ Aquests espais en blanc tenen una explicació lògica: el primer (deu fulls) va des del final del text I —que tenia assignat el primer plec de vint-i-dos— fins al començament del text II. El segon (tretze fulls) ve després de l'acabament del text II fins a exhaurir el setè plec.

¹⁴ Com el bateig de Domènec Mir, del 7 d'agost de 1704. Llibre de Bateigs de Castelló d'Empúries, 1702-1716, f. 40 v, ADG.

CENTRES DOCUMENTALS

ACGAX	Arxiu Comarcal de la Garrotxa
ADG	Arxiu Diocesà de Girona

ABREVIATURES

af. int.	afegit a la interlínia
af. marg.	afegit al marge
DCVB	A. M. Alcover i F. de B. Moll (1926-1962). <i>Diccionari català-valencià-balear</i> . Recuperat 17 gener 2013, a http://www.dcvb.iecat.net/
f.	foli
Lab.	Pere Labernia, <i>Diccionari de la llengua catalana ab la correspondencia castellana i llatina</i> , 2 vols., Barcelona: Hereus de la V. Pla, 1839-1840.
subr. ms.	subratllat al manuscrit
veg.	vegeu
§	paràgraf

CRITERIS D'EDICIÓ

La transcripció s'ha fet d'acord amb les normes seguides per l'editorial Barcino en la col·lecció «Els Nostres Clàssics».¹⁵ L'establiment del text s'ha basat en l'únic testimoni conegut, el manuscrit núm. 6 de la Biblioteca de Reserva de la Universitat de Barcelona.

Fent una breu síntesi dels criteris adoptats, a la transcripció s'ha respectat sempre el text del manuscrit, però s'hi han regularitzat els usos de u/v i i/j, s'ha usat el punt volat per a indicar les elisions vocàliques que avui s'haurien d'escriure normativament, desaglutinant de manera sistemàtica els mots afectats, i s'han adoptat les convencions gràfiques de la normativa actual pel que fa a distribució gràfica dels mots, apostrofació, guionets; per exemple: «apartant-m'o», «que m», etc. L'accentuació i ús de la dièresi segueix les normes del català actual. Els textos en altres llengües –castellà i llatí– van en cursiva, així com el desenvolupament de les abreviatures, com ara a «*santíssima*» o «*senyor*».

S'ha regularitzat l'ús de majúscules i minúscules, circumscriuint les primeres a nom propi i no a tractaments de respecte religiós. En aquest sentit, s'ha transcrit «ell» i «ella» encara que ens parli de Jesús o la Verge; «sant Domingo», si es refereix a la persona santa i «Sant Domingo» si es tracta del lloc físic; «Señor» quan és la designació personal 'Déu' i «señor» quan implica una relació de vassallatge; a «*santíssima* Trinitat» o «Christo *senyor nostre*» mantenim una sola majúscula pel conjunt. Tot i així, en determinats casos, pel caràcter discrecional que té l'ús de les majúscules, ens hem limitat a vetllar per la coherència dins la transcripció. Tal com marca la normativa d'avui, les celebracions religioses com «Pasqua» i «Tots los Sants» s'escriuen amb majúscula inicial i els mesos amb minúscula.

La puntuació és segons l'ús actual, amb el seu grau d'interpretació inevitable. S'han eliminat comes amb l'objectiu de fer la lectura menys sincopada. A les expressions repetitives, s'ha procurat mantenir el mateix criteri de puntuació durant tota la transcripció. Al manuscrit cada fragment numerat està compost d'un sol paràgraf; en alguns casos, sobretot si els fragments són molt llargs, hem introduït punts i a part. Als incisos, s'ha optat per guió llarg o parèntesi en funció del grau de vinculació amb la resta de text. Teresa Mir moltes vegades comença els fragments contextualitzant el que explicarà mitjançant una frase seguida de dos punts; aquests casos els hem transcrit amb punt i seguit o bé coma.

Els fragments d'estil directe s'han marcat amb guions llargs que no són al text base, amb la intenció de fer el text més agradable al lector. Al manuscrit es marquen mitjançant el subratllat, tot i que és una pràctica que moltes vegades també s'aplica als d'estil indirecte. Així mateix, les xifres dels anys sempre van subratllades.

Les notes a peu de pàgina pretenen ajudar a comprendre els passatges, el sentit dels quals no sigui prou clar. Sovint especifiquen el significat d'un mot o d'un fragment, o ens aporten dades relacionades

¹⁵ J. Santanach, *Criteris per a la publicació de textos crítics a la col·lecció Els nostres clàssics*, a www.editorialbarcino.cat/media/enc/criteris_edicio_ENC.pdf, sotmesos al parer del Consell Assessor de l'editorial en les sessions dels dies 10 de febrer de 2005 i 9 de juny de 2006.

pertinents. S'ha intentat evitar incloure-hi un excés d'informació, fent-les tan clares i concises com ha estat possible.

L'aparat crític està integrat en les notes de peu de pàgina, donant compte de les particularitats del text, com ara: els fragments interlineats, les notes marginals i els subratllats ja comentats. Les intervencions dutes a terme al cos del text són mínimes. Quan són afegits per fer el text més entenedor s'han indicat utilitzant claudàtors ([]). Les correccions s'indiquen en nota de la següent manera: expressió del text editat] expressió de l'original. L'objectiu ha estat oferir un text tan fiable com sigui possible i, al mateix temps, llegidor.

EDICIÓ DE L'OBRA

Jesús, Maria, Joseph

Se ha de pintar un cor obert ab la imatge de Christo *senyor nostre* resuscitat al mitg, que axò vol dir lo mot *resurrexit*, ab lo rètol en llatí, *Jesu cordis mei*, y lo demás que està decifrat en lo cor baix posat, si apar¹ bé, ab lo letrero de baix sota al cor: *Humanitatis et Divinitatis*, etc.²

*Desideria bona. Resurrexit. Fides. Spes. Charitas. Jesu cordis mei. IHS. M.*³ Las sinch llagas y llaga del costat [de Christo].⁴ *Amor Dei. Timor Dei. Recta intentio. Obedientia. Tolerantia. Puritas Conscientia. Zelus honoris Dei. Temperantia. Castitas. Mansuetudo. Mortificatio. Miseratio. Simplicitas. Prudentia. Libertas spiritus. Magnanimitas. Continentia. Fortitudo. Patientia. Contemptus sui et seculi. Abstinencia. Paupertas. Pietas. Humilitas profunda.*⁵

*Humanitatis et divinitatis Jesu Christi sponsi eius, presentiam in corde suo, speciali quodam modo semper habebat et sentiebat.*⁶

Ad majorem Dei gloriam virginisque Maria laudem.

Nota del que està decifrat en lo cor contraposat.

Primo: la imatge de Christo resuscitat,⁷ lo rètol *Jesu Cordis mei*, los santíssims noms de Jesús y Maria, la llaga del costat santíssim, las⁸ sinch llagas de Jesuchrist, amor de Déu y temor de Déu, Fe, esperança y charitat y llibertat,⁹ obediència y mortificació, abstinència, compassió y pietat, magnanimitat, fortaleza, sufriment y zel de la honra de Déu,¹⁰ continència, templança y despreci de si y del món, pureza de consciència y profunda humilitat, senzillez, mansuetut y prudència, recta intenció y bons desitgs.

Protesta general de tot lo que se escriurà y estarà escrit en est llibre de des del principi fins a la fi d'ell.

¹ *apar*: de *aparer* amb el significat de 'parèixer' o 'semblar' (veg. DCVB s.v. *aparer*).

² *Jesus, Maria, Joseph*, i les expressions en llatí: *Resurrexit, Jesu cordis mei* i *Humanitatis et Divinitatis*, subr. ms.

³ M: Monograma del nom de Maria.

⁴ Mot il legible.

⁵ L'illustració d'un cor amb llegendes al·legòriques de diversos conceptes. A dalt del cor: *Desideria bona*. Al centre: *Resurrexit, Fides, Spes* i *Charitas, Jesu cordis mei, IHS, MA*, las sinch llagas y llaga del costat [de Christo], *Amor Dei, Timor Dei*. A l'esquerra: *Recta intentio, Obedientia, Tolerantia, Puritas Conscientia, Zelus honoris Dei, Temperantia, Castitas, Mansuetudo, Mortificatio, Miseratio* i *Simplicitas*. A la dreta: *Prudentia, Libertas spiritus, Magnanimitas, Continentia, Fortitudo, Patientia, Contemptus sui et seculi, Abstinencia, Paupertas, Pietas* i *Humilitas profunda*. El cor dibuixat amb llegendes al·legòriques de totes les virtuts de Teresa està inspirat, segons la mateixa Teresa Mir, en una imatge de santa Rosa que hi havia al convent de Sant Domènec de Castelló d'Empúries: igual com la santa tenia el nen als braços, Teresa tenia a Jesús ressuscitat al seu cor. (Veg. text II § 248).

⁶ *Humanitatis et divinitatis Jesu Christi sponsi eius, presentiam in corde suo, speciali quodam modo semper habebat et sentiebat*, dins d'un requadre sota el cor.

⁷ *Christo resuscitat* subr. ms. i, al mateix paràgraf, també: *Jesu cordis mei, Jesús, Maria, llaga, llagas, amor de Déu, temor de Déu, fe, esperança, charitat, llibertat, obediència, mortificació, abstinència, pobresa, castedat, paciència, compassió, pietat, magnanimitat, fortaleza, sufriment, zel, continència, templança, despreci de si y del món, pureza de consciència, profunda humilitat, senzillez, mansuetut, prudència, recta intenció* i *bons desitgs*.

⁸ las\ la.

⁹ y llibertat, af. int.

¹⁰ de la honra de Déu, af. int.

La santedat de Urbano octau ab vârios decrets manà que las personas que floriran en insigne virtut, no se'ls done títols de sants ni se forme més concepte de l'exercici heroich de sas virtuts, revelacions y miracles que al que la fe humana permet fins que sien aprobats per la Iglésia. I axís obehint a sos tant prudents decrets, protesto que tot quant en est llibre estarà escrit y se escriurà de la *senyora* Teresa Mir y March, com de altres personas de acreditada virtut, ho subjecto a la correcció de la *santa* sede apostòlica, y que pretench no se done més crèdit que'l que se deu a una història escrita ab diligència cuydada de dir la veritat.

V. Esteve Gay *presbítero*.

Jesús Maria Joseph

Relació y breu resumen del que Déu ha obrat en lo natural y modo de viurer de la senyora Teresa Mir y March, com també de sos pares, donant no més que un senzillo informe y notícia de sa vida natural y bons costums, sols per a què Déu sie més alabat, y del molt que ha aprofitat en las virtuts ab tanta brevedat, referint a l'últim algunas cosas que apareixen particulars mercès del Señor y un prodigi de la divina gràcia.

1. Theresa Mir y March nasqué en la vila de Olot del bisbat de Girona, de pares honestos y virtuosos. Son pare se anomenà Bonifaci March, doctor en medicina, natural de la ciutat de Manresa del bisbat de Vich. Era de estatura xich, refet de cos, un poch ple, de cara rodona y moreno. Fonch molt donat a la virtut y en procurar alcançar la perfecció; entre altres virtuts que resplendiren en ell, foren la charitat, paciència y humilitat, de manera que sobre de cumplir sa obligació en visitar als malalts ab molta vigilància y cuydado, feye moltes visites per amor de Déu y, además de amar molt al retiro y reculliment, era donat en gran manera a l'exercici sant de la oració y mortificació, ab una profunda humilitat que tenia, raro abatiment, singular mansedumbre y senzillès christiana que admirava a tots. En tant, succehí que una vegada, despedint-se de una filla sua que se n'anava a fer-se monja de un convent de carmelitas descalças de la vila de Valls, se li agenollà als peus y li demanà perdó.
2. Essent la oració que tenia contínua, la mortificació era gran, la paciència singular y lo sufriment rars, de tal manera que s donà ben a conèixer quant, celebrant ell segonas núpcias, al primer vespre –tal era sa christiana pietat y sensillez– posà al capsal del llit de sa esposa una creu y una¹¹ corona de espinas, avisant-la, juntament ab aquella acció y de paraula, de la mortificació y treballs que ella havia de passar en sa vida, emperò dient-li que Déu li ajudaria. Y axí fou, encare que crech que per disposició del Cel. Fou també allò viu hieroglífich¹² y presagi clar de què aquell segon matrimoni havia de ésser per ell, no sols de gran mortificació y major proba de sa paciència, sí també corona y creu, ço és, creu de treballs y corona de sos mèrits, lo compliment y remato de sa vida per a assegurar més lo descans perpètuu y lograr duplicat lauro y corona de glòria en lo Cel. Morí al cap de un any y dos mesos que fou casat, poch més o menos, quedant lo seu cos quant fou finat molt hermós y sens causar horror ni feredat que solen causar los cossos morts.
3. Sa mare se anomenà Maria, natural de Olot, de la casa de Bosch de Platraver, de gran exemple, virtut y perfecció. Fonch també de estatura xica, de cara un poch llarga y morena, molt picada de varola; la tenia molt honesta, grave y composta. Era molt piadosa. Tenia gran amor y gràcia en aconsolar al pròxim, molt modesta,

¹¹ una] un.

¹² hieroglífich: jeroglífic, pres del llatí hieroglyphicum. Com als escrits en què les lletres són en tot o en part reemplaçades per signes ideogràfics, aquí la creu i la corona d'espines són clar presagi d'esdeveniments futurs.

pacient y humil, vivint no sols una vida honesta y christiana, sí també sobrenatural, devota y exthàtica, per lo que diferents vegades, dient al parenostre ab gran amor, reverència, pes, atenció y concideració –que sempre lo deya axí–, los de casa la veheren en un mateix temps casi alçar-se o suspèndrer-se en alt, tal era lo affecte de amor de Déu que tenia.

4. Visqueren los dos en lo estat del *sant* matrimoni ab molta pau y unió per lo espay de vint anys poch més o menos, fent llur habitació en Olot, donant ells gran exemple y edificació a tots los del vehinat y demás que ls conexien y tenien tractats, ab llur vida y bon natural que Déu los havia donat. Tingueren gran diligència y cuydado en inclinar y educar bé als fills en las virtuts, bons costums y doctrina christiana, procurant que visquessen tots en lo *sant* temor del *Senyor*. Foren set: dos minyons y sinch minyonas; tots moriren menos dos minyonas, la una era la que fou monja y l'altra era Teresa, la més xica de tots en edat, acceptat¹³ un minyó. Fou ja cosa de maravellas lo que diré: succehí que estant Teresa molt desganada junt ab altra germana sua, sent axí que la malaltia de Teresa era més perillosa y de cuydado de mort que la de la sua germana de tal manera que, ab tota pressa, li cusían una camisa per a posar-li quant la haguessen de amortallar, miraculosament se pot dir que fou, ella acampà¹⁴ y la dita sa germana morí, que segons vèyan no estava tant mala ni de perill de mort com ella.
5. Faltà-li a Teresa la mare essent de edat de vuyt anys, poch més o menos. Començà son pare a fer-la dejunar tots los dissaptes y encomanà-la a una dona molt virtuosa, per a què li ensenyàs de costura y juntament de ben viurer, ab son bon exemple y doctrina, com realment ho feya. Era Teresa ja en aquella edat molt devota de Maria *santíssima*: son empleo y retiro era totas las tardas, després del treball en los dies feyners, anar-se'n al convent del Carme que era prop de casa y axí mateix en los dies de festa, oynt missa tots los dies. Sos jochs, divertiments y recreos éran –ab altrás minyonas de sa edat– fer com si fossen monjas, que exos éran tots sos desitgs. A la edat de catorse anys aparegué bé a son pare casar-la, però ella ho escusava molt per no ésser aquexos sos intents y estar molt inclinada a guardar virginal castedat, costant-li per axò lo haver-se de casar molts llàgrimas. Però al fin, sols per obedir a son pare y en ell a Déu, fent la voluntat sua y negant-se la pròpia, donà al sí y consentiment perquè millor és la obediència que'l sacrifici.
6. Des de xica fou molt temerosa de Déu anant ab gran cuydado per no offendre'l. Tenia gran aborrimient a tot lo que conexia y advertia que era pecat, y gran horror y espant a tot lo que era ocasió, perill o sombra d'ell. Acompanyava ex¹⁵ temor lo zel de la honra de Déu, procurant impedir y destorbar en altres lo que tirava o temia que podia ésser offensa del Señor. De edat de set anys, poch més o menos, ja sentia molt y no podia comportar jochs ni alagos, ni que algú li tocàs las mans y la cara, en particular que fossen hòmens, quisvulla que fos, com molts personas acostúman

¹³ *acceptat*: 'excepte'.

¹⁴ *acampà*: 'campà', 'escapà'.

¹⁵ *ex*: llegeixi's 'eix'

fer a las criaturas xicas. Crexent en ex bon natural, de tal manera que sempre, tant donzella com casada, aborria summament oyr qualsevols paraulas de impuresa y vèurer accions menos honestas e indecents, sens poder sufrir ni comportar jochs, llanezas ni desimbolturas de poch recato y edificació, sols per no offèndrer a Déu y per la reverència y honra que 's deu a ell, que està en tot lloch.

7. Essent també encare de la edat que alt tinch referit, la feren anar sos pares en casa de un seu oncle hahont hi havia una minyona que la maltractava molt; durà per espay de molt temps sens queixar-se ni donar-ne rahó, fins que ja no pogué més, que dient-ho a sa mare la 'n tragué.
8. Quant fou de major edat, hagué de contribuir y tractar ab una certa persona de rara condició, de fort y extravagant natural, per espay també de llarch temps, sentint de aquella molts retrets, oprobri¹⁶ y desprècios, sens respóndrer Teresa paraula alguna y si per cas responia, era ab molta mansedumbre y humilitat; y perquè ho feya axí y sufria, li dèyan que tenia la malícia reconsentada y ab tot y ab axò, ella callava. Tot son desitg era acontentar, servir y agazejar a qui més la perseguia y molestava de paraulas, causant-li particular sentiment en son interior lo no poder ella arribar a fer cosa que donés gust y acontentàs a la tal persona. Portà y tingué sempre molt respecte, obediència y subjecció a las personas majors y superiors, tant en lo estat de casada com essent¹⁷ donzella, en al qual estat se tenia en si y se reputava y regonexia en si mateixa (en quant a la llibertat, recato, temor y subjecció), com si encare fos donzella. En tant que corregint-la y reñant-li de alguna cosa que 'ls aparexia mal feta, sobre burlar-se de ella escarnint-la en moltes cosas y contrafent-la en lo parlar senzillo y humil que usava, quant feya alguna falta que ella conexia y altres li deyen, responia com si fos estada una minyoneta, dient:
—Un altre vegada ho faré millor,
o:
—No y tornaré més.¹⁸
9. Era amiga de retiro y templança, ab desprècio de si y del món y de tot lo del món, fent poch cas de las honras, riquesas, deleytes, gustos, entreteniments y béns temporals, tenint en més als altres que a si, sufrint ab serenitat y quietut algunas paraulas de burla que li deyen en las visitas que ella anava per urbanitat y cortesia, sobre notar-li y fer zumba del silenci y modèstia que en ellas tenia, com és ara si parlassen las altres señoras alguna cosa y ella no y responia, dèyan per xança:
—Aquella señora ho dirà.
Tenia molta humilitat y abatiment en lo assentar-se, encare essent casada, no obstant que a semblant estat dóna més llibertat la urbanitat.
10. No podia ohir detracció ni murmuració alguna del pròxim, ni tampoch dir mal de ningú. Era enemiga de reportar cosas de altri y dir:

¹⁶ *oprobri*: forma antiga d'*oprobri* (veg. DCVB s.v. *oprobri*).

¹⁷ *essent*, af. int.

¹⁸ *Un altre vegada ho faré millor, o no y tornaré més*, subr. ms.

—Axò han dit de vós,
ni voler saber lo que dèyan d'ella. No tenia vanitat ni vana estimació. La major glòria de Déu era lo blanch y nort de sa intenció, no pensava ni judicava mal de ningú y quant no ho podia ignorar per ésser cosa de si manifestament mala, ab prudència y senzillès chistiana procurava dissimular-ho, buscant trassa per ocultar-ho, ab tot silenci y discreció, per no infamar.

11. Desapegada de tot, no tenia affició a cosa d'esta vida, fos lo que fos; sols alguna vegada sentia en si algun rastre de apetit o inclinació ha alguna cosa, però sobre ésser a tart,¹⁹ era molt poch y de passo. A penas sentia las cosas que naturalment éran de sentir y, si per cas, era molt de passo, sens inquietar-se lo interior.
12. Servia als malalts sempre ab bona gana, ab gran amor y compassió, majorment si éran pobres, y com més pobres éran més amor, y com més necessitats més charitat, no sols en donar-los recapte, si també en buscar-los-ho per amor de Déu quant no u tenien ni ella u tenia,²⁰ per a sustentar-los, sens causar-li fasti ni asco algú qualsevol pudor o fethor del malalt per causa de la inmundícia del mal, ni girar cara en cosa per més pudrida y asquerosa que fos.
13. Passà grans malalties, ab llarchs y diferents atxaques molt penosos y de gran dolor en diferents parts de son cos. Patí un atxaque en las mans per espay de molt temps, per dos vegades diferents, ab molta pena y dolor que li causava, sufrint-ho ab molta paciència. Tingué una malaltia de quatre o sinch mesos,²¹ y per lo espay de sinch anys, poch més o menos, sempre tingué un atxaque o altre, ohint per causa de axò molts impropis y paraulas de desprècio dels de casa, tot passant-ho ab singular paciència, sufriment y silenci,²² ab molta tranquil·litat de ànimo, resignació y conformitat a la divina voluntat, prenent-ho tot per amor de Déu y com de la sua mà.
14. Després de tanta mortificació, tribulació²³ y guerra exterior, li permeté lo *Senyor*, per lo espay de quatre o sinch anys, altra guerra major en son interior y natural, que era un enfado gran que tenia en si, que li era causa de dir paraulas de impaciència, arrogància, ira²⁴ y furor, per moltes diferents vegades, que aparexia no estava en ella lo dexar-las de dir, però després que ho advertia, ho sentia molt, demanant-ne a Déu perdó, ab gran acorrimment y admiració. Permeté-li també lo *Senyor* —crech per a més provar-la y humiliar-la— alguna tibesa, descuyt y sequedat en las cosas de virtut y del servey de Déu, per a què conegués millor y fos lo contrapès en esdevenidor del que havia de obrar y manifestar en ella lo *Señor*; li durà fins que començà a tenir oració.

¹⁹ sobre ésser a tart: 'a més de ser molt de tant en tant'.

²⁰ ni ella u tenia, af. int.

²¹ mesos] meso.

²² y silenci, af. marg.

²³ tribulació, af. int.

²⁴ ira, af. marg.

15. Al cap de sis mesos, poch més o menos, que se hagué donat en tenir oració mental en casa y en la iglésia, assistint en los exercicis públichs de ella, a mon enténdrer li féu lo Señor gràcia del do de oració sobrenatural o contemplació perfeta –que tot és hu– ab los diferents graus y espècies que inclou dita oració, com són: oració de reculliment o quietut y de unió, locucions interiors, revelacions, visions, èxthasis, arrobaments, mística theologia y altres modos diferents de favors y mercès que li feya lo Señor, conforme se pot vèurer en la rahó que dóna de son esperit y de tot lo que ha passat en son interior, llargament, de des del tercer diumenge de abril de l'any 1709 en havant, trobant-se d'elashoras ensà, molt aprofitada y millorada en la perfecció, ab las virtuts més sòlidas y en lo exercici de ellas més àgil, deu vegades més en comparança dir que antes, particularment en lo amor y confiança ab Déu, en la humilitat y en totas las demés virtuts, il·lustrant-la lo Señor de diferents dons y gràcias particulars, singularment en tenir y sentir ab gran claredat y certesa la sua presència interior en son cor contínua, lo conexament de sa grandeza molt sovint y la conversa interior ab ell casi contínua, ab un gran conexament propi y concideració de sa nada y vileza, ab vârios affectes y desitgs de amar-lo més, de agradar-li, de fer en totas las cosas sa divina voluntat, de servir-lo y alabar-lo y de fer per ell tot quant pogués, ab grans desitgs de mortificar-se y de què tothom la despreciàs y que tots alabassen a Déu, sols per ser ell qui és y que ella ni ningú lo offengués.
16. En tant que per ex temor de offèndrer a Déu, la vida li era amarga y la mort dolça dient:
–Patir o morir, y víurer per a patir, y morir per no offèndrer a Déu,²⁵
desitjant també lo exir de la presó del cos per anar a gozar de son divino espòs, Christo *senyor nostre*, en lo Cel, per alabar-lo per a sempre, entregant-li juntament lo Señor las tres preciosíssimas joyas que diu *sant* Llorens Justiniano acostuma entregar lo divino espòs a la ànima [de] sa esposa que són: un propi conexament molt profundo, un gran conexament de Déu y un gran amor seu y conexament del que Déu li té, que ve ésser, diu lo sant, dit propi conexament tant profundo y pràctich com a guarda y seguretat de exas dos y de totas las demés mercès que Déu fa a una ànima, trobant-se també ab una gran abnegació de totas las cosas creadas, perfeta resignació de si a la voluntat del Señor, pur amor de Déu y fe pura, senzilla y desnua, com és de observar en la rahó que ella dóna llargament de son esperit e interior, alt mencionat.
17. Era tal la reverència y veneració que tenia en los temples y funcions del culto divino que apenas gosave estar sinó arrodillada, si no fos per necessitat o obediència, per conciderar ab gran vivesa y comprenció que la iglésia és casa del Señor y que se hi ha de entrar y estar com en al Cel. Tenia també gràcia particular que tant com estava en la iglésia, no tenia distracció alguna ni cuydado que la inquietàs y molestàs, de tal manera que fent sas devocions, deya que era com si no fos ni estigués en lo món. Menos que quant tenia alguna cosa precisa o què fer de

²⁵ *Patir o morir, y víurer per a patir, y morir per no offèndrer a Déu*, subr. ms.

necessitat o obligació en casa, procurava a despedir-se y tornar-se'n més prest, abreviant la estada, sens tenir per axò precipitació ni pressa en tot lo que feya y deya, tenint sempre son cor en una contínua tranquil·tat y gran sociogo, sens donar-li res cuydado, pena ni inquietud.

18. Desitjava y procurava imitar a la sua patrona *santa* Theresa de Jesús, especialment en la devoció o costum²⁶ que tenia cada nit al posar-se al llit, antes de dormir-se, encomanant-se a Déu, pensar en al pas de quant Christo señor nostre tingué oració en lo Hort de Gethsamani, experimentant-ne gran profit y devoció. Tenia sempre grans desitgs de fer abstinència y mortificació, de tal manera que en taula sempre procurava menjar lo més basto y de menos gust y regalo. Una vegada, tenint temor de haver faltat en mortificar-se indiscreta y desmasiadament per haver-li sobrevingut certa indisposició corporal o defecte natural, demanant-ne a Deú perdó y dient-li que ell era conexador de sas faltas y corregidor d'elles, sentí o tingué un avís interior, com si algú li digués que bastàvan los desitgs,²⁷ volent dir y entenent que no fes més del que pogués.²⁸
19. Als últims del mes de setembre de l'any 1712, li envià Déu una malaltia que li durà per lo espay de tres mesos, ab vàrias mudanças de millora y recaygudas. Succehí que quant lo metge y los de casa estàvan ja²⁹ ab desaliento y pocas esperanças de la vida, pronosticant als de casa que ella se anava perdent per la gran suggestió y apretó del mal y debilitació del subjecte que, segons al pols se anava acabant, tant en las forças com en la facultat vital segons regles de medicina y rahó natural, lo endemà se trobà libre de la febre y ab forças grans de aliento en ella y en los de casa, que causava admiració a tots y ocasió de alabar al Señor. Al cap de tres dies que la febre la hagué dexada, tingué aliento y forças per a llevar-se y exir del llit, y al cap de quinse dies hisqué de casa per anar a missa, cosa que tot axò naturalment no podia ésser, havent estat la desgana de tres mesos molt aguda y penosa, més que en lo exterior aparexia y ella demostrava, ocultant molt mal –menos lo que era necessari manifestar al metge– per fer la voluntat del Señor en què sempre procurava estar resignada.
20. Se pot dir bé que Déu *nostre senyor* era lo mestre y director immediat y únich d'esta dioxosa ànima, a qui governava y dirigia, manifestant-li en tot sa voluntat y enseñant-li com se havia de aportar en las cosas, lo que havia de fer y dir, advertint-la y avisant-la casi de tot –cosa tant singular que s per alabar al Señor y més per admirar y sentir que per a dir– fins a alentar-la y confortar-la en los grans temors que al principi tenia. Lo un temor era³⁰ de anar engañada per causa de alguna il·lusió del dimoni, y com succehís que son pare espiritual demostràs, a l'aparèxer, que no feya cas ni donava crèdit a lo que ella li comunicava de ésser cosa

²⁶ o *costum*, af. int.

²⁷ *que bastàvan los desitgs*, subr. ms.

²⁸ *que no fes més del que pogués*, subr. ms.

²⁹ *ja*, af. int.

³⁰ *Lo un temor era*, af. marg.

bona, objectant-se-li axò, se li augmentava més lo temor y ànsia en què estava, per lo que tingué avís y com si ohís de algú a modo de advertència, dient-li que bé se desengañaria³¹ anomenant-lo per son propi nom. Y l'altre temor era³² de tenir vana glòria y pròpia estimació del que en ella passava y sentia interiorment de suavitat, consuelos, locucions y visions. Un die, demanant a Déu que li fes gràcia que de res no tingués vanaglòria y estimació pròpia, sentí com si algú li deya que seria una giganta en vèncer las tentacions.³³ En altra ocasió, també representant-se-li las agonias de la mort quant grans són, li aparegué que algú la aconsolava y alentava dient-li que no temés ni se espantàs, que la sua mort seria suau y dolça, sens tenir aquellas agonias que se li proposaven,³⁴ y altres consuelos en diferents ocasions que tenia y sentia, ab vàrias promesas de gran confiança, goig y alegria, venint-li'n gran acorrimient, conciderant-lo que era tot amor y gràcia del Señor que li feya, sens ella merèixer-lo, tenint-se sempre per la més indigne, la més imperfeta y la més pecadora de las criaturas.

21. Tingué especial impuls y avís de què era bé y convenia, per glòria y alabança de Déu, se comunicàs y manifestàs tot lo que li passava y sentia en son interior a personas particulars –que també indicava y anomenava per son nom– ab expressió que era voluntat del Señor, perquè ell ne seria alabat, ab llibertat plena y deliberació arbitrària a son pare espiritual de comunicar-ho y manifestar-ho al qui ell li aparegués bé y convenient, per a major exaltació y conexensa de la bondat y lliberalitat de Déu que usa ab las criaturas tant voluntàriament y ab tant cariño, benignitat y amor, com si tingués necessitat de estar ab ellas, que encare que no n necessita ni per axò ne té més ni menos glòria, magestat y grandesa de la que ell té per si y en si ha tingut, y tindrà per tota una eternitat, té a bé tenir per delícias suas estar ab los fills dels hòmens, bendit sie son amor, amada sa bondat, adorada sa grandesa, alabada sa hermosura y estimada la sua gran sabiduria, ab totas sas demés infinitas perfeccions y atributs! És precis que la admiració me traga de tino.
22. Fou especial instrucció y advertència del Señor lo dir ella, estant als peus de un dels qui u comunicava, a modo de preàmbol o salve, per més humilitat y abnegació de pròpia alabança y estimació y prevenir la alabança del Señor en tot lo que ella diria y referiria, estas paraulas:
–Aquí està a sos peus la pobre esclava y humil, per la gràcia del Señor.³⁵
Y sempre que comunicava alguna cosa de mercès del Señor, deya primer:
–Per honra, glòria y alabança de mon Déu y señor y confusió mia.³⁶
23. Més havent de referir y comunicar ditas mercès a altre persona (una y altra vegada era en lo confessional), demanà a son pare espiritual què era lo que ell volia que digués y no més, y de quina manera volia que u digués per ésser més breu y per no

³¹ *que bé se desengañaria*, subr. ms.

³² *l'altre temor era*, af. marg.

³³ *que seria una giganta en vèncer las tentacions*, subr. ms.

³⁴ *que no temés ni se espantàs, que la sua mort seria suau y dolça, sens tenir aquellas agonias que se li proposaven*, subr. ms.

³⁵ *aquí està a sos peus la pobre esclava y humil per la gràcia del Señor*, subr. ms.

³⁶ *per honra, glòria y alabança de mon Déu y señor y confusió mia*, subr. ms.

cançar. Tingué també interiorment ensenyança y avís del modo que u havia de dir y lo que havia de dir, conforme lo intent de son pare espiritual, que si bé ell ja li havia insinuat lo que havia de dir y com ho havia de dir però, no obstant axò, entès per dit son pare espiritual lo que ella havia sentit en son interior, que era més acertat y millor dir-ho de aquella manera que ella ho havia entès, que fou que digués axí:

*“Que lo tercer diumenge de abril de l’any 1709 y lo die de Santa Creu de maig, tinguí esto y esto y me ha continuat fins ara, y lo demás li referirà mon pare espiritual qui és fulano de tal.”*³⁷

24. Atribuïnt son pare espiritual tant discreta y sàbia instrucció y ensenyança a lo que diré, per glòria del Señor, succehí que al principi que començà a fer-li Déu tals mercès, vehent ell que éran coses tant superiors y sobrenaturals, y conciderant que la sua suficiència y doctrina era poca per a dirigir y encaminar tals coses –desconfiant del tot de si y posant tota la confiança en Déu, que per medi e intercessió dels sants ell supliria sa insuficiència e imperícia en coses que demànan sobre experiència, molta sabiduria, esperit, gràcia y discreció– elegí y li donà per directors y mestres a alguns sants, perquè ells també suplissen la sua falta e ignorància y corregissen los erros y desacerts que en los documents, avisos y consells hi hagués –com se creu y s té per cert, que si ha anat bé y acertadament, és estat per medi dels gloriosos sants– que, gràcias a Déu, no és estat en va, sí gran acert y profit conforme ho ha ben reparat y exprimentat. Los sants directors y especials patrons són: després de Maria santíssima Adolorida, lo gloriós *sant* Joseph, lo *sant* àngel de la guarda, *santa* Teresa de Jesús, *sant* Pere de Alcàntara, los archàngels *sant* Miquel, *sant* Gabriel y *sant* Rafel. Mes, cosa ben particular, fins que tenia advertència clara de moltes coses que havia de dir a son pare espiritual per instrucció del que ell havia de fer y dir, lo que podia fer y com ho havia de fer y dir, en ordre a l’escriurer-ho y notar-ho del modo que està escrit y declarat en la rahó que ella dóna llargament de son esperit y del que ha passat en son interior.

25. Després de tot axò, al cap de algun³⁸ temps, a mon enténdrer, la anà posant lo Señor –per a major puresa de son esperit y alçar-la al grau de perfecció que ell gustava y volia– en la fràgua de l’amor penatradíssim o agut, servidó y superservidó, que li acrisolàs³⁹ y purificàs tota la ànima y la fes holocausto agradable a ell, derritint-se en amor seu com un siri⁴⁰ quant va cremant y derritin-se en obsequi y servey de son señor, fins a unir-se a son amat espòs, Christo *senyor nostre*, en esta vida per gràcia y amor y, après en lo Cel, per glòria, com los benaventurats.

26. Referí ella a son pare espiritual que algunas vegadas, donant-li ell alguns documents en lo confessionari, li aparexia que ohia las paraulas que li deya com si l mateix Déu las hi digués. Era lo⁴¹ seu cor un volcan de amor, de tal manera que las suas paraulas

³⁷ *Que lo tercer diumenge de abril de l’any 1709 y lo die de Santa Creu de maig, tinguí esto y esto y me ha continuat fins ara, y lo demás li referirà mon Pare Espiritual qui és fulano de tal*, subr. ms.

³⁸ *algun*, af. int. corregint *molt*, ratllat.

³⁹ *acrisolàs*: del castellà *acrisolar*. En aquest cas es depurava l'ànima de Teresa talment com els metalls en el gresol per l'acció del foc (veg. DCVB s.v. *acrisolar* 1).

⁴⁰ *siri*: grafia antiga de *ciri*, candela gran de cera (veg. DCVB s.v. *siri* 1).

⁴¹ *lo*, af. int.

a vegades causaven maravellosos effectes als qui las ohien, majorment quant donava rahó a son pare espiritual dels desitgs e incendis de amor que tenia y sentia interiorment en si molt grans, causant-li a ell unas vegades ternura y llàgrimas que no estava en ell; altres vegades sentia en si uns affectes grans de amor y alabança a Déu; y altres, un desapego y despreci de tot lo del món, dexant-lo tot suspès y admirat de la gran bondat, amor y lliberalitat del Señor que demonstra y⁴² usa ab las criaturas, quedant també tot complert y ocupat de potèncias com si no fos ja del món, de tal manera que res no li donava gust, ni apetit algú lo arrestrava, ans bé, sentia en si gran quietut, contento y goig interior, ab grans affectes de alabança y admiració de las maravellas del Señor que obrava ab tanta facilitat, senzillès, lliberalitat y amor. Lo mateix comptave altra persona que li havia succehit tenir semblants effectes, que li era motiu y causa de alabar més a Déu.

27. Comunicà-li també lo Señor al do de penetrar als cors –a mon aparèxer– de dos personas, tenint notícia clarament del que passaven en llurs interiors, en especial de una gran tribulació que passava y sentia una d'ellas, desitjant aconsolar-la si hagués pogut. L'altra era que faltava en alguna cosa sobre del desmasiat parlar. Axò fou axí com hagué presa la *santa* comunió. Una persona me referí també que un die en la iglésia, estant Theresa devant de l'altar de *nostra senyora* del Carme, encare que era lluny li aparegué que la veyia més alta que no solia, estant agenollada, essent molt verisímil que lo affecte de amor de Déu la arrebatava y suspenia en lo alt. Pus, ocasions hi havia, segons la mateixa persona referia, que la havia vista ab la cara molt inflamada y ab la vista molt extraordinària, com si la tingués alterada, ab un mirar que feya molt agut que casi espantava y axò era ordinariament després de haver combregat.
28. Tenia també una gran claredat y conexament de lo que era falta y de lo que no u era, de tal manera que quant li aparexia que havia faltat en alguna cosa y verdaderament fos falta, li quedava una pesadilla en lo cor fins que ho havia dit en la confessió, ab una memòria que tenia sempre de allò per a dir-ho que may li olvidava. Però, si no era falta, aquella pesadilla li passava luego y se olvidava aprés de dir-ho quant se confessava, encare que tingués intent de dir-ho per a més seguretat, abatiment y humilitat.
29. Havent-li son pare espiritual, en certa ocasió, donada alguna reprenció o quexa per haver estat tres o quatre dias sens anar a confessar-se, per causa de certa ocupació y quefer que havia sobrevingut a casa –que ja dit son pare espiritual sabia– que, segons axò, degué ésser la quexa o reprenció per prova de sa humilitat y paciència, pensà ella molt bé que tindria en allò alguna culpa y demanant-ne aprés perdó a Déu de la falta de aquells tres dies, ab molta humilitat⁴³ culpant-se, encare que, en quant a ella, no ho havia tingut per falta ni li remordia la consciència a tal segons la rahó natural li dictava y la discreció comprenia –per ésser la ocupació justa y

⁴² *demonstra y*, af. marg.

⁴³ *humilitat*] *bulitat*.

rahonable— sàltim⁴⁴ per lley de cortesia y urbanitat, sinó per lo que li havia dit son pare espiritual, crehent més a ell que a son propi judici y dictamen, encare que recto y acertat per discret, ohí com si algú li digués que no havia faltat ni havia anat en allò⁴⁵ contra la voluntat del Señor, si bé havia fet y obrat segons ell volia y gustava.⁴⁶

30. Certa persona eclesiàstica tingué grans desitgs de poder-la vèurer y parlar-li, sens conèixer-la ni tenir-la tractada, sí sols —és de creurer— per haver ohit de⁴⁷ la tal persona alguna cosa de la virtut y lloable modo de viurer de ella. Al fin, cumplint-li Déu los desitgs, encare que de molt lluny, prengué la ocasió al fer certa anada prop de hont ella habitava. Y com la tal persona era home docte, virtuos y discret, volgué son pare espiritual,⁴⁸ ja que tenia aquella ocasió, comunicar-li y consultar-li lo que tenia ja escrit de l'esperit de ella, per a què li digués son sentir en bé o en mal. Y com no li anomenàs la persona per son nom, la que passava tals cosas —y era ella—, al despedir-se, comprengué y reparà⁴⁹ Theresa que la tal persona se n'anava ab gran recansa, per causa de no haver pogut saber de ella lo que desitjava, segons la notícia tenia. Y a la que fou fora, al vespre en la oració, tingué Teresa una locució interior a modo de advertència, com si algú li digués que son pare espiritual havia faltat en no descobrir-li y anomenar-li lo subjecte, que era ella mateixa, de la qui's dèyan tals cosas.⁵⁰ Y com si fos forçós comunicar-ho a son pare espiritual y dir-li que havia faltat, li causà gran pena y sentiment lo haver-li de dir, de tal manera que plorava molt agrament del gran acorriment que tenia demanant-li llicència per no comunicar-li tal cosa per no haver-li de dir que havia faltat. A vistas de axò y entès tot lo sobredit, se determinà son pare espiritual en declarar a la tal persona eclesiàstica lo subjecte y anomenar-li a ella per son nom, que axí era voluntat de Déu, com ho féu, y Déu ne fou molt alabat y crech també que convenia axí, per a més executar sa divina voluntat.⁵¹

31. Estava una persona ab grans temós per sa misèria y flaqueza de offèndrer a Déu, per lo que la⁵² obligà ha encomanar a ella⁵³ que suplicàs al Señor li donàs fortaleza y li fes gràcia de deslliurar la tal persona y tràurer-la de tot perill y ocasió perquè no

⁴⁴ *sàltim*: adverbí, pres del llatí *saltem*. Significa *solament, excepte*; (veg. DCVB *sàltim* 2).

⁴⁵ *havia anat en allò*, af. int.

⁴⁶ *que no havia faltat ni havia anat en allò contra la voluntat del Señor si bé havia fet y obrat segons ells volia y gustava*, subr. ms.

⁴⁷ *ohit de*, af. int.

⁴⁸ El pare espiritual era Esteve Gay, referint-se a si mateix en tercera persona.

⁴⁹ *reparà*, af. marg.

⁵⁰ *que son pare espiritual havia faltat en no descobrir-li y anomenar-li lo subjecte, que era ella mateixa, de la qui's dèyan tals cosas*, subr. ms.

⁵¹ El sentit del paràgraf 30 és: Un eclesiàstic havia sentit a parlar de Teresa Mir i la volia conèixer aprofitant una visita a Castelló d'Empúries. A l'arribar, Esteve Gay li va fer llegir una part dels escrits sobre l'esperit de Teresa per saber-ne l'opinió, sense dir-li sobre qui eren. Al presentar-los, Teresa se'n va adonar que l'eclesiàstic es quedava amb alguns dubtes i preguntes per fer. Més tard, a partir d'una advertència divina en una locució interior, Teresa va demanar una correcció a Esteve Gay i aquest va revelar finalment a l'eclesiàstic que el subjecte sobre qui tractaven els escrits era Teresa Mir.

⁵² *la*: es refereix a la persona temerosa d'ofendre a Déu.

⁵³ *ella*: Teresa Mir. És a dir, Esteve Gay va obligar a la persona temerosa a demanar a la virtuosa Teresa que supliqués al Senyor que li donés força i la tragués de tot perill.

l'offengués y, havent-li suplicat ab tot encariment y humilitat, la resposta que tingué fou que lo Señor era fidel, que confiàs ab ell.⁵⁴

32. Demanava una vegada ella –moguda sols de charitat y amor del pròxim– al Señor, una mercè per una certa persona y era⁵⁵ que, axí com a ella li havia fet tal gràcia, que també li suplicava la fes a la tal persona per a major glòria sua y profit de la sua ànima, y entengué com si algú li deya:
–Basta que tu me ho demanes,⁵⁶
y sabé son pare espiritual, després de algun temps, que la tal persona tenia grans indicis y señals interiors que gozava de aquell favor, mercè y gràcia, ab los effectes que exprimentava y tenia.
33. Diferents vegades deya a son pare espiritual que la reprengués y li renyàs, tenint-se per digne de tot despreci y confusió, tanta era la humilitat y conexasment que tenia de si, ni podia sufrir que li diguessen cosa de alabança ni que fos tinguda per persona virtuosa, perfeta y santa. En tots los sinch sentits corporals era gran la mortificació que tenia, que crech que per axò Déu la regalà en tots ells, cada hu en particular.
34. Una vegada véu que un àngel li obria lo sacrari y entengué que era lo àngel de la guarda que li aportava la *santa* comunió, per haver tingut ella grans desitgs de⁵⁷ pèndrer-la y rèbrer al Señor y no haver-lo volgut son pare espiritual per aquell die que la prengués.
35. Lo die de Nadal, ohint missa, véu també com si lo sacrari era obert y, dins de ell, un minyonet ab un resplendor molt gran dins del sacrari, com si estava alegre y jugava, ab una advertència interior que ella tenia de què estava ell alegre perquè lo anàs a rèbrer. Altres favors y mercès li ha fet lo Señor, com se pot vèurer llargament en la rahó que dóna de son interior y esperit, que per no posar dos vegades una matexa cosa me remeto allí.
36. La devoció també que tingué fou sobre la edat⁵⁸ y lo *Senyor* la guardà des de sa infància y li llevà lo amor del món, conforme al principi de sa vida se refereix.

⁵⁴ *que lo Señor era fidel, que confiàs ab ell*, subr. ms.

⁵⁵ *y era*, af. int.

⁵⁶ *Basta que tu me ho demanes*, subr. ms.

⁵⁷ *de*, af. int.

⁵⁸ *sobre la edat*: es refereix a què de petita Teresa era molt devota, més del què per l'edat li pertocava.

Jesús Maria Joseph

Rabó de l'esperit y del que ha passat en lo interior de la senyora Teresa Mir y March, natural de la vila de Olot, bisbat de Gerona, que ella mateixa dóna a son pare espiritual y confessor y als demás que'l Señor destina y vol.

Any 1709

1. Lo tercer diumenge de abril de l'any 1709, en la Iglésia Major de Castelló de Ampúrias, havent presa la *santa* comunió y ohint lo offici, estant *nostre* Señor patent,⁵⁹ me vingué y succehí com si me tirassen los ulls endintre ab gran força y violència, quedant tota recullida interiorment. Me aparegué que dins de mon cor vey a Christo señor nostre resuscitat y gloriós. Me durà des de "llevar Déu", que m començà, fins acabat lo offici. Quedí ab gran alegria interior y ab desprècio de las cosas del món, ab un desitg gran de amar y servir a Déu, sentint juntament gran suavitat y consuelo interior ab los ulls inclinats sempre a la part del cor.
2. A 3 de maig, festa de la Invenció de *santa* Creu. Després de haver combregat y dits los sinch parenostres y sinch avemarias a las sinch llagas *santíssimas* de Christo señor *nostre*, diguí també, com acostumo, tres parenostres y tres avemarias a la *santíssima* Trinitat. Succehí que al primer parenostre que oferia al Pare Etern, me semblà que'l vey a gran claretat y resplendor; en lo segon parenostre al Fill, també ab resplendor; en lo tercer parenostre a l'Esperit *Sant*, axí mateix. Y seguidament, dient vuyt parenostres y vuyt avemarias als vuyt principals dolors de Maria *santíssima*, al dir lo primer parenostre, me semblà també que vey a Maria *santíssima* devant de la *santíssima* Trinitat. Me durà exa visió tot lo die hahontsevulla que fos, fes lo que fes y parlàs ab qualsevol, tenint gran alegria y consuelo interior. Me durà alguns dias que me aparexia que vey a la *santíssima* Trinitat devant de mi, també hahontsevulla que fos. Y estant en taula la vey a al cap de taula, a la part de la mia mà⁶⁰ esquerra. Me causava gran reverència y amor y desitgs de alabar-la.
3. A 9 de maig, festa de la Assenció del Señor. Antes de combregar, estant dins de la capella del Sant Christo de la Iglésia Major, a la part de hont sempre crema la llàntia, estava reclamant als sants patrons y advocats meus particulars, és ha saber: lo *sant* àngel de la guarda, *santa* Theresa de Jesús, lo gloriós *sant* Joseph y la Mare de Déu. Me semblà que ls vey a que estaven allí devant de mi, y axí com los anava reclamant de un a un anomenant-los, me aparexia que ls vey a que anàvan volant y advertí que també hi era *sant* Pere de Alcàntara. Me dàvan gran confiança y seguretat de ajudar-me, donant-me també a compèndrer que estaven allí per intercedir per a mi. Quedí ab una gran alegria y consuelo interior y ab desprècio de mi mateixa. Me durà tot lo die ab gran confiança de l'amparo y patrocini dels sants.

⁵⁹ estant *nostre* Señor patent: l'hòstia consagrada exposada de manera visible als fidels.

⁶⁰ mà, af. int.

Al cap de un rato, me n'aní a la capella del gloriós *sant* Isidro a fer oració al gloriós *sant* Joseph, hahont està la sua *santa* imatge, y altre vegada me semblà que vey a als matexos gloriosos sants y que m dèyan que me ajudarien y que intercedirían per mi,⁶¹ ab gran seguretat que interiorment tenia, aparexent-me que ls vey a anar cada hu de sa manera, ço és, a Maria *santíssima* Adolorida⁶² traspasada en son cor de set espasas, a *santa* Teresa, com a monja y als demés axí com los acostúman pintar. Quedí ab la mateixa alegria y consuelo de antes.

4. Lo divendres després de la festa de la Assensió del Señor, en la oració que acostumo tenir en casa a la nit, essent la meditació que tenia⁶³ de quant Christo *senyor nostre* estava en oració en lo hort de Gethsamani ab tan gran agonia que sua sanch y aygua, sentí en mi un incendi de amor ab un gran calor que aparexia que tota me abrasava y que algú me advertia que era lo foch de l'Esperit Sant.⁶⁴ Quedí tota embobada y admirada,⁶⁵ ab un gran desprècio de mi, desitg y gana de servir a Déu y amor a ell.

5. Lo tercer diumenge de maig, mirant també a Christo señor nostre patent en lo altar de la Iglésia Major en aquell admirable y *santíssim* sagrament, tant alt y tant poderós com està en lo Cel, venint-me reculliment y tenint los ulls baxos, me aparegué que vey a la llaga de son *sacratíssim*⁶⁶ y *santíssim* costat com si fos devant de mi, sentint gran suavitat y consuelo interior, ab gran desitg de amar-lo, que és inexplicable.

Y moltes altres diferents vegades en la oració lo mateix, ab reculliment interior, sens poder pensar ab cosa alguna ni meditar, tenint gran consuelo y amor, venint-me llàgrimes sens estar en mi lo no tenir-las o impedir-las, durant-me unas vegades cosa de un quart y altràs vegades cosa de mitja hora, poch més o menos.

6. Estant una vegada en casa pensant ab las *santíssimas* llagas de Christo *senyor nostre*, conciderant que per mas culpas las havia sufridas, me vingué un reculliment com si tingués son y dormís, y com si sentia que m dèyan que ab las suas llagas *santíssimas* curava las llagas de mas culpas,⁶⁷ sentint gran suavitat interior y amor, ab llàgrimes que m quèyan sens jo procurar-las ni fer força alguna, ni plorar exteriorment.

7. Diferents vegades, en casa estant en oració y passant la corona dels dolors de Maria *santíssima*, sentia gran suavitat y consuelo interior, també a manera com si tingués son, y tanta era la suavitat que m feya pantexar, servint-me de deshaogo, en tant que un vespre la mia cunyada me cridà dient què tenia, pensant que tingués basca. Y passat tot axò quedí com abovada, ab humilitat y amor.

⁶¹ *que me ajudarien y que intercedirían per mi*, subr. ms.

⁶² Es refereix a la Verge dels Dolors.

⁶³ *que tenia*, af. int.

⁶⁴ *que era lo foch de l'Esperit Sant*, subr. ms.

⁶⁵ *y admirada*, af. marg., amb crida prèvia a *embobada*.

⁶⁶ *sacratíssim*, af. int.

⁶⁷ *que ab las suas llagas santíssimas curava las llagas de mas culpas*, subr. ms.

8. En la festa de Tots los Sants, al vespre, suplicant a *nostre senyor* Déu que tingués misericòrdia y compassió de aquelles pobres ànimes de Purgatori y que se dignàs donar-los lo descans de Paradís de la glòria celestial per a què lo alabassen, posant-me a passar al rosari me aparegué que veyà a la *santíssima* Trinitat, molt alta, venint-me grans affectes de alabar-la y desitgs de anar a la glòria sols per a més alabar-la, ab tanta força y desatino que no podia dir res, ni passar havant en dir al rosari, de tal manera que la mia cunyada que estava en un altre aposiento cerca (lo dèyam a chors) me hagué de dir si tenia son. Quedí ab grans affectes de alabança a la *santíssima* Trinitat, ab quietut,⁶⁸ alegria y amor.
9. Altre die, estant en oració contemplant las llagas *santíssimas* de Christo *senyor nostre*, me semblà que veyà la llaga del seu sacratíssim costat ab un gran resplendor y me aparexia que jo me n'entrava en ella y, fent com si me volia retirar, me semblà que Christo *senyor nostre* y Maria *santíssima* ab llur mà dreta m'i feyen entrar per força, durant-me exa visió per lo espay de molts dias, sentint en mi interiorment gran consuelo y amor, donant-me molta seguretat que per aquella llaga *santíssima* seria libre de qualsevol tentació y podria resistir a qualsevol treball y tribulació, ab una advertència que tenia: que totas las criaturas racionals éran exidas de aquell costat *santíssim* y que per tant las havia de estimar. Me durà exa representació per espay de tres o quatre dias, quedant-me després un parlar ab amor ab tothom extraordinàriament, ab un gran desprècio de mi y un desitg gran de amar y servir a Déu, pensant sempre què podria fer per amar-lo més y servir-lo.
10. Altre die contemplava a Christo *senyor nostre* clavat en la creu y a Maria *santíssima* al peu de la creu; me aparegué que la⁶⁹ veyà que anava acopsant⁷⁰ la sanch preciosíssima de son fill perquè no caygués en terra, donant-me a compèndrer quant se havia de apreciar aquella preciosíssima sanch, tenint jo compassió y sentiment interiorment dels dolors que patían Christo *senyor nostre* y Maria *santíssima*, conciderant que la sanch que escampava Christo y los dolors de Maria *santíssima* éran per causa de mas culpas y per amor de mi. Y moltes altres vegades contemplant-lo axí, me aparexia que l veyà clavat en la creu: unas vegades contemplava totas las suas *santíssimas* llagas; altres vegades totas sas penas juntas que patia son sacratíssim cos y las penas interiors, ab reculliment, venint-me llàgrimas al conciderar que éran per causa de mas culpas y pecats; altres vegades ab compassió gran, conciderant ab un viu conexament que un Déu verdader patia tant grans torments mogut per son amor, misericòrdia y bondat; y altres vegades, ab reculliment, tenia gran amor y sentia gran consuelo y suavitat interior y sempre que sentia y tenia exas cosas, quedava ab grans affectes y desitgs de fer més, y de patir per amor de Déu y de poder-li agradar en totas las cosas.
11. Altras vegades me aparexia que veyà a Maria *santíssima* que tenia son fill preciosíssim en los brassos y com si ella me ensenyàs las *santíssimas* llagas, dient-me

⁶⁸ *quietut*] *quetut*.

⁶⁹ *la*, af. int.

⁷⁰ *acopsant*: 'copsant', 'recollint'.

que miràs, que estava tot llagat de cap a peus,⁷¹ enseyant-me la *santíssima* llaga del costat y dels peus *santíssims* y la corona de espinas, comprenent jo com si li deya:

—Fill meu, què haveu fet que estigau tant mal tractat?⁷²

tenint jo gran sentiment interiorment de mirar axí son amantíssim fill y a ella, ab tant grans dolors conexent que la causa éran las mias culpas, quedant jo ab gran amor y compassió, y moltes vegades derramant llàgrimas de pena, sentiment y dolor.

12. Un die, ohint missas, me aparegué que jo estava tota plena de lepra y de brutícia de culpas, com a cosa postermosa. Acabada la missa, me semblà que veyà a Maria *santíssima* ab son fill Jesús en los brassos, tot llagat com quant lo baxaven de la creu y, que ab la sua mà dreta, me aparexia que anava prenent y acopsant la sanch de la llaga *santíssima* del costat de son preciosíssim fill y me anava rentant y netejant de aquella lepra de mas culpas. Y jo tota acorreguda⁷³ de què ella tocàs una cosa tant súcia y asquerosa com só jo, me semblava que m deya que no li feya fasti de tocar qualsevol cosa, per súcia, asquerosa y pudrida que fos,⁷⁴ ço és, de culpas, sols volguessen curar de aquelles llagas pudridas las ànimas.⁷⁵ Me quedà un affecte grandíssim de amor a Maria *santíssima*, alabant-la y desitjant passar y fer qualsevol cosa per amor de ella, tant era la affició y amor que sentia en mi y li tenia.
13. Altra die, antes de combregar, estava suplicant al Christo *senyor nostre* que, si havia faltat en res, en dexar de confessar se dignàs ab la sua puríssima sanch de rentar-me, me aparegué que jo estava al peu de la creu y que tota la sanch de son preciosíssim cos anava cahent sobre del meu cap, com si me anava rentant, y me semblava també que las gotas me anàvan cahent a la boca, sentint gran suavitat y dulçura en mon interior, quedant molt complerta y saciada. Y després de haver combregat sentia lo mateix ab gran consuelo, suavitat y gust. Me durà cosa de dos o tres dias exa representació y suavitat, y tant saciada y complerta que no tenia ganas de res. Me causava gran amor.
14. Un segon diumenge de mes a la tarda, en la congregació,⁷⁶ estant alabant la puresa virginal de Maria *santíssima*, me aparegué que veyà al seu cos tant pur que llançava de si gran resplendor y claredat, y que jo me estava dins de son cor alabant la sua puresa *santíssima*, donant-me a compèndrer la puresa y limpieza que jo havia de tenir. Me durà dos o tres dias que sempre me aparexia que estava dins del seu puríssim cor alabant la sua virginal puresa, sentint gran suavitat ab amor, tenint grans desitgs de limpiar-me y de imitar la sua gran puresa.

⁷¹ *que miràs que estava tot llagat de cap a peus*, subr. ms.

⁷² *Fill meu, què haveu fet que estigau tant mal tractat?*, subr. ms.

⁷³ *acorreguda*: 'avergonyida' (veg. DCVB s. v. *acórrer* III).

⁷⁴ *que no li feya fasti de tocar qualsevol cosa per súcia, asquerosa y pudrida que fos*, subr. ms.

⁷⁵ *sols volguessen curar de aquelles llagas pudridas las ànimas*, subr. ms.

⁷⁶ *congregació*: associació de persones cristianes que, sota l'advocació d'un sant, es reuneixen per fer exercicis de pietat.

15. En diferents dies y ocasions, estant en oració contemplant a Christo *senyor nostre* quant feya oració en lo hort de Gethsamaní y la fúria ab que l prenguérán, me aparegué que l veyá que l maltractaven, fent-lo càurer en terra, donant-li colps de peus, que li lligaven una corda al coll y que ohia li dèyan paraulas de moffa y escarns ab gran fúria, ràbia y furor.
16. Algunas vegades me aparegué també que veyá a Christo *senyor nostre* que estava en un pati lligat a un pilar y que ls jueus, cançats de maltractar-lo, estaven reposant y, de tant en tant, se alçava un després altre a pegar-li colps de peus, punyadas y altres cosas de maltracte, dient-li també fastis y oprobri.
17. Moltas vegades me aparegué que l veyá lligat en la columna y que l'açotaven, y com si ell me miràs de fit a fit, y que li despedaçaven la sua esquena *santíssima*, quedant jo ab gran compassió y sentiment de què per mi passàs per tantas penas y torments.
18. En altra ocasió me semblà que l véu⁷⁷ com quant lo coronaven de espinas, tenint en mon interior gran compassió y llàstima de què patís tant grans torments. Y en una ocasió que fuy a Olot, me durà molt temps que sempre al veyá coronat de espinas, abrigat ab una manta per capa y una canya en la mà, ab la cara molt llastimosa y me semblava que ohia que li dèyan:
 –Déu te salve, Rey dels Jueus,⁷⁸
 escupint-li a la cara y pegant-li bofetadas y ab la canya mateixa com si li afficassen al cap la corona. Tenia jo y sentia en mi una gran compassió, ab desitgs de passar també per amor de ell penas y torments.
19. Altras vegades lo véu⁷⁹ com si aportave la creu al coll y que los jueus lo maltractaven, y que ell y sa mare *santíssima* se encontraven y que li parlava son fill ab lo cor, dient-li hahont anava tan affligida, que se apartàs per a què no l vehés tant maltractat.⁸⁰ Aquí me apar que jo plorava de compassió y llàstima que tenia de veure'l tant maltractat. Sentia en mi un gran desitg y resolució de no offendre'l més y de fer tot quant podria per agradar-li.
20. Diferents vegades me aparegué que l veyá com quant lo clavaven en la creu y que li donaven a⁸¹ bèurer antes de clavar-lo. Quedí jo ab gran sentiment de vèurer que prengué aquella beguda tan amarga per causa de mas culpas.
21. Una vegada, estant jo considerant la set que Christo *senyor nostre* patí en la creu, me aparegué també que l veyá clavat en ella y que de allí me deya que ell tenia set de la

⁷⁷ véu per 'viu', ús incorrecte del pretèrit perfet. El poc ús oral que es feia ja aleshores d'aquestes formes a la zona n'explica la confusió, localitzable a d'altres textos del XVIII.

⁷⁸ *Dén te salve, Rey dels Jueus*, subr. ms.

⁷⁹ véu per vin.

⁸⁰ *hahont anava tan affligida, que se apartàs per a què no l vehés tant maltractat*, subr. ms.

⁸¹ a, af.int.

mia ànima y de patir més.⁸² Quedí ab gran compassió y ab desitg de patir per amor de ell, ab molta quietut y suavitat.

22. Altras vegades me semblà que l veyà com quant lo baixaven de la creu y que l posaven als brassos o falda de Maria *santíssima*; y altres vegades com quant lo anaven a⁸³ enterrar y al sentiment tant gran que tenia Maria *santíssima*. Jo també quedava ab gran sentiment, pena y compassió.

Any 1710

23. Lo diumenge del ram de 1710⁸⁴ a la tarda, en la capella de las 40 horas, me aparegué que veyà a Christo *senyor nostre* com en lo sepulcre y com si ohia que Maria *santíssima*, *sant* Joan y la Madalena deyen algunas paraulas de ternura y sentiment, ço és, la Madalena deya:

—qui m curarà ara que m veig tan affatigada y llagada de mos pecats?

Y *sant* Joan deya:

—qui m donarà part dels secrets celestials? etc.

A mi me causava també gran sentiment y llanto de ohir tals cosas.

24. Llegint en un llibre que s diu *Molina De oración*⁸⁵ al misteri de la circumscisió del Señor, las alabanças y efficàcia del *santíssim* nom de Jesús, no poguí passar havant per la gran abundància de llàgrimes que vingué alabant aquell *santíssim* nom, aparexent-me que l tenia escrit en mon cor ab lletres de or. Durà alguns dias exa representació, tenint y sentint interior y exteriorment gran alegria y alabant aquell *santíssim* nom de Jesús ab gran reverència, atenció y amor.

25. També lo die de la festa del *santíssim* nom de Maria, me aparegué que l tenia en mon cor escrit ab lletres de or, alabant aquell *santíssim* nom ab gran atenció, reverència y amor.

26. Altra vegada, meditant y alabant las *santíssimas* llagas de Jesús, també me aparegué que las veyà en mon cor totas sinch llagas, tenint gran reverència y amor a ellas.

27. Algunas vegades me semblava que veyà a Maria *santíssima*, y a son preciosíssim fill Jesús en lo pesebre, que plorava de veure'l plorar; y jo també plorava, conciderant que ell plorava per causa de mas culpas. Altras vegades me aparexia que la veyà que se'l mirava adormit, ab gran modèstia y reverència. A mi també me la causava.

⁸² que ell tenia set de la mia ànima y de patir més, subr. ms.

⁸³ a, af. int.

⁸⁴ de 1710, af. int.

⁸⁵*Molina de Oración*: es tracta del llibre *Exercicios espirituales de las excelencias, provecho y necesidad de la oración mental reducidos a doctrina y meditaciones* del cartoixa Antonio de Molina, publicat per primera vegada a Burgos l'any 1615. Antonio de Molina va ser un escriptor asceta molt llegit, especialment el seu tractat *Instrucción de Sacerdotes* (1608) que va tenir més de vint edicions durant el s. XVII.

28. Algun die antes de las⁸⁶ festas de la vinguda de l'Esperit Sant, estant en casa a entrada de vespre en lo aposento passant al *santíssim* rosari, me aparegué que vey a la *santíssima* Trinitat: lo Pare Etern de un costat, lo Fill de l'altre y lo Esperit *Sant* sobre del meu cap, com si ohia que m dèyan que venian per a guardar-me.⁸⁷ Durà alguns dias que sempre me aparexia que la vey a, tenint jo gran acorrimet⁸⁸ ab grans affectes de alabança y amor.
29. Me durà molt temps que sempre que tenia oració y també estant treballant, me aparexia que vey a la *santíssima* Trinitat tant clarament y ab tanta certesa com si ab los ulls corporals la vehés, menos que no podia divisar cosa alguna corporal. Quedava ab grans affectes de amor y de alabança a ella y ab gran consuelo, suavitat y alegria interior y exterior, ab desprècio de mi mateixa y de todas las cosas del món.
30. Una vegada tenint oració, me aparegué que tenia a Christo *senyor nostre* en la porta del meu cor com si estigués de guarda, fent-me a compèndrer interiorment que venia per a guardar-me. Quedí ab gran amor y acorrimet conciderant la sua grandezza infinita y gran magestat, y la mia baxesa y poquedat.
31. Altre vegada me aparegué que vey a Christo *senyor nostre* com un pobre, tot ple de llagas, a la porta del meu cor tot arrodit, donant-me a compèndrer que ell havia estat molt temps allí, sens voler-li jo obrir las portas del meu cor, sinó sols a las cosas caducas y miserables d'esta vida, a modo de quexa amorosa. Durà molt dias aqueixa representació, causant-me gran sentiment y pesar de què hagués fet tal cosa, ab un offeriment de mi mateixa a ell y apartament de todas las cosas mundanas, y ab resolució que de aquí al devant ningú havia de governar en mon cor sinó ell, y que sols ell havia de ésser lo amo y señor, quedant-me gran amor a ell.
32. Moltas vegades se m representaven las penas de l'Infern per mas culpas merescudas, imaginant-me y dient a mi mateixa:
—Aquí merexas estar,⁸⁹
sols lo que més sentia era lo haver de ohir las blasfèmias contra Déu. Quedí, no obstant axò, ab una gran confiança que l Señor me deslliuraria de aquellas penas per la sua infinita misericòrdia y bondat.
33. Un dimecres a la tarda en la Iglésia Major, a la oració que s té pública en la capella del *Sant* Christo, meditant-se las penas de l'Infern, me semblà com altres vegades que las vey a y pensant també que jo merexia aquell lloch per las mias culpas. Estant ab aqueixa representació y concideració, me semblà que m'i vey a dins y considerant que en aquell lloch són atormentats també los sentits, me aparegué que⁹⁰ jo passava aquellas mateixas penas y torments en cada hu de mos sentits, ço és, en la vista, com

⁸⁶ *las]* *la*.

⁸⁷ *que venian per a guardar-me*, subr. ms.

⁸⁸ *acorrimet*: 'vergonya' (DCVB s.v. *acorrimet* 4).

⁸⁹ *Aquí merexas estar*, subr. ms.

⁹⁰ *que*, af. int.

si vey a unas figuras molt horrendas; en los oýdos, com si tenia en ells unas trompetas de foch; en lo nas, com si sentia una gran corrupció; en la boca, com si me donaven a bèurer una cosa tota foch; y en las mans, com si hi tingués unas cucas molt ponçoñosas. No sentia pena alguna en axò, si bé me causava horror y feredat, però sempre tenia la confiança ab Déu que per sa divina misericòrdia me deslliuraria de aquell semblants penas que jo merexia. Me semblava també que vey a com si en unas parets hi hagués a modo de un armari, entenent que aquell era lo meu lloch que per mos pecats merexia. Altres vegades que⁹¹ també ho véu,⁹² me aparexia que era com un aposiento ple de foch, sols vey a lo meu lloch, però esta vegada me semblava que vey a més puestos ab diferents figuras o personatges; no podia jo divisar ni compèndrer qui éran, qu estava tota espantada de vèurer tals cosas, però confiada en Déu y ab quietut.

34. Un die, oynt missa que s deya en lo altar major, me aparegué que vey a Christo *senyor nostre* ab una cara molt indignada com a jutge quant vindrà lo die del judici universal a judicar, significant-me que l veuran los mals ab aquella cara tan irada y tremenda. Quedí ab temor y també ab gran confiança de sa divina misericòrdia que m feria gràcia que no l veuria jo ab aquella cara tan indignada en aquell die, suplicant-li també que ningú al vehés de aquella manera per a condemnar-los. Quedava, no obstant, temerosa, quieta.
35. Moltas vegades, després de haver combregat, se m representava la *santíssima* Trinitat tenir-la dins de mon cor, aparexent-me algunas vegades que demostrava ab gran alegria, altres ab resplendor y altres vegades no tant clar. Quedava jo ab gran amor, suavitat, alegria y consuelo interior, ab gana y desitg de amar-lo y servir-lo, ab desprècio de mi mateixa y ab nous desitgs de ésser despreciada y tinguda en poch, de tal manera que feya accions exteriors ab las mans per a despreciar-me.
36. Altras vegades me aparexia també, després de haver combregat, que tenia en lo meu cor un niño que estava dret, ab gran resplendor y ab alegria, quedant jo ab gran consuelo, suavitat y alegria interior y amor.
37. Diferents vegades ohint⁹³ missa y altres sens ohir-ne —que mon pare espiritual me deya que no prengué la *santa* comunió o que aquell die no m volia ohir de confessió—, me aparexia sentir uns tochs al cor ab reculliment y quietut interior, y dient jo antes en mi mateixa que no era digne y tenint-me per tal, però desitjant —si pogués ser— rebre'l sols per ser ell qui és, tenia una advertència, com si m digués lo Señor que ja era ab mi o que ja venia.⁹⁴ Y a l'ohir axò, sentia aquell foch o surt⁹⁵

⁹¹ *que*, af. int.

⁹² *véu* per *vin*.

⁹³ *ohint* hoint.

⁹⁴ *que ja era ab mi o que ja venia*, subr. ms.

⁹⁵ *surt*: 'salt', 'moviment brusc cap amunt' (veg. DCVB s.v. *surt* 1).

interior y exterior del cos, quedant després unas vegades ab consuelo, altres ab alegria y otras vegades ab quietut, y sempre ab amor.

38. Un die, havent-me dit mon pare espiritual que no prengué la *santa* comunió per aquell die, estant-me al grahó de la capella del *Sant* Christo fora de la rexa, acompanyava⁹⁶ al fer la obediència y voluntat de Déu lo desitg de rèbrer a Christo *senyor nostre*. Me vingué un reculliment y me aparegué que veyá un àngel que obria al sacrari ab una advertència interiorment que tenia, que era lo àngel de la guarda que m portava la *santa* comunió, tenint també advertència que donàs gràcias a Déu y las hi doní, com si realment hagués combregat. Quedí ab gran alegria, suavitat, consuelo y amor.
39. Moltes vegades després de haver combregat, tenia una advertència com si algú me deya:
 –Mira que tens al sol de justícia dins del cor,⁹⁷
 venint-me reculliment sentint aquexas paraulas. Algunas vegades també se m’enternia lo cor y me venían llàgrimas als ulls estant en la iglésia y en casa, sempre que tenia tal advertència, ab gran affecte de amor.
40. Una vegada, estant jo⁹⁸ ab gran cuydado y temor dels treballs que se’m representaven per ocasió del temps de la guerra, me vingué un reculliment ab un gran consuelo y sentí com si algú me deya:
 –Cuydau de mi que jo cuydaré de vosaltres.⁹⁹
 Y me parà aquell cuydado y temor y quedí sens ànsia alguna, causant-me amor.
41. La concideració tant viva del propi conexament me vingué antes del mes de agost de 1710 y era en tanta manera y ab tal vivesa y efficàcia, que quant havia de combregar tenia tal acorriment que hi anava com si mi fessen anar per força, perquè jo no tenia gosar. Solament me alentava pensant que sols hi anava per fer la voluntat de Déu.
42. Altres vegades, ab lo mateix coneixament que tenia conciderant-me que ja me veyá a la sepultura, me aparexia que m’exían cuchs de la boca y del nas, de tal manera que a mi mateixa me feya fasti en tant que m causava vòmit, tanta era la vivesa de la concideració, ab gran desitg que totes las criaturas me trapitjassen, obligant-me en lo exterior del cos fer la acció de abaixar-me de manera que una vegada o dos me fou precis posar la cara en terra, tal era lo conexament de ma vilesa, suciedat y nada.

⁹⁶ *acompanyava*] *acompanava*.

⁹⁷ *Mira que tens al sol de justícia dins del cor*, subr. ms.

⁹⁸ *jo*, af. int.

⁹⁹ *cuydau de mi que jo cuydaré de vosaltres*, subr. ms.

43. La vigília de la festa del gloriós *pare sant* Domingo, a las completas,¹⁰⁰ estant alabant al gloriós *sant* ab grans desitgs de imitar-lo per poder jo més alabar a Déu com ell, y juntament encomanant-li mon fill per tenir al seu nom y desitjant que'l pogués imitar també en las virtuts, me aparegué vey a la *santíssima* Trinitat ab gran claredat y resplendor, a Maria *santíssima* més baix, a la part dreta y al gloriós *pare sant* Domingo més baix, a la mateixa part. Me semblà que'm deya lo gloriós *sant* que era gust seu que prengués al seu *sant* hàbit y que també era gust de Maria *santíssima*. Me aparegué que'l Pare Etern se abaixava allargant-me la mà com si me digués que ja tenia allí puesto aparellat, anomenant-me filla,¹⁰¹ venint-me gran ternura y còpia de llàgrimes, etc. Axó me durà totas las completas y més. Lo mateix me succehí després en casa, certificant-me més la acció de pèndrer jo al *sant* hàbit perquè no y posàs dubte al que'm deya. Quedí ab gran certesa, ab alegria, quietut y amor particular al *sant* gloriós y a la *santíssima* Trinitat.
44. Lo die del cap de octava de la festa de la gloriosa Assumpció de Maria *santíssima* de l'any 1710, ohint las completas en la Iglésia Major, estant pensant ab la tristesa que tenien los *sants* apòstols de què Maria *santíssima* los deixàs pujant-se'n als cels, tenint jo també alguna tristesa, me vingué un reculliment aparexent-me que estava ohint als *sants* apòstols que cantaven com quant posaven al seu cos puríssim al sepulcre. Tenia en ex¹⁰² mateix temps una gran confiança com si ohís de ella mateixa que'm digués que encara que se'n pujàs al Cel, que ja intercediria per mi y que per axò no deixaria de socórrer-me.¹⁰³ Y luego que'm fou passat lo reculliment, sentí un gran olor molt suau que me durà sentir-lo tota la tarda, en tant que succehí aquella mateixa tarda que la mia cuñada, venint ab ma companyia, anant-nos-ne en *sant* Francesch y aturant-nos en certa part prop del convent de las monjas aguardant una persona, me digué:
—quin olor sento?
responent jo que devían ser las monjas que adobaven alguna cosa. Y com fes molt calor y jo suàs en la cara, me la¹⁰⁴ axuguí ab lo mocador, durant-me després molt temps que sempre que me axugava la cara altres vegades, sentia aquell mateix olor en lo mocador. Quedí ab affectes de alabança y amor a Maria *santíssima*, ab gran confiança a ella y alegria, humilitat y acorrimient y sempre que reparava que sentia lo olor, alabava al Señor.

¹⁰⁰ Les completes són oracions d'abans d'anar a dormir, l'última oració de la litúrgia de les hores. Estant tota la comunitat reunida a l'església, es donen gràcies pel dia que s'acaba i es demana la protecció divina pel descans nocturn. A diferència de les altres oracions que reben el seu nom pel lloc que ocupen dins l'horari diari romà (prima, la primera del dia, a les sis del matí; tercia, passades tres hores; al migdia la sexta d'on deriva la paraula castellana *siesta*; nona a les nou...); la completa rep aquest nom perquè se celebra quan en arribar la nit s'ha completat el dia. Els seus textos fan al·lusió a la son i a la seva equivalència simbòlica amb la mort.

¹⁰¹ *que ja tenia allí puesto aparellat, anomenant-me filla*, subr. ms.

¹⁰² *ex*: llegeixi's 'eix'.

¹⁰³ *que encara que se'n pujàs al Cel, que ja intercediria per mi y que per axò no deixaria de socórrer-me*, subr. ms.

¹⁰⁴ *la*, af. int.

45. Lo die que los germans y germanas de la tercera regla del gloriós pare *sant Domingo*¹⁰⁵ fèyan la festa de la gloriosa *santa Rosa* de *santa Maria*, patrona de dita tercera regla, al vespre antes, en las completas, me aparegué que vey a la *santíssima* Trinitat y la gloriosa *santa Rosa* devant de mi, ab lo minyó en los brassos conforme la pñtan, com si li fes jochs entretenint-s'i y feya com si me'l volgués donar y fent jo com si me apartàs, ella me seguia més, tenint-me jo per indigne de pèndrer-lo, aparexent-me també que lo gloriós pare *sant Domingo* me posava al seu *sant* escapulari al cap, com si ell mateix me donàs al *sant* hàbit y fent jo la acció de apartar-me també, me seguia per a posar-me'l; y al vespre véu¹⁰⁶ lo mateix en casa. Me durà fins al diumenge dematí, en què s feya la dita festa de la gloriosa *santa Rosa*. Y a la comunió general, després de haver presa la *santa* comunió, me aparegué que vey a Christo *senyor nostre* clavat en la creu y que la llaga de son sacratíssim costat anava rajant gran abundància de sanch y, com si jo tingués lo cor obert, me semblava que anava cahient dins del cor ab tal abundància, que m'aparexia que n tenia tot lo cor ple y tant complerta que casi no podia respirar. Quedí ab gran alegria y quietut, y ab gran aprècio de la sanch de Christo *senyor nostre* y amor a ell, ab acorriment y humilitat.
46. Un die a la tarda, estant devant de la capella del Sant Christo de la Iglésia Major, tinguí un reculliment y me aparegué que m'ensenyaven moltras riquezas y cosas molt hermosas y de valor, com si fossen joyas, etc. Tot era cosas d'esta vida y com si me diguessen:
—Mira las cosas d'esta vida, que hermosas, que bellas y ricas!
y que axís que¹⁰⁷ me alegràs.¹⁰⁸ Y sens fer-ne jo cas, responguí entre mi mateixa que la joya que jo havia de estimar y apreciar ab tot agrado y alegria era la llaga *santíssima* del costat sacratíssim de Christo *senyor nostre*,¹⁰⁹ fent poch cas y despreciant las joyas de cosas mundanas que se'm representaven y me brindaven. Quedí ab un gran desprècio y aborriment de tot lo terreno, sens fer cas de res, tenint y fent sols aprècio de la *santíssima* llaga.
47. Me durà molts dies que hahontsevulla que anàs, tant en casa com fora casa, me aparexia que vey a Christo *senyor nostre* com si ab las suas *santíssimas* mans me ensenyava la llaga del seu sacratíssim costat. Sentia unas vegades gran consuelo, altrás compassió, ab gran gana y desitg de amar-lo y despreciar totas las cosas d'esta vida, com si no fes cas de res, quedant després ab quietut.
48. Una vegada, estant devant de la capella del Sant Christo de la Iglésia Major, conciderant conforme ho havia llegit en un llibre que s diu *Molina De oración*,¹¹⁰

¹⁰⁵ *tercera regla del gloriós pare sant Domingo*: és el nom que rep la branca laica de l'orde de predicadors —coneguda també com dominics— fundada per de sant Domènec de Guzman l'any 1216.

¹⁰⁶ *véu* per *viu*.

¹⁰⁷ *que*, af. int.

¹⁰⁸ *mira las cosas d'esta vida, que hermosas, que bellas y ricas! y que axís que me alegràs*, subr. ms.

¹⁰⁹ *que la joya que jo havia de estimar y apreciar ab tot agrado y alegria era la llaga santíssima de Christo senyor nostre*, subr. ms.

¹¹⁰ *Molina de Oración*, veg. nota 85

quant Christo *senyor nostre* estava en lo desert ajagut sobre las pedras y plorant per la causa de mas culpas, tot cubert de neu y a la pluja, me aparegué que l veyá axí mateix devant de mi, venint-me abundància de llàgrimas. Quedava ab quietut y gran amor, y ab desitgs de patir per amor de ell.

49. Un die, estant meditant al benefici de la vocació en la Iglésia Major, un dimecres a la tarda en la oració que s té pública en la capella del *Sant* Christo, conciderant que Christo *senyor nostre* havia picat en la porta de mon cor tantas vegades cridant-me que li obrís, tenint jo gran sentiment de haver-li fet lo sort y de no¹¹¹ haver-li volgut obrir, me vingué un tan gran desatino, que m'aparexia que tot lo meu cor se'm feya pedaços de sentiment, pena y dolor y com si me indignàs contra d'ell mateix, sentint també molt lo ésser estada tan ingrata havent-lo tantas vegades obert per al món y tancat a Christo. Després me quedaven grans affectes de amor y desitgs de servir-lo, ab alegria y quietut.
50. Altre die a la tarda, al mateix puesto, estava conciderant a Christo *senyor nostre* clavats en la creu, pensant com aquelles divinas mans que havían criat los cels y la terra estàvan clavadas en aquella creu, quant luego me aparegué que veyá las suas *santíssimas* mans devant de mi traspassadas y llagadas. Me durà exa representació per espay de quatre o sinch dies, en qualsevol part que fos. Me causava gran compassió y quietut interior, amor y aprècio a las *santíssimas* llagas de sas mans.
51. Lo dissapte antes del segon diumenge de setembre, en casa tenint oració, me aparegué que veyá dos dimonis ab una cara o figura tant fea y horrible que espantava, fent com si me volían inquietar y espantar. Me vaig persignar y señar y luego lo espant me passà, fent com si m burlava d'ells, tenint ja advertència interior que me'n burlàs y que no me espantàs, que si Déu no u volia no m danyarían y que confiàs ab ell. Y fent jo poch cas de ells me aparegué com si se n'avenen, ab gran malícia y ràbia perquè no me havían pogut destorbar de la oració. No m moguí, quedí quieta y alentada y ab confiança al *Senyor* que m'ajudaria y defensaria d'ells.
52. Un die a la matinada, estant devant de la capella del *Sant* Christo, me semblà que veyá un camí estret, breu y clar, tot ple de espinas y per cada costat del camí comprenia unas figuras que entenia significaven los llassos que paràvan en esta miserable vida los tres enemichs de la ànima: món, dimoni y carn, y com si me advertían, fent-me girar enderrera, veyá un camí molt llarch y escur, donant-me a compèndrer, que si tornava atràs anant per aquell camí llarch y escur –que era lo camí del món–, que tardaria després molt temps a tornar per aquell camí de las espinas –que entenia era lo camí del Cel. Y com si me tornàs girar, me encaminí per aquell camí de las espinas ab gran ànimo y aliento, estimant més anar per aquell camí, per al qual prest se arriba a gozar de Déu. Per las espinas comprenia que éran los treballs, penas y tribulacions de la vida, y que per anar al Cel, se havia de patir. Però jo anava ab temor per lo que veyá a cada costat del camí. Tenia una gran

¹¹¹ no, af. int.

confiança que si per flaqueza mia caygués per aquell camí, que Déu me ajudaria alçar ab sa poderosa mà. Quedí ab gran aliento y desitg de passar per qualsevol cosa de tribulació y treball per amor de Christo *senyor nostre*. Després de tot axò sentia quietut interior en mi.

53. Una vegada, contemplant los dolors de Maria *santíssima*, me aparegué que ella mateixa me ensenyava lo seu cor traspasat de dolor, com si la vehés ab gran pena y sentiment. Jo també n tenia.
54. Un matí, estant ohint missa en la capella del Sant Christo, sentí sonar lo orga mentres se deya lo offici; me vingué a la consideració la música de la glòria que ls àngels fan quant diferent és de la que ohia y, juntament venint-me a la memòria la assumptió gloriosa de Maria *santíssima* en lo Cel, me aparegué com si la veyia com quant se'n pujava al Cel per mans de àngels, molt gloriosa y resplendent y com si ohia també la música que li fèyan los àngels. Durà exa representació cosa de l'espai de mitja missa, poch més o menos. Quedí ab gran consuelo, amor y quietut interior, alabant a Maria *santíssima* y admirada de la diferència de una música a altra.
55. Diferents vegades, passant lo *santíssim* rosari de Maria *santíssima* en casa, me aparexia que veyia lo que los misteris –quiscun d'ells– representan, o fossen de dolor o de glòria. Particularment, en lo primer misteri gloriós que és la resurrecció del Señor, me aparegué que veyia a Christo *senyor nostre* resuscitat, resplendent y gloriós ab las suas sacratíssimas llagas molt resplendents, com quant anà a visitar a sa mare *santíssima* y que ella estava ab gran alegria en son cor. Axí mateix, en lo segon misteri de glòria que és la admirable y gloriosa ascensió del Señor, me aparegué que l veyia com quant se'n pujava al Cel, molt gloriós y resplendent. Quedava ab alegria, consuelo y suavitat, quietut y amor.
56. A tots los misteris de dolor y passos dolorosos del Señor, aparexent-me estar jo com si hi fos realment present –que veyia tot lo que Christo *senyor nostre* passava y patia en aquell pas o misteri–, tota me estrementia¹¹² y taferejava¹¹³ de representar-se'm allò, com si ho vehés ab los ulls corporals y passàs devant mi que casi me faltàvan los sentits, tanta era la compassió y pena interior que tenia, ab tanta vivesa era y ho comprenia com si realment ho vehés devant de mi y ho percebís tot¹¹⁴ ab los sentits corporals, particularment al pas de quant lo ataven y coronaven de espinas y quant lo clavaven en la creu, aparexent-me com si realment sentís o ohís quant li foradaven las mans y peus *santíssims* ab los claus. Y després quedava ab gran compassió y amor, ab quietut.
57. Altras vegades, passant la corona de dolors de Maria *santíssima*, se'm representaven molt clars sos dolors, especialment bé quant lo presentà al temple, com si jo vehés la mesa de l'altar y a Maria *santíssima* que l posave allí sobre y la oferta que portava

¹¹² *me estrementia*: 'm'estremia', 'tremolava' (DCVB s.v. *estrementir*).

¹¹³ *taferejava*: 'esglaiava' (DCVB s.v. *taferejar*).

¹¹⁴ *tot*, af. int.

de dos tórtolas, donant-me a entèndrer y compèndrer que, essent ella tant gran senhora, aportava aquella oferta de pobres y que axís havia jo de anar a rèbrer a Christo *senyor nostre*: ab pobresa de esperit. Sentia en mi ternura, llàgrimas y consuelo, ab amor y quietut y ab desitg de ésser pobre de esperit.

58. Axí mateix, contemplant quant Jesús fugia a Egipte, me aparexia que vey a Maria *santíssima* com si anava a cavall y a *sant* Joseph que anava a peu, un poch al costat. Tenia jo compassió de la incomoditat ab què anaven per tenir especial conexament de la grandesa de Déu y de Maria *santíssima*. Y contemplant també quant Maria *santíssima* trobà a son fill preciosíssim en lo temple, després de tres dies perdut, me apareguí que vey a Maria *santíssima* ab gran contento y alegria. Quedí jo també ab alegria y amor, ab quietut.
59. Me apar que fou per la festa del naxament de Maria *santíssima* que m semblà vey a que ls àngels se la'n pujaven, axí com fou nada, al Cel y la amostraven al Pare Etern. Quedí ab quietut, suavitat y consuelo.
60. En la festa de Tots los Sants a la tarda, devant la capella del *Sant* Christo, estava pensant la glòria que tenen los sants y la alabança que dónan a Déu; me aparegué com si m vey a las portas del Cel y com si me estigués mirant de la manera que estàvan alabant a la *santíssima* Trinitat. Al cap de un rato me aparegué com si m vey al mitg de ells, devant la *santíssima* Trinitat, y fent jo com si me'n volia anar per conciderar-me indigne de estar allí, no sabia per hahont passar ni per hont era entrada. Me semblà que vey una cosa molt resplendent al rededor y que jo també la estava alabant dient:
—*Sanctus, sanctus, sanctus*,
y com si ohia que ls sants cantàvan lo mateix. Me durà exa representació dos o tres dies, quedant ab quietut y suavitat interior y contínuament alabant a Déu, ab gran amor.
61. Altra vegada en casa, estant en oració, tenint grans desitgs de vèurer a mon¹¹⁵ Déu y señor en lo Cel per poder-lo més alabar, me aparegué que vey a la *santíssima* Trinitat. Quedí ab un contínuo alabar a Déu per espay de molt temps, ab gran quietut y suavitat y gran amor.
62. Moltes vegades, estant alabant a la *santíssima* Trinitat y a sa infinita majestat y grandesa, me semblava que la vey molt alta, com si estigués en lo Cel y com si lo Cel estigués obert. Axò succehí en casa en la oració. Quedava molt quieta y alabant la *santíssima* Trinitat, ab grans desitgs de amar y servir a Déu, no sabent què fer ni dir de desatinada que estava per més alabar-lo.
63. Diferents vegades, estant en la oració del dimecres a la capella del *Sant* Christo de la Iglésia Major, meditant quant açotaven a Christo *senyor nostre* y quant lo coronaven

¹¹⁵ *mon*, af. int.

de espinas, y a Maria *santíssima* lo que sentia de pena y dolor en aquells passos de son fill preciós (encara que ausent), me aparegué que vey a un àngel que anava a donar notícias a Maria *santíssima* com son fill preciosíssim estava tant mal tractat. Me semblava que jo l vey a també axí mateix y ab la cara molt trista.

Una vegada me aparegué també que jo anava tras de l'àngel per lo mateix que ell anava y, tenint-me per indigne y acorreguda de anar-hi, succehí com si algú ab violència me empenia per a què anàs. Me semblava que vey a l'àngel ab gran sentiment tant per al camí, com estant en la presència de Maria *santíssima* y me semblava també que no gosava lo àngel dir tals notícias a Maria *santíssima*. També la mirava jo ab gran sentiment y com si jo rehusàs anar a donar-li tals noves, per conciderar que de tot éran causa las mias culpas. Tenia una advertència: que no obstant axò, que no reparàs, que encare que fos axí, sols tingués compassió de sas penas y dolors, ella no se n'offenia. Quedava jo ab compassió y dolor de mas culpas. Altra vegada me aparegué també que jo sola hi anava a donar-li aquellast tristas noves ab gran acorriment per conciderar també que la causa de tot éran las mias culpas.

64. Lo die de la festa de la Immaculada Concepció de Maria *santíssima* (si no me engañó), després de haber combregat, estant devant de la capella del *Sant Christo* y prop la rexa, pensant com aquell die era festa de Maria *santíssima* y que axís li entregava la mia ànima perquè ella la presentàs a son fill per a que n fes lo que ell volgués, me aparegué (encare que de passo) que tenia una advertència: com si m diguessen que ja se me'n portaven la mia ànima, ab un surt que en un mateix temps sentí en lo cor. Quedí ab quietut.

Després a la tarda en *Sant Domingo*, dient al rosari, ab un prompte los ulls se'm tancaren ab gran força aparexent-me que m passaven per devant dels ulls uns núbols, per quatre o sinch vegades poch més o menos, y me semblà com si vey a Maria *santíssima* y, en ex mateix temps, me aparegué com si me havían obert tot al pit sens poder casi respirar, sentint de passo alguna pena y com si me digués que ja m tenia la mia ànima,¹¹⁶ aparexent-me que vey a que tenia alguna cosa en los brassos, donant-me a compèndrer que allò era la mia ànima y dient-me també que quant me la tornaria ja estaria ben adocrinada y adornada de virtuts y que qualsevol dificultat que jo tingués, ja ho tindria fàcil.¹¹⁷

Y de des del dilluns (que era la dita festa) fins al diumenge vinent a la tarda en la congregació, aní sempre, a mon aparèxer, com si estigués sens ànima, fins que en dit diumenge, estant a la oració, ab un prompte me semblà que m'obríen al pit (axí com de antes) y me tornava la ànima, tenint la mateixa pena sens poder casi respirar, semblant-me tots aquells dias que no tenia ànima, anant tota fora de mi com si no fos de aquest món, que no sé ni ho puch ben explicar, tenint sempre confiança en la promesa que m'havia feta que de confusa que estava havia de demanar a mon pare espiritual què podia ésser allò, estant sempre tota com

¹¹⁶ *que ja m tenia la mia ànima*, subr. ms.

¹¹⁷ *que quant me la tornaria ja estaria ben adocrinada y adornada de virtuts y que qualsevol dificultat que jo tingués ja ho tindria fàcil*, subr. ms.

atònita¹¹⁸ y espantada, ab una advertència: com si m digués que al cap dels set dies me tornava entregar la ànima en memòria dels seus set dolors,¹¹⁹ trobant-me després molt diferent de antes, com si fos vinguda de l'altre món, causant-me gran admiració. Quedí ab gran agraïment y acorrimient y amor a Maria *santíssima*.

Després tinguí altra advertència: com si m deya que en agraïment de ex favor que m'havia fet, que la saludàs ab alguna cosa per espay de set dias antes de la festa del¹²⁰ naxament de Christo *senyor nostre*, començant ja lo die de la festa de la Expectació del seu¹²¹ part. Me aparegué que en aquells set dias vey a Maria *santíssima* ab gran alegria, com si esperàs aquell tant ditzós die del part. També contemplant la sua expectació, me aparegué que vey a Maria *santíssima* ab son espòs *sant Joseph* com si buscaven posada y jo ab moltes llàgrimes y ternura los offeria al meu cor, encare que súcio y asquerós per causa de mas culpas y pecats. Tenia gran amor y compassió de vèurer a Maria *santíssima* que hagués de buscar posada, essent tan gran senhora.

65. Estant jo pensant que molts¹²² sants havían vist al Señor en la sagrada hòstia, luego sentí com si algú me advertia que jo també al veuria y apartant-m'o sens fer-ne cas, considerava que m bastava en esta vida vèurer-lo ab los ulls de la fe. No obstant axò, succehí que per molts dies me durà sempre exa advertència: que sí que l veuria, encare que jo no u volgués y que Maria *santíssima* de las mans mateixas lo posaria allí, a la mesa de l'altar. Quedava tota espantada y ab pena que m causava de entèndrer o sentir allò, per temor de què fos algun engany o il·lusió.

66. Lo die de la festivitat de Nadal, després de haver-me confessat, se deya missa a l'altar del *Sant Christo* y, posant-me a ohir-la, me vingué ab un prompte un reculliment aparexent-me que vey a lo sacrari obert, y dins d'ell un minyonet ab un resplendor molt gran dins del sacrari, com si se alegrava y jugava, ab una advertència que jo tenia interiorment: que estava alegre perquè jo lo anàs a rèbrer. Y ab altra advertència també: que Maria *santíssima* de sas mans mateixas lo havia posat allí. Exa visió durà cosa de l'espai de dos missas, ab una gran força en mon cor, aparexent-me que l tenia tan ample y que se me apartava de mi y cessada la violència de l'afecte, me vingueren grans desitgs de rèbrer-lo, encare que me reconexia molt indigne, tornant-me ab eix desitg altre vegada lo mateix afecte del cor ab gran força, ímpetut y violència, encare que fou de passo.

Després de haver combregat me aparegué també que l vey a dins de mon cor, axí mateix com un minyonet, conforme en lo sacrari, ab una advertència: que tot lo que ell prometia ho obtenia. Me durà exa visió tot lo die, fes lo que fes o parlàs o ohís parlar. Sentia en mi gran alegria interior y gran consuelo, sens poder apartar la vista y atenció del meu cor. Axí mateix fou lo endemà. Quedí ab gran agraïment y amor y ab affectes de alabança, ab gran quietut.

¹¹⁸ atònita] atòninta.

¹¹⁹ que al cap dels set dies me tornava entregar la ànima en memòria dels seus set dolors, subr. ms.

¹²⁰ festa del, af. int.

¹²¹ seu, af. int.

¹²² molts] molt.

67. La segona festa de Nadal,¹²³ a la tarda, estant devant de la capella del *Sant Christo*, pensant quant los pastors anaren adorar al niño Jesús recién nat, me aparegué que vey a Maria *santíssima*¹²⁴ que l tenia a la sua falda y que ls pastors lo adoraven y jo també com si me inclinava, lo volia adorar y regonexent-me ésser indigne, me retirava y, no obstant axò, com si per força me fessen abaixar per adorar-lo. Me semblà com si ab las mans jo¹²⁵ li prenia als peus, sentint en exa acció com si l tocàs tant gran suavitat que no ho puch explicar, quedant com a fora de mi cosa de l'espai de un quart, poch més o menos, que no sé ni puch dir com me estava ni hahont estava, tant fou suau, apacible y blando aquell tocar dels peus. Fou¹²⁶ tant fora de mi que per explicar-ho diré que era com si fos morta, sens sentits exteriors ni interiors. Altra vegada me succehí lo mateix en la iglésia mateixa, sinó que fou de passo. Y cada vegada que y pensava després, luego me apareixia que no era de mi y com si estava tota fora de si; era de passo. A la nit, també en la oració, venint-me a la memòria aquell toch tant suau y blando, quedí també com si estava fora de mi, sens lo ús dels sentits. Me durà cosa de l'espai de mitg quart, poch més o menos.

68. La tercera festa de Nadal,¹²⁷ antes de combregar, me vingueren uns grans desitgs de combregar. Y després de haver combregat, me aparegué que vey a Christo *senyor nostre* com un minyonet, axí com los dias antecedents, alegre ab una advertència interior: com si m deya que jo també estigués alegre.¹²⁸ Y jo, ab gran acorriment y llàgrimas de veure'm tan indigne, quedava tantmateix ab alegria interior y exterior que no estava en mi lo dexar de tenir-la, de tal manera que tota sola reya, ab gran amor que tenia.

Lo mateix die a la tarda, estant devant de la capella del *Sant Christo*, pensant ab lo sant naxament de Christo mon redemptor, me aparegué com si l tenia en los brassos y que m posava las mans a la cara, fent-me jochs, ab gran acorriment meu que sentia y llàgrimas, ab gran amor, quietut y suavitat.

En lo mateix puesto, dient los quinze parenostres y quinze avemarias en lloch de offici, per ésser de la tercera regla del gloriós pare *sant Domingo*, al dir los sinch que corresponen als misteris de dolor, conciderava que essent ell tant delicat, patí tants torments, penas y dolors, me vingué a la memòria aquell tacto tant suau, blando y deliciós que m succehí la segona festa de Nadal, ab la mateixa suavitat com quant me aparegué li tocava los peus. Quedí també fora de mi y sens sentits; durà poch.

Al vespre en la oració, recordant-me també de quant me semblà que l tenia en los brassos, me vingué un gran acorriment ab llàgrimas y amor.

¹²³ *segona festa de Nadal*: es refereix al dia de sant Esteve, 26 de desembre.

¹²⁴ *santíssima*, af. int.

¹²⁵ *jo*, af. int.

¹²⁶ *Fou* en lloc de *fui*, confusió entre la 1ª i la 3ª persona.

¹²⁷ *tercera festa de Nadal*: es refereix al dia de sant Joan evangelista, 27 de desembre.

¹²⁸ *que jo també estigués alegre*, subr. ms.

69. Després, altre die, me vingué un penediment de ésser anada en certa masia per fora de la vila en companyia de altres, ab un remordiment y *pesadumbre* que tenia, com si hagués faltat en alguna cosa o tingués alguna culpa. Després tinguí un advertència a modo de reprenció, dient-me perquè anava ab altres, que bastant companyia tenia dels sants, volent dir:

—Què demanas més? No tens prou companyia? Per què vas ab altres?¹²⁹

advertint-me juntament que ja tenia per companyia a la *santíssima* Trinitat y los sants patrons especials, que son set y, además d'ells, los sants de l'any, que éran: *sant* Ignasi de Loyola, *sant* Nicolau de Tolentí y *santa* Maria Egipcíaca, durant-me alguns dias com si los veyia devant de mi, fes lo que fes en estar aturada. Tenia grans desitgs de apartar-me de tot y reverència als sants, ab resolució de fugir divertiments, passeigs y recreos mundans. Sentia en mi acorriment gran y agraïment als sants, donant alabanças a la *santíssima* Trinitat y sentint la reprenció. Me causava ternura.

70. Un die, passant lo *santíssim* rosari en *Sant* Domingo, contemplant los misteris de glòria, en lo tercer misteri me aparegué que veyia a la *santíssima* Trinitat molt alta y com si lo Esperit Sant llançava raigs de si, com si me donàs alguna cosa, ab una advertència: que lliberal me enviava sos divinos dons.¹³⁰ Axí mateix me succehí dos o tres dias en casa, tenint oració mental y passant al rosari, causant-me en lo cor una gran suavitat y consuelo ab amor, tenint sempre la advertència interiorment que ell era lliberal.

Any 1711

71. Lo die de la festa de la Circumcisió del Señor de l'any 1711,¹³¹ me aparegué que veyia al niño Jesús a la falda de Maria *santíssima* ab un gran plor, conciderant jo la sua delicadesa y que de tant poca edat ja escampava la sua preciosíssima sanch per amor de mi, ab tant dolor, y a Maria *santíssima* també com si ploràs, emperò ab gran modèstia, asseo y gravedat. Sentia en mi quietut y compassió interior, ab amor.

72. Lo dissapte de Carnestoltas, després de haver dinat, axí com volguí dir lo offici de Maria *santíssima* en un llibret que s diu *Palafoux*,¹³² al començar mas paraulas que són:

—*Dios mío*,¹³³

al dir exas paraulas y al repetir-las ab atenció y concideració, y dient entre mi:

—Déu meu, Déu meu, què vol dir que vos entregueu a nosaltres ab tanta lliberalitat!

¹²⁹ *perquè anava, que bastant companyia tenia dels sants, i —Què demanas més? No tens prou companyia? Per què vas ab altres?*, subr. ms.

¹³⁰ *que lliberal me enviava sos divinos dons*, subr. ms.

¹³¹ *festa de la Circumcisió del Señor*: antiga celebració del dia 1 de gener mantinguda fins a la reforma del calendari litúrgic de 1969. Jesús, nascut el 25 de desembre, havia de complir amb el precepte jueu de la circumcisió vuit dies després del naixement i llavors ser batejat amb el nom que li corresponia.

¹³² Es refereix al devocionari *El oficio de nuestra señora* de Juan de Palafox y Mendoza, bisbe d'Osma (1600-1659).

¹³³ *Dios mío*, subr. ms.

quedí de aleshores en havant ab un amor tan gran en mon cor, que no sabia què fer per amor de mon Déu y señor, sens poder menjar ni dormir, ab un tan gran desatino, que no ho sé explicar, quedant com a enamorada tota de ell, ab un tan gran plor que no m podia contenir, havent de fer força devant de altres per no plorar. Sols me servia de desahogo y alívio lo suspirar a tan gran ímpetut de amor.

73. Ex die dissapte, lo diumenge y dilluns succehí que m trobava tant fora de mi que no podia casi parlar, menjar ni dormir, sinó sempre ab desitgs y gana de estar sola, quieta y retirada, ab un defalliment y falta de forces, com si estigués o hagués estat malalta. Me durà fins lo dijous vinent al matí, sinó que no era tan gran com los dits tres dies, tenint interiorment una advertència: que estava malalta de amor.¹³⁴ Quedava ab affectes de alabança a Déu ab¹³⁵ quietut y se me augmentava més lo amor.
74. Dilluns y dimars a la tarda, assistint jo als *sants* exercicis que s tenen en la capella del Sant Christo de la Iglésia Major per ésser dies de Carnestoltes, no podia aténdrer a lo que s llegia, ni al punt de la meditació per la oració que s tenia, ni a las plàticas que s fèyan, sinó estar-me quieta y de quant en quant dir y repetir:
–Déu meu, Déu meu,
ab gran atenció, advertència y pes al dir-las y ab gran concideració al sentit que tenien, sens aballir-me¹³⁶ de parlar ni ohir cosa, ab un gran consuelo y suavitat que no ho puch explicar, perseverant-me lo amor.
75. També en dits dos dies, estant devant de la capella de *Nostra Senyora* del Carme, se me augmentà més lo tan gran consuelo que sentia tots los dies antecedents, venint-me a la memòria y iuntament lo dir-las ab la boca unas paraulas de amor y alabança de Christo *senyor nostre*, que temps havia las havia llegit (ara no m recordava). Fou tan gran la suavitat que sentí en mon interior, que me aparexia no estava en mi o com si estigués fora de mi, que a mon aparèxer, exa vegada fou la que sentí major suavitat que may hage sentit.
76. Una vegada, estant en oració (no m recorda si era mental o vocal) me semblà com si vey a la *santíssima* Trinitat molt alta y resplendent y a Maria *santíssima* també, ab molta alegria, a la part dreta de la *santíssima* Trinitat, un poch més baix. Durà exa visió quatre o sinch dias, causant-me affectes de alabança y gran amor. Vehent també a vegades las *santíssimes* llagas del Fill, molt resplendents, y conciderant-lo també que estava tot llagat de la esquena per causa dels açots que havia sufrít, me aparegué també que li vey a la esquena molt resplendent, y sempre que contemplava los misteris de dolor, per lo espay d'exos dits dias tenia qui m'advertia, dient-me que l contemplàs gloriós,¹³⁷ y a Maria *santíssima*, passant-li la corona dels dolors

¹³⁴ *que estava malalta de amor*, subr. ms.

¹³⁵ *a Déu ab*, af. int.

¹³⁶ *aballir-me*: 'abellir-me', 'plaure'm' (veg. DCVB s.v. *aballir* 2).

¹³⁷ *que l contemplàs gloriós*, subr. ms.

també, que la contemplàs gloriosa.¹³⁸ Algunas vegades me aparexia estar tota prop o entremitg de las llagas *santíssimas* de Christo *senyor nostre*. Me causava suavitat, consuelo y ternura, alabant las suas *santíssimas* llagas ab gran amor.

77. Una matinada a las 6 horas, poch més o menos, estant pensant ab la *santíssima* Trinitat, me vingueren grans desitgs de poder-la vèurer en lo Cel per alabar-la per a sempre, dient estas o semblants paraulas:

—O Señor, quant estaré libre de aquest cos y tornarà en pols, y la mia ànima estarà en vostre divino acatament per alabar-vos?

Me aparegué que veyia a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima* a la part dreta, més baix, y molt més baix la ànima de mon pare y detràs la ànima de la mia mare. Ohí —a mon aparèxer— com si me digués que ells estaven allí per intercedir per a mi y que confiàs ab lo Señor. Me vingué al pensament la mia germana monja si seria salvada y, pensant en axò, se'm desaparegueren ells dos, aparexent-me luego devant de mi com si veyia a una estrella resplendent de passo. Quant luego torní a veure'ls tots dos ab los demés fills y germans meus, com si estaven devant d'ells dos tots afflotats, com si m digués y advertís: “aqueix és tal y aqueix és tal”, ab vestits molt resplendents y a la monja ab vestit de monja. Comprenguí altra vegada que tots ells intercedían per mi. Y per últim, com si se despedís mon pare, me aparegué que m deya:

—Confia ab lo Altíssim y ab la sanch preciosa de son fill y persevera,¹³⁹ ab un prompte me desaparegué, y al cap de un poch me tornà la mateixa visió y me durà alguns días. Quedí ab gran desatino y plorar, pensant què podria jo fer per amar més a Déu, tenint quietut interior.

78. Lo segon diumenge del mes de febrer a la tarda, en la congregació, fent jo lo exercici de tenir al *sant* Christo en la mà, me aparegué que veyia a la *santíssima* Trinitat y al Pare Etern molt resplendent, no entenent lo que s deya en la plàtica que s feya, perquè estava com si fos fora de mi. Quedí ab amor y alabant la *santíssima* Trinitat, ab quietut.

79. Estant en *Sant* Domingo després de dir lo *santíssim* rosari, tenint oració mental, sentí com si algú me advertia que demanàs a Déu si era gust seu se escrivés tot lo que ha passat en mi. Me aparegué que veyia a la *santíssima* Trinitat devant de mi y demanant-li jo si era gust seu y per a major glòria y alabança sua, que se escrivés. Me semblà que véu¹⁴⁰ lo Pare Etern com si inclinant-se me feya señal volent dir que sí y per tres vegades continuant jo la petició —per assegurar-me més de la acció o senyal que me aparexia veyia— a la última vegada, que fou la tercera, véu també com si se abaixàs y, tement jo ésser impertinente y atrevida, li demaní perdó. Quedí ab gran confiança y ab desitg de què fos alabat lo *Senyor*, tenint quietut.

¹³⁸ *que la contemplàs gloriosa*, subr. ms.

¹³⁹ *Confia ab lo Altíssim y ab la sanch preciosa de son fill y persevera*, subr. ms.

¹⁴⁰ *véu per viu*.

80. Me apar que lo endemà, després de haver combregat, estant davant y prop de la capella del *Sant Christo* de la Iglésia Major, també tinguí advertència que pregàs als sants patrons meus que suplicassen a Déu si era voluntat y gust seu se escrivés tot assò. Me aparegué que ls veyà tots devant de mi com si m fessen senyal ab lo cap que sí. Y per dos o tres vegades que ls ho demaní, me semblà que feren lo mateix senyal. Quedí ab confiança, seguretat y aliento.
81. Altra vegada, en *Sant Domingo*, després del rosari tenint oració, me vingué a la memòria que estava a la presència de la *santíssima Trinitat* y juntament de anomenar-la:
 –Pare y Fill y Esperit Sant, tres personas y un sol Déu tot poderós, fent jo¹⁴¹ acato ab lo cap a cada persona y, axí com la anava nomenant, aparexia que la veyà devant de mi per tres diferents vegades que la anomenés, y a cada vegada me parava lo vèurer-la¹⁴² y, al tornar-la nomenar, la tornava vèurer, quedant ab una gran suavitat interior y ab quietut un gran rato. Altra vegada, estant en oració, me aparegué també que la véu;¹⁴³ fou de passo. Quedí quieta y ab desitgs de alabar-la y ab gran amor.
82. Un die en *Sant Francesch*, estant dient tres salves a Maria *santíssima* a honra y glòria de las tres coronas ab que la coronà la *santíssima Trinitat*, és a saber: lo Pare com a filla, lo Fill com a mare y lo Esperit *Sant* com a esposa, tinguí un reculliment, aparexent-me que veyà a Maria *santíssima* molt hermosa dient-me que ja me tenia aparellada una corona de rosas.¹⁴⁴ Quedí alabant a Maria *santíssima* ab gran alegria, confiança y amor.
83. En la festa del gloriós *sant Joseph* de dit any 1711, després de la plàtica de alabança y patrocini del sant que s féu, estant-me mirant la sua *santa* imatge en lo altar de Maria *santíssima* del Carme hahont se feya la sua novena, demanant-li que fes ab sa intercessió poderosa que jo acertàs en dir estas cosas que m'han passat y van passant, per escriurer-las ni més ni menos del que fos gust y voluntat del Señor, tinguí una advertència interior: que lo tenir la *santa* imatge una mà als pits volia dir que corria per son compte. Luego, tinguí un reculliment y me aparegué que tenia al gloriós sant devant de mi ab la mateixa acció de la mà als pits, com si me advertís també que corria per son compte, causant-me gran confiança y aliento y amor al gloriós sant.¹⁴⁵
84. Després, al vespre també en la oració estant –pensant si en lo die de la festa de la Ascensió del Señor en la visió que tinguí dels sants patrons meus especials, si Maria

¹⁴¹ jo, af. int.

¹⁴² me parava lo vèurer-la: la visió de la santíssima Trinitat era intermitent; només apareixia quan Teresa la cridava pel nom.

¹⁴³ véu per viu.

¹⁴⁴ que ja me tenia aparellada una corona de rosas, subr. ms.

¹⁴⁵ Se nota que fins lo die de dita festa de dit any, no se havia encare escrit cosa y per tant, és singular cosa lo recordar-se de tot lo que s troba escrit del tercer diumenge de abril de 1709, com és de vèurer y se pot reparar, aquestes línies es troben al marge esquerre del fragment 83.

santíssima hi era o no per poder-ho dir y escriurer— me semblà que l torní a vèurer ab la mateixa acció de la mà encare més clar (a mon aparèixer) que en la Iglésia Major, y ohí com si m digués:

—Filla mia, no dubtes que la mia esposa hi era també,
y que per son compte corria lo que li demanava, que ell faria que acertaria, y que suplicaria al divino Esperit que me inspiràs per a dir lo que seria voluntat sua.¹⁴⁶
Quedí ab gran confiança y amor al gloriós sant Joseph, ab gran seguretat.

85. Lo diumenge del Ram a la tarda, després de la primera hora de las 40 horas,¹⁴⁷ estant contemplant a Christo *senyor nostre* posat al sepulcre, me aparegué que veyá devant de mi un sepulcre y a Christo *senyor nostre* sepultat ab lo sepulcre obert y, devant d'ell, a Maria *santíssima*, sant Joan, la Madalena y a altres ab un gran sentiment, aparexent-me que Maria *santíssima* alçava al cap al Cel, tota resignada a la voluntat del Pare Etern y me semblava també que veyá dos àngels, un al cap y altre als peus, ab un gran sentiment com si plorassen la mort de llur señor. Jo també estava ab gran ternura. Y conciderant que, essent per causa de mas culpas allí sepultat, ells ploraven sens tenir la culpa, què havia jo de fer? Me durà més de mitja hora, poch més o menos. Quedí ab compassió y amor, ab quietut.

86. Lo mateix die al vespre, després de haver sopat, venint-me també a la memòria a Christo *senyor nostre* sepultat, me vingué un gran plor. Durà més de un quart, poch més o menos, havent-me de fer força pena d'excar-me'n. Després aní a la capella de las 40 horas y me tornà la mateixa visió, com antes a la tarda, durant-me cosa de l'espai de una hora, mirant també als àngels ab gran llanto, que m fèyan plorar, ab una advertència que tenia y com si ohia que m dèyan que ploraven la mort de llur señor.¹⁴⁸ Se predicava y no podia atèndrer a lo que s deya, sinó a l'últim alguna cosa de las *santíssimas* llagas. Dilluns fou la mateixa visió sinó que m durà poch. Tot axò me causava compassió y amor, ab quietut.

87. Lo dilluns y dimars al vespre, en casa, a la oració conciderant a Christo *senyor nostre* sepultat, tinguí una advertència: que m posàs en terra com si me sepultàs y de fet m'i posí, desitjant que m trapijassen y que no fessen més cas de mi que si fos un nada.

88. Lo dijous sant antes de combregar, estant-me conciderant qui era jo tan indigne y offerint a Christo *senyor nostre* mon cor per moniment,¹⁴⁹ després de haver combregat me aparegué que l veyá sepultat dins del meu cor com en un sepulcre y

¹⁴⁶ *Filla mia, no dubtes que la mia esposa hi era també y que per son compte corria lo que li demanava que ell faria que acertaria y que suplicaria al divino Esperit que me inspiràs per a dir lo que seria voluntat sua*, subr. ms.

¹⁴⁷ *las 40 horas*: aquesta pràctica religiosa consisteix en què durant 40 hores seguides un grup de fidels faci torns davant de l'exposició del Santíssim per adorar a Jesucrist sacramentat. Les escriptures revelen que aquest va ser el temps que Jesús va estar en el sepulcre.

¹⁴⁸ *que ploraven la mort de llur Señor*, subr. ms.

¹⁴⁹ *moniment*: forma emprada en el llenguatge col·loquial que equival a monument, altar més o menys adornat que es disposa en les esglésies per a exposar-hi durant el dijous i divendres sant l'urna que representa el sepulcre de Jesucrist (veg. DCVB s. v. *monument* 4).

com si fos obert y, axí com lo haguéran posat al moniment, me aparegué també com si me haguessen tancat lo cor, durant-me tot lo die lo tenir als ulls inclinats, sempre envers la part del cor, ab un gran silenci y atenció, tota ocupada en allò sens gana de parlar, mirar ni ohir, sinó de estar ab gran quietut, ab una advertència: que tenia a Christo *senyor nostre* dins del cor sepultat. Y visitant als *sants* moniments, advertint jo que éran set, me vingué a la memòria los set dolors de Maria *santíssima*. Contemplava en cada moniment un dolor y a l'últim, a Christo *senyor nostre* sepultat y a Maria *santíssima* en soledat. Lo divendres *sant* fou axí mateix. Tenia gran quietut y amor.

89. Dit die al vespre, en casa, en la oració contemplant també a Christo *senyor nostre* sepultat, me vingué una inclinació o gana de posar-me en terra com si estigués sepultada, com en effecte m'i vaig posar, tenint una gran quietut y consuelo interior que m semblava no era de mi mateixa, sens sentits, com si fos morta. Durà cosa de un quart, poch més o menos.

90. Lo dissapte *sant* antes de l'offici, meditant com la Madalena buscava a Christo *senyor nostre*, me vingué una advertència: que jo tambe lo buscàs resuscitat y que l'havia de buscar ab la humilitat y despreci de si, venint-me luego, interior y exteriorment, un gran desprècio a mi mateixa y desitg de posar-me als peus de qualsevol criatura per amor de ell.

Dient-se lo offici, al cantat al Glòria me vingué un reculliment, aparexent-me que vey a devant de mi a Christo *senyor nostre* resuscitat, gloriós y resplendent com quant anà a visitar a sa Mare *santíssima*, y també com si vey a Maria *santíssima* ab una gran alegria, molt hermosa y gloriosa. Durà tot lo offici. Lo vespre en la oració fou lo mateix. Quedí ab gran consuelo y quietut, alabant a Maria *santíssima* y sa hermosura, ab alegria interior.

91. Lo die de la festa de Pasqua de Resurrecció de l'any 1711, després de haver combregat, me aparegué que vey a en mon cor a Christo *senyor nostre* ab las *santíssimas* llagas molt resplendents, causant-me alegria y alabant-lo. A la tarda a vespres, estant pensant ab ell gloriós y resplendent en lo Cel, me aparegué ab un prompte que jo me estava a la porta del Cel, mirant a Christo *senyor nostre* tant resplendent que llançava uns grans raigs de son sacratíssim cos y tals, que tots ells estàvan escampats per tot lo Cel y també arribaven a mi com si m tocaven. Durà exa visió fins acabadas completas. Quedí ab gran amor, alegria y quietut y ab grans desitgs de alabar-lo y de fer per ell tot quant pogués.

92. La segona festa de Pasqua de Resurrecció, antes de combregar, conciderant lo gran resplendor de Christo *senyor nostre* en sa gloriosa y triunfant resurrecció, me aparegué que l vey a dins del sacrari ab una claredat y resplendor molt gran. Y jo estava ab gran acorriment, conciderant-me tant súa e indigne y que l'havia de anar a rèbrer, com si aquell resplendor me tocàs. Tinguí una advertència: que aquell resplendor era lo que m purificava y limpiava de las faltas que jo no m'acusava en la confessió per no advertir-las ni recordar-me. Tenia agraïment y amor al Señor.

Després de haver combregat, me aparegué també que l veyà dins de mon cor molt resplendent.

A la tarda, estant devant de la capella del Sant Christo pensant ab lo resplendor de son preciosíssim cos y llagas sacratíssimas, me semblà que l veyà devant de mi ab las suas llagas *santíssimas* molt resplendent. Pensava també que resplendent devia ser dins de son sacratíssim cos. Tinguí una advertència: que entràs dins de la llaga de son sacratíssim costat y veuria al resplendor que era de son sacratíssim cos y, com si jo me apartàs tota acorreguda, ab un prompte e impensadament me aparegué que m véu¹⁵⁰ dins de son puríssim cos, ab un gran resplendor que també veyà dins de ell y com si estava ab los brassos alts, y com si dins dels brassos veyà també un gran resplendor y claredat en tot lo seu *santíssim* cos, com si me advertia que allí dins jo estava ben segura y que me¹⁵¹ estigués allí, que ningú de mos enemichs me inquietaria.¹⁵² Durà cosa de l'espai de un quart, poch més o menos. Quedí ab gran consuelo, ternura y suavitat, y ab gran quietut y amor, agraïment, acorrimet y confiança.

93. Lo dimars, tercera festa de Pasqua, després de haver combregat, me trobí tota suspesa com si no sabés què fer. Estant axí, me aparegué que veyà a Christo *senyor nostre* dins del meu cor y ohí que m digué:

—Descansa.¹⁵³

Y, com si jo estigués tota recolsada o arrimada en alguna cosa y prop de ell, quedí un bon rato ab gran quietut y consuelo sens poder dir res ni pensar ab cosa, ni donar-li gràcias ni dir un parenostre. Sentí en mi gran acorrimet y gana de amar-lo y servir-lo.

A la tarda, després de haver passat al *santíssim* rosari en Sant Domingo, fent la estació de la bulla¹⁵⁴ tenia algunas advertències: que contemplàs a Christo *senyor nostre* gloriós y axí mateix las *santíssimas* llagas. Acabada la estació me posí a contemplar-lo de aquella manera que comprenia; me aparegué que l veyà gloriós devant de mi ab las suas *santíssimas* llagas resplendents y com si m veyà dins del seu sacratíssim cos, axí com lo die antes. Quedava alabant al Señor y ab desitgs de amar-lo; tenia també quietut y amor.

Al vespre, estant en taula pensant també ab lo seu resplendor, me aparegué que l veyà a¹⁵⁵ la glòria, molt alt ab aquells raigs com lo die de Pasqua; fou de passo. Me causava amor, alabant-lo.

¹⁵⁰ *véu* per *viu*.

¹⁵¹ *me*, af. int.

¹⁵² *que allí dins jo estava ben segura y que me estigués allí, que ningú de mos enemichs me inquietaria*, subr. ms.

¹⁵³ *descansa*, subr. ms.

¹⁵⁴ *estació de la bulla*: es refereix a la pràctica pietosa anomenada pròpiament “*estació de la butlla de la Santa Croada*” que consistia, tenint adquirida la butlla de la Santa Croada, en visitar cinc altars d'una mateixa església, resant en cada un d'ells diversos parenostres, avemaries i gloriapatris, pregant per la pau dels estats cristians i l'augment de la fe catòlica. Amb aquesta pràctica pietosa s'obtenia indulgència plenària, que en molts dies podia ser aplicada a les ànimes del Purgatori. Per tant, Teresa Mir, després de resar el rosari a Sant Domènec, donava la volta per l'interior de l'església, aturant-se cinc vegades en altres cinc altars laterals, en els que resava les oracions de l'estació de la butlla. En aquella ocasió, acabat aquest recorregut en el transcurs del quals havia rebut avisos del cel, es recollí en la mateixa església, contemplant de forma mística a Crist amb les seves llagues de la creu.

¹⁵⁵ *a*, af. int.

Ab la oració, en casa, estant pensant ab la sua humilitat tan gran que vingué en forma de siervo y, d'altra part, que era tant resplendent com és, me aparegué també que l'veya a la glòria, ab aquell resplendor y raigs que antes lo havia vist, venint-me una inclinació com si abaixàs al cap. Me semblava que aquells raigs tota me tenien cuberta. Durà mitja hora, poch més o menos. Quedí ab amor y quietut, y ab desitgs de amar més la sua infinita bondat y misericòrida, y ab gran agraïment.

94. Lo dimecres o dijous après vinent, en la oració, estant pensant ab las suas *santíssimas* llagas, me aparegué que las veyà devant de mi tant prop com si las tingué devant de la mia cara. Feyà la acció com si las adoràs, ab un conexament tant gran que tenia que no y havia altra cosa de aprècio y estima sinó ellas, fent acció de la mà com si apartàs de mi totas las cosas del món y los giràs la esquena, que no estigué en mi lo dexar de fer-ho exteriorment, aparexent-me sempre que¹⁵⁶ tenia las llagas *santíssimas* devant de mi, acompanyant exa representació moltes llàgrimes y amor, alabant-las.

95. Lo segon diumenge del mes de abril, que era lo diumenge de Pasqüetas,¹⁵⁷ al matí antes de combregar, axí com se volgué començar la missa de la comunió general tinguí una advertència: com si m' diguessen que m'aparellaven una taula y que Christo *senyor nostre* me convidava a menjar d'ell mateix, y que ls convidats d'ella éran los àngels y lo pa de vida era ell.¹⁵⁸

Conciderant també que ells tremòlan en sa presència y jo, quant indigne y miserable era per haver-me de acostar en aquella taula divina y celestial y gustar de aquell pa de vida, menjar de àngels, tinguí una advertència: que y anàs ab gana y gust de menjar, per a gustar bé de aquella celestial vianda. Me causà amor y gana de gustar de aquell tant preciós y suau menjar, ab acorriment que tenia per ma indignitat y misèria.

A la tarda, en la Iglésia Major fent la estació de la bulla, ab un prompte tinguí un reculliment y entenguí interiorment, ab una advertència y compreció molt clara, que tenia a Christo *senyor nostre* dins del cor, ab la memòria de quant entrà hahont éran los apòstols congregats, que axí com entrà hahont ells éran ab las portas tancadas, dient-los:

—*Pax vobis*,¹⁵⁹

que axí era entrat també en mon cor, donant-me axí mateix pau y que ell volia tenir pau ab mi. Y quedant jo tota acorreguda al sentir aquelles paraulas, me vingué un gran desitg de apartar-me de totas las cosas que l'offenen per poder jo tenir pau ab ell, quedant ab un gran consuelo, amor y suavitat interior.

Després de axò, estant pensant ab Maria *santíssima* què alegria tindria quant véu¹⁶⁰ a son preciosíssim fill resuscitat, me aparegué també que la veyà devant de mi, ab molta alegria en son cor y ab gran contento, y a Christo *senyor nostre*, son fill

¹⁵⁶ *que*, af. int.

¹⁵⁷ *diumenge de Pasqüetas*: capvuitada de Pasqua florida o diumenge posterior a Pasqua.

¹⁵⁸ *que m'aparellaven una taula y que Christo senyor nostre me conciderava a menjar d'ell mateix y que ls convidats d'ella éran los àngels y lo pa de vida era ell*, subr. ms.

¹⁵⁹ *Pax vobis*, subr. ms.

¹⁶⁰ *véu* per *vin*.

preciós, molt gloriós y resplendent. Quedí ab gran quietut y consuelo, y ab desitgs de alabar la sua hermosura y resplendor y la glòria de Maria *santíssima*.

96. Un die, pensant ab las *santíssimas* llagas de Christo *senyor nostre*, adorant-las y alabant-las tant resplendents, tinguí una advertència: que las mias joyas y adornos havían de ésser ellas.

Altra die, pensant també ab la sua grandesa y resplendor, ab un conexament gran, conciderava què seria la glòria sens ell. Entenguí que no tenia res y que sens ell tot és tribulació, tenebras, obscuritat y tristesa; y ab ell tot és alegria y contento, suavitat, quietut y consuelo. Quedí ab gran aborrimient de totas las cosas mundanas y alabant la sua infinita bondat, magestat y grandesa.

97. Altra die, després de haver combregat, estant pensant que ab ell tot era contento y alegria, me vingué un desprècio dels gustos y entreteniments d'esta vida y en axò tinguí una advertència: que axí com moltes personas se entreténan y alégran ab riquezas, gústan de costosos, richs y delicats menjars, ell, lo *Senyor*, volia que jo me entretingués ab gustos del Cel, y com si algú me advertís y digués que ja me era apartada de las cosas d'esta vida y que ja res no m donava gust.¹⁶¹ Y com jo respongués interiorment que sí me era apartada de ellas y no m donaven gust; era ab la gràcia del Señor, conciderant que jo no podia cosa sens la divina assistència. Entenguí després que encare que axò fos ab la gràcia de Déu, havent jo fet de ma part lo que devia y podia, que no dexava ell de estimar-ho.¹⁶² Quedí ab molta quietut y llàgrimas de ternura, ab amor.

98. Un die en casa, havent dinat, dient lo offici de *nostra* Señora que aporta en vulgar un llibret que s diu *Palafoix*,¹⁶³ a las últimas paraulas de alabança a Maria *santíssima* a modo de *Te Deum laudamus*, que diuen axí:

—*Cúbrame, Virgen, con*¹⁶⁴ *tu sagrado manto*,¹⁶⁵

al pronunciar aquexas paraulas me vingué ab un propte un reculliment, aparexent-me que vey a Maria *santíssima* devant de mi com si m cubria ab lo seu manto que ella aportava, tenint jo una gran quietut y suavitat interior y ab una seguretat molt gran que ella me defensaria, assistiria y ampararia. Quedí casi sens sentits, sols me aparegué ohia un poch. Me durà cosa de un quart, poch més o menos, y al tornar en si me quedà una gran confiança ab Maria *santíssima* y nous desitgs de més amar-la y servir-la.

99. Havent alguns dias antes passat ab gran sequedat y distracció en los *sants* exercicis de oració¹⁶⁶ públichs y privats, lo die de la festa del gloriós *sant* Jordi, que se acertava en dijous, me apar comencí a sentir ab un prompte uns affectes o desitgs,

¹⁶¹ *que ja me era apartada de las cosas d'esta vida y que ja res no m donava gust*, subr. ms.

¹⁶² *que encare que axò fos ab la gràcia de Déu, havent jo fet de ma part lo que devia y podia, que no dexava ell de estimar-ho*, subr. ms.

¹⁶³ *Palafoix*, veg. nota 132.

¹⁶⁴ *con*, afegit a la interlínia a mode de correcció. L'edició de Palafox no inclou aquesta preposició.

¹⁶⁵ *Cúbrame, Virgen, con tu sagrado manto*, subr. ms.

¹⁶⁶ *de oració*, af. int.

què podria jo fer per agradar a Déu, ab un contínuo desprècio de mi mateixa. Se m'anaren augmentant los dits affectes y desitgs fins lo dissapte següent, en què foren majors que antes.

Després de haver combregat torní a tenir gran desitg, pensant què podria fer per agradar a Déu y entenguí: que m'humiliàs y abaxés y, que si vingués al cas, que seria agrado de Déu que sufrís ab paciència per amor d'ell qualsevol desprècio.¹⁶⁷ Y entre die també tenia uns grans affectes de amor de Déu y desitg de agradar-li, pensant sempre què podria fer per agradar-li en tot.

Singularment en *Sant* Domingo, passant al *santíssim* rosari, me succehí tenir un gran ímpetut y affecte de amor de Déu. Al pensar també, ab un prompte, altra vegada què podria jo fer per agradar-li, tenia una inclinació y apetit gran de abaxar-me per ésser despreciada y trapijada, ab una gran gana e ímpetut de plorar, havent de fer-me força per a detenirme'l perquè la gent no se'n donàs y ho notàs. Y quant me'n tornava a casa tenia lo mateix per al camí. Sols tenia per desahogo y alívio lo suspirar, de tal manera que no podia dir res, ni parenostre ni avemaria, sinó ab gran pena, tant vehement era lo affecte de amor y tanta era la força e ímpetut que a penas podia respirar. Y quant fuy en casa a taula sopant, me succehí lo mateix: haver de suspirar per aliviar mon cor, per no poder més ni estar en mi lo dexar de suspirar.

A la oració del vespre, fou tant vehement lo mateix affecte de abatiment y desitg de humiliar-me per amor de Déu als peus de qualsevol criatura, que m fou forçós postrar-me en terra ab la cara al sòl dels rajols, cosa de un quart, poch més o menos. Y tota la nit, com si somniàs, me aparexia que tenia los sobredits affectes y desitgs, què podria jo fer per agradar a Déu, com si lo cor vetllàs y en lo demés del cos estigués adormida.

100. Lo diumenge après vinent, a 26 de abril, a la matinada me trobava tota defallida, ab lo cor flach y desmayat a mon aparèixer, sens aballir-me de alçar los brassos ni de fer res, y en mi y de mi mateixa un desprècio tan gran que me obligava a fer accions en lo exterior significativas de desprècio.

Després de haver combregat, me trobava encare ab més defalliment que antes, ab una gran quietut y consuelo en mi que no tenia aballiment¹⁶⁸ per a donar las gràcias com acostumava altres dies, ni a lo menos de cor, y quedant jo un tant suspesa y pensant què podia ser tal defalliment en mi, tinguí una advertència com lo dilluns de Carnestoltas, com si algú me deya que estava malalta de amor.¹⁶⁹ Y me durà aqueix defalliment o desmay tot lo dia junt ab un gran consuelo, més o menos segons més o menos era lo defalliment, sinó que me apar era menos del que tinguí quant haguí presa la *santa* comunió. Sempre haguera volgut estar sola y quieta sens que algú me hagués dit res.

En *Sant* Domingo, dient al *santíssim* rosari, se m'augmentà un poch més que antes, entre die, lo dit defalliment. Y en *Sant* Francesch, als últims parenostres que

¹⁶⁷ *que m'humiliàs y abaxés y que si vingués al cas, que seria agrado de Déu que sufrís ab paciència per amor d'ell qualsevol desprècio*, subr. ms.

¹⁶⁸ *que no tenia aballiment*: sense ganes ni força suficient. Derivat del verb *aballir* (veg. nota 136).

¹⁶⁹ *que estava malalta de amor*, subr. ms.

diuen acabada la corona, me vingué un reculliment junt ab dit desmay o defalliment, augmentant-se'm una cosa y altra que no poguí passar havant en dir alguns parenostres que anava dient, sens poder attèndrer a lo que dèyan, que crech era lo fer las absoltas¹⁷⁰ que acostúman fer, y publicar las indulgèncias¹⁷¹ que y ha en la semmana. Me degué durar cosa de un quart, poch més o menos, de exa manera.

Després me n'aní a la Iglésia Major y posant-me a tenir oració mental, tinguí altra vegada los mateixos affectes y desitgs de agrado y amor de Déu y desprècio de mi, y me tornà lo mateix que tinguí en Sant Francesch, suplicant de cor y ab lo cor tant solament que m fes gràcia lo *Senyor* que no l'offengués, y que li agradàs en tot y me donàs perseverància hasta al fin que ell tindria disposat, y gustaria de traure'm de la presó de aquest cos y de aquest desterro del món y, havent suplicat axò, me vingueren uns grans desitgs de poder-lo vèurer en la glòria, dient:

—Senyor, quant vos podre vèurer?¹⁷²

Ho deya ab llàgrimas y ab un gran incendi de amor que no u puch explicar.

Al vespre en la oració mental y antes d'ella, al dir la corona dels set dolors de Maria *santíssima*, me tornaren los mateixos affectes de amor y desitgs de agradar-li y què podria fer per agradar-li més, ab gran ternura y llàgrimas, de tal manera y ab tal vehemència que havia de sospirar y, tant grans y ab tal ímpetut y desatino, que me aparexia que estava com a loca, tant gran era lo desitg que tenia de amar-lo, de agradar-li y de saber què podria fer més per amor d'ell y per donar-li gust. Me durà cosa de mitja hora, poch més o menos. Y mitigant-se un poch la tal força, ímpetut y violència, me repetia de quant en quant ab més vehemència, sentint y tenint en mon interior una gran confiança, certesa y fe, que si ell ho volia fer podia fer-ho perquè és rich, poderós y lliberal. Quedí ab consuelo y fortaleza, tota confortada, ab gran quietut.

101. Dilluns, a 27 de abril de dit any 1711, després de haver combregat y donat gràcias a Déu, tinguí una advertència de què lo Señor volia que jo'l prengués per espòs y, conexent-me per indigne, oynt missa me tornaven uns grans affectes, desitgs y cuydados:

—Què faria jo per poder-li agradar en todas las cosas?

Éran ab gran ímpetut, força y desatino. Acabada la missa, acabí de fer la estació dels dolors y, mentres la feya, me vingueren los mateixos affectes. Després me posí a dir los sinch parenostres y sinch avemarias a las sinch llagas *santíssimas* de Christo *senyor nostre*, saludant-las primer a quiscuna antes de dir o començar al parenostre, ab certas paraulas que són estas:

—Jo te saludo, te adoro, te alabo, te glorifico, te reverencio, resplendent llaga de la mà dreita de mon redemptor Jesús,

de poch temps ha, hi ajusto:

—... y te amo sobre todas las cosas.

¹⁷⁰ Les absoltas són el conjunt de responsori, versets i oracions que hom canta o diu per als difunts després de la missa.

¹⁷¹ *publicar las indulgèncias*: anunciar quines indulgències es podien guanyar en la setmana immediata, per tal que els fidels se'n poguessin beneficiar.

¹⁷² *Senyor, quant vos podre vèurer?*, subr. ms.

Axí mateix dich en la mà esquerra y peus. Y a la llaga del sacratíssim costat, dich:

—Jo te saludo, te adoro, te alabo, te glorifico, te reverencio y te estimo més que tot, resplendent llaga del costat de mon redemptor Jesús, porta del Cel, amparo dels desamparats, socorro dels necessitats, llum dels obscurs, alegria dels tristos, mar de gràcia, fortaleza dels flachs, riu caudalós de deleytes, escola de virtuts, medicina per curar de tots mals, rosa florida, cambra angelical, camí de paradís, consolació mia, refugi meu y de tots los pecadors.

Y a la que fuy al peu dret, contemplant-la ab lo dolor de quant la y feren, tinguí una advertència y entenguí interiorment: que no las contemplàs sinó gloriosas, y que ellas éran las mias joyas y galas y no altrás d'esta vida.

Y a l'arribar a la llaga del sacratíssim costat, després de haver-la saludada ab las paraulas sobreditas, luego me aparegué que estava jo tota dins de ella com lo die de Pasqua o segona festa, sinó que no veyá al resplendor que alashores véu¹⁷³ —que era gran— encare que també me aparegué veyá los brassos de Christo *senyor nostre*, axí com aquell die. Quedí ab gran quietut, amor y consuelo interior. Me durà un poch fins que una persona me digué alguna cosa y després acabí de dir al parenostre.

Després de haver dinat, dient en casa lo offici de nostra senhora de cor, reparí que las oronetas anàvan volant de una part a altra y luego, venint-me un gran affecte y desitg, passí a dir:

—Qui pogués, Señor, anar a vós ab exa lleugeresa y pressa ab què van aquexos aucells!

Me vingué un reculliment aparexent-me que estava, axí com dematí, dins de la llaga del costat *santíssim* de Christo *senyor nostre*, ab gran quietut, sociego y consuelo y, després passat que m fou axò, restí també ab quietut, alegria y amor.

Al vespre en la oració, també me vingueren grans affectes de amor conciderant que ell se dignava en donar-se y entregar-se'm per espòs, tenint-me jo per indigne de tan gran honra y favor, per ésser jo tan vil y miserable, pus sols no meresch ésser esclava sua. Tot axò ho conciderava y ho deya ab gran amor y desatino, ab gran plor y llàgrimas.

102. Dimars, a 28 de abril, després de haver combregat sens poder donar gràcias al Señor, me vingué un gran desatino al pensar que un señor com ell se entregà a nosaltres tant lliberalment y, pensant també què li podria jo donar essent tant miserable com só, quedí per últim ab una entrega total de mi a ell, que fes lo que volgués y, venint-me a la memòria que ell venia a mi com a espòs, tinguí un gran desatino pensant què podria jo fer per amor de ell, com si fos tota fora de mi, com a loca y desatinada.

Després, ohint missa, me tornà y continuà lo mateix desatino ab desitg de poder imitar tants sants y santas esposas suas, ab un gran conexament que no era jo digne ni sols de ésser esclava sua y ell me volia per esposa. Quedí de axò ab un gran acorriment y empaig.

A l'acabar-se la missa, tinguí una advertència: que ell me havia donadas ja antes las suas *santíssimas* llagas per joyas y luego me aparegué que l veyá devant de mi

¹⁷³ véu per viu.

amostrant-me las llagas de las suas mans *santíssimas*, dient-me que allí las tenia, que miràs, que no veuria joyas més hermosas ni de major valor.¹⁷⁴ Y pensant juntament ab las cosas d'esta vida, tenia en mi un gran desprècio de tot. Y després seguidament, com si me amostràs la *santíssima* llaga de son costat, me deya que allí tantas esposas suas havían descansat, que jo també hi descansàs, dient-me també que de allí havían tret llum y conexament per acertar en totas las cosas, ab una advertència: que jo també n trauria per acertar en tot.¹⁷⁵ Quedí després de axò ab una gran confiança y fe que ell pot fer tot lo que vol, y ab desitg de amar-lo y servir-lo y de agradar-li en tot, ab quietut y alegria interior y amor.

103. Dimecres, a 29 de abril, a la oració de la tarda que s té en la capella del *Sant Christo*, casi tota la oració pasí ab gran quietut interior, conciderant la diferència que y havia de estar ab Jesús o ab las cosas d'esta vida, ab un gran sentiment que tenia del temps y dels anys que jo havia tan mal empleats. Me causava llàgrimas.

A la tarda, en *Sant Domingo*, me vingueren grans desitgs de imitar a la gloriosa *santa Catharina de Sena*, ab gran desatino que tenia conciderant lo amor de la santa ab Christo *senyor nostre* crucificat, per tenir com la píntan en sos brassos la *santa* imatge de Christo crucificat. Y en la oració de la nit, també me vingueren grans desitgs de imitar-la y de acertar en totas las cosas per amor de ell y per aconseguir-lo y agradar-li, tenint gran desatino y llàgrimas y venint-me a la memòria de què ell me feya la mateixa profeta,¹⁷⁶ que era que l prengué per espòs com ho féu ab la mateixa santa y, pensant que jo era indigne de tal favor y que ella ho merexia millor, quedí tota acorreguda per conciderar-me tan miserable, tant pecadora y tant vil criatura y que hagués de ésser esposa de tan gran señor y ell mon espòs. Me vingué un gran desatino, ab un desitg especial de amar-lo y de fer per ell qualsevol cosa. Me mogué a llàgrimas y ternura, dexant-me tota a la sua *santíssima* voluntat.

104. Dijous, a 30 de abril, estant jo ohint missa me vingué a la memòria què trueco¹⁷⁷ tan diferent era de Jesús ab las cosas de la mortal vida, y de las criaturas ab lo Criador, ab un desprècio que tenia molt gran de tot y pronunciant jo estas paraulas:

—*Quan bueno es estar con vos, amado mío,*

y:

—*¿adónde estava yo quando con vos no estava?*

y:

—*¿qué buscava yo quando a vos no buscava?*

y:

—*¿qué tenía yo quando a vos no os tenía?,*

y las paraulas de sant Agustí:

—*Tarde os conosci, tarde os amé,*

y repetint las primeras paraulas junt ab altres, passí tota la missa.

¹⁷⁴ *que allí las tenia, que miràs que no veuria joyas més hermosas ni de major valor*, subr. ms.

¹⁷⁵ *que de allí havían tret llum y conexament per acertar en totas las cosas, ab una advertència que jo també trauria per acertar en tot*, subr. ms.

¹⁷⁶ *profeta*: 'oferiment' (veg. DCVB *profeta*).

¹⁷⁷ *trueco*: *trueco* o *trueque* en castellà, 'canvi'. Es refereix a la diferència existent entre Déu i les coses temporals, entre el Criador i les criatures, i expressa la seva preferència pel primer.

Després de haver combregat, conciderant que tenia un tan gran thesor¹⁷⁸ y que tenint a ell no m faltava res –y que encare que m faltàs alguna cosa temporal, no era faltar-me cosa, solament tingués a ell– ni se'm donava res de tot lo demés y ab un gran conexament, me deya a mi mateixa:

–Que rica que estàs!

quedant contenta, ab gran contento y consuelo interior, y amor.

105. Divendres, al primer de maig, després de ésser-me confessada, estant dient sinch parenostres y sinch avemarias a las sinch llagas *santíssimas* de Christo *senyor nostre*, se deya missa a l'altar major de la parroquial y, al sentir la campaneta de tocar a¹⁷⁹ llevar de Déu, vaig dir lo que tinch de costum de temps ha, que és oferir al Pare Etern lo sacrifici de son fill, dient axí, al posar o esténdrer lo sacerdot las mans sobre del càlzer:

–Pare Etern, Déu de infinita clemència, vos offeresch lo sacrifici de vòstron fill preciosíssim, y després me offeresch a mi mateixa que fassa de mi lo que vulla.

Al dir lo sacerdot las paraulas de la consecració de la hòstia, dich:

–Pare y Fill y Esperit Sant, tres personas y un¹⁸⁰ sol Déu tot poderós.

Y a l'alçar la hòstia consagrada dich:

–Señor, teniu misericòrdia de mi, que só pecadora, tres vegades. Y al consagrar al càliz dich:

–Pare Etern, Déu de infinita clemència, teniu per bé de rentar-me de las mias culpas ab la sanch preciosa de vòstron fill *santíssim* que tan abundant la ha escampada per mon amor.

Y a l'alçar al càlzer dich:

–Jo te adoro, jo te alabo, jo te reverencio, jo te estimo més que totas las cosas, sanch preciosíssima de mon redemptor Jesús, que tan abundantment fou estada escampada per mon amor.

Y a l'haver alçat *nostre* Senyor, passí havant en dir lo últim parenostre que correspon a la llaga del costat *santíssim*, quant luego me aparegué com si veyia un àngel devant de mi, tenint una advertència, com si algú me deya que l Pare Etern lo enviava per a rentar-me ab la sanch preciosa de son fill de las mias culpas,¹⁸¹ donant-me també a enténdrer que era de amor que m tenia, y que com tantas vegadas li havia demanat, que miràs com ho cumplia y quant benigne era.¹⁸² A l'ohir y atténdrer tot axò, tenia gran ternura y llàgrimas. Quant me aparegué que viu lo àngel, me vaig persignar y senyar, per si acàs fos il·lusió y procurant també a divertir-me, atribuint-ho a imaginació mia per lo menos. Me semblà que després alashores ho veyia més clar, aparexent-me que l'àngel me llançava sobre del cap alguna cosa de dins del càlzer que tenia, quedant jo ab gran desatino y desitgs de amar a Déu. Tenia gran consuelo interiorment quant advertia que anava llançant lo del càlzer y alabant a Déu moltes vegades que no estava en mi, dient:

¹⁷⁸ *thesor*: 'tesor'.

¹⁷⁹ *tocar a*, af. int.

¹⁸⁰ *un*, af. int.

¹⁸¹ *que l Pare Etern lo enviava per a rentar-me ab la sanch preciosa de son fill de las mias culpas*, subr. ms.

¹⁸² *que era de amor que m tenia, y que com tantas vegadas li havia demanat, que miràs com ho cumplia y quant benigne era*, subr. ms.

—Alabada sia la misericòrdia divina.

Dias antes, ja havia entès y tingut una advertència al dir també las sobreditas paraulas estant oynt missa, què seria o que faria lo que jo demanava. Y quant succehí lo que tinch dit, sentí una cosa com si algú me advertia y deya:

—No t recordas que ja estavas avisada?¹⁸³

Quedí ab amor, acorrimment y humilitat, ab quietut, gana y desitg de servir a Déu y ab confiança de què la sanch de Christo *senyor nostre* me rentaria de totas mas culpas, y també quedí ab gran agraïment.

A la tarda, després de haver dit lo rosari en *Sant Domingo*, me vingué a la memòria lo del matí ab acorrimment y, tenint-me per indigne, quedí ab un gran consuelo interior y ab reculliment, alabant la misericòrdia divina que'l Señor havia usat ab una tan gran pecadora.

Entre quatre y sinch horas, fent la estació en la Iglésia Major a l'altar de Nostra Señora del Carme, me vingué a la memòria de alabar y apreciar la llaga *santíssima* del costat de Christo *senyor nostre*, ab gran affecte y amor. Lo mateix fou després de haver sopat y al vespre a la oració, ab gran desatino y plorar.

106. Dissapte, a 2 de maig, després de haver combregat, quedí ab un gran affecte alabant la misericòrdia de Déu. A la tarda, mentres sopava, me vingué un gran affecte y desitg de amar a Déu y què podria fer per agradar-li. Després ananí-me'n en *Sant Domingo* a las completas de la festa que fèyan lo endemà del Roser. Continuament anava dient:

—Señor, a vós vaig.

Me semblava que anava ab gran pressa y a l'arribar allí, luego me aparegué que veyia la *santíssima* llaga del costat de Christo *senyor nostre*; fou de passo. Y al començar las completas, altra vegada me tornà com si la veyia, venint-me molts affectes de alabança ab un gran consuelo interior y, com més anava alabant-la, més se me anava augmentant. Y al dir la oració de completas *Visita, quaesumus, Domine*, me vingué al pensament si lo gloriós *pare sant* Francesch se offenia perquè jo no feya cas de pèndrer lo seu sant hàbit y cordó, o no l prenia per no venir-me'n ganas y, ab un prompte, me aparegué que veyia al gloriós sant a la part de la llaga *santíssima* del costat de Christo *senyor nostre*, tot dret. Me vaig persignar y señar per dos vegades, procurant-me divertir per temor que fos il·lusió o bé imaginació mia y, a la que torno abaixar als ulls, lo torní a vèurer més clar (me apar) que la primera vegada. Tinguí una advertència o sentí com si m digués que ell era *sant* Francesch y que no se offenia de què jo no prengués o no tinguésses ganas de pèndrer lo seu *sant* hàbit y cordó:

—y perquè —com si m digués— ho cregas que só jo,¹⁸⁴

féu com si me amostrava las suas *santíssimas* llagas, y juntament entenguí que també guañavan las indulgèncias los que prenian en secret lo seu *sant* hàbit y cordó,

—Y jo també —digué lo sant— vinch aquí per a donar-te'l,¹⁸⁵

¹⁸³ *No t recordas que ja estavas avisada?*, subr. ms.

¹⁸⁴ *que ell era sant Francesch y que no se offenia de que jo no prengués o no tinguésses ganas de pèndrer lo seu sant hàbit y cordó, y perquè (...) ho crègas que só jo*, subr. ms.

¹⁸⁵ *y jo també (...) vinch aquí per a donar-te'l*, subr. ms.

aparexent-me que s desfeya al cordó que ell portava y me'l posava al coll, y com si me avisava dient-me que anàs, que seguís las creus y que fes lo que fan los de la tercera regla, que també guanyaria com ells y que era de molt agrado de Christo *senyor nostre*, per contemplar-se la sua mort y passió.¹⁸⁶ Tant com entenia tot axò del sant gloriós que m deya, sentia en mi un gran consuelo y gran devoció y affecte al sant, ab seguretat y confiança que aquella visió era cosa bona y estiguí una gran estona que, en estar quieta y recullida, sempre me semblava que'l veyia y a mi ab lo cordó al coll. Axò durà tot lo temps que digueren los goitgs de Maria *santíssima* del Roser, sens poder jo attèndrer a lo que dèyan o cantàvan y me durà fins que me n'aní a casa, ab gran quietut y consuelo que tenia. Quant fuy en casa a la oració també me aparegué que'l veyia y a la llaga *santíssima* del costat de Christo *senyor nostre* y a mi ab lo cordó al coll, axí com en *Sant Domingo*; quedí ab quietut.

107. Lo primer diumenge de maig, als 3, festa del Roser de Maria *santíssima* y festa també de *santa* Creu, després de haver-me confessat y complerta la penitència, offerint-la a honra y glòria de Christo *senyor nostre* crucificat, me vingué un gran desatino, no sabent dir altra cosa, sinó:

—Jesús meu, crucificat per mon amor,

y me durà fins que prenguí la *santa* comunió (la prenguí en *Sant Domingo*, perquè hi havia comunió general) y antes de pèndrer la *santa* comunió, al parar-me aquell desatino tan gran y al cessar de dir aquelles paraulas:

—Jesús meu, crucificat per mon amor,

quedava quieta. Per dos vegades me aparegué (encare que de passo) que'l veyia a devant de mi, crucificat. Y com també aquell die era la festa de la Invenció de *santa* Creu, al venir-me exa memòria, tenia uns grans desitgs de abraçar qualsevol creu de treballs y adversitats per amor de ell. Després de haver combregat, conciderant que havia rebut Pare y Fill y Esperit Sant, tres personas y un sol Déu tot poderós, alabant la sua grandesa, lo seu poder, la sua sabiduria y que era un Déu, un señor, un pare, un mestre y un pastor, me succehí que, havent jo anat a la Iglésia Major per a confessar-me a dos quarts per las vuyt horas, y com tinga de costum y devoció de estar tant com estich en la Iglésia, agenollada, que cerca de las deu horas me cançava de tal manera que casi no podia més estar-hi, y conciderant y regonexent¹⁸⁷ la mia flaqueza y poca subsistència, diguí:

—Bon Jesús, si vós no m'assistiu, jo no puch més de cançada, tanta és ma misèria y flaqueza,

quant luego me passà aquell cançament y flaqueza, quedant ab tanta força y aliento que m semblava que encare que hi hagués estat tot lo die no se m'haguera donat res. Alabada sie la bondat, misericòrdia y fortaleza de mon Deú y Señor, que tant esforça als flachs ab la sua divina gràcia y favor!

A la tarda en *Sant Domingo*, després de haver feta la professó y dit lo rosari y los quinze parenostres que dich en lloch de offici, me posí a pensar que millor

¹⁸⁶ *que anàs, que seguís las creus y que fes lo que fan los de la tercera regla, que també guanyaria com ells y que era de molt agrado de Christo senyor nostre, per contemplar-se la sua mort y passió*, subr. ms.

¹⁸⁷ *regonexent*: 'reconeixent' (veg. DCVB s.v. *regonèixer*).

estava allí que en altra part y venint-me a la memòria altra vegada a Christo crucificat, diguí:

—Jesús meu, crucificat per mon amor,

quant luego tinguí un reculliment, aparexent-me també que'l veyia devant de mi crucificat, com si estigués un poch decantat de la part de la mia mà esquerra y com si'l tenia prop de la mia cara, mirant-me'l y alabant las suas *santíssimas* llagas de una a una, mirant-las ab gran consuelo y suavitat interior que no ho puch explicar y com més las alabava més se m'augmentava, tenint gran sentiment de què ell hagués permès y comportat tan gran dolor y turment al traspasar-li las suas *santíssimas* llagas y peus per mon consuelo. Exa concideració y sentiment me causava ternura y llàgrimas y com si algú me advertís que'l prengué, me fou forçós de tràurer una mà del manguito y posar los brassos en creu, com si'l tingué, de la manera que'l veyia y se'm representava.

Després de haver sopat, me posí a llegir al llibret que s diu *Thomàs de Kempis*,¹⁸⁸ lo capítol sinch del llibre tercer que parla «Del maravilloso effecto del divino amor».¹⁸⁹ Llegit que l'haguí (que no podia més, de amor), dexí al llibret y me aparegué que veyia altra vegada a Christo crucificat en als meus brassos, alabant jo las suas *santíssimas* llagas ab lo consuelo y suavitat com en *Sant Domingo* y dient-li també estas paraulas:

—O Déu meu, tot mon bé y tot mon amor,

per moltes vegades, ab gran ternura y suavitat de llàgrimas que m'anàvan cahent dels ulls. Després me vingué un tan gran desatino que m'aparexia que estava fora de mi, com si no tenia enteniment, tant era lo affecte e ímpetut de amor; durà entre tot dos horas poch més o menos.

Dient la corona¹⁹⁰ me vingué una advertència: que ell estava en terra, com quant lo clavaven en la creu. Després me posí a tenir oració mental ab la mateixa concideració per punt de la meditació; me fou forçós haver-me de abaixar en terra que no estigué en mi lo dexar de fer-ho y posant la cara en terra fou lo mateix que vèurer-lo posat en terra, crucificat com antes. Dient la corona al contemplava de aquella manera y aparexent-me com si jo tenia la boca a la llaga de son costat *santíssim* y lo meu cap sota del seu bras dret, sentint gran consuelo, suavitat y amor, y estant de exa manera anava jo¹⁹¹ dient:

—que alonxadas tant duras los braços de una dura creu¹⁹² y lo cap *santíssim* ab una corona de espinas!

Tot axò conciderava y deya ab gran còpia de llàgrimas, pensant també com ell tenia per llit una dura creu y jo, tan miserable y vil, un llit tan blando y regalat.

¹⁸⁸ *Thomàs de Kempis*: es refereix a la *Imitatio Christi*, conegut llibre de devoció cristiana redactat per a la formació dels monjos i frares per Tomàs de Kempis (1380-1471). Veiem que Teresa en llegia una traducció castellana, possiblement la realitzada per fray Luis de Granada, publicada a Sevilla l'any 1536.

¹⁸⁹ El títol d'aquest capítol seria «Del maravilloso afecto del divino amor».

¹⁹⁰ *Passar o resar la corona*: resar el rosari. Rosari de set desenes (*corona seràfica*), i per extensió, Rosari de quinze desenes, o una simple part de Rosari de cinc desenes (Mallorca), (veg. DCVB s.v. *corona* 1 IV 11).

¹⁹¹ jo, af. int.

¹⁹² *que alonxadas tan duras los braços de una dura creu*: significant que una creu és una superfície molt dura per estirar-se, fent a les oracions següents un símil amb el seu llit, tan tou.

Conciderant també que tot axò que havia patit y passat era de amor, ab gran plor y suspirar, anava jo dient:

–Tot mon bé y tot mon amor,

ab gran desatino y desitg de amar-lo, ab tal affecte com si estigués tota fora de mi.

108. Dimars, a 5 de maig, després de haver confessat, lo primer que fas és persignar-me y senyar-me y fer un acte de contricció, y acostumo dir sempre estas paraulas:

–Aquí se us posa, Señor, a vostres peus vostra esclava, la més mínima de vostras criaturas, la més pecadora de totes, lo més mínim del no res y un vil pols de terra.

Dient axò, tinguí una advertència: que y affegís:

–... y vostra esposa.¹⁹³

Y, tenint-me jo per indigne de anomenar-me esposa sua, rehusava dir-ho.

Després de haver combregat acostumo dir, al donar al Señor las gràcias, estas paraulas:

–Sou vingut a pèndrer pcessió d'esta pobre casa, com a dueño, rey y señor.

Y advertint-me aquí que digués també y ajustàs:

–... y mon espòs,¹⁹⁴

sens voler-ho jo dir, ho haguí de dir, que no me'n doní, ni estigué en mi lo dexar de dir-ho. Després, al cap de un rato, entenguí com si algú me advertís y digués que en qualsevol ocasió que fos, sola o ab altres, que l'anomenàs ab aqueix nom de espòs. Al sentir axò, me vingué un gran desatino ab llàgrimas, acorriment y sentiment que no se pot explicar, al conciderar-me ésser jo¹⁹⁵ pols y cendre y ell tan gran señor. Exa advertència tinguí entre dia per moltes vegades de anomenar-lo espòs, sentint en mi repugnància a l'haver-ho de dir per lo gran acorriment que n tenia.

Després de haver sopat, al llegir el capítol deu del llibre tercer de un llibret que s diu *Thomàs de Kempis*,¹⁹⁶ que diu:

–*En despreciando el mundo, es dulce cosa servir a Dios.*

y al llegir unas altres paraulas en lo número segon:

–*¿Qué te daré yo por esta gracia? Porque no se la da a todos.*

aquí me posí a plorar, conciderant que l coneixament que Déu me donava era en mi tan mal empleat y poch agraït, y que altres criaturas lo haguéran millor empleat y més agraït que jo, contínuament plorant. Durà cosa de un quart, poch més o menos y pensí que per axò lo que havia de fer era humillar-me.

Al vespre, en la oració, pensant ab lo mateix me posí ab una gran y profunda inclinació, casi fins a terra, com si aguardàs que las criaturas me trapitjassen, me tinguessen en poch y despreciassen, tenint-me per nada y per vil criatura. Estiguí d'exa manera cosa de un quart, poch més o menos, ab gran quietut interior y ab amor.

109. Dimecres, a 6 de maig, a las tres horas de la matinada, poch més o menos, me despertí a no acostumar y luego vaig dir ab un suspir:

¹⁹³ y vostra esposa, subr. ms.

¹⁹⁴ y mon espòs, subr. ms.

¹⁹⁵ jo, af. int.

¹⁹⁶ *Thomàs de Kempis*, veg. nota 188.

—Ay Jesús, mon redemptor,
ab advertència de què digués:

—y mon espòs.¹⁹⁷

En haver dit axò, diguí:

—Ay Jesús, y hahont érau vós quant jo us buscava?

y en haver dit exas paraulas, tinguí una advertència: comprenent que ell era dins de mi, que me parlava y que aquells dias passats de tan gran desatino de amor, ab suavitat y consuelo que tenia, era ell lo qui u feya, ho causava y ho donava y, entenent, sentint y regonexent la sua presència y estada en mi, me vingué un gran desatino, acorriment y admiració, de la manera com si un gran señor hagués vingut en una casa material sens jo saber-ho y després, al saber-ho, quedàs tota acorreguda y sentida del poch acato y cortesia que li havia tingut en estar en sa presència y companyia complimentant-lo. La admiració era també de què quant tenia tals cosas, ja donaven a entèndrer que era cosa sua y que sas paraulas, además que són dolças, suaues y apacibles, penètran fins al més interior del cor. Quedí ab gran desatino y plorar y, després que m'hagué passat lo desatino y plorar, entenguí que m deya:

—Parla'm a dintre,¹⁹⁸

comprenent de aquí com si m digués que ara me feya, a saber, que de aquí al devant li parlàs a dintre.¹⁹⁹ Al sentir tals paraulas, me vingué un tan gran desatino y conexament de quant aguda, forta, efficàs y atravessant és la sua divina paraula que no ho puch explicar, quedant després tota acorreguda de haver-li de parlar a dintre, y per lo espay de tot lo die, estant sola, sempre tenint lo cap inclinat y los ulls envers la part del cor, ab tal atenció, com si escoltàs per oyr alguna cosa.

En la oració pública de la tarda que s té en la capella del Sant Christo de la Iglésia Major, lo que s llogia per punt de la meditació (que era lo benefici de la justificació) y la plàtica, ho sentia com si ho ohís dins del meu cor, com si allí me diguessen las paraulas. Las ohia ab gran quietut y amor y ab un poch de consuelo que tenia.

En Sant Domingo, dient al santísim rosari, també tenia la mateixa quietut y atenció, axí com si escoltàs y, acabat de dir al rosari, me vingué una concideració tant viva, que m'aparexia que havia de exir de mi mateixa de acorriment de què tan gran señor y magestat estigués dins de mi, ab un desatino tan gran que m vingué, que no sabia què fer, tenint un gran affecte y desitg de fer alguna demostració ab acció dels brassos y mans, sinó que conexia que Déu me detenía per no fer aquellas accions de violència y força que altres vegades, per no ésser notat de la gent.

A la oració de nit, tenint també la mateixa inclinació de cap y ulls envers la part del cor, estava ab quietut, com si escoltava. Y ab la concideració y memòria que m vingué de què tenia dins de mi a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, me tornà lo mateix que en Sant Domingo y, estant ab eix desatino de no saber què fer, ohí de una veu molt clara que m deya:

—Ama'm y no m'offengas,²⁰⁰

¹⁹⁷ y mon espòs, subr. ms.

¹⁹⁸ Parla'm a dintre, subr. ms.

¹⁹⁹ que ara me feya, a saber, que de aquí al devant li parlàs a dintre, subr. ms.

²⁰⁰ Ama'm y no m'offengas, subr. ms.

comprentent que fent axò ho faria tot. Al sentir ditas paraulas y compèndrer axò, quedí ab un desatino molt gran, més que antes y ab gran abundància de llàgrimas. Durà cosa de mitg quart, poch més o menos, ab una total confiança en ell y desconfiança de mi, per a fer lo que m deya y, tornant-me després a la memòria dos o tres vegades las paraulas que l'amàs y no l'offengués, luego me enternia y me posava a plorar, sinó que no durava.

110. Dijous, a 7 de maig, després de haver combregat, adorant la llaga del *santíssim* costat de Christo *senyor nostre*, mon espòs amat, conciderant y confessant que tot venia de ella, ço és, tota ma ditxa, ventura y amor, estava com a desatinada, lo mateix atribuhia a Maria santíssima.

Al tart, passant la corona dels dolors de Maria santíssima, conciderant lo que ha patit mon redemptor Jesús y amat espòs (encara que tan gran *senyor*) sentia gran suavitat y consuelo, y tenia gran quietut interior que no m donava de res.

A la oració de la nit, me succehí lo mateix de quant passava la corona.

De dimecres a la matinada ensà, tot lo que dich ab la boca de parenostres y avemarias és com si ho digués dins del cor, ab reculliment de ulls y quietut interior. Per dos vegades tinguí advertència que lo tenir tots aquexos dias comprès ab gran certesa que tenia en mon cor a Christo *Senyor Nostre*, mon amat espòs, era per medi e intercessió de Maria santíssima, per una salutació li fas cada vegada que vaig a la Iglésia Major, axí com entro, dient-li:

—*Ave Maria, llena de gracia, lo Señor es contigo,*

y ajusto:

—sie en mi, encare que indigne,

entenent jo ab ex dir, suplicar-li que fassa ella ab sa poderosa intercessió que estiga també son fill preciós en mi per gràcia.

111. Divendres, a 8 de maig, dient als parenostres que acostumo dir a las *santíssimas* llagas de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, al dir lo parenostre a la llaga del *santíssim* costat, la adorava y alabava ab gran desatino, dient moltes paraulas de alabança y amor y dient també a Maria *santíssima* als parenostres dels set dolors, alabant-la y conciderant-la tant lliberal y piadosa en suplicar a son amantíssim fill perquè m'afavorís y, axí mateix, a son preciosíssim fill, tan lliberal també en concedir, tenia lo mateix affecte y desatino que antes.

A la tarda, en casa treballant, venint-me a la memòria que Déu estava dins de²⁰¹ mon cor y que li parlàs dintre, sentia en mi gran consuelo y suavitat ab reculliment, alabant-lo ab gran affecte y desatino, y suspirant aparexent-me que no podia respirar y cessant-me. Quedava ab gran admiració de què la memòria que jo tenia de ell, ço és, que estigués en mi, causàs tanta suavitat y consuelo y luego tornava ab lo mateix de antes. Durà tota la tarda.

En Sant Domingo, passant al rosari, lo mateix. En taula també, tant viva era la memòria y concideració que tenia de ell en ditas ocasions y lo affecte de alabança

²⁰¹ *dins de*, af. int.

sua, que no podia dir ni pensar ab res, com si no fos de mi mateixa y estigués fora de mi, de tal manera que encare que sentís parlar no entenía lo que s deya.

En la oració de la nit, no sabent ab què pensar per a meditar, me posí a pensar en què pensaria y, venint-me a la memòria que Déu estava dins de mon cor y que li parlàs dins, luego me vingué un reculliment ab lo cap y ulls, inclinats envers la part del cor, ab una certesa y seguretat de què ell era dins de mon cor, ab tanta claretat y vivesa, que no sé ni ho puch explicar com era, ni menos dubtar-hi per no estar en mi ni ésser senhora de acció alguna interior ni exterior, de pensar ni dir res ni ab lo cor. Durà cosa de mitg quart, poch més o menos. Després que m fou passat, quedí ab gran desatino, plorant ab gran abundància de llàgrimas que llançava. Durà cosa de un quart, poch més o menos.

112. Dissapte, a 9 de maig, a la tarda tinguí lo mateix que divendres passat a la tarda. Dient al rosari en *Sant* Domingo, me vingueren uns desitgs que tothom alabàs a Déu per ésser tan digne de ser alabat y, en casa, en taula lo mateix. En la oració de la nit, venint-me a la memòria que en *Sant* Domingo fèyan la festa de *santa* Creu lo endemà, al pensar-hi diguí:

—Jesús meu, crucificat de amor,

me aparegué que l veyia crucificat devant de mi y, conciderant les mans que havian criat los Cels y terra estàvan allí tan mal tractadas y traspassadas ab claus, patint-ho tot per amor y que aquella cara tan hermosa, que ls àngels estàvan elevats en mirar-la, estigués tan afectada y maltractada, me vingué gran abundància de llàgrimas y gran desatino conciderant quant gran era lo seu amor. Me posí ab los meus brassos estesos per abraçar qualsevol cosa de treballs y penas o lo que ell fos servit per amor seu. Després quedí tota quieta y ab gran amor.

113. Divendres, a 15 de maig, tot lo die tenia de tant en tant una advertència ab un surt que sentia interior y exterior: que tenia la *santíssima* Trinitat dins de mi, en mon cor, ab gran consuelo tant en señar-me com no —acceptat que señant-me li anava fent acato²⁰² diferent del que jo li fas per sa presència, en reverència sua, ab una inclinació sempre que tenia del cap y ulls envers la part del cor. Tenia gran quietut y amor.

114. Dissapte, a 16 de maig, al matí després de haver combregat, dient los parenostres a las *santíssimas* llagas, me aparegué que veyia a la *santíssima* Trinitat y, al Fill, com si li veyia las suas *santíssimas* llagas, anant-las saludant de una a una, mirant-las ab atenció com si realment las vehés, encare que no tant clar com altres vegades. En la llaga del *santíssim* costat sentia gran consuelo y confiança inexplicable. Durà tot lo die com lo divendres, ab gran certesa, acceptat que en este die la veyia senyant-me y sens senyar-me, no tan clar. A l'anomenar al Pare li feya acato ab lo cap, axí mateix al Fill y Esperit Sant ab molta atenció y pausa. Me durà tot lo die exa visió. Lo mateix me succehí passant al rosari, dient al *Gloria Patri* al vespre en la oració.

²⁰² *acato*: 'acatament' (veg. DCVB s.v. *acato*).

115. Diumenge, a 17 de maig, al matí y tarda fou lo mateix que'l die antes. Al vespre, sopant, demaní a mon marit si en la semmana²⁰³ entrant hi havia alguna festa de precepte y, llegint ell en un llibret als sants què y havia en aquella semmana, me vingueren grans desitgs de poder anar a celebrar la festa de tots los sants en lo Cel. Y després, llegint que'l diumenge vinent era la festa de l'Esperit Sant, a l'ohir-ho me vingué un desitg gran, dient:

—Quant podré, Señor, anar a celebrar la festa de vostre Sant Esperit en la pàtria celestial?

y pensant que encare no era voluntat sua, vaig junir²⁰⁴ las espatllas y diguí:

—... que pus no és gust vostre, Señor, me acontentaré, que per lo menos tot lo temps que estaré en esta vida ab vostra gràcia, en procurar anar en vostra presència, y totas las criaturas las miraré com si fossen àngels que estan sempre en vostra presència.

Després tinguí una advertència: que ja podia anomenar-lo “mon esperit”.²⁰⁵ Y sempre ho estava dient, repetint-ho per espay de un gran rato, que no estava en mi lo dexar de dir-ho. Ab gran abundància de llàgrimas, ho deya en castellà:

—*mi espíritu,*

ab grans desitgs que tenia de gozar-lo en lo Cel y de exir de la presó de aquest meu cos. Sentia en mi gran amor y quietut.

116. Dilluns, a 18 de maig, al matí en llevar-me me vingué tot de prompte lo pronunciar:

—*Mi amado Señor, soys vos.*

Me durà tot lo die, de punt en punt y molt sovint. Al vespre en la oració tenia grans desitgs y deya:

—quant, Señor, vos podré gozar?

ab gran abundància de llàgrimas y amor.

117. Dimecres, a 20 de maig, en la oració del vespre me vingué un gran desprècio de mi y acorriment, al conciderar que jo estava a la presència de mon Déu y Señor, per una tentació que tinguí lo die antes de pròpia estimació, la qual vencí ab la gràcia del Señor.

118. Dijous, a 21 de maig, al matí, després de haver presa la santa comunió me offerí ab una total entrega a Christo señor nostre, mon amat espòs, havent de fer acció de mans, tanta era la violència de l'esperit. Al vespre en la oració, no sabent en què pensar, me vingué a la memòria lo de dematí entregant-me de nou tota a ell, confessant que sens ell no sabia què pensar ni fer. Me aparegué que'l veyia devant de mi com si estigués assentat, tenint las mans estesas envers mi. Me vaig persignar y senyar y viu lo mateix que antes y, aleshores, estenent jo també los brassos y un poch inclinada exteriorment ab lo cos, fiu com si em llançava y me deixava tota a ell, ab una advertència que tenia: que qualsevol cosa que'm vingúés de tentació o

²⁰³ *semmana*: ‘setmana’ (veg. DCVB s.v. *semmana*).

²⁰⁴ *junir*: ‘ajuntar’, ‘unir’ (veg. DCVB s.v. *junyir* 1).

²⁰⁵ *mon esperit*, subr. ms.

treball y tribulació, que l dexàs fer, que confiàs ab ell y que tot ho prengués com si fos de la sua mà, tota resignada a la sua voluntat, que si fos tentació la permetria per mon profit, entenent que ab la sua assistència venceria y no permetria que fos vençuda. Quedí ab gran confiança y aliento, y després sentí com si m digués en castellà:

—... *que todo por el nombre de Jesús*,²⁰⁶

tenint gran amor, ab desitg de fer y passar per ell qualsevol cosa de pena y treball.

119. Divendres, a 22 de maig, al matí, ohint missa antes de confessar-me, també me offerí ab una entrega total a ell axí com lo dijous, ab gran consuelo, suavitat y reculliment. Sentí com si fos una veu molt clara, en castellà:

—*Hija, déxame hazer*,

quedí ab gran confiança, quietut, consuelo y suavitat interior.

Al vespre, en la oració, tinguí una advertència: que tenia dins de mon cor a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, y me vingué una gran inclinació del cap y ulls envers la part del cor, ab gran reculliment de totes las potències²⁰⁷ que no era de mi, y en eix mateix temps, fou tal lo conexament y certesa de què tenia tan gran thesor y tan gran magestat dins de mi, que m posí en mon interior com si las cridàs y convidàs totes per a què se recullissen en lo més interior del cor, per a reverenciar, cortejar y alabar tan gran señor y magestat, tenint gran certesa del fet, ab consuelo, quietut y suavitat casi tota la oració, cahent-me llàgrimas dels ulls poch a poch, com si anassen distilan-se²⁰⁸ com de un alambí²⁰⁹ y com si interiorment ploràs y tingúes alegria, perquè no puch dir que exteriorment jo²¹⁰ ploràs, encare que m cayguessen llàgrimas. Éran ab molta apassibilitat,²¹¹ no sé explicar-ho millor. Alabat sie lo Señor per a sempre.

120. Dissapte, a 23 de maig al matí, ohint missa tinguí lo mateix que l divendres a vespre, no tant fort ni ab llàgrimas però sí ab més suavitat.

Al vespre, estant en taula, me vingué un desitg de agradar al Señor y de asserter en totes las cosas y de imitar-lo en tot: en la humilitat, paciència, obediència, templança, charitat, *etc.*, y de sacrificar-me tota a ell y offerir-me en holocausto.²¹² Estant ab axò, me vingué una gran suavitat ab reculliment, desitjant interiorment ésser com un anyell, mansa y humil.

A la oració de la nit, estant pensant ab lo mateix, me vingué a la memòria de quant lo Esperit Sant baxà sobre dels caps dels apòstols, com ells foren tots mudats y, venint-me a mi també uns grans desitgs de ésser tota mudada, me sentí un calor interior dins de mi que m va exir fins lo exterior del cos, aparexent-me que no era

²⁰⁶ *que todo por el nombre de Jesús*, subr. ms.

²⁰⁷ *potència*: cadascuna de les facultats de l'home, i més especialment les tres fonamentals: memòria, enteniment i voluntat (veg. DCVB *potència* 1 b).

²⁰⁸ *distil·lar*: grafia antiga de *destil·lar*, pres del llatí *destillare* (veg. DCVB s.v. *destil·lar*).

²⁰⁹ *alambí*: aparell de destil·lar, generalment de metall, que consisteix en una caldera amb una tapadora en forma de cúpula d'on arrenca un tub que condueix els productes de la destil·lació a un refrigerant.

²¹⁰ *jo*, af.int.

²¹¹ *apassibilitat*: del castellà *apacibilidad*, qualitat de 'dolç', 'agradable'.

²¹² *holocausto*: 'holocaust', sacrifici en què es consumia tota la víctima, pres del llatí *holocaustum* (veg. DCVB s.v. *holocaust* 1).

de mi, com si alguna cosa me tingués y estigués jo tota presa y lligada. Estant axí, tinguí una advertència: que l calor que tenia aleshores era lo calor de l'Esperit Sant y que ab ell me venia a mudar tota, com mudà als apòstols.²¹³ Després quedí ab gran amor, alegria, quietut y ab desitgs de ésser mansa y humil.

121. Diumenge dematí, a 24 de maig, festa de l'Esperit Sant, després de haver combregat, estant jo temerosa de rèbrer tant freqüent la *santa* comunió (per causa que lo die antes se m'havia dit que era fer lo abús de *nòstre* Señor), suplicava a ell que m perdonàs, que si fos maça sovint de bona gana ho dexaria y me abstindria de rebre'l si fos voluntat sua, per no causar nosa ni donar què dir a la gent. Estant ab axò, sentí com si algú me parlàs dient que no fes cas, que éran èmulos del dimoni,²¹⁴ ab advertència que bé n sentiria d'altras²¹⁵ y ab gran certesa que perseveràs. Al sentir axò, me vingué un gran desatino al conciderar que era gust seu y que ell se dignàs tant lliberal de comunicar-se a mi de aqueixa manera, venint-me llàgrimas al conciderar que ell volgués que jo l rebés tant sovint, essent jo tan indigne. Quedí ab acorriment y ab certesa gran que era gust seu, no obstant que jo repugnava. Al vespre lo mateix en la oració replicant també que, si no era gust seu, de bona gana me abstindria de rebre'l tan sovint y tot lo temps que ell fos servit. Ab axò, me vingué un surt en lo cor, quedí suspesa y sentí una reprenció com si m deya:
 –Basta! prou! ja te ho he dit dematí que és gust meu!²¹⁶
 ab una advertència juntament de com podria jo resistir a cosa alguna de mas passions y apetits, si no fos la freqüència de rebre'l. Quedí tota resignada a la sua divina voluntat dient:
 –Fassa's, Señor, la vostra voluntat.

122. Dilluns, a 25 de maig, després de haver combregat, suplicant als sants patrons meus especials que intercedissen per mi y que jo los pogués imitar en las virtuts per a més agradar a Déu, me vingueren uns desitgs dient:
 –Qui pogués arribar a la cumbre de la perfecció per poder més agradar a Déu y alabar-lo!
 Sentí com una veu que m deya:
 –Sens aqueix celestial menjar no y podrias arribar.²¹⁷
 Y després, a modo de reprenció, entenguí com si algú me digués:
 –Per què vols tu escusar-te de anar a gustar de aquell celestial menjar que és lo medi per alcançar lo que desitjas, que és arribar a la cumbre de la perfecció?²¹⁸
 Al sentir las paraulas del celestial menjar, me vingué ternura y llàgrimas; fou de passo. Y tornant-me entre die, com si volgués jo encare replicar, tenia una cosa en

²¹³ *que l calor que tenia aleshores era lo calor de l'Esperit Sant y que ab ell me venia a mudar tota, com mudà als apòstols, subr. ms.*

²¹⁴ *que no fes cas, que éran èmulos del dimoni, subr. ms.*

²¹⁵ *que bé n sentiria d'altras, subr. ms.*

²¹⁶ *Basta! prou! ja te ho he dit dematí que és gust meu!, subr. ms.*

²¹⁷ *Sens aqueix celestial menjar no y podrias arribar, subr. ms.*

²¹⁸ *Per què vols tu escusar-te de anar a gustar de aquell celestial menjar que és lo medi per alcançar lo que desitjas, que és arribar a la cumbre de la perfecció?, subr. ms.*

lo cor com si me detingués que no u digués y no ho deya ni replicava, comprenent que li sabia greu si replicàs més vegades.

123. Dimars, a 26 de maig a la tarda, en la Iglésia Major, pensant ab los torments y penas que Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, patí en la creu, me vingué un reculliment aparexent-me com si l veyia clavat en ella. Me vaig persignar y señar y me aparegué que l veyia més clar y com si estigués decantat envers la mia mà esquerra y, conciderant que tenia los brassos en una dura creu perquè jo tinguéis allí descans, me semblà que jo també estava allí un poch decantada envers y sota del seu bras dret, prop de la llaga del seu sacratíssim costat y –conciderant també que tot me venia de allí y lo molt que me estimava, y que tot mon descans era en aquella puríssima llaga y que no podia descansar en altra banda– la alabava, sentint gran suavitat, consuelo y alegria, amor y estimació de ella, ab ternura y llàgrimas que tenia al conciderar que de allí tragués jo tant de bé, consuelo y alegria.

Lo dematí també tinguí la mateixa concideració y affectes al dir los sinch parenostres y sinch avemarias a las sinch *santíssimas* llagas. En haver sopat, me posí a pensar si me havia descuydat cosa del passat per poder-ho escriurer, tenint per axò ordre de mon pare espiritual y, pensant de hahont havia de tràurer lo saber-ho dir bé, ab claredat y certesa lo que me havia vingut a la memòria –que era la gran dificultat y repugnància que tinguí de principi en haver de confessar y combregar tant sovint, quant me donà llicència mon pare espiritual de confessar y combregar, además dels diumenges, tots los dimecres y divendres de cada semmana y de quant ell estigué fora alguns dias que me aní a confessar ab lo *senyor doctor* Puig, rector de la iglésia parroquial de dita vila de Castelló. Advertí y entenguí que lo saber-ho dir bé, la claredat y certesa, ho havia de tràurer de la llaga *santíssima* del costat preciosíssim de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, hahont tenia posada tota ma confiança, per tot mon acert. Me vingué un reculliment y ab axò una suavitat y consuelo interior, ab una advertència: que lo que baix referiré se escrigués tant clara com si algú me ho hagués dit, per a què Déu fos alabat y que era voluntat sua y, seguidament de axò, sentí com si algú me parlàs dient-ho en castellà:

—... *para que conoscan las diligencias que ha hecho tu Amado para unirse contigo.*

Al sentir exas paraulas, me vingué un gran desatino, plorant de acorriment que tenia essent jo tan indigne que ell demostràs que me estimava y amava tant. Estava emperò jo molt alegre de què ell fos alabat y que todas las criaturas lo alabassen. Després de tot, quedí quieta y sossegada y ab certesa de què se havia de escriurer y que era gust seu. Al vespre en la oració, succehí lo mateix que a la tarda, com tinch dit, quant estava en la iglésia.

124. En la festivitats de sinquagèsima de 1710, a 8 de juny, havent-me manat mon pare espiritual que m confessàs sovint, entre semmana –es ha saber, además de quiscun diumenge (que era lo temps ordinari), lo dimecres y divendres de cada semmana ab llicència també de combregar en dits dias–, no gosave anar-hi sinó lo dimecres.

Lo diumenge, festa de l'Esperit *Sant*, aní a confessar-me y com no tinguéis intent de anar-hi lo endemà, segona festa, sinó fins lo dimecres següent per tenir-ho axí senyalat, succehí que lo endemà, segona festa, me vingueren unas grans

instàncies que y anàs també aquell die y me fou precis lo anar-hi, tanta fou la força de la instància interior que tenia que me aparexia estava ab pena. Me digué també mon pare espiritual que y anàs lo endemà, tercera festa, y com ja antes tenia ordre y llicència de ell anar-hi lo divendres de cada semmana (com alt tinch dit)²¹⁹ además del dimecres, no gosava, perquè me semblava que era maça sovint lo combregar y ab axò sentia de temps en temps una reprenció interior perquè no y anava, y acusant-me'n com a culpa y falta mia, ne tinguí també reprenció de mon pare espiritual y després hi anava una vegada o altra en dit die de divendres.

Passadas festas tardí lo anar-hi fins lo divendres vinent, perquè lo dimars antes hi era ja²²⁰ anada, sobre tenir los dos dias antecedents —que éran lo dimecres y dijous— una gran instància que m feya força per a què y anàs també aquells dos dies, ab una advertència que tenia interior que era gust de Déu, y que anant-hi cada die me recordarien millor las faltas que cometria per a confessar-las bé, perquè ell me volia pura. Ho comuniqué a mon pare espiritual tot lo que passà en mi aquells dos dias, sobre de la instància y advertència que tenia y, aleshores, me digué que y anàs cada die.

En ocasió que mon pare espiritual hagué de estar fora alguns dias (me apar que era a mitg mes de setembre) haguí de anar a confessar-me ab dit *senyor doctor* Puig, rector, y havent-me senyalat y ordenat mon pare espiritual que ab dit *senyor* rector hi anàs, además dels diumenges, també los dimecres y divendres de cada semmana o altre die o dies si fossen festas de precepte (havent-hi emperò entremitg un die feyner, dextant en ex cas lo dimecres y divendres), succehí que antes de anar ab dit señor (que foren quatre dias lo que tardí) tenia també grans instàncies y advertències que li demanàs los dies que ell volgués que y anàs. No gosave dir-li ni preguntar-li tal cosa, si bé suplicava a *nostre senyor* Déu que si no era gust seu y que no fos bo dir-li, que m fes gràcia de fer-m'o apartar, y que si fos gust seu y voluntat sua lo dir-li, que fes que u digués. Vingué lo divendres y me confessí ab ell y li demaní per charitat que m digués quant volia que y anàs (que casi no me n doní al dir-li) y dient-me que y anàs sempre que jo volgués, comprenguí que volia dir cada dia y com no me ho digués clarament “cada dia” no gosí anar-hi, per temor de què anant-hi cada dia jo fes la mia voluntat y que aquell anar fos voluntat pròpia, tenint-ne tots aquells dias que no y anava, en mon interior, una gran reprenció, particularment sempre que ohia missa. La reprenció era com si me diguessen que era ingrata, suposat que era gust del Señor y voluntat sua que y anàs tant sovint y no y anava.²²¹ Al sentir dita reprenció las demás vegades, me causava ternura y llàgrimas, quedant quieta y ab resignació en fer la sua *santíssima* voluntat, tement sempre que lo anar-hi cada dia, sens expressar-m'o dit señor, fos pròpia voluntat.

125. Dijous, a 28 de maig, després de haver combregat y donat gràcias a Déu, conciderava al meu cor com si fos una casa y que en ella tenia hospedat a tan gran señor com a mon espòs. Estava ab gran alegria y ab desitgs de tenir-la adornada de virtuts agradables a ell, per a donar-li tot gust y contento y després me vingué una

²¹⁹ Veg. § 123.

²²⁰ ja, af. int.

²²¹ que era ingrata suposat que era gust del Señor y voluntat sua que y anàs tant sovint y no y anava, subr. ms.

gran quietut ab una inclinació dels cap y ulls com si tota me n'entràs dins de mi, potèncias y sentits, y com si a modo de fer-li companyia y cortejar-lo me estigués jo ab ell, sens tenir cuydado de res, suplicant-li que m fes gràcia que jo pogués fer sempre morada ab ell y que m tancàs las portas y finestras de mas potèncias y sentits per a què no entràs ningú a robar-lo, ni entràs pols de vanitat ni cosa alguna que l'enfadàs y disgustàs perquè no l'obligàs a anar-se'n. Quedí ab alegria y ternura conciderant tan gran señor y jo tan indigne, miserable y pobre y tan necessitada de la sua assistència y companyia.

Al vespre en la oració, fou lo mateix que al matí, sinó que fou ab gran desatino y plorar, y ab gran certesa que ell morava en mon cor. Lo desatino era per conciderar com quedaria jo si me'l robaven; per tant, li pregava que fos servit tancar-me las portas de mos sentits per a que ningú me'l robàs,²²² ab gran desatino, affecte y desitg de agradar-li en totas las cosas y que ell no se apartàs de mi, per conciderar-me qual quedaria sens ell. Quedí ab gran amor y quietut.

126. Dissapte, a 30 de maig, vigília de la festa de la *santíssima* Trinitat, després de haver dinat estant dient algunas jaculatorias interiorment (conforme acostumo), me vingueren a la memòria aquellas paraulas que en altre ocasió sentí:

—Parla'm a dintre.

Me vingué la inclinació acostumada del cap y ulls envers la part del cor, ab gran força y violència y ab molta atenció per la gran claredat y certesa que tenia de servir dins de mon cor a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs (encara que tan gran *señor*), y en axò jo alabava y desitjava moltíssim acertar en agradar-li en tot per la gran certesa de sa presència que tenia, de tal manera que per més atenció y recato havia de tancar als ulls y estar-me un poch sens poder treballar ni móurer las mans; exa inclinació tant vehement en dit die me durà tota la tarda.

En Sant Domingo, passant al rosari, en lo segon misteri contemplant la glòria de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, quant se'n pujà al Cel, me aparegué que'l vey a dins de mon cor, molt gloriós y resplendent. Me durà tot lo rosari exa visió, tenint una advertència de principi que u véu:²²³ que ell no havia de menester llum de altres ni de altra cosa per a veure'l, sinó que ell mateix ja se'l portava. A l'entèndrer axò, estava jo ab alegria y quietut gran, alabant-lo, que no me aballia de dir lo rosari ab los altres que'l dèyan, dient-lo jo ab molta pausa, seguint com podia, però no podia senyalar ab los dits las avemarias com las altres vegades —encare que seguia als²²⁴ altres com tinch dit— perquè los sentia y no sempre ab la boca, sinó ab lo cor, que si sola lo hagués hagut de dir crech no l'haguera pogut dir, tant era lo reculliment, atenció, alegria, quietut y sossiego que tenia, ab amor.

127. Diumenge, a 31 de maig, festa de la *santíssima* Trinitat, a la tarda en la Iglésia Major, essent lo punt de la meditació del misteri de la *santíssima* Trinitat en la oració pública que se acostuma tenir, me aparegué que vey a la *santíssima* Trinitat dins del meu cor ab molta claredat y distinció. Me vaig persignar y senyar y

²²² *robàs*] *rebàs*.

²²³ *véu* per *viu*.

²²⁴ *als*, af. int.

continuà la mateixa visió, ab gran affecte de affició y amor y ab desitgs grans de amar-lo més y de fer més per amor d'ell, ab un gran penediment y arrepentiment del temps tan mal empleat de des que fuy batejada y tinguí ús de rahó, per no haver tingut lo cor empleat tot ab ell, sinó ab las cosas del món tant caducas, ab un conexament gran de quant falsas, caducas y vanas són las alegrías d'esta vida y ab un gran desprècio de ellas que no puch explicar-ho.

Al vespre, havent sopat, estant encare en taula me vingué a la memòria la *santíssima* Trinitat. Juntament alabant-la me aparegué que la veyia com en la iglésia en la oració, sinó que me apar era ab més reculliment y quietut. La anava alabant y fent-li acato ab lo cap; me durà poch. Mes dit die, a la tarda, succehí que estant al mitg de la oració, poch més o menos, com si algú me advertís de la resposta del que mon pare espiritual me havia encomanat sobre haver-li jo comunicat com dissapte proppassat, estant en taula, tenint la inclinació acostumada del cap y ulls envers la part del cor, me vingué una advertència y entenguí que aqueix modo de estar jo sempre y contínuament inclinada (axí com tinch dit) era voluntat del Señor que se escrigués, com lo demás, ab aqueixa individuació y particularitat de ésser continuat perquè el seria alabat y perquè coneguessen lo amor que ell me té y coneguessen més la sua benignitat, y també perquè ell volia que jo estigués sempre tota ab ell; per axò feya aqueixa diligència y perquè jo no tingués ocasió de entretenir-me ab las cosas caducas y vanas d'esta vida miserable. En tant que havent-me dit mon pare espiritual que no estigués de aquella manera sempre inclinada, no poguí ni estigué en mi lo tenir lo cap dret sens inclinar-lo, sinó que encare que jo ni fes força, se me inclinava ab una advertència a modo de quexa amorosa o reprenió, com si algú me digués:

—Hahont pots mirar millor, sinó allà hahont tens tot lo thesor?²²⁵

al sentir axò, me vingué ternura y juñint las espatllas diguí:

—Fas, Señor, la vostra divina voluntat.

128. Dilluns, al *primer* de juny, al vespre en la oració volent meditar en la sacratíssima passió y mort de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs (encare que tan gran *senyor*), de quant lo tragueren al balcó coronat de espinas, no poguí, sinó que luego, venint-me a la memòria aquellas paraulas:

—Parla'm a dintre,²²⁶

me vingué la mateixa inclinació del cap y ulls envers la part del cor, ab gran certesa de què tenia en mon cor a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, ab un gran conexament de la sua grandesa y de la mia baixesa y nada, ab llàgrimas y ab tan gran força y violència que havia de mouer als brassos; és inexplicable. Després quedí quieta y ab grans desitgs de amar-lo y de fer moltes cosas per ell,²²⁷ trobant-me tota cruxida, cançada y debilitada.

129. Dimecres, a 3 de juny, al vespre en la oració, estant pensant ab Christo *senyor nostre* de quant lo tragueren al balcó coronat de espinas, me semblà com si l veyia lligat de

²²⁵ *Hahont pots mirar millor sinó allà hahont tens tot lo thesor?*, subr. ms.

²²⁶ *Parla'm a dintre*, subr. ms.

²²⁷ *ell*, af. marg.

las mans, ab una canya per més burla y escarni. Com si també vehés que ab la canya mateixa li pegaven al cap y li donaven bofetadas, li escupían a la cara, dient-li molts fastis y oprobri y, per a més burla, com si se li agenollaven per mofa y escarni y com si comprenia que li dèyan:

—Déu vos salve, rey dels jueus.

Y com si li veyia una corda al coll. Y pensant ab la delicadesa de sa persona y cos *santíssim*, y que passava tants turments y oprobri per causa de mas culpas y per amor de mi, ne tenia gran compassió y sentiment ab quietut y amor.

130. Divendres, a 5 de juny, infra octava de Corpus, després de haver combregat, ohint lo offici en la Iglésia Major estant nostre *Senyor* patent, volent jo dir los parenostres a la *santíssima* Trinitat, al saludar-la primerament com acostumo d'esta manera, ço és, antes de començar al primer parenostre, la saludo interior y exteriorment dient ab lo cor:

—Pare y Fill y Esperit *Sant*, tres personas y un sol Déu tot poderós, y ajusto estas paraulas:

—O, Déu meu, tot mon bé y tot mon amor, jo vos aprecio de tot mon cor, jo vos saludo, jo vos adoro, jo vos alabo, jo vos glorifico, jo vos reverencio y vos amo sobre totas las cosas, Pare Etern, Déu de infinita clemència, y dich un parenostre al Pare. Després al Fill dich lo mateix:

—O, Déu meu *etc.*,

fins:

—jo vos amo sobre totas las cosas, Fill, Déu de infinita misericòrdia, y dich altre parenostre al Fill, després a l'Esperit *Sant* dich lo mateix, fins:

—jo vos amo sobre totas las cosas, Esperit consolador de esta ànima pecadora, y dich altre parenostre a l'Esperit *Sant* y repetesch altra vegada:

—O, Déu meu, tot mon bé y tot mon amor *etc.*,

fins acabar dient:

—jo vos amo sobre totas las cosas.

Me aparegué que la²²⁸ veyia dins del meu cor, molt clar, ab una inclinació del cap y ulls envers la part del cor (a mon aparèxer) més de l'acostumat y que ordinàriament tinch. Me semblà que veyia al Pare Etern molt alegre. Me vay persignar y senyar y me continuà la visió y al Fill com si tinguéss les mans apartadas y estesas envers mi, com si volgués pèndrer alguna cosa, ab una advertència que jo tenia: que anàs y me llançàs entre sas llagas *santíssimas* y, fent jo com si me volia apartar conciderant-me indigne per ser tan pecadora, pols y cendre y, perquè tal vegada no se n'offengués per rehusar-ho jo y fer resistència, fiu com si tota me llançava en sas mans *santíssimas* per a què fes de mi lo que volgués. Lo Esperit *Sant*, com si tota me tenia cuberta, ab una cosa com si fossen alas, tenint jo advertència y entenent que en las tentacions que jo tenia ell me cubria, guardant-me y donant-me forçes per a poder resistir. Entenguí també que la alegria ab què veyia al Pare Etern era que ell estava content y se alegrava de què l Fill y Esperit *Sant* me affavorissen tant. Estava jo ab gran quietut y ternura y també ab alegria, conciderant la mercè tan gran que m

²²⁸ *lx*: la Trinitat.

fèyan essent jo tan indigne, sentint un poch de suavitat y consuelo interior y tenint gran confiança y amor, aliento y desitgs, què podria jo²²⁹ fer per agradar-li y de no cuydar-me més de mi, sinó posar tot mon cuydado en ell.

A la tarda, a las completas que s diuen en la octava del Corpus, conciderant a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs sacramentat, y alabant a la *santíssima* Trinitat que està allí, Pare y Fill y Esperit Sant, tres personas y un sol Déu tot poderós, me vingué la inclinació del cap y ulls com al matí y me semblà que també la veyá axí com al matí, no tant clar. Era ab quietut y ab los demás affectes del matí.

131. Diumenge a 7 de juny, a la tarda, en la capella del *Sant* Christo, estant suplicant a Maria *Santíssima* que m'asistís, deixant-me tota a ella y confessant que tots mos béns venien de ella per son medi e intercessió, me aparegué que veyá a la *santíssima* Trinitat, com si de ella exían uns raigs significant aquella acció (així ho comprenia) que ella intercedia per tots y reparava que aquells raigs anàvan traspasant de sas mans puríssimas, donant-me a compèndrer que ella era²³⁰ lo aqüeducto per hahont nos venien tots los favors, gràcias y mercès. Quedí ab amor y ab desitgs de amar, estimar y agrahir a Maria *santíssima* tants béns de²³¹ beneficis y favors, alabant a ella y a la *santíssima* Trinitat, ab ternura, amor y quietut.

Al vespre en la oració, estant pensant com Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, estava clavat en la creu y que entregava sa mare *santíssima* a sant Joan per mare y a tots los pecadors, estant ab axò, véu²³² lo mateix que a la tarda, acceptat²³³ que los raigs venien envers mi, com si tota me cubrissen, comprenent també que ja al peu de la creu la donà per mare, advocada, e intercessora dels pecadors y que aquells raigs que se encaminaven envers mi entenia que ella intercedia per mi y que de ella y per medi de ella, me venia tot mon bé. Quedí ab los mateixos effectes que a la tarda.

132. Dilluns, a 8 de juny, a la tarda en casa, venint-me a la memòria aquellas paraulas: –Parla'm a dintre,²³⁴ me vingué la inclinació del cap y ulls, ab més força y violència de l'acostumat, ab gran suavitat y consuelo, dient paraulas de alabança, de amor, de aprecio y estimació a ell, mon Déu y amat espòs; me durà tot lo die. En la oració del vespre y tot lo endemà, ab gran conexament y seguretat que l tenia dins de mon cor, sentint gran suavitat y ab ternura y llàgrimas del gran amor y consuelo que sentia en mon interior que per més que digués no ho podria explicar. Me aparexia a vegades no estar en mi, ab lo gran conexament que tenia de tan gran señor.

133. Dimecres, a 10 de juny, passant al rosari en casa contemplant los misteris de glòria, en lo primer misteri me vingué un desitg gran de amar y servir al Señor, per ser ell qui és, tan bell, tan hermós, tan benigne y tan digne de ésser amat y alabat per

²²⁹ jo, af. int.

²³⁰ era, af. int.

²³¹ de, af. int.

²³² véu per viu.

²³³ acceptat: 'exceptat', 'excepte' (veg. DCVB s.v. *acceptat*).

²³⁴ Parla'm a dintre, subr. ms.

sa infinita bondat. Me sentia un calor com un foch que m'abrasava y derritia en llàgrimas tiernas y suaues. Lo mateix fou en lo segon y tercer misteri.

134. Divendres, a 12 de juny, a la oració del vespre, me vingué a la memòria aquellas paraulas:

–Parla'm a dintre,²³⁵

y conciderant-me jo com indigne y miserable y que l Señor se dignava de estar en mi, me vingueren uns grans desitgs de patir per amor d'ell y de ésser despreciada y que m tinguessen en poch y, parant-me exos affectes y desitgs, me vingué a la memòria de parlar-li dintre y juntament, ma gran certesa de sa presència y estada dins de mon cor, ab un gran conexament de sa grandesa y poder; conciderant què m'havia de faltar, a mi, essent ell qui és, y que venia per a guardar-me, ab gran certesa y seguretat que tenia de axò, en qualsevol treball y tentació; tenint jo gran confiança, ànimo y valor per a passar y resistir qualsevol cosa adversa y contrària y conciderant també que tenia tan gran señor en ma casa, no m podían faltar, com qui diu, estrenas²³⁶ de la sua estada, ab una advertència que tenia: que las estrenas que volia donar per estar ell en la casa del meu cor, era la glòria y, ab exa concideració y advertència, me vingué un gran ímpetut de amor que m semblava que tenia al cor apartat de mi, ab gran força que feya de las mans y com si estigués loca y fora de mi.

135. Diumenge, a 11 de juny al matí, antes de pèndrer la *santa* comunió (encare que ab tibiesa), conciderava lo amor que m tenia Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, dient-li jo:

–Què us donaré, Señor, per tant amor?

repetint-ho moltes vegades y després de haver combregat, repetí lo mateix affecte o jaculatòria:

–Què us donaré, Señor, per tant amor?

ab un gran ímpetut y violència de amor y ab llàgrimas, tenint un gran coneixament de sa vinguda en mi, dient jo en mon interior:

–Com sa coneix, Señor, que vós sou vingut, que sens vós tot és tibiesa y fredor en mi,

y de tant en tant, entre die, anava dient:

–Què us donaré Señor per tant amor?

A la tarda, en la congregació, estant en la oració al mitg de ella poch més o menos, també me vingué la mateixa memòria de aquellas paraulas:

–Parla'm a dintre,²³⁷

y com lo punt de la meditació era de la *santa* comunió, estava dient-li en mon interior ab gran certesa de sa presència, tot lo que sentia y ohia de las jaculatòrias que s dèyan y no sols axò entenia ab certesa, sinó que també además de venir se quedava, tenint-ne jo de axò tan gran seguretat, com si realment ho vehés y,

²³⁵ *Parla'm a dintre*, subr. ms.

²³⁶ *estrena*: 'gratificació', regal en moneda o en espècie que es fa a algú per celebrar el començ d'una cosa, la primera notícia (veg. DCVB *estrena* 1).

²³⁷ *Parla'm a dintre*, subr. ms.

conciderant-me tan indigne, ab gran desatino plorava de vèurer tan gran amor que ell me desmostrava, dient jo y repetint:

–Què us donaré Señor per tant amor?

ab un tan gran incendi de amor que tenia, que no sabia què fer-me per agradar-li. Quedava ab gran quietut y amor a ell.

Al vespre en la oració, estant pensant en què meditaria de la mort y passió de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs Jesús, me vingué com si algú me advertia que pensàs ab los dolors de Maria *santíssima* y ab axò me posí a pensar quant tenia son preciós fill difunt en los brassos. Me aparegué que la veyia com si l tenia axí mateix, ab gran dolor y sentiment. Jo conciderava que era per causa de mas culpas y pecats que son fill preciosíssim estigués difunt y tan maltractat, essent tan gran señor y suprema magestat. Quedí ab ternura y gran quietut y amor.

136. Dilluns, a 15 de juny al vespre, en la oració fou la meditació de quant Maria *santíssima* dexà a son fill preciós en lo sepulcre sepultat, quedant ella sola. Me semblà també que la veyia en lo sepulcre y encare que me aparexia que era de pedra, lo veyia com si fos molt labrat y límpio y com si fos tancat, y que Maria *santíssima* estava abraçada ab son fill. Jo la mirava ab gran sentiment, pena y dolor y a mi me causava lo mateix. Tenia també una advertència: que concideràs a Jesús, son fill y mon espòs amat, també sepultat tots los dies de la vida y que axí acompanyàs a Maria *santíssima* en la soledat. Quedí ab ternura y gran quietut.

137. Dimecres, al primer de juliol, en la oració pública que s té en la Iglésia Major en la capella del Sant Christo, essent lo punt de la meditació la llançada que donaren a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, conciderava que jo era estada més ingrata que aquell soldat que li donà en son sacratíssim costat, perquè ell no l coneixia ni creya que era un Déu verdader y jo sí y, no obstant axò, no he reparat no una sola, sinó moltes vegades, ab mas culpas donar-li més cruels llançadas que aquell. Y conciderava també la sua benignitat tan gran que, essent jo estada tan cruel, ingrata y deslleal se hage dignat ell permètrer y comportar que jo anàs a posar la mia indigne boca a la llaga *santíssima* de son preciosíssim costat, de hahont ix tot lo bé que s pot imaginar y desitjar y, pensant què lloch, puesto o retret podia elegir jo per a posar tan gran prenda, joya y thesor, viu que non tenia altre que l cor, pus ell lo ha creat per sa habitació. Estant ab axò, entenguí com si algú me advertia, dient: –Mira que ja lo tens dins del cor,²³⁸

venint-me luego una gran inclinació del cap y ulls envers la part del cor, posant també la mà dreita en dita part o endret del cor, sens poder-la apartar, com si la volgués guardar y juntament, demostrar lo aprècio y estimació que m feya. Tinguí també una altra advertència: com si m digués algú que la anomenàs “llaga mia”²³⁹ y regonexent-me tan indigne de anomenar-la “mia”,²⁴⁰ me vingué gran ternura y llàgrimas, ab ímpetut y força y axí mateix, conciderant la sua grandesa y grans thesors, remeys y favors que estan enclosos en ella, sentí en mon interior un gran

²³⁸ *Mira que ja la tens dins del cor*, subr. ms.

²³⁹ *que la anomenàs “llaga mia”*, subr. ms.

²⁴⁰ *“mia”*, subr. ms.

ardor y quedí tota suspesa, no sabent què dir ni què pensar que fos de aprècio y alabança de aquella sacratíssima llaga. En lo col·loqui que s'hi diu quant se clou la oració, anant jo seguint, succehí que allí hahont se anomenava “Jesús”, jo havia de dir forçosament “llaga”, que no estava en mi lo dexar de dir-ho y, reparant lo dir-ho, per no seguir y dir-ho conforme diu lo llibre, tenia por de faltar. Tinguí una advertència: que no sols tenia la llaga *santíssima* de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, en mon cor, sinó també tot son sacratíssim cos, que tot era una llaga.²⁴¹ Quedí ab ternura a l'entèndrer axò, conciderant-me tan indigne de tenir en mi tot son preciosíssim cos. Durà tota la plàtica sens poder attèndrer a lo que s'hi deya. Al vespre, en la oració, fou lo mateix.

138. Dijous, a 2 de juliol, a la tarda en *Sant Domingo* al començar a passar al rosari, me vingué a la memòria que tenia dins de mi a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, ab una certesa gran. Y en lo primer misteri de goig, conciderant la puresa de Maria *santíssima* quant lo fill de Déu se encarnà en sas entranyes virginals fent-se home per amor de nosaltres, contemplava y deya entre mi:

—Que en ella estigués lo fill de Déu fet home, que és Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, ab gust, contento y alegria per ésser ella tan pura y tan digne de la sua presència y estada, vaya; però en mi? essent jo tan indigne, tan impura y súcia, que ell se digne de estar en mi...!

Al conciderar axò y tan gran diferència, desatinava y ne tenia un gran acorrimment, junt ab lo conciderar que, per la sua tan alta magestat y grandesa, era gran bondat sua y benignitat lo voler estar ab mi. Me durà fins a la tercera dezena sens poder passar havant, sinó alabant-lo, apreciand-lo, benehint-lo y estimant-lo sobre totes las cosas y essent tan gran la certesa que l'hi tenia dins de mi. Haguí de dir y confessar que molt bé era veritat lo que havia llegit en un llibre: “*que se nos és donat y nat per a nosaltres.*”

Al vespre en la oració, tot lo mateix, acceptat que a l'últim tinguí uns grans desitgs de estar tota unida ab ell, que ninguna cosa, ni treballs, ni alegrias, ni tribulacions, ni contentos, ni honras, ni riquesas, ni deleytes, ni criatura alguna me pogués apartar ja may de ell, sinó sempre estar ab ell y ell ab mi, tot axò era ab ímpetut de llàgrimas y amor.

139. Divendres, a 3 de juliol al matí, després de la *santa* comunió, me vingué un gran conexament de la grandesa del Señor y de la mia baixesa y vilesa, ab ternura y gran acorrimment, donant-li gràcias de tal benefici y favor y de la benignitat que usava ab mi, y posant la mà a la part del cor com apreciand y guardant la sua *santíssima* llaga; tenia alegria interior.

A la tarda en casa, mentres que treballava, entenguí a modo de una advertència que la anomenàs:

—Heredera del meu cor,

²⁴¹ *que no sols tenia la llaga santíssima de Christo senyor nostre, mon amat espòs, en mon cor, sinó també tot son sacratíssim cos, que tot era una llaga*, subr. ms.

ab una concideració: que tenia tot lo cor ocupat ab la llaga *santíssima*. Me durà tres dias, poch més o menos, lo anomenar-la “heredera del meu cor” sempre que pensava ab ella y la alabava, que era molt sovint.

Al vespre en la oració, axí com lo die antes, ab la advertència y certesa que tenia la sua *santíssima* llaga en mon cor, ab la inclinació acostumada del cap y ulls envers la part del cor. Després de la oració, diguí la corona dels dolors de Maria *santíssima*, tenint més atenció en alabar la *santíssima* llaga y apreciar-la –junt ab la acció de la mà al part del cor– que en lo que deya, ab quietut interior y alegria que tenia, ab amor.

140. Dissapte, a 4 de juliol al matí, dient los parenostres a las *santíssimas* llagas, offerint al que correspon a la llaga del *santíssim* costat de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, quedí tota suspesa ab diferents affectes y jaculatòrias que deya ab lo cor y ab la boca, y tota quieta en gran manera sens poder pensar ni dir cosa. Durà més de l'espai del dir un parenostre.

Dits tres dias: dijous, divendres y dissapte, todas las tardas sempre pensava ab la llaga *santíssima* ab gran certesa, encare que treballàs. A la tarda, en Sant Domingo, antes de començar a dir al *santíssim* rosari, me vingué una gran quietut a modo de reculliment, ab més certesa que entre dia de tenir-la en mon cor. Estava alabant-la y dient paraulas de amor.

Després, al començar al rosari, en lo primer misteri de glòria, conciderant a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, quant resuscita ab las suas *santíssimas* llagas tan gloriosas, me aparegué com si l veyia ab la sua *santíssima* llaga del costat y com si ab las suas *santíssimas* mans me la ensenyava, ab una advertència que tenia: com si m digués que ell me offeria la sua *santíssima* llaga que era tot quant me podia offerir.²⁴² Me vingué ternura ab llàgrimas, conciderant-me tan indigne, ab acorriment y quietut que tenia. Durà tot lo espai de temps de dir-se al rosari, sens poder dir sinó dos o tres avemarias. Me semblava²⁴³ que l cor se m'apartaria de mi fins a tres dezenas y que no podia respirar a mon pler, sinó que de quant en quant respirava fent alguna força y sentia dins de mi un gran calor, y lo demás del rosari ab la mateixa representació. Després també me continuà lo mateix, sinó que no era tant fort; en casa, estant en taula, ab la mateixa representació encare que parlassen; axí mateix després de haver sopat y en la oració de la nit, ab gran alegria, amor y quietut, alabant la *santíssima* llaga y ab desitgs de què tothom la alabàs.

141. Diumenge, a 5 de juliol, després de haver combregat, lo donar las gràcias era a la *santíssima* llaga, ab paraulas de amor, aprècio y alabança, y conciderant la virtut de ella, me quedí tota suspesa de sentits y potències cosa de l'espai de dos credos, poch més o menos.

A la tarda, en Sant Francesch, estant també pensant ab la *santíssima* llaga y alabant-la, era ab més affecte y força al pensar ab la virtut y efficàcia de ella y al consuelo y alegria que dóna. No feya cas de cosa alguna, conciderant que no m

²⁴² que ell me offeria la sua *santíssima* llaga que era tot quant me podia offerir, subr. ms.

²⁴³ semblava, «va» af. int.

podia faltar res, tenint la llaga *santíssima* per heredera. Quedí també tota suspesa cosa de l'espai de un quart, poch més o menos, ab més força y desatino que dematí per no saber dir més ni saber com poder-ho explicar, desitjant donar a compèndrer a tothom lo que jo comprenia de la virtut y efficàcia, lo valor y aprècio de ella, sols perquè la alabassen y se aficionassen a ella, que de allí traurien tot lo que haurien menester y per a més donar-ho a compèndrer, me conciderí la més vil y miserable, la més pecadora y més indigne de todas las criaturas y que la benignitat gran de aquella *santíssima* llaga obràs tals cosas y causàs tals effectes en mi, ço és, de llum, conexament y de amor de Déu, ab gran desprècio de tot y aprècio de ella, ab acorriment que tenia y desitgs de què todas las criaturas me despreciassen. Al vespre, en la oració, ab lo mateix aprècio conciderava que la tenia en mon cor, no ab tant affecte, fervor y conexament com en *Sant Francesch*, ab quietut que tenia, amor y alegria tots exos dias que m durà exa representació y concideració.

142. Dilluns, a 6 de juliol al dematí, fou lo mateix, sinó que no era ab tanta vivesa ni desatino. Al vespre en la oració, axí com al matí, suplicant als sants patrons y demés sants que intercedissen per mi y que ls pogués jo²⁴⁴ imitar en las virtuts per a major glòria y honra de Déu y especialment a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, que si per cas deya més del que devia dir en donar compte y rahó del que passa en mon interior y de las mercès y favors que se digne fer-me, fos servit de donar-me llum per a compèndrer y conèixer si hagués faltat en alguna cosa, per a corregir-ho y demanar-li'n perdó. Me vingué a la memòria lo del gloriós pare *sant Joseph*, que fou que entenguí en altra ocasió que tot corria a son compte que jo acertàs en axò, y ab axò me vingué ab un prompte com si algú me volgués dir alguna cosa y, parant-me jo com si escoltàs, tinguí una advertència y entenguí: que dit gloriós sant era estat lo qui havia intercedit ab Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, y alcançat que ell²⁴⁵ me entregàs la sua *santíssima* llaga per a que ab ella acertàs jo millor, pus de aquí trauria tota seguretat y acert, y que concideràs de aquí al devant que ja estava a la porta del Cel, mirant-la y contemplant-la com a porta del Cel.²⁴⁶ Sentint axò, me vingué gran ímpetut de llàgrimas, ab força y gran amor al gloriós sant, ab una certesa gran y assegurança que ell era estat lo medianer e intercessor de què m comunicàs la sua *santíssima* llaga Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, y de què axí estigués jo a la porta del Cel. La assegurança era de què tot lo que deya era axí y que acertava en dir-ho. Quedí ab desprècio y aborrimet de mi mateixa, conciderant-me tan indigne y molt lluny de tot axò, y ab desitgs de alabar sempre la sua infinita bondat y misericòrdia que demostra y usa tan gran señor ab mi.

143. Dimars, a 7 de juliol, lo mateix del dilluns dematí y al vespre, també lo mateix, sinó que tenia una advertència: que m concideràs que estava a la porta del Cel.²⁴⁷ Jo estava tota acorreguda regonexent-me indigne de tenir aquella concideració o

²⁴⁴ jo, af. int.

²⁴⁵ ell, af. int.

²⁴⁶ que dit gloriós sant era estat lo qui havia intercedit ab Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, y alcançat que ell me entregàs la sua *santíssima* llaga per a que ab ella acertàs jo millor, pus de aquí trauria tota seguretat y acert, y que concideràs de aquí al devant, que ja estava a la porta del Cel mirant-la y contemplant-la com a porta del Cel, subr. ms.

²⁴⁷ que m concideràs que estava a la porta del Cel, subr. ms.

pensament y que ja havia fet gran camí.²⁴⁸ Després, estant al llit, me vingué a la memòria de donar las gràcias al gloriós mon pare *sant* Joseph, de haver-me alcançat ex favor y mercè de tenir la *santíssima* llaga en mon cor. Me vingué un gran conexament de la virtut, efficàcia y poder de la intercessió del gloriós sant, ab un amor gran a ell, exprimentant, affirmant y confessant lo que diu de ell la mia gloriosa patrona *santa* Teresa de Jesús, desitjant jo molt que tothom lo tingués en devoció per pare y patró, y que u probassen y veurían clarament què és lo que la gloriosa santa diu. Comprenia axò que dich ab gran desatino y certesa. Estava tota absorta y fora de mi, ab abundància de llàgrimes, confessant també que molt bé lo podia jo anomenar pare, pus me feya obras de pare.

144. Dimecres, a 8 de juliol al matí, antes de combregar, tinguí una advertència: que concideràs que m'acostava a las portas del Cel y que per las mans de un àngel se dignaria lo Señor enviar-me –de charitat y almoyna– son sacratíssim cos, conciderant-me allí com un pobre que està a la porta aguardant la charitat o almoyna, aparexent-me que de passo veyia unas portas com si se obrían y juntament la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssim*. Y axí mateix, ab un prompte y en un mateix temps, conciderant la mia vilesa e indignitat de haver de rèbrer tan gran almoyna y charitat, dient tres vegades:

–Señor, jo no só digne, etc.

sens poder fer més temps, ab acorriment y humilitat, vaig juñir las espatllas y diguí:

–Fassa's, Señor, vostra voluntat.

Després de haver combregat, tinguí la matexia representació de la *santíssima* Trinitat, com si la vehés devant de mi y a Maria *santíssima* y, alabant-la, li doní las gràcias de què se dignàs fer-me tal mercè, essent jo creatura tan vil e indigne de tot, ab una advertència que tenia: que m concideràs sempre que estava allí, a las portas del Cel aguardant com un pobre la charitat o almoyna que ell fos servit enviar-me, encare que fossen treballs, tribulacions o adversitats diferents, y que estigués aguardant allí a las portas fins que ell fos servit de obrir-me-las per poder jo entrar dintre. Estava jo ab gran acorriment y ternura, conciderant-me tan indigne, miserable y pecadora haver jo de estar a las portas del Cel, y estava també suplicant a Maria *santíssima* que ab sa poderosíssima intercessió, me fes gràcia que no m'apartàs de allí un punt ni momento y que no tornàs atrás. Estant en casa, dos o tres vegades tinguí la mateixa visió, tenint uns grans desitgs que tothom sabés la mia vilesa, indignitat y misèria, perquè sabent també les mercès y favors que m fa lo Señor y la gran lliberalitat que usa ab mi, lo alabassen més, pus se digna –sols per sa infinita bondat– fer y obrar tals coses a una tant vil criatura com só jo. Quedí ab amor, acorriment y humilitat.

A la tarda, fent la estació fou lo mateix, ço és, de vèurer la *santíssima* Trinitat. En la oració pública²⁴⁹ que s té en la Iglésia Major, al començar de llegir lo mateix y, començada la oració també, sinó que m'aparexia que la veyia més prop y, com lo punt de la meditació fos del sisè dolor que tingué Maria *santíssima* de quant tingué

²⁴⁸ y que ja havia fet gran camí, subr. ms.

²⁴⁹ En la oració pública, subr. ms.

son fill difunt en los brassos o falda, estava pensant que los qui havían més patit en esta vida éran Jesús y Maria *santíssima* y éran los qui tenien més glòria en lo Cel. Després me aparegué també que més baix veyia un gran ajust de gent, uns més baixos que altres y, com si me anaven advertint, dient que ls que estàvan més alts éran los sants que havían patit més y que per axò tenien més glòria, y tots alabàvan a la *santíssima* Trinitat: al Pare Etern, perquè havia usat de misericòrdia ab ells y los havia sofrit tant; al Fill, de l'exemple que ls havia donat; y a l'Esperit Sant, perquè los havia tan adornats de virtuts comunicant-los²⁵⁰ sos divinos dons. Y a Maria *santíssima* també la alabàvan perquè era estada tan advocada e intercessora per ells, ab un gran conexament que jo tenia de la glòria que gòzan los sants en lo Cel y, alabant jo també a la *santíssima* Trinitat, desitjava que tots la alabassen junt ab Maria *santíssima*. Quedí ab gran acorriment y resignació de pèndrer de bona gana tot lo que l Señor me enviaria com de la sua mà, fent la mateixa pregària del dematí a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*, y al gloriós mon pare *sant* Joseph. Me durà tota la oració que fou per lo espay de mitja hora, havent-me aparegut aquell espay molt breu. També me durà tota la plàtica com si me estava mirant y alabant la *santíssima* Trinitat, ab gran acorriment y amor. Al vespre, en la oració, fou la mateixa visió, sinó que m'aparexia que estava més lluny o apartada de mi.

145. Dijous, a 9 de juliol, antes de combregar, com si me advertían que concideràs que me acostava a las portas del Cel y que per un àngel me enviaria la charitat del seu cos *santíssim* y jo, acorreguda, deya:

—Fassa's, Señor, vostra divina voluntat.

Després de haver combregat, com si vehés la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*, no tant clar ni tant prop com lo dimecres antes a la tarda, ab gran acorriment y alegria donant-los gràcias y alabanças, tenint jo grans desitgs de què fos alabada. Al vespre en la oració, com si vehés també a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*. Quedí ab quietut, alegria y amor.

146. Divendres, a 10 de juliol, antes de combregar axí com lo dijous passat y, després de haver combregat, com si veyia a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima* ab més claredat, ço és, me aparexia que la veyia més prop que l dijous susdit, ab més fervor de alabar-la, y també a Maria *santíssima* y ab desitg que fos alabada de totas las criaturas, donant-li gràcias.

Després, dient al parenostre a la *santíssima* llaga del costat de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, y alabant-la ab un affecte de amor tan gran que quedava tota suspena al conciderar y entèndrer la virtut y efficàcia de ella, vehent ab axò la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*, tenint la advertència de què m concideràs que estava a las portas del Cel, entenia que era la llaga *santíssima* del costat de Christo, mon amat espòs, ab gran desatino de amor que tenia y ab affectes de alabança y ab desitgs que tothom la alabàs. Tenia gran quietut, alegria y amor, suplicant a Maria *santíssima* que ab la sua piadosa y poderosa intercessió, fes que no m moguéss de allí per ninguna cosa.

²⁵⁰ *comunicant-los*] *comunicant-los*.

Després, havent dinat, dient lo offici de Maria *santíssima* en un llibret que s diu Palafox,²⁵¹ essent en lo que s diu a modo de “*Te Deum laudamus*”, a l’últim me aparegué com si vey a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*; me vingué gran abundància de llàgrimas ab molta quietut y amor. Las llàgrimas éran de conciderar-me tan indigne, ab uns desitgs grans de amor a Déu y de fer tot quant podria per ell; quedava ab alegria.

Al vespre, en la oració, no poguí pensar ab res, sinó ab la *santíssima* llaga del costat de Christo, mon amat espòs, ab la advertència que jo la tenia dins del cor, ab la inclinació que tenia del cap y ulls y la mà posada a la part del cor, ab affectes de alabança y amor gran a ella. Dissapte, axí com dijous; al vespre en la oració, com dit die.

147. Diumenge, dilluns y dimars a 12, 13 y 14 de juliol, ab gran concideració, ço és, del propi conexament y de la grandesa de Déu, de sa bondat y misericòrdia y, a l’acostar-me a rèbrer la *santa* comunió, tenia una concideració tant viva y gran certesa de què me acostava a las portas del Cel y que de las mans de un àngel me enviaria al socorro –com y a modo de almoyna– del seu cos *santíssim*, conciderant-me pobre y necessitada, flaca e indigna y acabava exa concideració, dient:
–Fassa’s, Señor, vostra voluntat.

148. Dimecres, a 15 de juliol al matí, axí mateix com dits dies. A la tarda en la oració de la Iglésia Major, en la capella del *Sant* Christo, essent lo punt de la meditació de quant Jesús *senyor nostre*, mon amat espòs, fou posat en lo sepulcre y Maria *santíssima* quedà a solas ab gran dolor, y conciderant jo al gran dolor que tingué en tal ocasió, luego me vingué al pensament la glòria que goza en lo Cel y, estant ab axò, me aparegué que vey a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima* al costat de la *santíssima* Trinitat a la part dreta, un poch més baix, y me la estava mirant molt gloriosa en un trono molt hermós, tota circuïda de àngels, y com si alegre me advertís y digués que la *santíssima* Trinitat la havia exaltada y sublimada sobre tots los àngels y sants, y que ella era la més poderosa y gloriosa després de la *santíssima* Trinitat.²⁵² Y mirant-me jo la *santíssima* Trinitat, li estava donant las gràcias y alabanças de què la hagués exaltada a tan gran magestat, excelència y poder. Alabava jo també a Maria *santíssima* per tenir tan gran alegria, honra, poder, grandesa y magestat. Estant jo ab axò, tenia grans²⁵³ desitgs de exir d’esta presó del meu cos, per a poder per a sempre alabar la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*. Quedí ab gran quietut y ternura, ab llàgrimas y desitgs de amar a Déu y de ésser jo despreciada de totas las criaturas per amor de ell.

149. Dijous, divendres y dissapte, a 16, 17 y 18 de juliol al matí, axí com en los dias passats, sinó que després de haver combregat estava tota admirada que essent ell, lo Señor, qui tot ho penetra, no dexava de venir en mi essent jo tan vil, conciderant

²⁵¹ Palafox, veg. nota 132.

²⁵² que la *santíssima* Trinitat la havia exaltada y sublimada sobre tots los àngels y sants y que ella era la més poderosa y gloriosa, després de la *santíssima* Trinitat, subr. ms.

²⁵³ grans] gran.

juntament²⁵⁴ la sua gran bondat y misericòrdia, que sens mirar la mia vileza, misèria y baxesa, no dexava de entregar-se tan lliberalment, sens causar-li horror la mia immundícia; y lo demés del dia, ab lo propi conexament.

150. Diumenge, a 19 de juliol al matí, després de haver combregat donant-li las gràcias, estava conciderant que ningú era bastant per a donar-li las gràcias del benefici que m'havia fet ab la sua sacramental y real presència. Entenguí com si algú me advertia que ell mateix se donava las gràcias y que ell ne tenia alegria de donar-se-las,²⁵⁵ y jo també ne estava alegre y de què ningú fos bastant per a cabalment donar-las-hi, per a què ell ho tingués tot. Me vingué un gran ímpetut de llàgrimas y acorrimet, ab desitgs de quant exiria de mi mateixa per a què ell estigués tot sol y fos lo dueño y señor.

Després, ohint lo offici, me vingué la inclinació del cap y ulls y de posar la mà a la part del cor més de l'ordinari y acostumat, és ha saber, ab força y violència, y fent jo també força de mirar a l'altar (per estar *nostre* Señor patent) no podia estar sinó de aquella manera inclinada y anava dient ja ab lo cor, ja ab la boca:

—Hahont só jo, sinó allà hahont és lo thesor?

com si algú me digués y jo compregués que estigués recullida interiorment y miràs que ja l tenia dintre del cor.²⁵⁶

A la tarda, en la oració pública de la Iglésia Major, essent lo punt de la meditació del pecat mortal, estava jo pensant que tenia al cor ple de culpas y que no y havia cosa que desagradàs més a Déu que l pecat, y que miserable estat era aquell que encare que fos del gust y deleyte del cos, era tot tenebras, obscuritat, inquietut, desasosiego y tribulació, y que Christo *senyor nostre*, mon espòs amat, vehent-me que jo estava ab uns perills grans de perdre'm, per la sua gran bondat y misericòrdia infinita, vingué ab poder y com a força de armas a traure'm de aquell miserable estat y posar-me en un estat de sosciego, quietut y claredat, y ab certesa que ell era vingut y estava en mon cor per a guardar-me, per a què jo no tornàs en aquell tan miserable estat, ab grans desitgs que tenia de què tothom lo conegués per a que fos més amat y servit, y que coneguessen ma misèria y estat tant miserable y perillós y que axí ell seria alabat. Axò era ab llàgrimas, ab gran amor y quietut.

Al vespre en la oració, axí mateix com en la tarda al principi de la oració y, a l'últim de ella, sentí unas paraulas que dèyan que ell se era enyorit de mon cor,²⁵⁷ y després compreguí que Maria *santíssima* també.²⁵⁸ Y entenguí també que no entraria cosa que m'ensuciàs al cor ni que offengués al Señor,²⁵⁹ ab gran certesa y confiança que, essent ell lo señor y amo del cor, no permetria que y entràs cosa que l disgustàs. Quedí ab gran ímpetut de llàgrimas, conciderant la sua infinita bondat y gran misericòrdia, dignar-se ell mateix de limpir²⁶⁰ un lloch o casa tan súcia com lo meu cor! Quedí ab grans affectes de alabança y desitgs de què fos alabat de

²⁵⁴ *juntament*, af. int.

²⁵⁵ *que ell mateix se donava las gràcias y que ell ne tenia alegria de donar-se-las*, subr. ms.

²⁵⁶ *que estigués recullida interiorment y miràs que ja l tenia dintre del cor*, subr. ms.

²⁵⁷ *que ell se era enyorit de mon cor*, subr. ms.

²⁵⁸ *que Maria santíssima també*, subr. ms.

²⁵⁹ *també que no entraria cosa que m'ensuciàs al cor ni que offengués al Señor*, subr. ms.

²⁶⁰ *limpir*: de *limpiar*, castellanisme, 'netejar'.

totas las criaturas, sens tenir jo admiració, sinó que ab sensillez²⁶¹ y fe viva tenia per cert de què ell era poderós, lliberal y benigne y de infinitas perfeccions.

151. Dilluns, a 20 de juliol, al preèndrer la *santa* comunió, anava com si jo no y anàs, sinó com si altre m'i portàs o m'i fessen anar y, conciderant que l Señor governava en mi, deya:

—Fassa's la sua voluntat,

donant-li gràcias ab gran alegria, sens fer admiració de lo que ell obrava, sinó que ab tota senzillez conciderava: què molt què, essent ell qui és, fes lo que fes a una tan vil criatura com jo?

Al vespre en la oració, axí matex, ab la mateixa certesa de què ell se era enseñorit del meu cor y que ell hi estava, ab un gran coneixament que jo tenia de la diferència que y havia de habitar ell en lo cor —que tot era pau, sosiego, quietut y alegria— o las cosas del món —que lo que càusan tot és tribulació, inquietut, desasosiego, pena y dolor. Tenia jo ab exa concideració gran confiança y aliento, ab la inclinació acostumada del cap y ulls y ab la mà a la part del cor que no m'espantava res: ni tot lo Infern ni tot lo món ni tot lo cel que 's pogués girar contra de mi, pus tenia lo amo y señor de tot en ma casa. Per axò no temia res ni me espantava cosa alguna.

152. Dimars, a 21 de juliol al matí, axí com lo dilluns.

A la tarda, dient al *santíssim* rosari en *Sant* Domingo, a l'últim misteri de dolor —conciderant quant clavaven a Christo señor nostre, mon amat espòs, en la creu, tot llagat son sacratíssim cos per mon amor, no se acontentà de patir tant tot ple de llagas, sinó que també se dignà venir-se'n per guarda mia, fent habitació en mon cor— me vingué un reculliment aparexent-me que l veyia com una sombra en mon cor, ab certesa que era ell, conciderant-lo gloriós que, encare que llagat, las suas *santíssimas* llagas éran molt gloriosas, y com si veyia los seus brassos que ls movia volent dir (axí ho comprenia jo) que no y havia res en mon cor que l'embaraçàs, y me aparexia també que de cada costat veyia una gran claredat. Quedí ab gran quietut, consuelo y suavitat que sentia, ab effectes de alabança a la sua infinita misericòrdia y bondat.

Al vespre en la oració, lo mateix, ab quietut alabant-lo y ab desitgs de ésser jo despreciada, ab gran confiança que tenia de ell, per sa presència y estada, que no entraria cosa que ensuciàs mon cor ni que l'offengués y disgustàs. En dits dos dias, entre die me venia que m parava, com si escoltava alguna cosa inclinada envers al cor, com si escoltàs lo que ell me diria que fes per agradar-li, ab més quietut y aliento que antes. De molts dias havia que no u havia tingut axí. Quedava ab gran amor.

153. Divendres, a 24 de juliol, en *Sant* Domingo al rosari, me vingué la mateixa inclinació del cap y ulls ab la mà posada a la part o lloch del cor, ab gran certesa de què tenia a Christo *señor nostre*, mon amat espòs, en mon cor, sinó que estava com

²⁶¹ *sensillez* → *sensilez*.

escondit y amagat, y venint-me a la concideració que la causa de axò era lo tenir jo alguna culpa, me vingué un gran desatino y sentiment ab llàgrimas, plorant la mia culpa y la sua ausència, ab un amor tan gran que no ho puch explicar. Quedí quieta y ab sentiment de la sua ausència, però ab certesa de sa presència encare que era com escondit y ausent.

En haver sopat fou lo mateix y, en la oració del vespre, també lo mateix, sinó que a l'últim de la oració me aparexia y comprenia com si estava ell en un aposento tancat y jo a la porta del aposento tota aconsolada y resignada a la sua *santíssima* voluntat, demanant-li perdó ab llàgrimas com si aportàs dol.

Després de la oració me n'aní a la finestra hahont estava mirant la lluna y las estrellas, alabant al Señor que las havia criadas, conciderant que hermós que devia ésser ell, essent ellas tan hermosas. Me vingueren uns grans desitgs de quant podria exir de aquesta presó del cos per anar a gozar-lo y poder-lo alabar per a sempre y no offendre'l més y, posant-me tota abocada en la finestra ab abundància de llàgrimas de amor y desitgs de gozar-lo, me aparegué de passo com si vey a la *santíssima* Trinitat, continuant-me los mateixos desitgs y llàgrimas un bon rato y, parant-me axò, me tornà lo mateix de lo de la oració, que jo estava a la porta y ell dintre tancat y, venint-me un gran sentiment ab amor pensant què podria ésser la causa de sa ausència y retiro –si poca humilitat o poca resignació, o poch agraïment o poca puresa, o poca rectitut de intenció o altra falta– li'n demanava perdó ab moltes veras y ab moltes llàgrimas que derramava de sentiment y pesar, ab uns desitgs grans de què tothom sabés lo molt que ell ha usat y usa de misericòrdia ab mi, vil e ingrata criatura, per a què tothom me reprengués fortament y me despreciassen ab paraulas, com si m diguessen que me n'havia de donar mal, y qui era jo que un Déu tant bo y tan gran señor fes lo que feya per mi, sens haver fet jo res per ell, ni fer ni poder fer ab què jo meresqués de ell tal favor.

Comprenquí la causa de la sequedat, tibiesa y distracció que tenia los dies antecedents. Ja me començà lo dimecres en la *santa* comunió ab una obscuritat o foscó que m semblava que tenia en mon cor, que no sabia què podia ésser, judicant jo sempre que devia ser alguna culpa mia. Després, en dit die de divendres, entenguí que la causa era la ausència y retiro de mon espòs amat, Christo *señor nostre*, que estava en mon cor com a retirat, escondit y ausent.

154. Dissapte, a 25 de juliol, festa del gloriós *sant* Jaume apòstol, del matí fins al vespre me durà un desitg gran de què tothom me despreciàs y me aborris y que m diguessen qualsevol cosa de desprècio, ab llàgrimas y un gran plor que en casa me havia de retirar en alguna part per a què no m vehessen plorar.

155. Diumenge, a 26 de juliol, antes de combregar y després, me vingué una gran tibiesa, sequedat y distracció, en tant que sols no podia donar gràcias y, estant ab axò, me vingué al pensament la mia misèria y, parlant ab mi mateixa, deya: –Què misèria és la tua que no sies per a pensar cosa alguna!
Y en axò, me vingué a la concideració de quant digna és de ésser plorada la misèria humana; al pensar y dir en mi mateixa tals paraulas y plorar, fou tot hu, y axò me durà tot lo die, ab un gran conexament de la misèria humana y mia, conciderant que

digne era jo de ésser despreciada essent tant miserable, ab los mateixos desitgs de desprècio del dissapte.

156. Dilluns, a 27 de juliol, no plorava, sinó que tenia²⁶² un gran conexament de mi matexa, ço és, de la mia misèria, dient en mi:

–Què puch pensar jo, sinó [cap] cosa sens la gràcia del Señor?

ab la acció de juñir las espatllas, com si ningú me portàs res de nou dient-me que era nada y que era gran la mia misèria, com si ls respongués que jo ja m'o sabia. Durà tot lo die, sens plorar, fins lo dimars a la tarda.

157. Dimars, a 28 de juliol al matí, axí com lo dilluns.

A la tarda al rosari, en *Sant* Domingo dient-lo, me vingué la inclinació del cap y ulls y lo posar la mà a la part o lloch del cor, ab la certesa acostumada de tenir a Christo señor *nostre*, mon amat espòs, en mon cor y, essent los misteris que contemplava de dolor, me vingué un sentiment ab un affecte gran de amor de què per mi hagués patit tant. Conciderant axò, me aparegué que tota aquella obscuritat o foscor –que com un núbol, de dimecres passat ensà, exprimentava en mon interior– se m'apartà ab un prompte y tinguí la mateixa claredat y sosciego de antes, no que fos inquietut, sinó que era com si estigués tota sollevada²⁶³ o anciosa, de com quant un té temor de alguna cosa o té algun cuydado de haver perdut o de pèrdrer alguna cosa que aprecia y estima molt, per culpa pròpria o descuyt.

En haver sopat, llegint, me vingué la mateixa inclinació del cap y ulls envers la part del cor, ab gran sosciego y quietut y ab gran aprècio que feya de ell, ab la mà al cor. Al vespre en la oració, axí mateix.

158. Dimecres a 29 de juliol, antes de combregar, al començar de ohir una missa y offerint-la, antes de tot, dient:

–Señor, per glòria vostra,

no sabia dir altra cosa més, ni passar havant, ab uns grans affectes y desitgs de què tot quant jo fes y ell obràs fos per glòria sua, ab gran desatino y alegria interior de què ell fos en tot glorificat y alabat. Quedí ab quietut y sosciego gran y ab claredat en mon esperit, y fora de aquell núbol y obscuritat que interiorment exprimentava y comprenia tots los dies antecedents. Després, anant a combregar me aparexia que jo no anava, sinó que l Señor me feya anar y com si jo digués a mi matexa:

–Ell governa, ell ho vol y jo sols tinch de obehir,

y conciderant-me tan impura, indigne, imperfeta, desagrahida y plena de faltas, confiava ab ell que m feria gràcia que de tot me corregiria, y dient jo:

–Fassa's, Señor, la vostra voluntat,
me acostava a rebre'l.

Després de haver combregat²⁶⁴ sens poder donar gràcias com acostumo, quedant a modo de suspesa y admirada de la sua infinita bondat y misericòrdia de què ell se

²⁶² *tenia*] *tetenia*.

²⁶³ *sollevada*: amb el ventrell remogut (veg. DCVB s.v. *sollevar* 3).

²⁶⁴ *combregat*] *compregat*.

dignàs de venir a una criatura tan indigne, imperfecta,²⁶⁵ impura e ingrata com jo, me vingué altra vegada una confiança molt gran de què ell ho corregiria tot y venint-me un reculliment, aparexent-me com si estigués tota lligada, ab una advertència: que ell aleshores me corregia de todas mas faltas. Tingué una altra advertència: que ell ja era fora del aposiento en què estava com a retirat, escondit y ausent, y que ja se manifestava, entenent que ja lo die antes (que era lo dimars) a la tarda, hisqué y se manifestà més clara la sua estada y presència en mon interior, y luego sentí unas paraulas que dèyan axí:

—Jo só lo teu pare, lo teu Déu, lo teu amich y lo teu espòs,²⁶⁶

Ho sentí ab molta claredat, donant-me a compèndrer ab aquellas paraulas que encare que alguna vegada se m'ocultàs o tingués jo alguna tribulació o treball, que no m dexaria, ab una gran confiança que tenia y amor al sentir tals paraulas y com si comprenia també que me las deya de amor per aconsolar-me, donant-me a compèndrer també que, encare que se ocultàs tots aquells dias antes, no m dexava. Quedí ab gran desatino, suavitat y consuelo interiorment y gran amor a ell.

Després, entre dia, al venir-me a la memòria aquellas paraulas me venia ternura, altràs vegades ab làgrimes, conciderant que ell tingués tant amor a una tant vil criatura, ab gran affectes de amor que jo tenia.

A la tarda, en la oració de la Iglésia Major que's té en la capella del *Sant Christo*, sens poder pensar ab lo que se havia llegit per punt de la meditació —que era de la oració que tingué Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, en lo hort de Gethsamani— estava jo ab la inclinació del cap y ulls y la mà dreita en la part del cor, ab gran alegria y quietut, y ab la comprensió que ja era fora del retiro y se era ja manifestat, ab una certesa tan gran que sens vèurer-ho ho havia de créurer, com qui diu per força, ço és, que ell està dins de mi present, dient jo en mon cor com si parlàs ab ell mateix, paraulas de amor y de alabança sua y de sas infinitas perfeccions, conciderant també quant bo era estar ab ell y què suavitat, contento, alegria, consuelo y quietut se tenia y passava en mi, tenint exa concideració ab un gran desprècio de todas las cosas y que ja no y havia de haver res per a mi sinó ell. Durà tota la oració. Havent sopat, axí mateix. Al vespre en la oració, lo mateix.

159. Dijous, a 30 de juliol, antes de combregar també com si jo no anàs, sinó que'l Señor me feya anar perquè governa y ab exa concideració hi anava dient:

—Fassa's, Señor, vostra voluntat.

Després de haver combregat, donant-li las gràcias, quedí ab amiració de què ell vingués en mi, essent ell qui és. Que jo anàs a ell que tinch necessitat de ell, vaja; però que ell vinga en mi! Y en axò sentia gran alegria y quietut.

Després, a la tarda, tota treballant me havia de parar de treballar venint-me la inclinació acostumada del cap y ulls. Sentia gran consuelo y suavitat només que pensant ab ell y tenint a la memòria la sua presència, ab gran aprècio de ell y desprècio de tot lo de aquesta vida. Al vespre en la oració, lo mateix y lo endemà divendres, també.

²⁶⁵ *imperfecta* | *imperfecfeta*.

²⁶⁶ *Jo só lo teu pare, lo teu Déu, lo teu amich y lo teu espòs*, subr. ms.

160. Dissapte, al primer de agost, antes de combregar, axí com lo divendres. Després de haver combregat, donant-li gràcias pensant quant benigne y amable és ell, estant ab axò, me vingué un poch de reculliment, ab suavitat y consuelo gran, ab quietut y alegria. A la tarda, estant treballant com lo dijous y divendres a la tarda y al vespre, en la oració, lo mateix.

161. Diumenge, a 2 de agost, antes de combregar, com si jo no anàs hi anava ab alegria, conciderant que'l Señor ne gustava. Després de haver combregat, ab gran alegria també, li donava las gràcias de tan gran favor de dignar-se ell de venir a mi y jo, vil criatura, de rèbrer tan gran señor.

A la tarda, dient los parenostres del gloriós pare *sant* Domingo, me vingué a la memòria la presència de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, y tinguí reculliment sens poder passar havant en dir-los, ab gran quietut, consuelo, alegria y suavitat. La suavitat és com si estava ab desmay y defalliment de cor, sens tenir pena alguna.

162. Dilluns, a 3 de agost, a l'haver sopat, dient també los parenostres del pare *sant* Domingo, me vingué a la memòria la presència del Señor en mi ab la inclinació del cap y ulls y la mà al lloch del cor; me vingué ab reculliment y ab llàgrimas conciderant que jo, pols y cendre, haver de estar ab tan gran señor. Quedí ab gran amor a ell y ab desitgs de què podria fer per amar-lo més y alabar-lo, regonexent-me tan indigne de sa presència y estada en mi, per ésser jo tan digne de tot desprècio.²⁶⁷

163. Dimars, a 4 de agost al matí, donant gràcias a Déu després de haver combregat, estava conciderant què consuelo y quietut causava la sua presència y, estant ab eixa concideració, me vingué reculliment ab suavitat, consuelo, amor y quietut gran. Al vespre en la oració, lo mateix.

164. Dimecres, a 5 de agost, després de haver dinat, estant encare en taula donant gràcias a Déu, me vingué a la concideració què benigne és, ab un conexament tan clar que en ninguna part podia jo trobar consuelo sinó en ell, ab un affecte de amor tan gran que li tenia que tota me desatinava. Després me n'aní al aposiento y venint-me reculliment, tenint també la inclinació del cap y ulls, conciderava que estava ab ell ab gran còpia de llàgrimas, que éran de conciderar-me y conèixer-me tan indigne de estar ab ell y de tenir sos consuelos, y també ne tenia acorriment, anant conciderant y dient en mi mateixa:

–Hahont tinch jo de estar sinó ab vós, Señor (encare que indigne), perquè no y ha per a mi altre millor estar.

No era perquè jo volgués estar descançada, sinó que qualsevol treball, pena y tribulació, estant ab ell, me seria de consuelo, alegria y gust, venint-me un gran aborrimient de totas las cosas del món, de honras, deleytes, entreteniments, galas, riquezas y passatemps, ab gran amor y desitg pensant què podria jo fer per agradar-li y gran fasti de tot lo d'esta vida, per rich, preciós y hermós que fos.

²⁶⁷ *desprècio]* *despècio*.

A la tarda, en la oració de la Iglésia Major en la capella del *Sant Christo*, me vingué axí mateix la inclinació del cap y ulls, com havent dinat, ab llàgrimas, sinó que estava dient estas paraulas:

–Busquen lo que vullan que sols jo estiga ab ell, ja estaré contenta, perquè ni en lo Cel ni en la terra ni en²⁶⁸ altra part no y ha per a mi altra cosa que estime y aprecie més que a ell,

ab gran desatino per al gran conexament que tenia de ell, tenint també la mà posada en la part o lloch del cor, en senyal de l'aprècio gran que feya de ell y ab gran acorriment que tenia de haver jo de estar ab ell y tenir son consuelo. També me acorria que essent jo tan vil criatura, tingué tan gran consuelo, dient en mi mateixa:

–Y si no trobo altra cosa millor que vós, Señor, hahont tinch de estar?

que encare que jo fos tan indigne, ell se dignave de admetre'm en sa companyia y donar-me son consuelo; conciderant axò lo alabava y tenia grans desigs que tothom lo amàs y alabàs. Al vespre en la oració, lo mateix, però no ab tant affecte, sí ab gran aborrimient de totas las cosas mundanas y com si n tingué fasti per ricas que fossen.

165. Dijous, a 6 de agost, després de haver combregat, tenint també un gran aborrimient y fasti de totas las cosas terrenas y gran aprècio del *Senyor* que havia rebut,²⁶⁹ me començà de venir una sequedat gran, encare que entre dia, de tant en tant, me venien affectes de amor que havia de sospirar fent força; lo sospir era dir:

–¡Ay, *mi amado!*,

y luego me parava.

166. Divendres, a 7 de agost, fou lo mateix fins que haguí sopat, que llegint un llibret que s diu *Thomàs de Kempis*,²⁷⁰ en lo llibre tercer, capítol vuyt, que parla de la nostra misèria y nada –y conciderant-me jo (per ésser tan nada y miserable) lo poch que podia y valia, antes bé, era digne de tot desprècio y que ell, essent tan gran señor y de summa bondat, era tan digne de ésser amat– me venia un gran plor ab desatino. Plorava la mia nada y misèria, y passat aqueix plorar me posí tota quieta, pensant què podia jo fer essent tant miserable y nada, sinó posar-me als peus de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, com *santa Magdalena*. Me vingué una concideració y certesa que me aparexia com si estigués a sos peus, confessant la mia nada y vilesa y lo poch que jo podia, no merexent cosa, sinó tot desprècio de las criaturas, dexant-me tota a ell y resignant-me a sa divina voluntat, dient-li que fes lo que volgués de mi, ab gran acorriment que tenia de estar a sos peus, sinó que pensava que ell ne gustava y axò me alentava. Després me vingué un pesar, tristesa o desconsuelo (no sé com ho anomene) que sens donar-me pena havia de plorar, ans bé, tenia gran amor, ab sospirs que feya y plorant me aparexia que se m'aliviava aquella pesadumbre, tristesa o desconsuelo.

En la oració del vespre, axí mateix, sinó que no era tant fort y, pensant què podria ésser, temia que tenint la sequedat que passava, no ho prengué jo ab

²⁶⁸ *en*, af. int.

²⁶⁹ *Senyor que havia rebut*, af. marg.

²⁷⁰ *Thomàs de Kempis*, veg. nota 188.

paciència y resignació. Però d'altra part entenia que no era axò y, axí com haguí pensat y entès que no era axò, me posí a dir en mi mateixa ab lo cor que ni per temor de las penas de l'Infern, ni per la glòria que té aparellada per als qui l'àman, ni per qualsevols gustos ni per interès algú lo amava y lo estimava, sinó solament per ser ell qui és, ab gran desatino y plorar, ab gran affecte de amor y ab certesa y aliento gran de fer-ho axí com ho deya, y la angúnia, pesar, desconsuelo o tristesa me parà, encare que me'n quedà poca cosa, aparexent-me també que estava a sos peus, ab los matexos affectes que tenia després de haver sopat y ab gran humilitat. Dissapte tot axí com lo dijous, sinó que apar ho tenia ab més amor.

167. Diumenge, a 9 de agost, també axí mateix fins a la oració del vespre, que havent-me persignat y senyat y fet lo acte de contrició, me vingué a la memòria (o ja mentres que l deya) del pesar, tristesa o desconsuelo del divendres passat y, pensant ab axò, advertí com si algú deya que era de amor.²⁷¹ Y com si també algú me advertís, dient-me que ja ho podia conèixer tenint aquells affectes de amor de tant en tant, entre dia, quant suspirava y deya:

—*Mi amado,*

y otras paraulas de amor, y tant era lo affecte de amor que a vegades me venia ab ternura. Al sentir aquellas paraulas (que era de amor) me vingué un gran desatino, ab un amor tan gran que no ho sé explicar y venint-me la certesa tan gran que l tenia en mon cor, me havia de posar las dos mans en la part o lloch d'ell, ab gran força y violència, tant era lo amor y apèccio que jo feya de mon Déu y señor, ab gran plor y paraulas de amor que deya, com si fos tornada loca perquè no sabia què m deya. Després, com si tornàs en si, me acorria de haver dit tals paraulas a tan gran señor, una criatura tant vil com só jo y que ell se dignàs que jo li tingués amor y que l'amàs. Després passí havant en dir lo demás que acostumo, com si començàs la oració. Me quedí ab gran humilitat conciderant-me estar als seus peus y de tant en tant uns sospirs de amor que m venían; axí passí lo espay de la oració. Me aparexia que escoltava y estava attenta a lo que diria, contemplant-lo com a mestre, esperant que me ensenyaria lo que jo havia de fer perquè li agradàs en tot y acertàs en dar-li gust.

168. Dilluns y dimars, a 10 y 11 de agost, antes y després de haver combregat, conciderant-me com si estigués a sos peus ab gran humilitat, acorriment y quietut, estava com si escoltava, pensant que no podia estar en alguna altra part millor que allí a sos peus ab ell. Durà axí tots aqueixos dos dias.

169. Dimecres, a 12 de agost, lo mateix, sinó que era ab més affecte de amor y ab gran alegria y que també, en la oració de la tarda en la Iglésia Major, comprenuí que m'ensenyava que fos humil.²⁷² Al vespre en la oració, lo mateix, sinó que en lo exterior estava més inclinada envers terra com si estigués entre sos peus.

²⁷¹ *que era de amor*, subr. ms.

²⁷² *que fos humil*, subr. ms.

170. Dijous, a 13 de agost, antes y després de combregar y estant també en casa, moltes vegades lo mateix, ab certesa y gran confiança ab ell que m'ensenaria. Havent sopat, dient als parenostres a las *santíssimas* llagas y offerint-los y també als de la *santíssima* Trinitat y de Maria *santíssima* dels Dolors, me vingué un gran conexament de la *santíssima* Trinitat y de Maria *santíssima* y saludant las *santíssimas* llagas,²⁷³ conciderava que no y havia altra cosa major, ni de més grandesa, ni de més estimació, ni de més reverència, ni de més amor y en axò me vingué un reculliment ab gran suavitat y consuelo, alabant a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*. Quedí ab gran humilitat y acorrimet de què jo tan miserable tingués aquella suavitat y consuelo y de²⁷⁴ veure'm indigne de alabar-la. Tenia un gran amor a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*, ab grans desitgs de alabar-la y ab affectes grans, pensant què podria fer per a correspondrer, agraphir-li y acontentar-lo en tot.
171. Divendres, a 14 de agost, antes de combregar, axí com me fou²⁷⁵ confessada me vingué un gran affecte de amor per compèndrer que l Señor me donava lo aliento, ànimo y esforços per a dir ab claredat y desambaràs qualsevol cosa en la confessió, comprenent també que era gràcia sua y, tenint exa comprenió y conexament, se m'augmentà tant lo amor que m'aparexia estar loca, tant era lo desatino y vehement lo affecte, que m semblava que tota me llançava o que bolant anava a rèbrer la *santa* comunió, tant era lo amor que tenia a Déu causat de aquella comprenió.
172. Dissapte, a 15 de agost, festivitad de la Assumpció de Maria *santíssima*, antes de combregar tenia gran amor, no més.
- A la tarda en la Iglésia Major, a vespres, estant conciderant la glòria de Maria *santíssima* y la festa que s celebrava aquell die de la sua Assumpció gloriosa en cos y en ànima al Cel, li donava jo la enhorabona²⁷⁶ y a la *santíssima* Trinitat las gràcias. Y en axò, me aparegué que vey a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*; fou de passo. Y després també, dos o tres vegades, sempre que la alabava; també era de passo.
- Al vespre, en la oració, no podia pensar ab cosa, sinó estar ab los ulls y brassos alts com si estigués elevada y admirada de la grandesa, excelència, dignitat y poder de Maria *santíssima*.
173. Diumenge, a 16 de agost, al vespre en la oració, axí mateix, sinó que no fou tant. De est dia fins al dimars vinent, de punt en punt me venia un affecte de amor molt gran y desitg, pensant què podria jo fer per amar-lo més, sinó que durava poch, dient també paraulas de amor.
174. Dissapte, a 22 de agost, cap de octava de la festivitad de la Assumpció de Maria *santíssima*, ohint lo offici, estava com si advertís a la mia ànima que miràs, que havia rebut y que tenia dintre de mi tota la *santíssima* Trinitat: Pare, Fill y Esperit Sant,

²⁷³ *santíssimas*, af. int. i *llagas*, af. marg.

²⁷⁴ *de*, af. int.

²⁷⁵ *fou* per *fui*.

²⁷⁶ *b* d'enborabona, af. int.

tres personas y un sol Déu tot poderós. Estant ab axò, me vingué un reculliment comprenent en ell ab certesa gran que tota la *santíssima* Trinitat estava en mi, no sols aleshores, sinó també tots los dies antecedents que passava ab tantas tentacions, sequedat y tribulacions y que ell estava molt alegre, com si se rigüés de mi de què peleàs, dexant-me a compèndrer que ell era lo qui m donava forças per apartar-m'ò, per a sufrir y resistir, donant-me també a entèndrer que jo també estigués alegre, tenint tant bona²⁷⁷ ajuda y guarda, y que no temés, donant-me axí mateix a compèndrer que tan gran magestat estava unida ab mi y, que encare que no tingüés la inclinació del cap y ulls y la certesa acostumada com altres vegades de sa presència y estada en mi, que no obstant axò, cregués que y estava. Quedí ab gran alegria, confiança, aliento y esforços per a sufrir y resistir a tot, y gran amor a mon Déu y Señor.

175. Diumenge, a 23 de agost, al vespre en la oració me vingué una tan gran certesa que tenia a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, en al cor com si l vehés, ab un gran affecte de amor y ab gran desitg de amar-lo més y pensant què podria jo fer per amar-lo més y agradar-li, ab gran desatino y ab gran plor y, parant-me un poch, me tornava²⁷⁸ aquella certesa gran y junt ab ella lo plorar, passant axí tota la oració.

176. Dilluns, a 24 de agost, festa del gloriós *sant* Bartholomeu apòstol, a la tarda en la congregació, estant dient la corona dels dolors, succehí axí mateix com lo die antes, dient en mi mateixa que ningú me faria dir al contrari del que jo comprenia y entenía de la sua presència y estada en mi, si no fos per obediència que m manassen que no u cregués, però que per altre qualsevol adversitat, tribulació o treball que se m'amençàs, me apar que no diria al contrari del que jo ho comprenia y entenía.

Havent sopat, estant-me en lo aposiento me vingué altra vegada a la memòria la sua presència, de tal manera que deya en mi mateixa que ningú me podria fer dir al contrari, tanta era la certesa y fe que tenia de la sua presència y estada en mi, en tant que a mi sola me responia que sí, com si ho hagués dit a algú que m fes contra y, estant axí, me vingué un reculliment ab la mateixa certesa y ab suavitat. Durà poch, comprenent en dit reculliment que com jo estava ab aquella fe y certesa gran de la sua presència, me ho certificava més.²⁷⁹

Al vespre en la oració, luego me vingué y tinguí la mateixa certesa, ab la inclinació del cap y ulls y la mà al lloch del cor, ab llàgrimas, suavitat y gran amor. Comprenguí també que me concideràs com lo que és un ciri de cera, que ab lo ardor del llum ab que crema se derriteix tot, que axí mateix succehirà ab mi, ço és, que ab lo foch de son divino amor tota me derritiria en ell fins a la mort y que aleshores estaria ja tota derritida en ell, acabada la vida, que s compara al siri y com més anava comprenent axò se m'anava augmentant més lo amor y las llàgrimas, ab tal modo com si ja me derritís.

²⁷⁷ *que jo també estigués alegre, tenint tant bona*, subr. ms.

²⁷⁸ *tornava*, af. int. corregint *parava*, ratllat.

²⁷⁹ *que com jo estava ab aquella fe y certesa gran de la sua presència, me ho certificava més*, subr. ms.

177. Dimecres, a 26 de agost, després de haver combregat, dient los parenostres a las *santíssimas* llagas me vingué a la memòria que ellas éran las mias joyas per entretenir-me y alegrar-me, alabant-las y adorant-las com si las veyá totas sinch dintre del meu cor y com si de una a una las anàs adorant; las conciderava resplendents y que no y havia altra cosa per a mi de major estimació, aprècio y deport,²⁸⁰ sinó ellas; y comprenia que axí com molts se entretenen y divertèxan passejant-se per prats y jardins, mirant y olorant diferents flors hermosas, suaus y olorosas, axí també per a mi en las *santíssimas* llagas havia de ésser tot mon recreo, deport, alegria, passeig y divertiment, trobant y essent ellas, flors de més hermosura, suavitat y olor que y pogués haver en lo món. Quedí ab gran alegria, quietut y amor, ab gran aprècio de las llagas *santíssimas* de mon redemptor Jesús, mon amat espòs, ab la mà al lloch del cor y ab la inclinació del cap y ulls acostumada.

A la tarda en la Iglésia Major, en la oració pública²⁸¹ que 's té en la capella del Sant Christo, sens poder pensar ab lo que se havia llegit per punt de la meditació —que era quant Christo *senyor nostre* fou aportat y presentat en casa de Cayfàs— tenia lo mateix que 'l matí, sinó que no era ab tanta violència. Al vespre en la oració, lo mateix.

178. Dijous, a 27 de agost, antes de combregar també me aparegué com si veyá las *santíssimas* llagas, adorant-las y alabant-las ab un amor tan gran y aprècio com lo die antes, tenint una advertència: que concideràs que estava en un desterro y que anava de camí y que en ell necessitava de posadas, que anàs de una a una, com si en cada una descansàs, fins que arribaria a la llaga del *santíssim* costat, que és per hahont se entra a la pàtria celestial. Tenia suavitat, quietut y gran amor.

Després de haver combregat, fou com si me estava mirant las *sacratíssimas* llagas ab gran quietut y alegria que tenia.

Havent dinat, dient los parenostres a las *santíssimas* llagas, me aparegué que las veyá devant de mi junt ab lo cos de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs. Anava jo de una a una adorant-las y alabant-las ab un amor molt gran y a la llaga *santíssima* de la mà esquerra com si me la estava mirant, alabant y apreciant-la, me aparegué com si estengués y acostàs los seus brassos envers mi y me abraçava, donant-me també a compèndrer que m manifestava lo amor que m tenia, com si apretàs ab mi las suas *santíssimas* llagas. Quedí ab gran amor, suavitat y llàgrimas, sens poder passar havant en dir los demés parenostres. Després, passat axò, los acabí de dir.

Antes de sopar me vingué un gran affecte de amor, ab grans desitgs de amar-lo més y de fer totas las cosas per glòria sua, com en effecte aleshores me aparexia las feya ab gran gana y amor. Axò me durà fins a la oració del vespre en la qual se me augmentà molt més, per venir-me la certesa acostumada de la sua presència y estada en mi. Estava com si fos loca y com si estigués fora de si. Al principi de la oració, tenint la dita certesa, compreguí que m recullís y descansàs en lo Señor.²⁸² Al sentir axò, me vingué reculliment ab quietut, suavitat y gran amor.

²⁸⁰ *deport*: 'diversió', 'recreació' (DCVB s.v. *deport*)

²⁸¹ *pública*, af. int.

²⁸² *que m recullís y descansàs en lo Señor*, subr. ms.

179. Divendres, a 28 de agost, antes de combregar tenia una gran alegria y desitgs de rèbrer a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, encare que me conciderava indigne, vil y miserable. Però per ésser pobre y necessitada, conciderava d'altra part que no sabia hahont arrimar-me sinó a ell. Després de haver combregat, quedí ab gran amor y alegria, ab agraïment, dient paraulas de amor, alegrant-me també que ls altres anassen a rebre'l y que també se alegrassen ab ell.
180. Dissapte, a 29 de agost, en *Sant Domingo*, a las completas de la festa de la gloriosa *santa Rosa* de *santa Maria*, conciderant que l señor que jo tenia en mon cor era lo mateix qui havia adornat de virtuts a la gloriosa *santa Rosa* y tenint la certesa acostumada de sa presència, me vingué reculliment ab gran quietut y suavitat; fou de passo.
181. Diumenge, a 30 de agost, en *Sant Domingo* a la comunió general, oynt dir en la plàtica que s feya que Christo *senyor nostre* digué a *santa Rosa*:
 –Rosa del meu cor, tu seràs la mia esposa,²⁸³
 me vingué la certesa tan gran de sa presència o estada en mi, que diguí en mi mateixa que molt bé podria jo dir també:
 –Jesús del meu cor,
 durant-me tot lo die, que no sabia dir altra cosa y també tot lo dilluns.
182. Dimars al primer de setembre, havent sopat, me vingueren uns grans affectes de amor com si no estigués en mi o com si tornàs loca, ab la certesa gran de què l tenia dins de mon cor. Dient la corona dels dolors, lo mateix. Al vespre en la oració, també lo mateix en quant a l'amor, sinó que estant pensant que l mateix que havia adornat a *santa Rosa* y a *santa Theresa* de virtuts, era lo qui jo tenia en al cor, tenint una gran confiança que també ara era poderós per a dornar-me a mi també, per poder-li agradar, encare que indigne. Ab axò se m'augmentà molt més lo amor, de tal manera que de tant amor y aprècio que tenia de ell, me havia de apretar los brassos en la part del cor, ab gran força y violència y abundància de llàgrimas y, al parar-me la violència e ímpetut, advertí com si me fessen memòria del que se havia predicat lo diumenge a la tarda en *Sant Domingo* de la gloriosa *santa Rosa*, que a las dotze horas de la nit Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, anava a visitar-la. Comprenia també que quant tinch aquexos affectes grans de amor que de tant en tant me vénen, que ls concideràs y ho prengué jo com a visita sua y que passant tot lo die sens haver-ne tingut algun, que digués jo també alguna cosa de desitg o ànsia, com si l desitjàs y cridàs a imitació de la gloriosa *santa*,²⁸⁴ que deya axí:
 – *La hora ha dado, Jesús no viene, dichoso el que lo entretiene.*
 Ab axò me vingué altra vegada un gran desatino de amor ab gran acorriment, per conciderar-me tan miserable e indigne quedant-me un gran amor per molt espay de temps ab una cosa que tenia, com si no pogués respirar, del gran ímpetut y affecte de amor que tenia y tal que m durà axí fins lo endamà, tenint una advertència, sinó

²⁸³ *Rosa del meu cor, tu seràs la mia esposa*, subr. ms.

²⁸⁴ *la gloriosa santa*: es refereix a Teresa d'Àvila.

que no ho reparí bé fins dit die al matí després de haver combregat, que la entenguí millor y fou: que jo demanàs a mon pare espiritual què volia que digués y que ell me digués las paraulas que jo havia de dir y, tenint reparo en dir-li per semblar-me que no era axí com ho comprenia, sinó que era imaginació mia, tenia una certesa gran que era axí com ho comprenia, que era que u digués y li demanàs, tenint jo gran acorriment de dir-ho, per no persuadir-me que jo meresqués sols lo dir alguna cosa que correspongués y retiràs a lo que deya la gloriosa santa per conciderar-me y tenir-me per tan indigne de tot. Estas són las paraulas que m digué que digués:
—Jesús, mon espòs, que tardau amor, dueño del meu cor.

183. Dimecres, a 2 de *setembre*,²⁸⁵ antes y després de la santa comunió me sentí ab un gran amor. A la tarda, en la oració de la Iglésia Major, sens poder pensar ab lo que s llegí per punt de la meditació —que era la negació de *sant* Pere—, essent al mitg de l'espai de la oració, poch més o menos, me vingué la certesa acostumada de la presència del Señor en mi, ab gran amor y consuelo, suavitat, quietut y alegria. Y com si me giràs (axò era en lo interior) ab los altres que estaven allí, ab un desitg gran y contento que tothom tingués aquell consuelo, alegria y amor que jo tenia de aquella certesa, y com si algú me fes memòria de què jo digués alguna cosa a semblança e imitació del que deya la gloriosa *santa* Rosa quant tardava venir a ella Jesús, son espòs, conforme ho sentí jo predicar en *Sant* Domingo lo die de la festa de la santa y, com si me importunassen a què de prompte digués alguna cosa y no sabent jo què dir, me vingué a la memòria la mia gloriosa patrona *santa* Theresa de Jesús, suplicant-li juntament me fes favor de dir-me ella alguna cosa que jo pogués dir, que fos de major agrado y voluntat de Déu, quant luego, com si me posassen estas paraulas en lo enteniment, diguí:

—*Jesús, mi amado, no viene. De él estoy presa y ligada, que haga de mí lo que quisiere*,²⁸⁶

comprentent que era la gloriosa *santa* Theresa que me las havia ensenyat y posat en lo enteniment per a dir-las. Al vespre a l'anar-me'n al llit, venint-me a la memòria la sua presència y estada en mon cor, tinguí un gran aborriment y desprècio de las cosas del món y gran aprècio de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, y posant-me a jàurer de la part del cor ab la certesa acostumada y la mà al lloch del cor, me vingué una gran suavitat, consuelo y amor, quedant-me sempre gran aprècio y amor al señor de mon cor.

184. Dijous, a 3 de *setembre*, antes de combregar me vingué un gran ímpetut y força de amor ab llàgrimas y tal que havia de apretar los brassos al cor fortament, y venint-me a la memòria de què mon pare espiritual me havia manat y dit que quant tingués aqueix ímpetut, que m divertís en pensar alguna cosa de Maria *santíssima* per a temptar aquella gran força y violència de amor tan gran que m causava la certesa de sa presència en mi, axí que volent jo pensar ab alguna cosa de Maria *santíssima* (que era la sua puresa) ab desitgs de imitar-la, sentí com si algú me deya:
—No tèmias.

²⁸⁵ *setembre*: escrit *7bre* en aquest fragment i posteriors.

²⁸⁶ *Jesús, mi amado no viene, de él estoy presa y ligada, que haga de mí lo que quisiere*, subr. ms.

Al sentir axò fui un surt, com quant un està descuydat y li pàrlan. Luego compreguí clarament que dexàs fer, que encare que no ho temptàs de aquell modo, que no m danyaria. Quedí ab un gran aliento y continuà lo affecte de amor, però no ab tanta fortaleza y violència com antes, perseverant-me també lo mateix després de haver combregat, mentres li donava gràcias.

A la tarda, antes de anar en *Sant* Domingo al rosari, ja me començaren a venir també uns grans affectes de amor y desitgs de amar-lo més, agradar-li y apreciar-lo y axí com fuy en *Sant* Domingo, se m'augmentà més y fou ab major violència una cosa y altra que no poguí passar al rosari, sinó que n diguí ben poch. Després, acabat lo rosari, dient-se la salve me vingué un reculliment ab gran suavitat y consuelo, sens tenir aballiment ni ganas de mirar, ni ohir. Estava tota quieta y sossegada interiorment que no m donava de res. Axò me durà un bon rato y tornant en si me continuaren los mateixos affectes y compreguí també que lo haver jo tingut tot allò ab més augment era per la intercessió de la gloriosa *santa* Rosa, per haver tingut desitg, devoció y gana de anar a vèurer y visitar la sua *santa* imatge en *Sant* Domingo, durant-me dits affectes fins al vespre ab lo mateix augment que començaren de venir-me en casa. A la oració del vespre, parant-me los dits affectes me vingué reculliment, axí com en *Sant* Domingo.

185. Divendres, a 4 de *setembre*, després de haver combregat, dient los parenostres a las *santíssimas* llagas, a lo que fuy al dir al parenostre que correspon a la llaga del *santíssim* costat, alabant-la, me aparegué com si las veyá totas sinch. No poguí passar havant en dir al parenostre, sinó estar-me quieta com si estigués arimada a ella ab quietut, amor y aprècio de ella, conciderant que de ella nos ve tot lo bé y volent començar a dir al parenostre, me succehí que mirant ab un mateix temps la *santa* imatge de Christo crucificat y la de Maria *santíssima* dels Dolors, haguí de dir ab una exclamació:

—Alabada sia la misericòrdia divina!

entenent y comprenent jo que Déu havia usat de ella ab una tan vil criatura com só jo, repetint-ho per moltes vegades continuadament axí com haguí acabat de dir al parenostre; quedí alabant a la *santíssima* llaga ab amor.

186. Dissapte y diumenge, a 5 y 6 de *setembre*, al vespre en la oració tota la passí ab affectes de amor de tant en tant parant-me y tornant-me. Dilluns, a 7 de dit, passí ab algun pesar interior tot lo die, sens tenir la certesa acostumada de sa presència y estada en mi com los altres dias passats tenia. Era que me'l conciderava y comprenia com ausent. Lo pesar tantmateix era ab amor perquè entenia que era de la sua ausència.

Al vespre, en la oració, me tornà la certesa acostumada de sa presència ab gran ímpetut de amor, mirant-lo ja y sentint-lo com a present. Y estant ab axò, entenguí que havia succehit d'exa manera perquè jo compregués que no era imaginació mia lo tenir exas cosas, és ha saber, los dits affectes, estant jo ab ex dubte y temor lo die antes, al venir-me axò que tinch referit sens patir res, com qui diu, ni tenir mortificació alguna que equivalga y contrapèsia a las tals mercès y favors del Señor, que són los tals affectes de amor tant grans y vehements, ab altrás cosas de gran

suavitat y consuelo que passo y exprimento sols per sa infinita misericòrdia y bondat y mera lliberalitat sua, com axí ho comprench ab gran certesa y claredat.

187. Dimars, a 8 de *setembre*, festa de la Nativitat de Maria *santíssima*, antes de combregar tinguí un gran coneixament de las mias faltas y que jo estava plena de misèrias, però ab gran confiança que l Señor me las corregiria y me deslliuraria de ellas, passant tot lo die ab gran amor.
188. Dimecres, a 9 de *setembre*, tot lo die ab sequedat, tibiesa y distracció. Al vespre, després de la oració, estava tota com apesurada de la ausència del Señor que comprenia y sentia, per lo que me venían llàgrimas ab gran abundància a violències de l'amor, encare que tota resignada a la sua voluntat, conciderant que jo ho merexia y que era indigne de sa presència y estada en mi, però tenia confiança en ell que no tardaria a manifestar-se altre vegada com antes. Quedaria jo, tantmateix, tota assocegada y quieta.
189. Dijous, a 10 de *setembre*, a la oració del vespre me posí a pensar de des de que l fill de Déu se encarnà fent-se home en las entranyes virginals de Maria *santíssima*, fins que morí en la creu per nostre amor y redempció. Y conciderant que, havent ell patit tant, jo no patia res. Ab axò me vingué un gran temor de si jo anava bé o no y si anava segura per al Cel a vista de tantas mercès y favors que m fa lo Señor, sabent que l camí del Cel és al de la creu dels treballs y que per aqueix han anat y entrat Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, Maria *santíssima* y los sants en la glòria celestial. Me vingué un reculliment ab una comprenció gran en mon interior que Déu *nostre senyor* tenia altres diferents camins que l de la creu per anar al Cel ab seguretat, no que al Cel s'i vaja sens patir algo de creu, sinó que apareix que no són camins de creu, sinó altres camins los de moltes personas, perquè per lo poch que en ells se pateix y en comparació de lo que passaren de penas y treballs Christo, Maria *santíssima* y los sants, són com si ni fossen camins de creu sinó altres camins; y que també hi havia moltes personas que anaven com per altre camí que aqueix de descans, ço és, sens tenir molts treballs y anaven bé y segurs y que ja se sabia a son temps, encare que ara de present és ocult, entenent ab claredat y certesa gran que Déu és poderós per a tot y que és señor absolut, y que no està lligat ab res y que ho pot fer tot del modo que ell vol y que també guiant Déu ab suavitat y menos treballs per al Cel, vindria ésser per a major glòria y alabança sua. A l'entèndrer tot axò estava jo molt contenta y tota resignada ab la sua divina voluntat per a tot lo que fos gust seu y major glòria y alabança sua, quedant ab gran confiança y alento, com si advertís també que exa comprenció que jo tenia era per a alentar-me y aquietar-me del temor sobredit y, juntament, tenia gran certesa que encare que los llibres diuen que lo camí del Cel és la creu dels treballs, no obstant axò, deya en mi matexa que també hi havia altres camins en la providència y sabiduria del Señor, entenent que los judicis són alts y ocults, sens que algú los puga escudrinyar, apear ni atacar²⁸⁷ en cosa particular. Mentres que tot axò comprenia, me venia ternura ab

²⁸⁷ ni atacar, af. marg.

llàgrimas y suavitat, pensant contínuament en axò ab gran certesa de la gran providència, infinita sabiduria y absolut poder de Déu que m durà fins lo endemà dematí, tenint gran alegria y amor. Ex vespre, me tornà la certesa de sa presència en mi, havent algun dia antes estat com si'l tenia ausent, conexent-ho en mon interior ab los effectes que tenia.

190. Dissapte, a 12 de *setembre*, a la tarda, ab grans affectes de amor y gran certesa de la sua presència y estada en mi. En *Sant Domingo* dient al rosari, ab la mateixa certesa com si jo parlava ab lo Señor, y dient la corona dels dolors, lo mateix. Al vespre en la oració, axí mateix, sinó que lo affecte de amor era ab més violència, de tal manera que havia de apretar los brassos a la part del cor.

191. Diumenge segon del mes de *setembre*, a 13 de dit, antes de combregar me vingueren gran desitgs de anar a rèbrer al Señor; si bé [me] conciderava indigne, de altra part me regonexia necessitada de la sua assistència y companyia.

Després de haver combregat, donant-li gràcies, estava jo com admirada de què ell, penetrant-me y conexent-me bé jo qui era, se dignàs –essent ell tan gran señor– de venir a una tant vil y miserable criatura com só jo y, com si me arahonàs²⁸⁸ ab ell li deya: que sens haver-me de menester per cosa y com si ell me hagués de menester y tinguéssat de mi, se dignava fer y humiliar-se tant per mi, essent ell tan gran señor y jo tan vil criatura, pols y cendre. Ho deya ab ternura y llàgrimas.

A la tarda, en la capella de la congregació dels dolors de Maria *santíssima*, venint-me la mateixa certesa de sa presència fou també com al matí, sinó que durà menos. Exint de la congregació me n'aní a la Iglésia Major y estant devant de la gloriosa imatge de mon pare *sant* Joseph, mirant-me-la ab desitgs de poder-lo imitar en las virtuts, me vingué un reculliment ab més certesa, claredat y assegurança que en la congregació que tenia sa presència y estada sua en mi, y com si jo estava arahonant ab lo Señor ab gran acorrimient, conciderant-me pols y cendre, y com si per força interiorment que feya parlar y dir-li diferents cosas, ço és, quant li agradaria en tot, quant aborria per amor de ell totas las cosas mundanas y a mi mateixa y altrás paraulas de amor ab gran consuelo, suavitat y alegria interior y exterior.

192. Dimars, a 15 de *setembre*, antes de combregar, estava ab grans desitgs de anar-lo a rèbrer, que m'apareixia que estava loca y com a fora de si, tant era lo ímpetut de amor de Déu. Deya:

–Señor, veniu a mi, que só pobre y necessitada, emperò tenia gran acorrimient de dir-li que vingúes, per regonèxer-me de altra part molt indigne. Després de haver combregat me vingué un reculliment, ab un prompte, ab gran quietut, sosiego y alegria. Estava tota suspesa sens poder-li donar las gràcias ni ab lo cor tampoch ni sentir res, sinó gran amor y desitg de amar-lo més y, parat que m'hagué axò, me apareixia que venia de un altra part o com si me

²⁸⁸ *arahonàs*: 'raonàs', en el sentit de conversar, parlar (veg. DCVB s.v. *arraonar*).

despertàs de un gran son, no sabent què dir ni fer ab un prompte; després li doní les gràcias ab gran alegria.

193. Dimecres, a 16 de *setembre*, antes de combregar fou axí com lo die antes, sinó que suplicant a Maria *santíssima* que suplís una impuresa, compreguí que ella ab sa intercessió ja feya com si vingués a limpiar-me, y ab gran certesa que u feya. Li tenia gran amor desitjant que ella fos alabada. Havent ja, molt temps ha, tingut aqueixa mateixa comprenció a modo de²⁸⁹ advertència –de què Maria *santíssima* ja venia antes de combregar cada vegada per a limpiar-me– y, axò, de des de la primera vegada que u entenguí, me durà molts dias sempre ab²⁹⁰ aqueixa certesa, quedant ab gran amor a Maria *santíssima*. Y com si me fessen memòria, dient-me :
–No t recordas de tal temps que entengueras lo mateix? ço és, que ella venia per a limpiar-te cada vegada.

A la tarda, en la oració de la iglésia, a l'últim me vingué a la memòria que m'era jo oblidada de suplicar a Maria *santíssima*, havent-m'o mon pare espiritual manat, que m fes gràcia y favor que si havia dextat de dir alguna cosa que fos per a més glòria y alabança del seu fill preciós, se dignàs de fer-me'n memòria y donar-m'o a comprendre y, aleshores, fent la dita súplica, compreguí que havia dextat de dir que todas las vegades y sempre que se'nant-me anomenava, alabava y pensava ab la *santíssima* Trinitat ab atenció, me aparexia que la veyia devant de mi y a Maria *santíssima* també, axí y del modo que altràs vegades. Y juntament que tot lo estiu proppassat, reparí que axugant-me la cara del suor ab lo mocador, sentia al posar-me'l a la cara un gran olor. Me apar que procehí de un affecte de amor gran que tinguí y me deguí axugar la cara, entenent també de part de ella que una cosa y altra se escrivés, quedant-me després de axò un gran amor a Maria *santíssima* y certesa que era axí com ho comprenia.

Al vespre, en la oració, torní a tenir la mateixa comprenció ab més certesa, claredat y assegurança que era axís com ho havia comprès y entès a la tarda. Penso que fou axò per causa que jo no n feya molt cas de lo de la tarda ni hi posava molt crèdit. Me vingué un gran amor a Maria *santíssima* y al seu preciós fill Jesús, mon amat espòs, ab llàgrimas que procehían de l'amor gran li tenia y desitgs de què tothom alabàs a son fill y a ella. Me parà un poch y me vingué un reculliment, aparexent-me com si veyia a Maria *santíssima* devant de mi ab la cara molt resplendent, comprenent jo que ella estava allí per mon amparo, y altra vegada ab gran certesa que ella era lo medi perquè jo comprenia y me venia a la memòria lo sobredit per a què se escrivés. Quedí ab gran suavitat y acorrimet, ab llàgrimas que m'anàvan per la cara avall; las llàgrimas éran de conciderar-me ésser jo tan vil, pols y cendre, y tan indigne y ésser tan affavorida, quedant també ab gran quietut y humilitat y amor a Maria *santíssima*.

194. Dijous, a 17 de *setembre*, al vespre en la oració, estant pensant ab tota la vida, passió y mort de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, conciderant que fins a la

²⁸⁹ *de* de *de*.

²⁹⁰ *ab* ab *ab*.

creu patí tantas penas y torments y conciderant també la sua delicadesa y hermosura y estar a la creu tant mal tractat y afeiat de salivas y llagas, y després sepultat en un sepulcre y que l tercer dia resuscità triunfant y gloriós, estant ab axò, me vingué ab un prompte que haguí de alçar al cap y los brassos en alt y me semblà que vey a la *santíssima* Trinitat molt alta y a Maria *santíssima* a la part dreta, un poch més baix, ab un amor tan gran y affectes de alabança a ella y a Maria *santíssima* que m'aparexia que tota m'i havia de seguir o pujar, y tanta era la violència y força que feya alçant los brassos, com si me havia de abraçar ab ella y tenint-ne tantmateix acorriment, conciderant-me ésser jo tan indigne y miserable, voler-me acostar a tan gran magestat y, d'altra part, sentia com si per força m'i fèyan acostar, com realment me aparexia que m'i acostava, fent la acció ab los brassos de abraçar-la per la gran estimació y aprècio que sentia y tenia en mon interior de ella, no sabent què fer per estimar-la y apreciar-la més. Quedí ab quietut y consuelo y gran humilitat, que fou forçós posar-me en terra casi tocant-hi ab la cara, despreciant-me a mi mateixa y tenint-me en nada y desitjant que tothom me tingués per tal y me despreciàs.

Després me posí a dir los parenostres de *sant* Domingo en lloch de offici, y als de las llagas *santíssimas*, de la *santíssima* Trinitat y de Maria *santíssima* y demés que de devoció acostumo dir a diferents sants, estant dient-los sempre ab lo cap alt y com si vehés la *santíssima* Trinitat, axí com antes. També sentia en mi y me causava gran amor, alabant-la y desitjant que tothom la alabàs y amàs.

195. Divendres, a 18 de *setembre*, antes de combregar, axí mateix com lo die antes en la nit ab lo cap alt, vehent també la *santíssima* Trinitat y conciderant la mia misèria; tenia grans desitgs de rèbrer al Señor per estar jo tan necessitada que sens ell no podia cosa, ab aquella memòria que ja, temps ha, entenguí en altra ocasió de què me concideràs que estava a las portas del Cel y que aguardàs allí la charitat y almoyna del seu cos *santíssim*, quedant jo tota resignada a la sua divina voluntat. Y quant estava per combregar, me aparexia com si estava a las portas del Cel, ab gran acorriment. Y després, donant-li las gràcias axí mateix, conciderant la sua infinita bondat que prou podia enviar-me la sua divina gràcia sens venir ell y no u feya, sinó que ell en persona hi volia venir, venint-me grans affectes de alabança de ell de tan immensa bondat. També moltes vegades al die, pensant y venint-me a la memòria la *santíssima* Trinitat o alabant-la, me aparexia que la vey a, sinó que era de passo, ço és, durava poch. Me causava lo mateix, sinó que no era –me sembla– ab tanta claredat com lo dijous a vespre y que també ara vuy estava ab las mans plegadas a modo de reverència.

196. Diumenge, a 20 de *setembre*, a la oració del vespre me aparegué com si vey a la *santíssima* Trinitat; me semblava més baixa que altres vegades y venint-me ab un prompte y ab gran ímpetut, abundància de llàgrimas que procehían de amor a la *santíssima* Trinitat, apreciant-la y estimant-la, tant era lo affecte de amor que jo tenia, que m'aparexia que m fèyan anar per força ab los brassos amples o estesos per abressar-la y jo ab gran acorriment ho rehusava y no agosava, conexent ma vilesa y regonexement que era indigne y miserable. Y conciderant també, d'altra

part, la sua grandesa y omnipotència, no podent jo resistir per més que jo fes, com si m donassen una empenta y me fessen acostar per força; luego me semblà com si la tenia entre mos brassos. Quedí ab una gran alegria, amor, suavitat y ab desitgs de amar y servir a tan gran señor y ab un gran desprècio de tot lo de aquest món, aparexent-me que tota estava fora de mi, encare que fou un poch de passo, cosa de l'espai de mitg parenostre, poch més o menos.

197. Dissapte, a 26 de *setembre* a la nit, estant al llit desganada, me vingué una tan gran certesa de la presència del Señor en mi, com si realment lo vehés —és inexplicable— y fou tant viva la concideració y certesa de sa presència y estada en mi que succehí que tota la nit estiguí desperta, com si estigués bona y ab entera salut, sens sentir-me de la febre gran que tenia segons me digué després al matí lo metge, perquè jo puch dir bé, que no sentia pesadumbre ni accident algú que sol causar la febre, ab una gran y singular alegria que tenia, interior y exterior, y ab desitgs de passar y patir qualsevol cosa per amor seu y ab gran resignació a la sua *santíssima* voluntat pet tot lo que ell volgués y disposàs de mi que no ho puch explicar, ab grans affectes de amor y alabança a ell, ab agraïment y admiració de què essent ell qui és se dignàs de estar en una tan vil criatura com só jo y pecadora, ab gran acorriment que tenia. Me durà tot lo endemà que era diumenge ab una gran alegria, consuelo y aliento de tal manera que encare que patia molt per causa de la entrada de cessió²⁹¹ de la febre, perquè no m podia exir, me semblava que u passava ab tanta lleugeresa y esforços que puch dir que encare que tenia gran pena no la sentia, en comparança dir, comprenent també que sens la sua presència y assistència no haguera pogut passar y sufrir lo que patia de pena y treball tan gran, alabat sie lo Señor, que m confortava, alentava y me donava forças, sols per sa pura bondat y misericòrdia, sens tenir-li jo merescut, beneït sie per a sempre, amat y servit de tot; y més era tal la alegria que tenia, que ab tant mal y pena que passava, me'n reya y parlava ab gran ímpetut, tot paraulas de alabança del Señor, de resignació, de amor a Déu y al pròxim, ab gran agraïment que tenia en particular a las personas que m'assistían. Tenint exa presència del Señor en la memòria, diferents vegades en la desgana me servia molt de consuelo y aliento.

198. En altra ocasió, tenint en casa en mon aposiento a la *santa* imatge de Maria *santíssima* dels Dolors y venint-me affectes de alabança a ella y a la *santíssima* Trinitat, me aparegué que vey a la *santíssima* Trinitat y Maria *santíssima* un poch més baix, axí com altres vegades, molt resplendent. Me durà dos o tres dias exa visió. Quedava ab gran amor y ab desitgs de agradar-li en totas las cosas, pensant què podria fer més, suplicant-li que m fes gràcia que no l'offengués en cosa alguna, sols per ser ell qui és, tenint gran conexament del Señor.

199. Un die al matí, llegint un llibret de *sant* Pere de Alcàntara, dient unas paraulas: —Qui pugués, Señor, amar-vos com un serafí abrasat?

²⁹¹ *cessió*: 'accessió', 'atac de febre', conjunt de fenòmens o símptomes que apareixen i desapareixen amb intervals més o menys fixos i distants, especialment en les febres (veg. DCVB s.v. *cessió* I 2).

me haguí de dexar de llegir, sens poder passar havant. Me vingué ab un prompte la memòria de la sua presència en mon cor, conciderant que ell era tot un foch de amor, ab tanta vivesa com si l'vehés dins de mon cor com unas flamas de foch, tenint jo uns grans affectes de alabança y amor, y venint-me entre die exa representació y concideració, tenia los matexos affectes. Me durà dos o tres dias, poch més o menos, sinó que lo endemà a la tarda sentí en mon cor un gran calor o ardor, ab suavitat y com si tingués son, ab consuelo, ab un amor que m'quedà molt gran y ab desitg de amar-lo més, ab resignació de passar lo mal de la desgana, del modo que ell volgués y lo que ell volgués.

200. Un tercer diumenge de mes, sentint jo²⁹² tocar la campana grossa de la Iglésia Major al fer-se la professó del *santíssim* sagrament per la iglésia, com se acostuma, me vingué un gran conexament de la sua bondat, puix de mes en mes se digna lo Señor de mostrar-se patent a tots ab aquell modo sacramentat tan admirable. Lo conciderava també com un foch que era de amor que tenia als hòmens, com si ell mateix los cridàs y convidàs, dient-los:

–Veniu, que aquí estich per entregar-me a vosaltres.

Y tal fou lo conexament que tinguí de la sua gran bondat, que m'aparexia que exia de mi alabant-lo, ab gran agraïment y amor y ab desitg gran de què tothom hi fos anat per a què lograssen tan gran bé, pus dóna en ell tot quant se pot donar.

Any 1712

201. Divendres, al primer de janer de 1712, festa de la Circumcisió del Señor,²⁹³ estant jo pensant que Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, al cap de vuyt dies escampà sa sanch per mon amor, me vingueren desitgs de anar-lo a rèbrer, si hagués pogut, en la iglésia, en lo *santíssim* sagrament de l'altar per guardar-lo en mon cor com un miñonet, pus axí lo conciderava ab gran amor que li tenia, encare que jo me conciderava indigne, sempre continuant-me los desitgs grans de tenir-lo en mon cor. Comprenguí com si algú me advertia: que des de què prenguí o me donaren la aygua del *sant* baptisme sempre havia estat en mon cor, sinó que havia estat ocult guardant-me fins aquell die del tercer diumenge de abril de 1709, que primerament en dit die se'm manifestà ab la sua humanitat y després, segonament, que fou lo die de la festa de la Invenció de *santa* Creu, a 3 de maig, ab la sua divinitat en tres personas realment distinctas: Pare y Fill y Esperit Sant, un sol Déu tot poderòs. Me durà quatre o sinch dies, poch més o menos exa concideració y advertència, ab gran desatino que tenia, ab llàgrimas conciderant que jo, tant miserable, havia tant mal correspost. Altres vegades quedava admirada de la sua infinita bondat. La admiració era també que, no havent-me ell de menester per cosa alguna que, no obstant axò, ell se dignàs ab tanta lliberalitat fer-me tantas gràcias y mercès.

²⁹² jo, af. int.

²⁹³ festa de la Circumcisió del Señor, veg. nota 131.

202. Divendres, a 15 de janer, dient als parenostres als sants que tinch especial devoció, me tornà a la memòria que des del *sant* baptisme ell, lo Señor, havia estat en mon cor, ab una certesa tan gran, més que l die de cap de any, com si ho hagués vist, de tal manera que m semblava que per qualsevol cosa, menos no m'o haguessen manat mos superiors, encare que fos estat patir molts treballs y encare la mort, no me haguèran pogut fer dir al contrari del que jo ho comprenia, no sé com millor explicar tal certesa. Me vingué luego un gran desatino, plorant, sens poder passar havant en dir als parenostres. Tinguí aleshores una advertència clara de què se escrigués tot lo que he dit del die de cap de any y lo de vuy, per ser gràcia particular del Señor, de haver estat en mi per a guardar-me diferentment dels altres que també hi està quant se batèjan y, com si perquè ho entengués millor, fent-me memòria, com si algú me digués o advertís: que jo no haguera pogut resistir a alguns treballs y tribulacions que jo sé, y que no era estada may aficionada en tota ma vida a cosa alguna, de tal manera que jo mateixa, me recordo, moltes vegades estava tota admirada dient en mi:

—Jesús, tu no tens sentit algun,

perquè semblava una insensada, per més que m diguessin, ni ab jochs, entreteniments ni altres passatemps del món, tenia affició ni apetit algú que m dominàs y arrastràs.

Després diguí los parenostres a las *santíssimas* llagas y, axí com anava saludant la llaga *santíssima* de la mà dreta, me aparegué com si veyia un *sant* Christo devant de mi. Me vingué una inclinació gran per adorar-lo, fent en lo exterior acció de abaxar-me y, com si vehés al clau que m feya nosa, veyia també com un bulto o sombra, com si l'apartava per a què jo la pogués adorar millor y tot seguit tinguí una advertència: que era un àngel. Me durà cosa de l'espai de dos o tres credos, poch més o menos, adorant-la y alabant-la, y com si tingués los llabis a la *santíssima* llaga. Y parant-me axò, diguí al parenostre y lo mateix succehí a las demés, sinó que a la llaga del *santíssim* costat, també tenint allí los meus llabis me aparexia com si hi veyia un gran resplendor de part de dintre, ab llàgrimes que tenia, gran amor y aprècio de ellas y aborrimient de todas las cosas d'esta vida. Després, per lo gran aprècio que tenia de ellas, desitjant tenir-las en mon cor per estar o tenir-las més guardadas, ab un prompte me aparegué que las veyia en mon cor, todas sinch; fou de passo, venint-me també un gran aprècio de ellas, posant la mà en la part o lloch del cor, ab gran aborrimient y desprècio de las cosas d'esta vida, y conciderant lo molt que jo estava obligada a Déu per lo que havia comprès lo divendres antecedent, tenint un gran desitg de dir a mon pare espiritual què havia jo de fer per lo molt que estava obligada per a poder correspondrer. Tenint ex conexament y concideració, estava a modo de espantada, ab gran desatino y llàgrimas, conciderant-me jo tan indigne de tot, no merexent sols que la terra me sustentàs, que las criaturas me servissen, ni rèbrer lo ayre per a respirar, ni del pa que menjo, ni de alçar los ulls al Cel, ans bé, digne de tot desprècio. Estava també a modo de admirada que Déu *nostre senyor* me sufrís, quedant ab lo mateix desatino que antes de no saber què fer.

203. Dimecres, a 20 de janer, a la tarda en la Iglésia Major, en la capella del *Sant Christo* dient als parenostres a las *santíssimas* llagas, saludant-las de una a una com acostumo, tinguí una advertència: com si algú me digués que y ajustàs a la salutació: –... y prenda mia.²⁹⁴

No ho gosí dir sens primer participar-ho a mon pare espiritual. Després de haver-los dit, conciderant que éran prendas mias y que, com altres se alégran ab las joyas y prendas d'esta vida obrint llurs arquimesas, armaris o caxas hahont las tenen guardadas, què havia de fer jo, sinó anar en lo armari del meu cor que allí tenia las mias prendas y joyas, que éran las *santíssimas* llagas y que ab ellas me havia de alegrar. Me aparegué que las veyá en al meu cor, com l'altra vegada ab un gran aprècio y alegria que tenia y un gran desprècio y aborrimient de tot lo de aquesta vida, com si tot me fes fasti. Al vespre en la oració axí com a la tarda, sinó que me vingué a la concideració que no sols hi tenia en mon cor las suas *santíssimas* llagas solas, sinó també a tot ell Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, que era tota una llaga, aparexent-me ab axò que l veyá dins de mon cor com si fos tot una sola llaga, com si totas sinch se fossen úniques ab una, ab gran aprècio, amor y ternura que tenia.

204. Una vegada, devia ésser a mitja malaltia poch més o menos, venint-me a la memòria la presència de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, en mi ab una gran certa, compenguí que per ninguna cosa per súcia que fos, ço és, que per ma misèria y flaqueza faltàs en alguna cosa y que per exa falta se m'ensuciàs al cor, que per axò no se apartaria de mi, ni dexaria mon cor. La falta y suciadat se entén de culpa venial o de imperfecció (que axí ho compenguí en altra ocasió, que se entenia axí) perquè als ulls de Déu, que és la summa puresa, qualsevol falta per leve que sie y per més mínima imperfecció que sie, és gran suciedad e immundícia, donant-me en axò més a compèndrer la sua gran bondat, venint-me un gran desatino, desitjant exir-me de mi matexa, perquè ell estigués sol y no y hagués ocasió ni perill algú que cosa alguna ensuciàs al cor. Quedí ab un gran affecte de alabança y amor a ell, ab gran acorriment, confiança, aliento y alegria.

205. Un die, estant encare al llit desganada, llegint un llibret dels *Exercicis*²⁹⁵ de *sant* Ignasi de Loyola tractant sobre que la mort és molt espantosa y de tèmer, me dexí de llegir, venint-me llàgrimas y gran desatino, desitjant antes la mort en lloch de espantar-me. Lo fi era perquè no offengués més a Déu y lo pogués gozar més prest en la glòria per alabar-lo, perquè lo que més me espanta y temo en esta vida és lo offendre'l. És gràcia del Señor, sie alabat per a sempre. En altre ocasió, llegint també al mateix llibre, trobí unas paraulas semblants com estas:
–Señor, he pecat, teniu misericòrdia de mi,
no podent més llegir, me vingué un gran plor de pesar y dolor de haver offès a un Déu tant bo. Me durà un bon rato.

²⁹⁴ y prenda mia, subr. ms.

²⁹⁵ *Exercicis: Ejercicios Espirituales* (1548) de sant Ignasi de Loyola.

206. Diumenge, a 24 de janer, antes de pèndrer la *santa* comunió, tinguí un desitg gran de rèbrer a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, ab acorriment per tenir-me per indigne, però me conciderava necessitada d'ell y entenía que era voluntat sua, quedant-me d'exa concideració, després de haver combregat, una gran alegria de haver fet jo en axò la sua voluntat que axí ho comprenia. Donant-li gràcias, conciderava que ell estava en la glòria alabat de àngel y sants y que essent jo tan vil y miserable, no essent jo bastant per alabar-lo com ell mereix y los sants lo alàban, desitjant que totas las mias potèncias y sentits estiguessen sempre alabant-lo y que tothom ho sabés perquè lo alabassen més, tant era lo desig de alabar-lo. Després me vingué altra vegada la concideració del molt que jo estava obligada a amar, servir y alabar a Déu y no u feya, se pot dir, cosa de axò y com si algú me advertís: –Mira, que tal die te olvidares de dir a ton pare espiritual del molt que estavas obligada a Déu, venint-me un gran desatino, axí com lo divendres passat féu vuyt dies, alabant-lo y dient-li: –... féu-me gràcia, Señor, que no us sie desagahida, confiant y crehent que ell bé podia fer que en tot li agradàs, perquè jo de mi mateixa, no podia.

A la tarda, llegint un llibre que s diu *Norte de congregantes*,²⁹⁶ me vingué a la memòria lo del matí, que és del molt que jo estava obligada a ell, ab un gran desitg que jo tenia de acertar en tot en agradar-li, ab un plor y amor tan gran que m vingué, que tota me desatinava, dexant-me de llegir. Després tornant-hi, me tornà a repatir ab més ímpetut y violència tot lo passat, ço és, de amor y desitg de fer tot quant poria per a correspondrer y, dexant-me també de llegir, se m'augmentà més lo amor com si de punt en punt anàs crexent, sentint suavitat al cor. Després succehí que, venint-me com si algú me digués o advertís: que tinguéis la oració aleshores, que després diria lo rosari y la corona dels dolors a Maria *santíssima* (conforme tinch acostumat fer-ho axí) perquè tindria més devoció y gust en tenir-la, luego tinguí altra advertència: que no u fes sinó com tenia acostumat, perquè allò primer no era bo. Ho desprecihí y no n féu cas, perquè jo no buscava gustos en cosa alguna, sinó fer la voluntat de Déu y en tot donar gust a ell. Y volent posar-me a passar al rosari, no poguí, perquè se m'augmentà més lo amor y llàgrimas de antes, venint-me juntament un reculliment ab una suavitat tan gran, com si estigués desmayada, que havia de pantexar per desahogar-me al cor del gran amor y suavitat que tenia en mon interior, aparexent-me com si no y podia caber. Comprenguí també que la causa que se m'augmentà tant lo amor y suavitat en mon cor era perquè jo havia despreciat lo que primerament se m'havia proposat, responent que jo no buscava gustos, sinó fer la voluntat de Déu y donar gust a ell. Me vingué també a la memòria lo que comprenguí altra vegada, que fou que m concideràs com un siri quant crema, que lo calor del llum la va tot consumint y derritint, aparexent-me juntament en axò que tota me anava derritint de tal manera que las llàgrimas me chèyan²⁹⁷ més seguidas y ab més abundància que antes, comprenent ab

²⁹⁶ Es tracta del llibre de fra Narciso Galindo *Norte de congregantes y reciente flor del ameno vergel de la más pura y dolorida Señora*, imprès a Barcelona per Gabriel Bro l'any 1700.

²⁹⁷ *chèyan*: entenguí's 'queien'.

allò que ab lo foch del seu divino amor me anava ja tota derritint y consumint. Comprenia també que ab aquell ímpetut gran de amor me feya agradable a ell, per lo desitg gran que tenia al matí de agradar-li. Me parà un poch y volent jo passar al rosari, fent encare alguna força per a què allò del tot me paràs per poder passar al rosari, no poguí. Y conexent de quant possehida estava de l'amor de Déu y juntament, tota acorreguda que essent jo tan miserable, tingués tant amor, haguí de dir alt:

—Señor, tant estich tocada de vostre amor, que no puch més,
y passí havant, acabant de dir interiorment:

—... sinó dexar-me a vós.

Y altra vegada tornant-me aquell ímpetut de amor y reculliment com antes. Quedí del tot com dexada a sa voluntat perquè fes de mi lo que volgués, ab un gran desitg de què tothom lo amàs, servís y alabàs, trobant-me tota aquella nit y lo endemà tota ocupada de potències²⁹⁸ y sentits, perquè no estava per a res, com si no fos de mi ni estigués en si, havent molt sovint de sospirar, dient:

—Jesús,

alt, y després baix deya:

—... mon amat espòs,

continuant-me sempre lo amor y desitgs de amar-lo més y més.

207. Dimecres, a 27 de janer a la tarda, fent la estació dels dolors en la Iglésia Major en los set altars que y ha senyalats, antes de la oració pública que s té en semblants dias en la capella del *Sant Christo*, a la que fuy als tres últims altars, que ja acabava, observí que fent-la en lo altar de Nostra Señora del Carme se m'augmentaven los desitgs contínuos que tinch del primer die de l'any 1712²⁹⁹ ensà de agradar al Señor en todas las cosas, per ser ell qui és y, estant ab axò, me vingué un gran conexament de la sua grandesa y, aleshores, se m'augmentaren molt més aquells desitgs de agradar-li. Y seguidament, conciderant la sua grandesa, me recordí juntament de la sua presència y estada en mon cor, ab concideració que y estava ab aquella mateixa grandesa. Me vingué la inclinació del cap y ulls acostumada, trobant-me tota recullida y quieta interiorment y tenint una admiració gran de la sua presència y estada en mi, essent ell tan gran señor y jo tan vil, pobre y miserable criatura. Y per a donar-me més a enténdrer com y de què era la admiració, me explicaré ab aquest símile: com si un rey o gran señor arribàs en una casa pobre per estar y demostràs molta lliberalitat, amor y bisarria ab los de la casa y que tots se admirassen de tan gran amor y agasajo, com era y de què venia tanta galantaria y perquè ho feya y se aportava ab aquell modo tan lliberal y generós y com si jo, essent de aquella casa, pensàs y digués entre mi mateixa (de cor y pensa, que diuen), tota admirada:
—Per alguna cosa me vol de son servey o per empleo de algun puesto, que tan gran señor fassa tal demostració de amor y galantaria, ab tanta lliberalitat y bisarria, obligant-me haver de dir:
—... ab gran concepte me feu estar de vós, señor,

²⁹⁸ *potèncias*] *potèncias*.

²⁹⁹ 1712, af. int.

quedant sempre tota admirada, atònita y abobada, y en axò venia a finir en dexar-me tota a la sua voluntat, que fes de mi lo que volgués. Quedí després ab gran acorriment, alegria, quietut, agraïment y amor, alabant al Señor y ab grans desitgs de què tothom lo alabàs,³⁰⁰ durant-me la mateixa admiració, no tant forta, fins al principi de la oració del vespre, que lo demés de la oració fou altra vegada venir-me aquells grans desitgs que tinch dit antes, sinó que éran més forts y vehements, de tal manera que jo estava com si fos loca y estigués fora de si, desitjant per a més agradar-li tenir la mia ànima tant pura com la aygua clara que no s'i veu res, ni sols un àthomo. Y conciderant que jo no podia de mi mateixa limpiar-me y estar de la manera que desitjava, com si estigués rahonant ab ell ab lo cap inclinat, li deya que ell era poderós per axò y que en sa mà estava, y que confiava ab la sua bondat que m'faria aqueixa gràcia que fos jo pura com la aygua clara. Quedí ab alegria, quietut, agraïment y amor. Me duraren exos desitgs axí forts fins lo die y festa de *nostra senyora Candalaria*.

208. Dijous, a 29 de janer, al matí, estant pensant las cosas que m'pàssan per a poder-las dir y comunicar a mon pare espiritual per a donar-li rahó com m'o té manat, me vingué al pensament de reparar també si m'havia olvidat cosa que fos per a dir de quant estava malalta al llit, per a major glòria y alabança del Señor, que ex és lo meu fi y motiu principal en tot, gràcias al Señor. Me vingué a la memòria lo que me havia succehit y comprès lo segon diumenge del mes de decembre de 1711 y lo dissapte antes, que me n'era olvidada, tenint en al mateix temps una advertència: que se escrigués una cosa y altra de dits dos dias, que axí convenia per a més glòria y alabança del Señor y també per a més seguretat de altra cosa que se escriu a part, ab lo mateix fi y motiu que se escriu lo present.³⁰¹ És lo que s segueix.

209. Lo dissapte antes del segon diumenge de decembre de 1711, estant en lo llit desganada, trobant-me un poch alentada, me posí a llegir un llibre que s diu *Norte de congregantes*³⁰² y, venint-me al vespre a la memòria lo que havia llegit, me vingueren affectes de alabança del Señor de la gran misericòrdia que ell usa ab las criaturas y, estant ab axò, com si algú me digués:

—Aguarda't,

y me volgués dir alguna cosa, ab un surt que sentí en al cor que tota me estrementí, movent al cos exteriorment. Luego compreguí que, encare que mon pare espiritual no m parlàs o preguntàs de la millora de ma vida y natural qual era des del tercer diumenge de abril de 1709, que jo li digués y fes memòria per a què dita millora se escrigués també com lo demés antecedent. Tenia gran acorriment al sentir axò y de haver-se de dir y escriurer-se, tenint temor que fos del dimoni y que de axò no se me'n seguís alguna vana estimació mia. Y luego compreguí ab gran claredat y certesa que era voluntat de Déu per a més glòria y alabança sua. Me vingué una gran

³⁰⁰ Al marge esquerre del paràgraf 207, es troba el monograma IHS decorat com a encapçalament dels següents versos dels salms: *Laudate nomen Domini... quoniam suave* (psalm 134, v.1 et 3) seguit amb separació de: *Laudate nomen eius: quoniam suavis est Dominus* (psalm 99, v.5). Sembla que la relació amb el text es limita al desig que tothom alabàs al Senyor i potser va ser escrit a mode d'entreteniment.

³⁰¹ Es refereix al text introductori del seu pare espiritual, el prevère Esteve Gay.

³⁰² *Norte de congregantes*, veg. nota 296.

alegria al compèndrer que ab axò ell seria més alabat, cessant-me ja lo temor y espant que antes tenia y quedí aleshoras ab una gran alegria per haver-ho de dir, perquè seria per a més glòria del Señor, ab una ànsia gran també que tenia de quant ho podia dir a mon pare espiritual per temor que no m descuydàs, com comprenia que el Señor ne seria més alabat y, posant-me a pensar ab lo propi conexament, conciderí que, essent jo tan miserable, no me'n podia venir alabança ni estimació alguna. Quedí quieta y ab amor, alabant la gran misericòrdia del Señor.

210. Lo endemà segon diumenge del mes, a la matinada, cerca de las vuyt horas poch més o menos, venint-me lo fret de la reprenció de la febre y juntament un dolor gran per tot lo cos, me durà tot lo die fins a las vuyt o nou horas de la nit. Y mentres tenia aquell dolor tan gran y continuat, tenia una comprensió molt clara de què Déu volia que jo patís aquell dolor tan excessiu y vehement, per a què concideràs y conegués quals y quant més y majors éran los dolors que patí Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, en la creu per mon amor y de tots los hòmens. Y també que, essent aquell die de congregació dels dolors de Maria *santíssima*, concideràs y entengués quant majors éran los dolors que ella patia y sentia estant al peu de la creu, ab un contínuo cridar que jo feya alabant al Señor y a Maria *santíssima*, ab molta resignació a la sua divina voluntat. Y a la que fou tart, las forças me anaven faltant de tal manera que, de cançada, ja no podia cridar del gran dolor. Y vehent-me axí acabada, determiní de demanar-li assistència, dient-li:

–Señor, si vós no m'ajudau, jo no puch més y si no, fassa's la³⁰³ vostra voluntat.

Y reparant jo que en tot lo die no havia invocat y cridat algun sant en particular, sinó en comú, me vingué a la memòria de invocar y cridar la mia gloriosa patrona *santa Theresa de Jesús*, dient-li:

–Santa mia, vós que estiguèreu en lo llit tants anys patint ab tanta resignació y sufriment, asistiu-me ab la vostra intercessió gloriosa y alcançau-me del Señor que acerte a pèndrer-ho tot ab paciència y agraïment y ab resignació a la voluntat sua, y que segons ella me alcanceu un poch de alívio.

Al cap de un rato mé vingué son y dormí cosa de una hora ab gran alívio, sosciego y descans. Y després, despertant-me, me tornà altra vegada lo mateix dolor y me durà fins las vuyt o nou horas de la nit y me parà del tot, gràcias al Señor.

211. Diumenge, a 31 de janer, a la tarda, en la oració de la Iglésia Major que s té pública en la capella del *Sant Christo* per ser quint diumenge, essent lo punt de la meditació de la gravetat del pecat mortal, conciderant lo que era, feya y causava lo pecat mortal, ninguna cosa me espantava d'ell, sinó lo ésser offensa de Déu, tenint una gran confiança ab lo Señor que per la sua gran³⁰⁴ bondat me perdonaria, per més que n'hagués comesos ni que'n cometés, mediant sa divina gràcia. Era ab molta certesa.

³⁰³ *la*, af. int.

³⁰⁴ *gran*, af. int.

212. Dimars, a 2 de febrer, festa de la purificació de Maria *santíssima* y presentació de son fill preciós al temple, al matí antes de combregar, me offerí y entreguí a Maria *santíssima* per a què se dignàs a presentar la mia ànima a l'etern Pare per a què ell la purificàs per medi de la sua piadosa intercessió. Lo mateix affecte tinguí lo die antes a la nit en la oració.

Després de haver combregat, doní la enhorabona a Maria *santíssima* de la alegria que havia tingut en la presentació de son fill preciós en al temple a l'etern Pare, estant jo també alegre conciderant lo gran exemple de humilitat nos donà ab sa purificació sens tenir ella necessitat, enseñant-nos també a cumplir nostra obligació de guardar los divinos manaments. Y pensant ab la alegria de aquell *sant* vell Simeon, que plorava de contento dient:

—Ara estich content que he vist lo que tant desitjava,

y jo també ab llàgrimas de alegria me semblava que no m'haguera donat res ni me haguera recat lo morir aleshores, quant pensava en axò, si fos voluntat del Señor. Després me vingué compassió conciderant lo dolor que causà a Maria *santíssima* aquella primera espasa que en tal ocasió atravessà son cor.

A la tarda en *Sant Domingo*, me vingué a la concideració que la mia vida era estada com si la passàs adormida, perquè cosa no m donava pena, ni tenia officio o cosa, ni gust, ni res me atribulava, ni cosa me donava ànsia ni cuydado, ni res me espantava encare que ara no sols és lo mateix que dich, sinó també doblat, però me apar que és altra vida més viva y desperta, tant diferent és. Estant ab axò, me vingué a la memòria lo que mon pare espiritual me havia preguntat de uns quatre o sinch anys que passí ab una gran impaciència ab los de casa, quant me dèyan alguna cosa o me renyaven, responent jo ab reganys y arrogància algunas vegades (a no soler) què era la causa. Comprenguí que per tres causas y rahons tenia aquella guerra, permetent-ho Déu: la primera, perquè conexent jo que tenia faltas y tan miserable, fos més humil en esdevenidor. La segona, per a què conegués més la bondat de Déu qual és y jo quant necessitada estich de ell y de la sua assistència, y quantas més faltas hauria fetas, si no fos estat ell que m guardava ab la sua gràcia. La tercera, perquè jo fos més despreciada dient-me los de casa, per lo que jo responia ab impaciència, enfado y mal modo més paraulas de desprècio y fos tinguda en menos, y també per a què me exercitàs més a la paciència, tenint-ne del que jo deya y responia mal, després que ho advertia, un gran sentiment demanant-ne perdó a Déu ab gran acorrimient y concideració de la mia misèria, al pensar que en lo que³⁰⁵ deya y responia, podia disgustar y offèndrer a Déu. Beneÿt sie y alabat per a sempre, que comporta ésser ell offès y a costa sua nos procura nostre profit y utilitat, per a més demostració de sa bondat, alabada sie per tota una eternitat!

Després de axò, me vingueren grans affectes de alabança a Déu y gran amor a ell y estant alabant-lo, me vingué a la memòria la sua presència en mon cor, ab la inclinació del cap acostumada, tornant-me altra vegada los desitgs forts y vehements de agradar-li en totas las cosas per ser ell qui és. Y com si estava rahonant y conversant ab ell, li deya que ell era poderós, bo y lliberal per a cumplir-me mos desitgs, ab gran amor que li tenia. Estant ab axò, me vingué com si m fessen

³⁰⁵ *que*, af. int.

memòria del que lo divendres antes havia comprès sobre del conexament gran que tinch de la grandesa de Déu que lo dimecres antes tinguí y, com si algú me advertís que escrivint-se axò ho posàs en general, dient d'esta manera que l conexament que jo tinch de la grandesa de Déu és molt sovint, y que la sua presència també en mon cor és contínua, y que la conversa que tinch ab ell interiorment és casi contínua. Quedí ab un amor tan gran, que no ho puch explicar, venint-me llàgrimas del conexament de sa grandesa y de la mia vilesa, ab gran acorrimient que tenia de què se hagués de dir y escriurer axò de mi. Però després, conciderant y comprenent que era voluntat sua y que seria per més alabança y glòria sua, se me n'anava lo acorrimient y me venían ganas de dir-ho a qui u devia de dir, ab gran alegria que sentia en mon interior y, venint-me a la concideració que era gràcia particular per a mi, me tornava lo acorrimient de dir-ho de tal manera que me haguera estimat més dir qualsevol culpa o falta mia. Quedí ab gran humilitat y confiança ab ell que m'ajudaria.

213. Dimecres, a 3 de febrer a la tarda, en la oració de la Iglésia Major, essent lo punt de la meditació lo lavatori del peus dels dexeables, conciderava que un Déu ab tanta grandesa se era dignat ab las suas sacratíssimas mans a limpiar-me al cor. Me vingué lo mateix del dimecres passat, sinó que no durà tant, ab la admiració també y conexament de sa grandesa, dient jo las mateixas paraulas:

—Señor, en gran concepte me feu estar de vós,
estava tota com a desatinada y fora de si, ab gran amor.

214. Dimars, a 9 de febrer, al matí ohint missa, me vingué a la memòria que lo endemà era lo die de la cendra en que la Iglésia, nostra mare, fa memòria a tots los fels³⁰⁶ que som pols o cendra y que en pols havem de tornar. Y conciderant que la Quaresma és ab especialitat temps de penitència y mortificació y, vehent jo que no podria cumplir per ma indisposició corporal al desitg gran que tinch sempre de mortificar-me, supliquí al Señor se dignàs que, per lo menos tot aqueix temps *sant* de Quaresma, de fer-me gràcia que jo portàs totas las mias potèncias y sentits mortificats, ja que no podia mortificar al cos del tot, per a què en ninguna cosa al disgustàs y perquè portant-los mortificats y desocupats de las cosas d'esta vida, los tingués més posats y ocupats tots en alabar-lo y servir-lo.

Després de haver combregat, dient los parenostres a la *santíssima* Trinitat, me vingué un affecte de amor tan gran al Señor que no u puch explicar, durant-me tot lo espay de dir als parenostres y dits que ls haguí, luego me semblà com si estigués tota lligada, anant tot lo die tota ocupada y recullida interiorment, ab la atenció de la sua presència en mon cor.

A la tarda, tenint-se oració en la iglésia, essent lo punt de la meditació de las penas de l'Infern, no me espantàvan aquellas penas, sí sols lo offèndrer a Déu, de tal manera que, si Déu volgués y fos per a major glòria sua, las passaria de bona gana. Sols me espantava y sentia lo estar privada per a sempre de sa vista y que tingués la sua cara tan hermosa irada contra de mi y que ni per cosa alguna lo

³⁰⁶ *fels*: 'feels', 'fidels' (veg. DCVB s.v. *fel* 2).

offendria, sinó sempre lo alabaria y serviria sols per ser ell qui és, ab tan gran affecte y resolució, que ni la més mínima cosa faria que li desagradàs y disgustàs.

215. Dijous, a 11 de febrer al matí, després de haver presa la *santa* comunió, me vingué ab un prompte un amor tan gran y uns desitgs de estar tota unida ab lo Señor y de ésser una matexa cosa ab ell, sols per agradar-li més, ab los brassos que tenia sobre del cor en forma de creu, apretant-los molt en señal de l'apreçio y estimació que feya de ell, estant tot lo die interiorment recullida com lo dimars passat, sinó que no era ab tanta força. Lo dissapte com lo dijous, tota recullida.
216. Un die, aparexent als de casa que jo anava maça sovint a la iglésia y que y anava dejuna per lo de pèndrer la *santa* comunió, me ho feren compèndrer, advertint-me'n per conciderar-me ells encare flaca de la desgana y anar de convalecència. Pensant jo ab axò y ab lo que mon pare espiritual me havia dit, que per ara no fos tant sovint, quedí resignada en fer y observar qualsevol cosa que m'ordenassen y, conciderant jo que lo motiu perquè y anava tant freqüent era tant solament per fer la voluntat de Déu per glòria sua, per ser jo tan flaca y miserable que sens la sua fortaleza no podria resistir a cosa alguna y que y anava per a pèndrer més forças espirituals, perquè conciderava que axí com en lo corporal un que no menja no té forças per a res y com³⁰⁷ menos menja y tarda més, menos ne té, axí també que sens aquell menjar celestial no tindria jo forças per a cosa y, com d'altra part, me regonegués en la ocasió present, per la gràcia del Señor, tan alentada y ab particulars forças per a vèncer qualsevol tentació, apetit o passió, estant ab exa intelligència, compreguí a modo de una advertència que aquell divino menjar no sols suplentava y alimentava la ànima sola, sinó també al cos y, com si me dèyan que ab la rahó natural y ab lo que me havia passat ho podia conciderar y conèxer, que essent las forças corporals ab que m trobava tant pocas, per ser estada la malaltia tant llarga –no menos que tres mesos– alabat sie lo Señor, si no fos estat aqueix aliment y sustento sacramental, naturalment no podia tenir las forças corporals tan prest com tinguí y me trobave aleshores, y com ja estigués, no obstant tot axò, sempre tan resignada, indiferent y resolta de estar-me'n, sens anar-hi tant com voldríam los que m govèrnan. Compreguí que no me n'apartàs tant que fos molt, sinó una cosa moderada, perquè sens aquex medi me enflaquiria tant en lo espiritual com en lo corporal. Me vingueren llàgrimas ab un amor molt gran, alabant tanta bondat, que sens haver-me ell de menester, feya tals diligèncias volent y comportant que jo anàs a rèbrer al seu *santíssim* cos, reparant bé y experimentant que l dia que y anava, me trobave més alentada y ab més forças, més delitosa y alegre, sens donar-me res pena, que ls altres dies que no y anava.
217. Me succehí també que antes de dexar-me la febre, que fou lo die de Nadal a la nit, al dinar y al sopar me arrisqué a menjar bocins y cosas de gran substància y aliment y me provà bé, de tal manera que lo que no era de tanta substància no m provava,

³⁰⁷ *com*, af. marg.

tot contra dieta y regla natural de medicina, y tenint jo pena de una part de regalar tant al cos y d'altra part, conciderant que l Señor ho volia axí, deya:

—Fassa's, Senyor, la vostra voluntat.

Y tenint exa concideració, per moltes vegades compreguí ab certesa que era voluntat y gust del Señor, per las vegades que me era mortificada y abstinguda de menjar alguns bocins de gust y regalo estant bona y tenint salut, desitjant encare més menjar cosas menos gustosas que las que menjava y més bastas. Entenia que l Señor volia allò a modo de recompensa, regalar-me ab aquells bons bocins. Quedava tota admirada ab gran amor, alabant al Señor y acorreguda de ohir³⁰⁸ que allò era en recompensa.

218. Als primers dias de Quaresma, venint-me a la memòria lo dolor que passí lo segon diumenge de desembre —fou a modo de advertència— entenguí que l'alvío que tinguí per lo espay de una hora, poch més o menos, era estat per la intercessió de la mia gloriosa patrona *santa* Theresa de Jesús. Me vingué amor al Señor, agraïment a la santa y acorriment en mi.

219. Del die de Cap de Any ensà, se me han augmentat més uns desitgs grans que tinch contínuament de alabar al Señor y de què tothom lo alabe, venint-me ganas de dir-ho a tothom que trobàs y, com veig que no puch, me han vingut uns grans desitgs de saber de escriurer, per poder escriurer cosas de alabança suas per a què fos ocasió que tothom lo alabàs y que altres lo alabassen. Y com concidero que no puch ni una cosa ni altra, li dich:

—Vos suplico, Señor, que fassau que tothom vos alàbia.

220. Dimars, a 16 de febrer, foren exos desitgs que alt tinch dit ab gran violència. Me durà fins al dimecres, sinó que no éran tant forts. Lo dijous dematí com lo dimars, que m semblava que era loca y que estava tota fora de mi, ab gran desatino.

221. Divendres, a 19 de febrer, tenint la presència del Señor acostumada, advertí que estava, com sempre, molt quieta en mon interior de tal manera que res no m donava pena ni m molestava cuydado algun, que jo matexa, conciderant-ho, deya de mi que semblava un Cel, perquè clar està que allí hahont lo Señor habita és un Cel y que la mia quietut era per causa de la sua presència, y tanta era la comprensió de axò que m conciderava al meu cor tot clar, ab una gran claredat, semblança del Cel. Quedí després ab la matexa quietut y sossiego de antes, ab affectes de alabança al Señor y amor, ab desitgs que tothom lo alabàs.

222. Dimars, a 23 de febrer, dient la corona dels dolors a Maria *santíssima* en casa, a la que fuy al sisè dolor, conciderant quant Maria *santíssima* tingué a son preciós fill en sos brassos difunt, me vingué ab un prompte a la memòria de quant lo tenia en los brassos a l'haver-lo parit, contemplant la reverència ab què l tenia y mirava, ja com a fill, ja com a Déu: com a Déu lo adorava, y com a fill lo acariciava y abraçava. Me

³⁰⁸ *de ohir*, af. int.

vingueren uns grans desitgs de imitar a Maria *santíssima* en la reverència que ella tenia.

En la oració del vespre, me tornà altra vegada la concideració de quant lo tenia en los brassos ja nat. Tinguí la sua presència acostumada més clara y ab més amor, ab gran reverència, com si jo hi conversàs. Li deya los grans desitgs que jo tenia de imitar a sa mare *santíssima*, ço és, estar en sa presència ab gran reverència y adorar-lo com a Déu, respectar-lo com a mestre y com a espòs acariciar-lo, conciderant-lo també com a pastor que m guardava, com ha criador que m'havia criada y com a redemptor que m'havia redemida, ab gran amor que tenia y llàgrimas que procehían de amor.

223. Dimecres, a 24 de febrer a la tarda, antes de la oració en la Iglésia Major, com si algú me fes memòria o me advertís, que suposat tenia la presència interior del Señor y sentia desitgs de imitar a Maria *santíssima*, que la concideràs també com quant lo tenia en sas virginals entranyes ab aquells desitgs que ella tenia de veure'l ja nat, aquell rey de la glòria, y com ella en aquells desitgs tindria los seus ulls sempre inclinats envers sas entranyes puríssimas, y que axís tenint jo també la sua especial presència interior en mor cor, que tingués també la inclinació del cap y ulls envers ell, ço és, envers al cor y los desitgs de veure'l en la glòria. Me durà tota la oració sens poder pensar ab lo que y meditava, tenint en la oració del vespre los mateixos desitgs.

224. Dijous, a 25 de febrer dematí, després de haver presa la *santa* comunió, tenint un gran conexament de mi conciderant ma misèria e indignitat y tenint-me per la més pecadora de totes, plorava sentint com si algú me digués que me³⁰⁹ alegràs de haver tingut tanta ditxa de haver rebut al señor del Cel y terra, aparexent-me que no podia ben alegrar-me per conèixer-me tant miserable. Després li doní gràcias ab gran acorriment, confiant que ell me faria agradable a ell mateix, y que supliria la mia misèria y sofriria mas culpas y faltas per sa gran bondat.

A la tarda, en casa dient al rosari y corona dels dolors a Maria *santíssima*, me vingueren uns desitgs molt grans de quant lo podria vèurer en la glòria, per exir y estar libre dels perills tant grans que y ha en esta vida de offendre'l. Me duraren tot lo espay de dir al rosari y corona, ab llàgrimas y ab gran gana y desitg de morir, tenint la mort per dolça y la vida amarga. Me durà fins al vespre en la oració, ab tan gran excés que me aparexia que estava tan absorta y casi privada de l'ús (en gran part) dels³¹⁰ sentits y potèncias, tota ocupada interiorment ab sa presència, ab gran amor, humilitat y resignació, com si algú me advertís que prengués per creu al víurer, ja que no podia patir més y mortificar-me, pus tos mos desitgs són, alabat sie lo Señor, patir o morir, y víurer per a patir, volent dir que jo no desitjo al morir per no patir, sinó per no offendrer a Déu.

³⁰⁹ *me*, af. int.

³¹⁰ *dels*] *del*.

225. Un dissapte al vespre, a 12 de mars de 1712, trobant-me en Olot arribada de nou, me vingué un gran desconsuelo y ànsia per temor de faltar en alguna cosa y que lo dimoni no m'enganyàs. Y pensant que mon pare espiritual, per rahó de la mia anada y ausència que havia de fer per molts dias, me havia entregat y donat a Maria *santíssima* per mare per a què m guardàs, dirigís y encaminàs, quedí ab axò molt aconsolada y ab gran confiança y aliento, desvanexent-se tot aquell temor y, dexant-me tota a ella, invoquí la poderosa intercessió, tenint per cert que m'assistiria ab una fe tant viva com si Christo *senyor nostre*, son fill preciosíssim y mon amat espòs, me la hagués entregada de sa pròpia boca, com féu a *sant* Joan estant al peu de la creu y, fent-li una breu súplica, li diguí:

—Mare mia, assistiu-me y guardau-me per a que lo dimoni no m'enganye ni offenga a vòstron preciós fill,

quant luego compreguí que la tenia present en mon cor, sinó que fou de passo, de tal manera que no posant-hi casi crèdit, quedí com si no fos. Després, seguidament, passant al *santíssim* rosari, me tornà altra vegada ab un prompte claredat com la que contínuament tinch de son preciós fill y mon espòs amat, Jesús, ab ma comprenió que la tenia també en mon cor, sens poder dubtar-hi ni persuadir-me al contrari, ans bé, com si m'o fèyan créurer per força, tenint juntament la inclinació del cap y ulls envers la part o lloch del cor. Y d'elashoras ensà, sempre me ha continuat exa comprenió ab molta certesa, ab gran amor y confiança a Maria *santíssima*. Quedí ab gran acorrimet, admiració y humilitat.

226. Lo dimars de la infraoctava de corpus, a 31 de maig a la tarda, a completas en la Iglésia parroquial de Olot, estant *nostre Senyor* patent, conciderava la gran fineza de amor que Christo *senyor nostre* demostrà y lo benefici singular nos féu quant instituí al *santíssim* sagrament de l'altar. Me aparegué que l veyà ab los apòstols en una taula, axí com quant lo instituí, molt alegre y com si feya accions ab los brassos, estenent-los per abrassar a tots los hòmens en señal de amor y contento gran que tenia, de haver-se ell dexat baix de aquelles espècies sacramentals per a nòstron profit y utilitat, quedant jo ab molt agraïment y amor, alabant tan gran benefici y fineza de amor y tan gran bondat, conciderant també que sens aqueix socorro no podríam cosa, etc.

227. Havent jo anat a visitar, de Olot estant, la *santa* imatge de *Nostra Senyora dels Arcs*³¹¹ lo segon diumenge de juny, que era a 12 de dit, a la tarda, estant-me jo en la iglésia fent mas devocions y dient los parenostres als sants que tinch per especials patrons y, posant-me després a tenir oració mental conciderant la grandesa y bondat de Déu y juntament la mia baxesa y misèria, me vingué un reculliment aparexent-me com si veyà a Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, en mon cor y en un mateix temps a Maria *santíssima* també, ab la semblança de la *santa* imatge de l'altar, com si me amostràs la preciosíssima llaga de son sacratíssim costat, dient-me ell mateix que miràs per a què conegués jo millor y exprimentàs de aquella manera lo que jo conciderava y pensava en la oració y me n'entràs dins de ella, que allí

³¹¹ El santuari de Nostra Senyora dels Arcs es troba a la parròquia de Santa Pau, a la Garrotxa.

trobaria tot quant hauria menester y desitjàs. Quant sentia aqueixas paraulas, me aparexia que m'atravessaven tota, tanta era la efficàcia, virtut, força y vivesa que sentia de ellas, que tota me baferejava³¹² y estrementia y, com si me las imprimissen en mon cor, y rehusant jo lo entrar-hi per tenir-me per indigne, me aparegué ab un prompte que m'i véu³¹³ dintre ab un gran resplendor que veyia, comprenent jo que aquell favor y regalo era estat per medi de Maria *santíssima*, perquè la era anada a visitar en aquella sua *santa* imatge. Quedí ab gran acorriment, de tal manera que ni menos gosave alçar als ulls a l'altar per tenir-me per indigne de tal favor y agasajo, essent jo tan vil y miserable criatura, plena de culpas y faltas, durant-me dit acorriment encare lo endemà dematí, quant me'n despedí de la porta estant, de part de fora de la iglésia. Quedí ab gran quietut y alegria y amor a Maria *santíssima*.

228. Lo tercer diumenge de juny, a 19 de dit, després de haver combregat, ohint lo offici en la Iglésia Major de Castelló estant *nostre* Señor patent, estava jo conciderant quant disposada havia de estar per anar a rèbrer tan gran señor en aquell admirable sacrament y, pensant que Salomó per a posar la arca del testament estigué tant temps en preparar, posar bé y ab tota perfecció al temple que li féu, me vingueren uns grans desitgs de poder tenir jo lo temple del meu cor disposat, preparat y perfet y, que axí com aquell era fabricat y polit de pedras, materials y dorat de part de dins, que en lo meu, las pedras de la fàbrica fossen los desitgs y pensaments bons y las paraulas de alabança de ells, y que l'or ab què fos dorat fossen las virtuts. Y juntament conciderant a Maria *santíssima* quant lo tenia en sas virginals entranyes, tant puras y resplendents, me aparegué ab un prompte com si veyia a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima* ab un gran resplendor. Me durà lo espay de dos o tres credos, poch més o menos. Quedí ab gran acorriment, amor y alabança a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima*, ab desprècio de si, ab quietut, alegria y amor.

229. Dilluns, a 20 de juny, després de presa la *santa* comunió, conciderant la alegria que tenia Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, quant venia a nosaltres, jo també me alegrava de haver-lo rebut ab gran amor. Me vingué reculliment ab gran suavitat que tenia com si no fos de mi, tota ocupada de potèncias y sentits, com si fos desmay. Lo endemà dimars y dimecres lo mateix, sinó que en lo dimecres durà més, casi lo espay de tota una missa. Quedí ab agraïment, acorriment y amor.

230. Dimars, a 21 de juny, al vespre en la oració, sens poder pensar ab cosa de la mort y passió de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, ab un prompte me vingué a la memòria la sua presència y la de Maria *santíssima* en mon cor, tenint la inclinació del cap y dels ulls envers la part del cor y, com si me posave als peus de algú interior y exteriorment tenint-me per indigne de estar a la presència de tan gran magestat y grandesa, me vingué un reculliment, aparexent-me com si veyia a Maria *santíssima* y a Christo *senyor nostre*, son fill, mon amat espòs, y com si jo ohís que

³¹² *baferejava*: donar baf o fum subtil (veg. DCVB s.v. *bafarejar*) aquí pres en el sentit d'arborar-se'.

³¹³ *véu* per *viu*.

Maria *santíssima* me digués estas paraulas en castellà (jo las diré en català): que demanàs, que tenia ella al cor obert per tot lo que se m'offerís y hagués menester, que ella intercediria per mi. Al sentir exas paraulas me vingueren llàgrimas ab gran suavitat que havia de sospirar, perquè me aparexia que no podia caber en mi mateixa. Quedí ab gran acorriment, agraïment, amor y confiança a Maria *santíssima*, ab quietut y alegria.

231. Dimecres, a 22 de juny, a la tarda, en la oració que s té en la Iglésia Major, no podent pensar ab cosa del punt de la meditació, essent ja casi al mitg espay de la oració, me vingué una gran resignació a la voluntat del Señor considerant que tot estava en sa mà y que jo no podia res de mi mateixa, entregant-me tota a ell, que fes de mi lo que volgués, encare que conciderava que jo era casa sua y que ell me havia comprat ab gran preu, com és sa preciosa sanch y que si per cas en algun temps volgués jo preténdrer algun dret, ço és, de honra o alabança en abono meu³¹⁴ que des d'elashoras desistia a tot en favor seu. Estava també conciderant que las criaturas que ell ama y lo àman, edificava en ellas com a casas suas, diferents aposientos per son recreo. Y juntament, que si la mia casa del cor no li agradàs, que la espatllàs y la fes de nou y a son gust, edificant y fent los aposientos de ella a gust seu, per son major recreo de la sua estada y habitació. Me vingué un gran reculliment ab suavitat, comprenent que ab aquella suavitat y consuelo interior que sentia, edificava ja los aposientos a son gust. Quedí ab gran amor y alegria y ab un gran affecte de alabança de ell y desprècio de mi, ab quietut.
232. Divendres, a 24 de juny, festa de la Nativitat de sant Joan Baptista, al vespre en la oració, estant pensant en las *santíssimas* llagas de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, me vingué un reculliment ab gran ímpetut en un prompte, tenint la sua presència com si certament lo vehés, ab gran amor y llàgrimas que tenia, com si me derritia de amor, ab gran suavitat y consuelo y acorriment. Lo diumenge següent a la nit, venint-me també a la memòria la sua presència, me succehí lo mateix que'l divendres alt dit, menos lo de las *santíssimas* llagas.
233. Dissapte, a 2 de juliol al tart, havent sopat, passant al rosari a Maria *santíssima*, a la que fuy al tercer misteri de glòria me vingué a la memòria lo que mon pare espiritual me havia dit al matí, ço és, que com aquell die se feya la festa de la Visitació de Maria *santíssima* a *santa* Elisabeth, preñada de sant Joan Baptista, me digué que pregàs a la *santa* que axí com ella y lo infant *sant* Joan foren plens de l'Esperit *Sant* per la visita y entrada que féu Maria *santíssima* en sa casa, me alcançàs també la gràcia y protecció del divino Esperit, per a més amar y alabar al Señor y a la Verge *santíssima* y per a què acertàs millor en agradar-li. Me vingué ab un prompte un reculliment y com si vey a l'Esperit *Sant* en lo meu cor y conciderant que jo tenia al cor tant xich per ell, essent tant gran señor, luego me aparegué que'l cor se me engrandia y axamplava y com si'l vehés com una paloma que estenia las alas. Me semblava que aleshoras lo cor se me engrandia més y en axò me vingué un

³¹⁴ *en abono meu*, af. int.

desatino e ímpetut de amor tan gran, que havia de esténdrer o allargar los brassos y mans de tal manera que, estant assentada me feya alçar, a penas podia respirar; no m donava pena alguna. Me durà cosa de l'espai de dos credos, poch més o menos. Quedí ab quietut, amor y humilitat, y ab desprècio de tot lo terreno, ab alegria y acabí de passar al rosari.

234. Dijous, a 14 de juliol, festa de *sant* Bonaventura, a l'haver sopat, volent dir als parenostres a la *santíssima* Trinitat, al salutar-la primer com acostumo antes de dir-los, me vingué ab un prompte un reculliment y me aparegué que la veyia en al cor. Me succehí lo mateix com alt tinch dit lo die de la festa de la visitació de Maria *santíssima*. Quedí axí matex, ab los matexos effectes y, com ab més certesa ho comprenia, me semblava que'l cor més se me engrandia y dilatava. Quedava alabant a la *santíssima* Trinitat, ab gran amor, quietut y alegria.

235. Dimars, a 26 de juliol, festa de la gloriosa *santa* Anna, al vespre en la oració, venint-me a la memòria la presència que sempre tinch de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, y de Maria *santíssima*, y pensant ab la sua mort y passió y dolors de Maria *santíssima*, me vingué un reculliment, aparexent-me en ell que'ls veyia a tots dos en mon cor molt gloriosos y com si cada hu portàs una vestidura molt resplendent: la de Christo era viada y la de Maria *santíssima* era a modo de primaveras,³¹⁵ ramejada o sembrada de flors, com a cosa menuda. Me las anava mirant ab atenció, conciderant que allí ahont ell habita, tot és quietut y alegria y també reparí que Maria *santíssima* estava ab gran alegria y contento, com si rigués, molt hermosa de la cara. A Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, no li veyia la cara sinó al cos, que per tenir jo en aquell mateix temps la concideració y conexament de la sua gran magestat, no me atrevia ni gosava mirar-lo en la cara, per enténdrer y compèndrer que mentres estava la mia ànima en est cos miserable, no podia veure'l perfetament ni axí com ell és, fent jo com si abaxàs als ulls de mon enteniment o esperit. Y estant suplicant a Maria *santíssima* que m'assistís en tot, ab son piadós amparo y socorro, comprenquí que ella sempre estava en mon cor, per si acàs, com és ara, per algun vent de algun descuyt o falta mia, se ensuciàs o embrutís, que luego ella ho netejava y llançava fora aquella brutícia. Quedí ab gran seguretat de tot y de son amparo, venint-me en axò un desatino tan gran, que m'aparexia que era tornada loca, tant en las accions com en las paraulas, no sabent què fer per a correspondrer, sinó que feya com si m llançàs tota a ella per a què fes lo que volgués de mi. Lo mateix era ab son preciós fill Jesús, mon amat espòs, ab tal vivesa e ímpetut, de tal manera que estenia las mans, alçava los brassos y estant assentada me havia de alçar, no sabent que m feya, hahont estava, ni com estava. Me durà cosa de l'espai de dos o tres credos, poch més o menos. Lo vèurer al vestit resplendent de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, viat de groch y blanch, y al de Maria *santíssima* ramejat o sembrat de flors menudas com de primaveras, comprenia que significava que era major magestat la de Christo que la de Maria *santíssima*, entenent també que un vestit y altre de cada hu de ells dos era insignia y

³¹⁵ *a modo de primaveras*: en sentit metafòric, de varis i formosos colors (Veg. Lab. s.v. *primavera*).

senyal de personas reals y de magestat. Lo mateix denotava lo vèurer jo a Maria *santíssima* en la cara ab gran hermosura y alegria, y a Christo no li veyá res de cara, sinó tot lo demás del cos ab vestit resplendent y gloriós. Quedí ab grans affectes de alabança a tanta magestat y grandesa, ab gran amor, quietut y alegria.

236. Un die, havent jo feta alguna falta, se m representà y me vingué a la memòria las dos presèncias de Christo *senyor nostre*, mon amat espòs, en mon cor, ço és, en quant Déu y en quant home, servint-me de més acorriment meu per conciderar y compèndrer jo clarament que ell ho veu tot y no se li oculta res. La presència en quant Déu comprenia que era –ab est *simile* me explicaré– com si ell estigués dins de un aposiento tancat y jo fora, sens poder-lo vèurer, sí emperò sabent ab gran certesa que està allí dintre y que veu, hou³¹⁶ y sab tot lo que jo fas, penso y dich. La presència en quant home, comprenia que era y me semblava com si ell estigués també dins de un aposiento y jo també allí matex, vehent-lo, y reparí que exa presència me semblava que m'augmentava més lo acorriment y al mal que m donava de aquella falta que havia feta y de las demás.

237. A 2 de agost al vespre, en la oració, me vingué a la memòria lo que havia llegit en un llibret que s diu *Thomàs de Kempis*³¹⁷ de què l Señor era vingut en est món fent-se home en forma de esclau. Quant luego me vingué al pensament la sua presència especial en mon cor y la de Maria *santíssima*, y conciderant-me y tenint-me per indigne, y tota acorreguda y avergoñida de tenir tant grans magestats en mon cor essent jo tant vil y tant pobre y la matexa baxesa, comprenquí y entenguí, tant clar com si m diguessen:

–Aquí estam com a esclaus teus, per a servir-te y fer per a tu lo que sie menester.³¹⁸

Quedí a l'entèndrer o sentir axò ab un gran desatino, amor y acorriment y ab gran desitg, pensant què podria jo fer per ells dos y servir-los més, ab grans affectes de alabança y benediccions, y ab desitgs que tothom los benehís y alabàs, servís y amàs.

238. Havent-se offert y brindat a mon marit la judicatura de certa part, y batent³¹⁹ ell estas matèrias ab altres personas, que jo també m'i trobave, sobre si acceptaria o no lo tal puesto o càrrech, quedàrem que ho encomanàssem a Déu, que axí s deu fer primerament antes de resoldre's de com. Jo, encare que la més indigne per la més pecadora, acceptí y me resolguí de encomanar-ho a Déu y demanar-li si convenia, ab suposició que fos gust seu –com ho fiu– tant per obehir a mon marit per haver-m'o ell dit, com també per la part que m tocava en desitjar y procurar fer en tot la voluntat de Déu y al profit espiritual per la ànima de mon marit, sens mirar lo interès terreno y temporal de honra y conveniència del cos. Entenguí clarament y ab certesa gran, a modo de comprenció, que no era voluntat de Déu ni convenia per la ànima, que axò ha de ésser lo primer que se ha de buscar y procurar que qualsevol profit y

³¹⁶ *hou*: del verb *oir* o *oure*.

³¹⁷ *Thomàs de Kempis*, veg. nota 188.

³¹⁸ *Aquí estam com a esclaus teus, per a servir-te y fer per a tu lo que sie menester*, subr. ms.

³¹⁹ *batent*: 'debatent', 'discutint'.

conveniència temporal, ab una advertència de lo que vuy en die passa y succeheix: que més se mira lo que és del cos que a lo de la ànima. O, que ceguera! o, que llàstima! Fins a segona vegada tinguí dita comprenió e intel·ligència, ab molta certesa que no era voluntat de Déu ni convenia y juntament que jo ho desaconsellàs y destorbàs en quant pogués, ab mas rahons y bonas paraulas, conforme lo *Senyor* me inspirava y jo comprenia de cert y ab tota claredat, sie per a sempre alabat, que procura contínuament nostra major conveniència y utilitat, que és la salvació de nostras ànimas. Quedí ab gran certesa que era axí y alabant al Señor.

239. Molts dias havia que tenia un avís y advertència de què fes memòria a mon pare espiritual que escrigués cosas particulars de mi, tant de mon natural y condició, com també del que acostumo dir y fer, en obsequi, amor y alabança de mon Déu y señor. No gosava atrevir-m'hi may, perquè me aparexia que a mi no m'estava de lo dir-ho, o persuadint-me que ell ja ho tenia per entès de altre vegada los avisos interiors que jo tenia, fins que la vigília de la festa del gloriós pare *sant* Domingo, a la nit y després lo endemà, die de la festa del sant, a la tarda y a la nit, per ditas tres vegades tinguí gran instància que u digués, ab una gran força que no estigué en mi lo dexas de dir-ho, fins que comprenia com si me advertís algú per a més declarar-m'ho, que de tot se n'havia de fer com un llibre. Quedí ab quietut, alegria, acorriment y amor a Déu, alabant-lo.

240. Un die, estant sobre taula parlant altres de diferents cosas, may me aballí a mi de dir res ni bastraure-hi paraula alguna conforme acostumave altres vegades, aparexent-me que tenia la llengua lligada, cosa ben singular que a mi matexa me causava admiració, benehît sie lo Señor que se digna ell de gardar-me la llengua per no desagradar-li en cosa alguna. En axò, comprenguí clarament que jo digués a mon pare espiritual que notàs y escrigués tots los ditzos o altra qualsevol cosa bona que ell sabés o reparàs de mi. Quedí ab gran acorriment y quietut.

241. La vigília de la festa del gloriós *sant* Llorens màrtir, en la Iglésia Major, a completas, volent tenir la oració mental no podia pensar ab res, tota distreta y divertida. Supliquí al Señor se dignàs de recullir-me las potèncias y sentits per reverència sua, quant luego exprimentí la sua gràcia, quedant tota quieta, recullida y attenta, com si estigués lligada sentint suavitat, alabat sie lo Señor, que ab tanta facilitat hou las deprecacions dels pobres!

242. Dimars, a 12 de agost, festa de la gloriosa mare *santa* Clara, estant en taula, havent-se parlat de diferents casos que havían succehît en casa ab algunas personas de la matexa casa, de desgràcias que diuen, ço és, de pèndrer mal per rahó de caygudas y que tot havia rehiscut³²⁰ bé sens morir-se algú o, per lo menos, quedar-ne algú molt assenyalat o maltractat que per tot era prou o bastant, atribuhint-ho per últim a favor o miracle de algun sant o a las oracions de alguna bona persona —que acostúman dir molts—, al començar a donar gràcias a

³²⁰ *rehiscut*: 'recixit'.

Déu, com se deu fer sempre després de haver menjat, a la que comencí a dir al parenostre tinguí una comprensió clara, com si algú me advertís o digués:

–Axò és per amor de tu o per ton respecte.³²¹

Me vingué al sentir o compèndrer axò, un gran acorriment y que axò espressament ho comunicàs a mon pare espiritual per a més alabança del Señor. Quedí ab quietut, acorriment y amor, atribuhint-ho tot a Déu, com si no se digués a mi tal cosa, alabant sempre al Señor per tot lo que ell obra en benefici nostre.

243. Un die, passada la octava de la festivitat de la Assumpció de Maria *santíssima*, en la oració del vespre, al principi de ella tinguí una comprensió a modo de pregunta, com si se'm digués que tant si sabés que fos del número dels rèprobos com dels predestinats, si tantmateix amaria a Déu. Responguí interiorment ab gran affecte y esforços que tant si fos de una manera com d'altra, que l'amaria axí com axí, sols per ser ell qui és. Quedí ab espant, per temor si havia respost bé o no, per causa de no haver-ho comprès bé, fins que m resolguí de dir-ho al confessor y quedí quieta de la turbació y espant. Passí lo demás de la oració ab affectes de amor y desitgs de amar més a Déu.

244. Altre die, havent tingut una gran impaciència tot lo die responent ab gran enfado, al vespre en la oració, me posí ab lo propi conexament a conciderar jo qui era per lo que me havia succehit entre die, conexent-me y tenint-me per la criatura més vil, miserable y pecadora que ningú, y la més indigne de totes, ab un gran desprècio de mi, comprenent quantas més culpas y faltas feria, sinó fos que Déu me té de la sua mà. Me vingué ab un prompte lo recordar-me de la sua presència en mi, ab més claredat y conexament de l'acostumat y del que contínuament tinch, y al conciderar bé en axò la sua grandesa, bondat y magestat infinita y la mia tan gran baxesa, misèria, vilesa y ruïndat, me vingué a modo de admiració com si en mi matexa digués interiorment:

–És possible, Señor, que vós vulgau estar en una criatura tan vil y tan indigne com só jo, havent-n'í tantas d'altras que vos àman tant y vos estíman, y tant puras, y volem estar en mi? Anàu, Señor, ab altres, que jo só indigne que vós estigau en mi.

Ho deya ab paraulas y ab accions que feya de las mans, ab gran affecte y llàgrimas, encare que de altra part me regonexia necessitada de ell y de sa presència y moguda del gran amor. Me apretava als brassos al cor, ab gran aprècio de ell, com si l volgués detenir perquè no se n'anàs. Quedí tota dexada a la sua divina providència y resignada a la sua voluntat, que fes lo que volgués de mi, ab quietut, gran amor y alegria, y tota aconsolada y confortada. Beneït sie per a sempre lo Señor. Amén.

245. També, altre die, després de presa la *santa* comunió, conciderant quant profitós era anar a rèbrer al Señor en aquell admirable y *santíssim* sagrament de l'altar, y de quant necessitàvem tots de tal socorro, me vingueren uns gran desitgs que tothom hi anàs o de fer, si pogués, que tots hi anassen a rebre'l y que jo los ho hagués pogut dir y donar-los a compèndrer lo profit que causa tan alt sagrament fins que, si

³²¹ Axò és per amor de tu o per ton respecte, subr. ms.

fos menester, dexàs jo de anar-hi perquè altres hi anassen, que de bona gana ho dexaria si fos voluntat del Señor, sols perquè los altres y tots poguessen lograr tan gran bé, profit y ditxa. Quedí tota quieta ab amor y resignada a la sua voluntat, perseverant-me los mateixos desitgs, sinó que no éran tan vehemens.

246. La vigília de la festa del gloriós *pare sant* Agustí, en la iglésia del mateix sant, després de ditas las completas me posí a fer estacions en los altars y, a la que fuy a l'altar del *Sant* Christo, alcí los ulls a mirar la *santa* imatge; volguí meditar-lo del modo que'l mirava en ella y compreguí com si m deya que'l concideràs sols gloriós y que sempre al contemplàs axí. Y després també, fent la estació en lo altar de Maria *santíssima* dels Dolors compreguí lo mateix y que sempre los contemplàs gloriosos, y que jo me concideràs també com si era ja en la glòria. En axó me vingueren gran afectes y paraulas de alabança del Señor, tenint gran acorrimient y pena de haver-me jo de conciderar axí. Y la rahó compreguí: perquè tenint la presència contínua de ells dos gloriosa, me quedava una cosa a modo de assegurança o certesa que'ls veuria axí a la glòria. Me quedaren també affectes de alabança al Señor y acorrimient.

247. Altre die, després de passada la festa de *sant* Agustí, en la oració del vespre, venint-me a la memòria haver ohit predicar que *nostre* Señor digué a *sant* Agustí si lo amava molt, lo sant respongué que lo amava de tal manera, dient-li:
–Si vós, Señor, fósseu Agustí que jo fos Déu, dexaria jo de ésser Déu perquè vós ho fósseu y jo Agustí.

Me aparegué com si fos de paraula, que ohí que algú me deya:

–Y tu, me amas molt?

Comprenent que axí com ho demanava a *sant* Agustí, “te ho demano a tu”. Jo responguí interior y exteriorment que l'amava més que a mi mateixa, més que a la mia ànima, més que a la mia vida y més que totas las cosas y més del que'l puch amar. Quedí ab gran desatino y ab desitgs grans de amar-lo més y més, y pensant encare què podria fer per amar-lo més.

248. Dissapte, a 3 de *setembre*, en *Sant* Domingo, dient-se las completas de la festa que lo endemà se feya a la gloriosa *santa* Rosa de *santa* Maria, al començar-las me estava mirant la *santa* imatge en lo altar, que tenia la figura del niño Jesús en los brassos y ab axò, juntament, tenia jo grans desitgs de imitar a la santa en las virtuts per a més agradar a Déu, y conciderant que ell era lo mateix que aleshores y que tenia lo mateix poder. Ab axò se m'anava augmentant lo amor y venint-me un reculliment, compreguí com si lo mateix Señor me advertís que axí com la *santa* imatge tenia en los brassos un niño, que axí mateix també digués jo a mon *pare* espiritual que en los escrits que's farien de mi se pintàs un cor,³²² com si fos obert y al mitg ab una figura o imatge de Christo Señor *nostre*, mon amat espòs, com quant resuscità. Me parà lo reculliment, venint-me en un matex temps gran ímpetut de llàgrimas. Y tornant-me altra vegada lo reculliment, entenguí estas dos paraulas en llatí:

³²² *se pintàs un cor*, veg. descripció del cor de la portada del ms.

—*Humanitatis et divinitatis*,³²³

comprenent lo demés en cathalà, y com si lo mateix Señor me advertís també que digués a mon pare espiritual que baix del cor o allí hahont millor aparegués, se posàs un rètol en llatí que digués y declaràs que jo tenia sempre y sentia,³²⁴ ab un modo especial, la presència de la humanitat y divinitat de Jesucrist en mor cor.³²⁵

Me parà al reculliment quedant-me, com en al primer, un gran ímpetut de plorar y acorriment que no podia dir, sinó:

—Miserable de mi, pecadora,

al pensar que jo havia de dir tot axò, com si hagués feta una gran falta, tenint-ne gran desatino, pena, sentiment y cuydado de haver-ho de dir y, parant-me al plor, alcí los ulls a mirar altra vegada la *santa* imatge de la gloriosa *santa* Rosa, conciderant que ella patia molt y feya gran penitència y mortificació quant vivia en est món y jo, miserable de mi, pecadora, no feya res ni patia cosa de mortificació que jo valgués y, no obstant axò, que jo hagués de dir tal cosa de mi y que se hagués de fer. Me vingué altra vegada reculliment y sentí com de paraula que algú me deya en castellà:

—*Déxame hazer, hija*,³²⁶

volent dir y entenent jo que allò no m donàs penas, que era voluntat sua que s fes de aquexa manera, venint-me també al mateix plor de antes, alabant la sua gran bondat, ab resignació, dient:

—Féu, Señor, de mi lo que vullau,

dexant-me tota a ell, quedant ab gran amor, quietut, alegria y acorriment, lo qual me durà fins que u haguí dit a mon pare espiritual, donant-me gran ànsia y cuydado lo dir-ho, fins que pensava com podria ser o fer de què no u hagués de dir, tanta era la pena y sentiment que m causava per lo acorriment tant gran que tenia.

249. Lo endemà primer diumenge de *setembre*, a 4 de dit mes,³²⁷ en què se feya la festa de dita santa en *Sant* Domingo, antes de pèndrer la *santa* comunió, recordant-me del que mon pare espiritual me havia encomanat antes quant me confessí, que era que jo³²⁸ pensàs bé si me havia olvidat res del die antes o, si per cas, me recordaria altra paraula en llatí ademés de les que jo havia entesas que ja las hi havia comunicadas. Comprenguí ab quietut interior lo mateix del die antes a completas, ço és, que mon pare espiritual hi posàs en llatí tot lo que li aparexaria que y vingúés bé per declarar la dita presència contínua y especial³²⁹ de la humanitat y divinitat del Señor en mon cor, com alt està dit y seguidament de axò, entenguí també com si me ho advertís lo Señor que y ajustàs estas paraulas en llatí:

—*Jesu cordis mei*,³³⁰

³²³ *Humanitatis et divinitatis*, subr. ms.

³²⁴ y *sentia*, af. int.

³²⁵ *que jo tenia sempre y sentia, ab un modo especial, la presència de la humanitat y divinitat de Jesucrist en mor cor*, subr. ms., y *sentia*, af. int.

³²⁶ *Déxame hazer, hija*, subr. ms.

³²⁷ *mes*, af. int.

³²⁸ *jo*, af. int.

³²⁹ *continua y especial*, af. marg.

³³⁰ *Jesu cordis mei*, subr. ms.

y que axí com jo ho acostumave dir sempre en cathalà: “Jesús del meu cor”, que las digués en havant en llatí y que per axò ell me las enseñàs a dir axí. Me apar que axò últim que compreguí fou al vespre en la oració, durant-me tot lo die al dir-las en llatí, encare que creure no las deya conforme havia de ésser lo llatí. Me quedà un gran amor al *santíssim* nom de Jesús, ab quietut y alegria.

250. La semmana després del dit primer diumenge, succehí que tenint jo ocasió en diferents dias de fer algunas preguntas a mon pare espiritual de diferents cosas de què jo tenia dificultat o dubtes, per a més jo acertar en tot y enseñanza mia, fent-li vàrias preguntas de tot lo que m'ocorria y venia a la memòria, en la oració del vespre tenint la presència del Señor en mon cor, ab més claredat (que sempre la tinch) perquè era com si l'vehés, compreguí que ell estava molt alegre y content de axò, com si me digués:

—Que content y alegre estich y que me has agradat en aquexas preguntas que has fetas.

Al compèndrer tot axò, sentia en mi gran alegria, acorriment y amor. Antes que compregués lo que ara he dit, succehí que en la primera o segona vegada (si no me enganyo) al fer ditas preguntas, se esdevingués tocar la Ave Maria y dient-la, me vingué a la memòria la sua presència ab molta claredat en mon cor y en axò fou com si l'vehés molt alegre y com si rigués. Fou de passo.

251. Dissapte antes del segon diumenge de *setembre*, estant en la Iglésia Major ohint missa, me vingué la nova que mon marit era arribat de fora desganat y jo, sens sustar-me ni turbar-me, ni causar-me aquella nova res de enfado ni repugnància en lo natural ni inquietud, acabí de ohir missa y me n'aní a casa. Després, al vespre, dient mas oracions que acostumo, me vingué a la memòria lo del matí, ço és, de no haver tingut susto, turbació, repugnància o inquietut a l'ohir la tal nova, y conciderant que era gràcia del Señor lo alabava, venint-me en eix mateix temps un reculliment ab gran suavitat y consuelo. Era com si fos desmay o com si estava adormida, comprenent que allò era per la resignació y galantaria ab que jo havia pres aquella adversitat de tal nova per amor del Señor. Me parà dit reculliment y tot lo demés y quedí molt resignada y confortada per a passar y vèurer tot lo que seria o succehiria en tot lo discurs de la desgana, comprenent també que tot³³¹ allò era per a més resignar-me y servir-me de fre a mon natural, y juntament confortatiu per a pèndrer ab més paciència y sufriment tot lo que aniria succehint en tota la dita malaltia, com en efecte fou, de tal manera que venint-me diferents vegades lo sentiment natural y al pensar ab axò, ço és, ab la dita suavitat, me parava lo sentiment perquè, conciderant que havent-me lo Señor fet tal mercè per tant poca cosa, temia que si ara feya més sentiment que no l'disgustàs, anant tal vegada contra sa voluntat y disposició sua.

252. Lo segon diumenge de *setembre*, al vespre en la oració mental o passant al rosari estava pensant en la poderosa intercessió de Maria *santíssima*, conciderant que per

³³¹ *tot*, af. int.

ella, com a aqüeducto, nos ve tot lo bé de la divina bondat. Estant ab axò, me vingué la presència sua y la de son preciós fill en mon cor, acostumada, aparexent-me que veyia que de ella y de son fill exia un gran resplendor y que ells dos exían com uns grans raigs envers mi; però ab esta diferència: que los que exían de Maria *santíssima* semblava que se paràvan un poch y los de Christo *senyor nostre*, son fill y mon amat espòs, éran continuats, sens parar-se poch ni molt. Entenguí que allò denotava que l poder de Maria *santíssima* no era tant com lo de son fill, ab esta expressió y declaració: que la causa que los de Maria *santíssima* no éran tant continuats, era perquè Maria *santíssima* feya com si los prengués de son fill y los enviàs y com en lo pèndrer y donar hi hage de haver un poch de espay de temps, per axò me semblava que se paraven un poch, però los de Christo *senyor nostre*, son fill y mon amat espòs, no se paraven perquè no exían de altre, sinó de ell mateix. Quedí ab grans affectes de alabança a la bondat del Señor y a la intercessió de Maria *santíssima*, que cuyda en procurar sempre de afavorir-nos y com veyia que se encaminaven envers mi, ne tenia acorrimient per ésser jo tan indigne. Me quedà quietut y amor a tots dos, ab agraïment, alegria y confiança, comprenent que tot axò y lo del dissapte antecedent era per alentar-me en lo discurs de la malaltia de mon marit, com de fet ho exprimentí molt, en la resignació, paciència, quietut y alegria interior y exterior que tenia, que no estava en mi demostrar tristesa y sentiment, com se acostuma en semblants casos, sinó una vegada o altre venir-me llàgrimas per rahó del sentiment natural qu és desahogo de la naturalesa. Y com jo estigués, per la gràcia del Señor, molt resignada a la sua divina voluntat de la vida o de la mort de mon marit, no obstant axò, fiu una súplica a Maria *santíssima*, a modo de memorial, donant-li com ha reyna y senhora poderosa, encomanant-li que si era per a més glòria de son fill y conveniència de la ànima, que fes que l dexàs y li donàs vida y salut per a més amar-lo y servir-lo y, si no, que en tot se fes la sua voluntat. Després entenguí a modo de advertència que encare faltava posar a la súplica o memorial altràs necessitats que representar y axis las hi ajustí. Comprenquí també com si algú me preguntàs o advertís, dient:

—Y no pensas tu ara y no tens cuydado com ha de anar de tu si ton marit falta? y altràs personas també, la necessitat y falta que exprimentarían per la sua mort?

Després estiguí tres o quatre dias, poch més o menos, que estava sempre en mon interior com si aguardàs la resposta o despaig del memorial y al cap de dit temps, entenguí que la resposta seria lo que jo n veuria de millora o pitjora y, a la que vaig vèurer que anava pitjorant-se, me venia una certesa que era voluntat sua que morís de aquella malaltia, de tal manera que un die, venint-me llàgrimes com si ja me despedia de ell, li deya en mi mateixa moltes paraulas de despediment ab carinyo y amor, encomanant-li juntament que pregàs per mi, tenint per ditxa mia que lo Señor volgués lo que en esta vida jo més estimava, segons sa voluntat, tenint-me jo per ditxosa que ell lo volgués guardar y no dexar-me'l, aparexent-me que més me havían de donar la enhorabona que l pèsame. Quedí resignada y quieta.

253. Dimecres després següent a dit diumenge, a 14 de *setembre*, antes de combregar, tenia jo grans desitgs de agradar al Señor en totas las cosas, ab una gran fe y confiança que me faria gràcia que acertaria en tot, pus ell ho podia fer. Estant en

axò, compreguí com si algú me advertís que ja ho feya, que jo acertava y que m'cumplia los desitgs grans que jo tenia de acertar en tot per agradar-li, fent-me memòria del que compreguí la semmana antes, que era que jo li havia agradat en haver fet algunas preguntas a mon pare espiritual perquè axí jo tingués encare més confiança y fe més viva. Y entenguí també que, de así al devant, estigués jo ab viva fe y ferma confiança y certesa que acertaria en tot en agradar-li ab la sua ajuda. Y que la causa que aleshores me donà a compèndrer, que jo li agradava en aquelles preguntas que éran mogudas y procehían de desitgs que jo tenia de acertar y agradar-li en tot, era perquè tingués jo en havant, major fe y confiança ab ell. Benchida y alabada sie la sua gran bondat per a sempre. Amén.

254. Després de fer lo sentiment natural que devia de la mort y ausència de mon marit, en lo mateix die que l'enterraren, pensant que fetas totas las diligèncias corporals y espirituals per a conservar-li la vida y no se n'havia acabat res, que era estat voluntat clara del Señor que morís, ab una admiració que jo tenia com si compregués que axò tenia algun significat en ordre de mi, de tal manera que altre die, pensant també ab lo mateix, se m'féu memòria interiorment de altra admiració que havia tinguda antes en altre ocasió, que haguí de dir també en mi matexa:

—En gran concepte me féu estar de vós, Señor.

Quedí tota resignada y dexada a la sua voluntat.

Lo die de las honras, compreguí que era estat també per a què me entregàs de nou tota y del tot a ell, és a saber, al cos y la ànima ab més puresa y santedat. Tenia amor, ab affectes de alabança al Señor, dexant-me tota a sa divina providència y voluntat, dient:

—Féu de mi, Señor, lo que vullau.

255. Al cap de quatre dias, poch més o menos, me entreguí altra vegada tota al Señor, dexant-me en sas mans, suplicant-li que las portas de mos sentits y potèncias fossen tancadas a las cosas del món y obertas sols per ell. Y feta aqueixa entrega, me semblà que estava tota presa com si no fos ja de mi matexa, aparexent-me que quan anava, jo no anava en qualsevol cosa que fes, etc. Quedava sempre tota resignada, ab gran agraïment de ésser-se dignat de haver-me presa y acceptada.

256. Divendres, a 21 de *setembre*, després de presa la *santa* comunió y donat gràcias, fiu la súplica al Señor que mon pare espiritual me havia dit, sobre del que se havia escrit poch antes: de tot lo referit en lo segon diumenge de *setembre* de la malaltia y mort de mon marit, si era desmasiat la individuació en escriurer-ho y, per tant, fos impertinent y sens necessitat y per axò ociós, que no conduhís a major glòria y alabança del Señor. Luego compreguí, a modo de advertència, com si algú me digués que no era impertinent, supèrflu ni ociós, que suposat se fa y se escriu tot per a major glòria y alabança de Déu, que de aqueix modo, ben especificat, ho seria més. Quedí ab gran amor y alegria, alabant al Señor y ab certesa que era axí y que ja estava bé.

257. No ha molt que he advertit y me ha vingut a la memòria per a dir-ho, que de temps ha (crech que des del principi que comencí a exprimentar manifestament estas mercès del Señor) per sa gran bondat y amor me succeheix que, axí com antes de principi señant-me o pensant o alabant, invocant o saludant a la *santíssima* Trinitat, me aparexia com si la veyia devant de mi, ara és com si la veig dins del meu cor, si és ab atenció, quant fas o dich tot lo sobredit, però si ho fas o dich un poch divertida o de pressa, és com si la veig devant de mi. Me causa gran reverència y recato, alabant la sua gran bondat ab amor, unas vegades més que altres.

La mudança de habitació de Castelló de Ampúries en Olot fou a 3 de decembre de 1712.

258. A la que fuy arribada en Olot, al cap de tres o quatre dias, una matinada al Carme suplicant al Señor que m'ensenyàs a fer la sua voluntat, per lo acert en lo que jo li demanava entenguí, entre altres cosas, que perseveràs en la freqüència dels sagraments, axí com antes.

259. Dissapte, a 20 de *desembre*, en la oració suplicava al Señor que m fes gràcia que jo perseveràs en lo començat fins a la mort, demanant la ajuda a Maria *santíssima* y a tots los sants patrons, tenint també la presència de la *santíssima* Trinitat y de Maria *santíssima* en mon cor acostumada y la de tots los sants patrons meus, aparexent-me que de nou estaven devant de mi per a guardar-me com si los veyia, y aparexent-me que encare no estava segura perquè per detràs podia ésser combatuda. Luego me semblà que veyia a Maria *santíssima* y lo sant àngel de la mia guarda, que m guardaven de las espatllas. Era com si allargassen los brassos y com si ab ells me guardassen també las espatllas y estigués guardada per detràs y, de aleshores ensà, comprench que tinch a Maria *santíssima* més prop de mi y que és diferent de altres vegades quant la veyia ab la *santíssima* Trinitat y, axí mateix, me ha quedat de la presència dels sants patrons, que és³³² contínua per a més guardar-me, sinó que la presència de la *santíssima* Trinitat, de Maria *santíssima* y dels sants patrons, unas vegades és més clara que altres y com quant un aposiento està tancat o obert, etc. y me durà fins lo endemà tot lo die, com si los vehés. Però lo dijous era ab una comprenció tant certa y clara com antes, que me aparexia los veyia y que hahontsevulla que jo anàs, me semblava que anava acompanyada de tots ells. Tenia molta humilitat y desprècio de si, agraïment, confiança y amor.

260. Divendres, a 16 de *desembre*, antes de pèndrer la *santíssima* comunió tenia grans desitgs que lo Señor vingués en mor cor, encare que pols y cendra y nada, conciderant que tot lo ser que jo tenia, me l'havia donat Déu y que me havia tret del no ser. Y deya:

–Señor, veniu en casa vostra perquè tinch necessitat de vostra ajuda y assistència.

Després de haver presa la santa comunió, suplicava a Maria *santíssima* y als sants patrons que suplicassen al Señor per la memòria que s fa del seu sant naxament lo die de Nadal, que nasqués en la mia ànima per gràcia. Tinguí de

³³² *que és*, af. int.

prompte la presència del Señor, de Maria *santíssima* y dels sants patrons en mon cor de aquesta manera: com quant lo rey està en son aposento ab los grandes tractant alguna cosa y com si jo estava en la matexa casa o palàcio, no que jo estigués en lo aposiento, sinó defora y que las portas de l'aposiento fossen tancadas, conciderant-me esclava del rey y señor y que era indigne de estar en son aposiento, y comprenia que tots aquells grandes y señors, que éran los sants, estàvan procurant³³³ disposar-me, perquè lo señor y rey del Cel y terra, Jesuchrist,³³⁴ nasqués per gràcia en la mia ànima.

261. Dilluns, a 19 de *desembre*, en la oració, me aparexia que veyia a Maria *santíssima* y a tots los demés sants patrons en lo aposento, que estaven intercedint per mi, y com si veyia a Maria *santíssima* devant de son fill que li deya que per la sua puresa suplís la mia impuresa. Y los àngels dèyan:

–Per las alabanças, Señor, que nosaltres vos donam, dignau-vos³³⁵ de disposar aqueixa filla vostra.

Y los sants dèyan:

–Per la misericòrdia, Señor, que haveu usat ab nosaltres, teniu misericòrdia de aqueixa vostra criatura.

Tenia gran confiança y amor a Maria *santíssima*, als àngels y sants, ab acorriment que tenia y humilitat.

262. Dijous y divendres antes de Nadal, per tenir jo ocupació no poguí anar a la Iglésia, y lo dissapte següent la ocupació me donà lloch per anar-me a confessar y pèndrer la *santa* comunió y, després de haver-la presa, suplicava a Maria *santíssima* y als sants patrons que ab llur intercessió, me disposassen per a què lo Señor nasqués en la mia ànima per gràcia. Comprenguí que lo Señor me havia donada aquella ocasió de anar a rèbrer-lo perquè ell mateix volia venir en persona a disposar-me. Quedí ab desatino, conciderant la sua infinita bondat y alabant-lo ab molta humilitat y gran amor. Lo vespre, en la oració, me aparegué que las portas de aquell aposento en què estava lo Señor, ab tots los demés, se obrían, com si ja havían tractat lo que volían y se desaparegueren tots los referits. Quedí ab gran confiança y aliento, amor y humilitat.

263. Diumenge, die de Nadal, antes de pèndrer la *santa* comunió, conciderava lo Señor nat de aquelles puríssimas y virginals entranyes de Maria *santíssima* en una establia, entre animals y patint molt fret per mon amor. Estant ab exa concideració, me aparexia que'l veyia devant de mi, en forma de xich molt hermós y alegre. Comprenia que la alegria que tenia era de voler venir ab mi, vil pecadora, y també me aparexia que veyia a Maria *santíssima* que'l contemplava ab molta reverència y devoció. Me durà lo espay de dos o tres credos. Deya jo moltes paraulas de amor; tenia molta humilitat, acorriment y amor. Casi totas las vegades que me acosto a rèbrer la *santa* comunió, tinch grans desitgs de rèbrer lo Señor, per la necessitat que

³³³ *procurant]* *pcrurant*.

³³⁴ *Jesuchrist*, af. marg.

³³⁵ *dignau-vos]* *digna-vos*.

tinch de la sua ajuda, tenint-li gran amor ab humilitat y acorrimet, tenint al propi conexament en la memòria.

Any 1713

264. Dimars, a 17 de janer 1713, die de *sant* Antoni abat, tenia los matexos desitgs y antes de rèbrer la *santa* comunió digueren una missa a l'altar del *Sant* Christo. Tants³³⁶ éran los desitgs que tenia de rèbrer lo Señor que me aparegué, axís com començaven la missa en dit altar, que jo estava dins del sacrari com si estava tota inclinada en lo bas hahont estava lo Señor y dient-li moltras paraulas de amor, augmentaven-se-me los desitgs de rèbrer-lo. Durà casi tota la missa.

265. Dimars, a 7 de mars, die de *sant* Thomàs de Aquino, antes de pèndrer la *santa* comunió tenia gran acorrimet de què essent jo tan impura, imperfeta y pecadora, lo Señor volgués venir en mi y li suplicava que se dignàs de suplir-me las mias faltas e³³⁷ imperfeccions y la mia impuresa ab la sua puresa y perfeccions de totas las criaturas, perquè tothom judicave jo que era pur y ho merexia millor que jo, y també demanaria ajuda a tots los àngels y sants patrons que se dignassen de posar-se en la porta de mon cor perquè quant lo Señor arribaria li suplicassen que m suplís y corregís tot lo que li desagradaria, y també suplicava a Maria *santíssima* lo mateix. Luego me aparegué que veyia als dits sants y àngels patrons a las portas de mon cor, de part de fora, que li dèyan:

–Señor, bé veheu los desitgs que té de agradar-vos. Supliu-li totas las faltas.

y també me aparexia que veyia a Maria *santíssima* a las portas de mon cor, de part de dintre, que li deya:

–Fill meu, per la mia puresa supliu la impuresa de aqueixa criatura, que té grans desitgs de agradar-vos.

Y lo endemà per lo mateix. Y després me durà dos dias que me aparexia que tenia gran fortaleza que ningú dels tres enemichs³³⁸ éran bastants per fer-me càurer en alguna tentació. Tenia gran confiança y amor a Maria *santíssima* y als sants patrons.

266. Lo die del dijous *sant*, a 13 de abril 1713,³³⁹ després de haver presa la *santa* comunió, tenint la presència del Señor acostumada, me aparexia que l veia tot llagat com quant estava en lo sepulcre. Me durà fins lo die de Pàsqua, aperexent-me aleshores que l veyia molt gloriós y me durà totas las festas de Pàsqua.

La última festa, en la capella de la congregació dels dolors de Maria *santíssima*, axí com començaren la oració –que lo punt era de quant Maria *santíssima* veu al seu fill resuscitat– me aparexia los veyia tots dos molt gloriosos y alegres. Me durà tota la oració y axís com començaren la plàtica, se digué que quant Christo *senyor nostre* resuscità, se obriren las portas del Cel. Axí com sentí aqueixas paraulas, sens demanar llicència ni pensar ab las mias misèrias, me aparegué que me n'entrava a la

³³⁶ Tants] Tant.

³³⁷ e, af. int.

³³⁸ tres enemichs: Dimoni, Món, Carn.

³³⁹ 1713, af. marg.

llaga del costat de mon espòs amat Jesús de la mateixa manera que altres vegades, y estant allí li suplicava que se dignàs de què féssem morada los dos allí, perquè jo no amo ni desitjo amar altra cosa. Me durà fins lo dijous o divendres. Tenia lo conexament de la virtut y poder, y dels fruyts que s'trauen de aquella *santíssima* llaga, tenint reculliment y quietut ab suavitat. Quedí ab desprècio de totas las cosas d'esta vida y de si, y amor a Deú. Me durà fins a dijous o divendres. Tots los dias, sols no hagués de parlar ab ningú, sempre me aparexia que m'veya dintre de la *santíssima* llaga.

267. Lo dilluns y dimecres vinent, a 24 y 26 de abril, lo mateix que últimament tinch dit, y dos dias de aquexos quant havia combregat, saludant la llaga del sacratíssim costat ab las paraulas acostumadas, me aparexia que jo estava dintre de la mateixa llaga y anava dient las paraulas, y a cada paraula que deya tenia una comprensió que era de la mateixa manera que u deya, y a totas las paraulas deya:

—Beneïda y alabada sie la vostra infinita bondat.

Tenia amor, quietut y suavitat, ab humilitat y desprècio de totas las cosas d'esta vida. Y passats aquexos dias me reprenia jo mateixa de l'atreviment que havia tingut, essent tant vil y pecadora, de entrar-me'n a la llaga *santíssima*, per lo que despreciant-me tenia molta humilitat.

268. Lo dijous, a 27 de abril, després de haver presa la *santa* comunió tenia la presència acostumada de la *santíssima* Trinitat y deya:

—Qui tingué alas de paloma per a poder volar a vós, Señor, y postrar-se en terra.

Y també deya:

—Qui fos serafí abrasat³⁴⁰ del vostre infinit amor, y tot lo que haveu obrat és estat de amor.

De prompte, me aparegué que veyia que exia un gran foch de la *santíssima* Trinitat y li suplicava que se dignàs de cremar-me totas las mias culpas, y me aparegué que jo me llançava al mitg del foch. Me durà lo temps de dir una missa. Tenia reculliment y suavitat; quedí quieta y ab amor, alabant al Señor.

269. Lo dissapte últim de abril, a 29 de dit mes, en la oració tenia la presència de Maria *santíssima* acostumada aparexent-me que la veyia molt prop de mi. Me vingué un ímpetut de amor ab gran violència que feya com si la apretava en lo cor ab los brassos y li deya:

—Dignau-vos, Señora, de estar en las mias entranyes per estar jo sempre unida y junta ab vós y en vostra companyia.

Lo endemà lo mateix. Li tenia gran amor, quedava quieta y alabant la sua gran pietat.

270. Dimars, a 9 de maig 1713,³⁴¹ després de presa la *santa* comunió me vingué un reculliment y suavitat, tenint la presència de la *santíssima* Trinitat acostumada,

³⁴⁰ *serafí abrasat*, expressió de sant Pere d'Alcàntara. (Veg. § 199).

³⁴¹ *de i 1713*, af. int.

venint-me gran ímpetut de amor. Al Pare li deya que se dignàs de donar-me tot lo que m faltava per a més amar-lo y servir-lo ab perfecció, dient-li moltes paraulas de amor confessant-li la mia misèria. Me durà un poch més de l'espai del dir una missa. Tenia suavitat y reculliment; quedí quieta y ab amor.

Al vespre en la oració, lo mateix, y li demanava que se dignàs de donar-me constància per amar-lo y servir-lo, per la constància que la sua infinita bondat té de estar sempre present en mon cor, y li tenia gran amor ab llàgrimas.

Lo endemà després de haver presa la *santa* comunió, per lo matex, tenint gran amor a la la *santíssima* Trinitat. Me aparexia que jo estava en lo mitg de tota ella y de Maria la *santíssima*. Sinch o sis dias me ha durat que sentia gran consuelo y suavitat y molta humilitat.

271. Dimars, a 20 de janer 1713,³⁴² a la tarda en casa, estant treballant me vingué a la memòria las fundacions de tants convents que la mia patrona *santa* Theresa havia fundat y, estant ab aqueixa memòria, me aparegué com si algú me deya:

—De tu també ha de ésser axí.

No fent-ne jo cas, ans bé, apartar-ho, y com més jo ho apartava, més m'o fèyan entèndrer, y quant veyia que allò era tan impertinent y porfiat, responia jo:

—Per ventura jo só la mia patrona *santa* Teresa, y una *santa* Clara y una mare sor Serafina, y altrás?

y fent altres actes contraris, però sempre comprenent lo mateix.

Al cap de alguns dias, compreguí que havia de ésser en esta vila de Olot y que se havían de anomenar: “Fillas dels Dolors de Maria”.³⁴³ Y per axò havia volgut que ho participàs, la sua infinita bondat, a set personas y que aqueixos set havían de ésser los que ho havían de posar en execució, en memòria de aquells set cavallers que estàvan en la montanya Senàrio³⁴⁴ quant Maria *santíssima* baxà del Cel a donar-los lo *sant* hàbit, y que aqueixas personas havían de fer de llur part tot lo que poguessen, y que encare que hi gastassen y no los quedàs molta cosa, que pensassen ab lo que lo Señor digué a *santa* Teresa, que ell havia dormit en la serena³⁴⁵ quant la santa estava ab las fundacions. Y que hi hauria molta contradicció, y que per axò no dexassen de posar-ho en execució, prevenint-me ja que seria provada per al qui ha de donar la llicència y que jo³⁴⁶ passaria per molta mortificació per vèurer si me

³⁴² Teresa Mir fa un digressió temporal, ja que la data del fragment anterior era el 9 de maig de 1713.

³⁴³ *Fillas dels Dolors de Maria*, subr. ms.

³⁴⁴ El mont Senàrio és un lloc solitari a pocs kilòmetres de la ciutat de Florència, on es van retirar els set fundadors de l'orde dels servites per dur a terme una experiència contemplativa i penitencial (s. XIII). Se sentien inspirats per Maria a portar una vida d'oració i servei senzill. En els anys següents el seu nombre es va multiplicar i es van formar fraternitats en diversos llocs. Durant la segona meitat del segle XIII sant Felip Benici va ser-ne el gran organitzador, fins que, aprovat oficialment, es va convertir en un dels ordes mendicants de l'Església i els seus membres esdevingueren frares a tots els efectes. A Catalunya l'any 1504 es fundà el convent de frares servites de Barcelona. A partir de grups de laics vinculats, al 1663 es va fundar la fraternitat de l'orde tercer servita, anomenada, com totes les que van sortir d'ella, Congregació de la Mare de Déu dels Dolors. La Congregació dels Dolors de Barcelona va representar un avenç important en la integració dels laics a la vida de l'Església i a una vivència espiritual profunda. Els congregants practicaven una oració viscuda i prestaven ajut als malalts dels hospitals. L'èxit de la Congregació de Barcelona va fer que des d'aquí s'escampés per tot Espanya i saltés fins Amèrica.

³⁴⁵ *que ell havia dormit en la serena*, subr. ms.

³⁴⁶ *jo*, af. int.

desdiria y què arribaria a la obra. Però ab tot y ab axò, jo no me espantava de cosa que se me proposaria y prevenia, y que havia de ésser per medi de una missió per a mòurer més los cors. Y que se havia de admètrer donzellas y viudas, però que no havían de tenir fills y, si per cas ne tenían, havían de estar acomodats, perquè no las distragués lo cuydado de ells; y que havían de seguir la mateixa regla que los frares jesuïtas en quant al reso³⁴⁷ del chor. Me durà fins a mitja Quaresma, poch més o menos, que sempre tenia lo referit en la memòria y que seria per gran glòria de Déu y profit del pròxim. Me venían grans desitgs de què la voluntat del Señor se complís y com antes tenia desitgs de què se m'acabàs la vida per a vèurer lo Señor y alabar-lo en lo Cel y no offendre'l, ara tinch desitgs de víurer per glòria de Déu y profit del pròxim. Y sinch o sis dias ha, me és tornat lo mateix que en la Quaresma y no fent-ne jo cas com antes per escriurer-ho, lo die de *sant Fèlix*, a 18 de maig, en la tarda, estant jo en la iglésia dels caputxins me vingué un reculliment y compreguí que lo Señor me deya que ho posàs en execució en escriurer-ho. Quedava molt quieta y ab grans affectes de alabanças al Señor. Y de aquell die ensà, me apar que algú me està dient lo que tinch de escriurer y confirmant lo que tinch comprès, y se me ha dit temps ha³⁴⁸ que la mort de mon marit tenia algun significat, y sempre tinch uns grans desitgs de què la voluntat de Déu se cumple en mi y que lo Señor nos envíe una feliz pau.

272. Algunas vegades, me aparexia que algú me deya que era temeritat, y que era impossible, y que se havían menester molts diners y de què havíam de víurer. Y luego tenia altra resposta, que si lo Señor era servit se posàs en execució, no se havia de dexar per dificultats que y trobassen, perquè Jesús, mon amat espòs, és poderós y lo seu poder és infinit y que ell mantenia tot lo món, que també mantindria aquell convent, y que no li és res impossible. Quedava jo ab gran confiança y ànimo, y ab certesa y seguretat de què era voluntat de Déu, comprenent alguna regla del modo que se havia de víurer, y lo demás dexar-se a la direcció de aquells set referits. Y és, que lo dimecres y divendres, no se pogués baxar al parlador, si donchs no fos molta necessitat y que tinguessen escolta. Y que los demás dies no poguessen estar en lo parlador més de mitja hora y que no poguessen baixar sense llicència, y que si fos necessari haver-hi de estar més de mitja hora, que dexant la tal persona ab qui parlàs, se anàs a donar rahó a la prelada, dient-li que ha de menester més temps per a tractar lo que han de tractar, acceptat lo propi confessor, que no tinga lo temps limitat y que sie sens escolta, perquè essent persona tal, se creu que no gastarà més temps del que's puga estar y sie menester, y que lo que parlarà o tractarà serà tot sant y de edificació. Y que se hage de donar rahó a la prelada, qui és lo qui las demana. Y los hàbits que hauran de aportar o vestir han de ésser negres y tocas blancas, ab capa y vol negre, y que no havían de dur camisa ni mitjas, ni sebates, sinó sandàlias, si ja no fos que patissen algun atxaque. Y que lo llit havia de ésser un matalàs de palla ab flassada y cuxí, sens llançols, si ja no fos que estiguessen desganas, y que a l'estiu tinguessen una

³⁴⁷ *reso*: 'rés'.

³⁴⁸ *ha*, af. int.

vànova lleugera per poder millor estar cubertas y ab tota decència y recato. Y que al matí havían de tenir una hora de oració mental, antes de dir matinas. Y que un diumenge del mes, se fes professó per als claustros, aportant en un tabernacle la santa imatge de Maria *santíssima* dels Dolors quatre novícias cantant la lltania dolorosa, conforme es troba expressant en un llibre que s diu *Norte de congregantes*,³⁴⁹ comprenent se fes del modo que diu dit llibre en la vida de la venerable Anna Juliana Gonzaga, capítol 14, pàgina 96. Y en la tarda, després de haver ditas completas, se havia de dir la corona dels dolors y al plant³⁵⁰ o *Stabat mater dolorosa*.³⁵¹ Y després del rosari del Roser y après, havían de tenir altra hora de oració mental. Y que se havia de discórrer y procurar, en quant se pogués, com se podria més fundar, establir y plantar la humilitat entre ellas en certas ocasions particulars, com és a l'entrar a rafetó,³⁵² besar primer en terra, y a totas las vegades se entrarà al chor y, quant se hage de parlar ab la prelada –advertint que per axò la prelada no se n'ha de estimar més, ni tenir-se en més alegrant-se de allò, sinó solament per vèurer que aquells actes de humilitat y subjecció són medis per a ésser totas verdaderament humils y perfetas. Y que cas que fossen viudas, no poguessen may parlar entre ellas del temps que éran casadas. Y que de temps en temps, la prelada las preguntàs si tenen alguna recansa o penediment, a modo de guerra interior, de ésser-se fetas religiosas, recant-los lo estat de casada, sols a fi y effecte de tràurer-las de aquella tentació y alentar-las a la perseverància de l'estat de religió y guarda de la regla. Y que la prelada no ho demane per curiositat, sinó ab motiu y fi de esforçar-las y ajudar-las a passar aquella tribulació y sufrir aquella guerra y combat interior y vèncer la tentació, ab consells y documents sants, que ls donarà sobre de axò y que las tals que donaran rahó de llur tentació,³⁵³ guerra y tribulació a la prelada, no ha de ésser ab intenció ni a fi de aconsolar-se, sinó de aconsellar-se y humiliar-se. Y que quant se demanarà alguna religiosa al torn, se respondrà:

–Ave Maria,³⁵⁴

Y que estígan subjectes a l'ordinari. Y que púgan elegir al confessor que ls aparexará. Y que lo dimecres y divendres hi hage exercici penal. Y que sie de regla lo combregar en la semmana lo dimecres y divendres, además dels diumenges y festas de precepte, dexant a la discreció y voluntat del confessor la més freqüència. Y que s de june los dimecres, divendres y dissaptes de cada semmana, acceptat que al principi de la fundació se dexará lo dimeces fins que aparexará se podrà fer ab major comoditat. Y que totas hagen de treballar en comú o per la comunitat y que la comunitat las asistesca a totas, sanas y malaltas, en menjar, vestir y calçar. Y que la prelada se aplique també a exercicis baxos, comuns y ordinaris del convent, per donar major exemple de humilitat, mortificació y abatiment. Y que lo aposiento o

³⁴⁹ *Norte de congregantes*, veg. nota 296.

³⁵⁰ *plant*: 'plor' o 'plany'.

³⁵¹ *Stabat mater dolorosa* («Estava la mare dolorosa») és un himne catòlic en llatí del segle XIII dedicat a Maria i atribuït a Jacopone da Todi. El tema de l'himne és una meditació sobre el patiment de Maria durant la crucifixió.

³⁵² *rafetó*: 'refectori', 'menjador' (veg. DCVB s.v. *refetor*). Trobem al text dues variants ortogràfiques: rafetó i refató (text II § 274).

³⁵³ *tentació*, af. int.

³⁵⁴ *Ave Maria*, subr. ms.

celda no sie massa gran, sinó sols per lo que sie necessari tenir, y que la rexa de fusta que s posarà de part de dins dels parladors, hage de ésser espessa com de unas gelosias, ni que la porta gran se puga obrir per arrahonar o parlar de conversa. Y que entre ellas no se puga tenir conversació de propòsit unas ab altres, si no és per tractar cosas del convent o donar rahó de alguna cosa que altra persona hagués encomanat dir o parlar, que és dir ab axò que no se tinga conversa alguna ociosa o en va, acceptat que una o dos vegades la semmana púgan tenir totas juntas algun recreo honest y sant, ço és, que entre ellas se arrahonen y dígan algunas cosas espirituals y de edificació, parlant de exercitar las virtuts y de exemples de sants. En particular, que la prelada los diga y exhorte que se amen unas a altres y sien humils, ab altres avisos espirituals que Déu li inspirarà. Ara, després ensà que he tingut aquexa comprenió del que he referit, sempre que invoco o suplico a Maria *santíssima* que m fassa alguna gràcia per medi de sa poderosa intercessió y me ajúdia, li dich a l'últim y me anomeno “filla dels vostres dolors”.

Se adverteix que lo que se segueix immediatament ho compreguí ja ab lo demás que tinch referit y està esent en forma de regla, en ocasió que tinguí la comprenió de què se fes també professó conforme alt està ja referit, sinó que fou ab molta obscuritat y confús, no sabent-ho dir de casi olvidat o no ben entès fins que trobant-me en Castelló en lo mes de agost, me vingué impuls de llegir dit llibre que s diu *Norte de congregantes*,³⁵⁵ y a la que aní llegint trobí tot clar lo que jo no entenguí bé aleshores, ni sabia casi recordar-me, ni clarament dir, que és lo exercici del divendres *sant* a la tarda. Y lo demás ho compreguí y entenguí quant llegí dit llibre que se havia de fer axí mateix, que és lo següent.³⁵⁶

273. Que antes de vestir al sant hàbit, se fassa una confessió general de tota la vida. Y que antes de professar, se disposen ab set dias de exercicis y reculliment. La disposició dels exercicis en dits set dias serà en esta forma, és a saber: que en set dias contínuos se havían de fer estas set cosas tot en memòria y reverència dels set principals dolors de la Verge *santíssima*. Primerament una confessió general annual, ço és, de tot lo any del noviciat. Segonament, per a domar al cos y subjectar la carn a l'esperit, totas portaran silici fins a la hora del dinar. Y a la tarda, de las quatre horas fins al sopar, y a la nit pendran una disciplina ab més rigor de la ordinària. Tercerament, se dejunarà dejuni ordinari. Quartament, confessaran y combregaran y faran la estació dels set altars, per a guanyar las indulgèncias dels *sant* hàbits. Quintament, se dejunarà lo divendres ab pa y aygua. Sextament, tots los set dies, per a major desprècio aniran sens hàbit ni tocas, solament ab la túnica y correja, y al mig del rafetó, postradas en terra demanaran a la superiora o prelada que per amor de Déu y dels dolors de la sua *santíssima* mare, se digne a admètrer-las a la professió y axò se demanarà per set vegades. Sèptimament, en lo últim die tornaran a dejunar a pa y aygua, y axò arrodilladas en mitg del rafetó, y després, per set vegades demanaran perdó a las germanas de la molèstia que ls hauran donat en aquell any, advertint que no se falte als actes de comunitat per exos exercicis, tant al chor com

³⁵⁵ *Norte de congregantes*, veg. nota 296.

³⁵⁶ *Cap. 16, pág. 104, af. marg.*

a las dos horas de oració, que és lo ordinari, y lo que conserva la ànima, y lo restant del temps serà reculliment y silenci.

274. Fets estos exercicis y arribat lo die y hora de professar, se ha de anar d'esta manera, ço és, portar quiscuna de las que professaran en lo bras dret una corona de espinas y en aquella mà un antorxa encesa, y en l'altra un *sant* Christo y corona dels set dolors de la Verge *santíssima*. La corona que s portarà en lo bras dret, serà en memòria de la que Christo *senyor nostre* portà en la sua *santíssima* passió en son sacratíssim cap y en acció de gràcias de tots los treballs que en lo món hauran passat per disposició del Señor y per son amor. La antorxa encesa, lo exemple que deuen donar a tots. Lo *sant* Christo y corona dels dolors, representaran la obligació e institut³⁵⁷ de fer memòria de la passió de Jesús y dolors de la verge Maria. Y de aqueixa manera se encaminaran y presentaran devant del prelat o prelada postradas en terra.

Se cantarà lo *Veni Creator Spiritus*. Y en acabat lo hymne, se acostaran als preus del prelat o prelada y demanaran ab tota humilitat y abatiment de lo més íntim y profundo del cor que per amor de Déu y dels dolors de la Verge *santíssima* se digne admètrer-las a la professió,³⁵⁸ posant-los sobre del vel blanch, altre de negre y després la capa, tot axò a diferència de las novícias. Y sobre tot lo dit, la corona de espinas la qual aportaran tot aquell die. Y acabat de fer axò, se postraran en terra y se cantarà aquell responsori: *Regnum mundi et omnem ornatum seculi contempsit, propter amorem Domini³⁵⁹ mei Jesuchristi.*³⁶⁰ Y se abraçaran unas ab altrás en señal de unió, germandat y amor y per edificació dels que estaran presents a tan santa funció.

En lo rafetó se hauran de llegir llibres espirituals, perquè al pas que lo cos se recrea y alenta, la ànima no desmaye. Y en lo que ha de estribar més la regla és en la memòria de la passió de Christo *nostre senyor* y dolors de la sua *santíssima* mare, que en axò obliga lo *sant* hàbit que s vesteix y s porta. Se examinarà a la consciència cada dia las vegades que aparexará convenient segons la direcció dels set y després, al treball en comú.³⁶¹

Després del rafetó, se ha de tenir al descans fins las dos horas de la tarda, que aniran a vespres y després al treball que serà en comú. A las sinch horas a completas se cantarà la salve y la lltania dolorosa y se tindrà oració com alt està ja dit, y després al refató y èxit d'ell, un quant de conversació espiritual ab mitja hora de lectura y, prenent la benedicció de la priora, se retirarà cada una en sa celda. Axò és per los dies de treball o feyners, que en los de festa y dias de particular devoció, la hora del treball de la matinada serà per a disposar-se a la confessió y comunió, y a la tarda tenir conferència espiritual.

275. Un diumenge de cada mes, se permetrà que una religiosa fassa est exercici, ço és, de portar una creu sobre sas espallas ab una corona de espinas al cap y una soga al

³⁵⁷ *institut*: regla establerta per a una activitat determinada (veg. DCVB s.v. *institut* 1).

³⁵⁸ *que per amor de Déu y dels dolors de la Verge santíssima, se digne admètrer-las a la professió*, subr. ms.

³⁵⁹ *Domini*] *Do-ni*.

³⁶⁰ *Regnum mundi et omnem ornatum seculi contempsit, propter amorem Domini mei Jesuchristi*, subr. ms.

³⁶¹ *y després, al treball en comú*, af. marg.

coll, a peu descals per al convent, resant al *Miserere*, ab lo verset: *Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi, quia per crucem tuam redemisti mundum*, y després la oració: *Respice, quaesumus, Domine, super hanc familiam tuam*, etc. y axí mateix tots los dies de la setmana de la passió, fins al Divendres *Sant* inclusive.

Se farà també altre exercici y serà d'esta manera: que lo Divendres *Sant* a la tarda, després del sobredit exercici de portar la creu, aniran de tres en tres a peu descals, cada una ab un instrument de la mort y passió, cantant la lletania dels dolors a una sala tota endolada, sens més llum que dos siris encesos,³⁶² hahont estarà una santa imatge Adolorida posada en un trono de dol y, postradas en terra, adoraran a Maria *santíssima* Adolorida, la coronaran ab una corona de espinas y se quedaran tres coronadas de espinas per lo espay de una hora y després altras tres, y d'exa manera estaran fins al Dissapte *Sant* a la tarda. Aquexa tarda, aniran allí totas ab professó, y després de una hora de profunda oració, aconsolant a Maria *santíssima* en los dolors, després li llevaran aquelles bayetas y corona de espinas y li cantaran, donant-li las alegres nuncies de la resurrecció de son preciosíssim fill Jesús, *Regina coeli laetare al ·lehuya*, etc. y la coronaran ab una corona de flors.

Altres exercici se farà per aplacar la ira del Señor contra dels pecadors en los tres dies últims de Carnestoltas. Consistirà en diferents y àspers penitències que s faran ab gran devoció y fervor de esperit, ab alguna plàtica espiritual.

Comprenguí també³⁶³ que lo *senyor* domer de Olot, qui vuy és també mon pare espiritual, ha de començar a tractar dit negoci per a donar principi a dita obra y fundació, havent ell de anar a trobar al *senyor* bisbe a informar-lo y comunicar-li tot lo que passa y que després dit *senyor* bisbe me ha de enviar a cercar a mi y a mossèn Esteve Gay, *prevere* beneficiat³⁶⁴ de la iglésia parroquial de Castelló, y ésser allí tots tres junts per a fer més exacta informació y averiguació de tot y que si lo *senyor* bisbe de son moviment propi no ho fa, o no se resol de fer-ho axí, que dit *senyor* domer li diga, aconselle y lo inste que ho fassa d'exa manera y consecutivament als demés dels set, per a major satisfació, certesa y averiguació del fet de la veritat y resolució. Y que se escriga a Roma per al breu³⁶⁵ que és menester per la fundació y que s fassen totas las demés diligències necessàries, concernents y expectants per alcançar al fi, per a més prest efectuar-se dita fundació y executar-se y cumplir-se la voluntat del Señor, y lo demés que s fassa a son lloch y temps de major quietut. Y que se ha de fer primer la iglésia, posant-la a tot punt, y un quarto de convent en lo lloch y puesto hahont són los llindis de la vila y que a punt que estiga, lo *senyor* bisbe hi ha de pujar a benedir la iglésia y juntament pèndrer la professia, professant jo en sans mans. Y que no sols havia de fundar-se aqueix convent en dita vila de Olot, sinó també altres en diferents parts.

276. És molt gran lo amor que tinch al *santíssim* sagrament de l'altar y grans los desitgs de rebre'l, per la necessitat que tinch de la sua ajuda y que aniria, si fos menester, molt lluny y que patiria moltes penas y treballs solament per a poder rèbrer a Jesús,

³⁶² *encesos*, af. marg.

³⁶³ *Comprenguí també*, subr. ms.

³⁶⁴ *beneficiat*] *beneficat*.

³⁶⁵ *breu*: rescripte pontifici escrit en llatí i segellat amb el segell del pontífex.

mon amat espòs. Ni que tingués tot lo thesor del món dexaria de amar y estimar tan gran thesor, assistida de la divina gràcia. Ab ninguna cosa trobo gust, consuelo, quietut ni alegria, sinó en anar a rèbre a tan gran señor y patir per amor de ell. Algunas vegades, havent dextat de anar a rebre'l per haver-m'o manat mon pare espiritual, no obstant que quedava molt quieta y resignada tota a la voluntat del Señor, però sempre me quedava una cosa, a modo de sentiment, pesadumbre o desconsuelo interiorment y, tement jo que fos poca resignació a la voluntat del Señor, feya actes de resignació, dient:

– *Fiat voluntas tua,*

y altres semblants paraulas.

Lo dijous, passat las festas de l'Esperit Sant y lo dilluns pròxim vinent, se m'augmentà dit desconsuelo o sentiment, ab llàgrimas que m causava. Y compreguí que no era falta de resignació a la voluntat de Déu, sinó que era a modo de cuchillo de dolor, com quant dos se àman molt y estan ausents hu de l'altre, sens poder-se comunicar, ab grans ànsias esperant lo poder-se vèurer y gozar.

277. Diumenge. a 11 de juny, festa de la *santíssima* Trinitat, havent presa la santa comunió, me vingué a la memòria aquellas paraulas que càntan quant diuen completas:

– *In manus tuas Domine, commendo spiritum meum, redemisti³⁶⁶ me, Domine Deus veritatis,*

y compreguí, com altra vegada antes, que digués en llatí estas paraulas:

– *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea,*

y seguidament:

– *in manus tuas Domine, commendo spiritum meu, redemisti me Domine Deus veritatis,*

y que axò també ho escrigués com lo demés que se ha notat, durant-me de després ensà lo dir-ho moltes vegades al die, causant-me grans affectes de amor ab augment.

A la tarda en Sant Esteve, tenint oració devant del *sant* Christo, conciderant la festa que s feya en tal die de la *santíssima* Trinitat y tenint la sua presència acostumada, me vingué reculliment y me aparegué com si la veyia ab aquella claredat que altres vegades, aparexent-me que veyia al Fill y a Maria *santíssima* vestits de festa y de gala, ab la vestidura que altra ocasió tinch referit (que ja està escrit)³⁶⁷ y conciderant que estava aquell die tota la *santíssima* Trinitat de festa, li feya vàries súplicas, y a la fi de tot la última súplica era que s dignàs de concedir-me lo que seria per a major honra y glòria sua y profit de la mia ànima. Me durà cosa de l'espai de un quart, poch més o menos, quedant molt quieta y ab gran humilitat y gran amor a la *santíssima* Trinitat y a Maria *santíssima* y pregava als sants patrons que estant la *santíssima* Trinitat de festa, li suplicassen també que m concedís lo que jo li suplicava, per conciderar que per rahó del die de la festa ab més facilitat ho concediria.

³⁶⁶ *In manus tuas Domine, commendo spiritum meum, redemisti*, subr. ms.

³⁶⁷ Veg. § 235.

278. Lo die de Corpus, a 15 de juny al matí, antes de pèndrer la santa comunió, estava pensant que aquell die era die de convit en què lo Señor convidava a tothom a gustar de ell mateix. Me vingueren luego uns grans desitgs de què tots se afficionassen a aquell menjar, per a que anassen a rèbrer-lo sovint, suplicant al Señor que inflamàs als cors de tots, per a què ab tota gana anassen a rèbrer-lo y menjar de ell, ab un gran conexament que tenia de què sens aqueix no se podia alcançar la virtut ni la verdadera perfecció, y que era impossible sens aqueix medi primerament alcançar-la, per ser lo medi més principal per los molts y grans effectes que causa en la ànima y que són més los ocults que ls que ma persona comprèn y exprimenta, tenint jo llàstima y compassió de què se n fes tant poch cas de anar-lo a rèbrer y gustar de aquell menjar tan preciós, gustós y de substància. Y que si fos menester lo dexar jo de anar a rèbrer-lo per a què tothom hi anàs, que dexaria de bona gana de anar-hi sols perquè ab la freqüència exprimentassen los effectes que causa y lo profit que fa a la ànima y quant dols y suau és lo Señor. Me apar que lo endemà tenint los mateixos desitgs, me venían ganas —que hagués pogut ser— de anar a cridar a tothom per als carrers y plassas que anassen a gustar y exprimentar tots aquells vuyt dias y sempre la sua gran dulçura y suavitat que ab tanta benignitat y amor se comunica en aquell celestial menjar als qui dignament lo reben y gústan de ell, per amar-lo més y no offendre'l.

Dos o tres dias ha després de Corpus, me aparexia també que encare veyia a Maria santíssima a ya son fill Jesús, mon amat espòs, vestits de gala com lo die de la festa de la *santíssima* Trinitat.

279. Lo que he reparat que des de què só a Olot, en totas las sobreditas cosas que m'han passat, no he tingut en ellas los reculliments, suavitat y affectes de amor tant vehements, ni ab tanta força y desatino com antes, sinó ab una mediania y moderació.

280. Dimecres, a 21 de juny de 1713,³⁶⁸ die antes del cap de octava de Corpus, trobant-me en Besalú ohint las completas en la iglésia parroquial de *Sant* Vicens, antes de cantar-se la *salve*, estant jo mirant a Christo señor *nòstre*, mon amat espòs, sacramentat en lo altar patent ab viva fe y conexament que estava allí realment, alabava jo la sua infinita bondat per dexar-se ell trobar en qualsevol part que l'hàjam menester.

Al començar de cantar la *salve* me vingué un reculliment molt fort, sentint gran suavitat interiorment y pensant en mi mateixa que allò significava alguna cosa, per ésser molt extraordinari y vehement en comparació de altres vegades. Comprenguí que m'enviava lo Señor aquell reculliment y suavitat per regalo y a modo de agraïment per la diligència que havíam feta, ço és, de venir mon pare espiritual y de baxar jo de Olot a Besalú a fi y efecte de conferir-nos y comunicar-li jo tot lo sobre referit, per haver-hi hagut impediment de poder ell estar en Olot, y per avivar-me més la fe crehent que en qualsevol part assistia lo Señor y lo trobava y també per alentar més a qualsevol que ho sabés, en fer la voluntat de Déu y donar-li

³⁶⁸ de 1713, af. marg.

gust, conciderant axí que tot lo adverso és disposició sua per a pèndrer-ho tot ab més paciència y quietut. Quedí ab gran humilitat y acorriment y alabant la sua gran bondat en fer lo que feya a una tan vil criatura, pols y cendra y nada, com só jo.

281. Quinze dias antes de la festa de *santa Anna*, poch més o menos, se començaren públicas pregàrias en esta vila de Olot per a que *nosstre* Señor se dignàs de aquietar tanta tribulació y tempestat de guerra, y socórrer-nos en los grans treballs que s patèixan y se amenàssan a la província, effecte de nostras culpas y càstich de la divina justícia (que axís se ha de judicar y crèurer).

Un die de aquexos en casa, al vespre en la oració, estava jo suplicant al Señor que se dignàs y tingués a bé per sa gran misericòrdia y bondat, mitigar la sua indignació y rigor de sa divina justícia que per causa de nostres culpas y pecats justament tenia contra nosaltres. En axò tenia jo la presència acostumada de la *santíssima* Trinitat en mon cor, clara. Y estant axí, me aparegué com si veyá al Fill ab lo bras dret alt, comprenent que al tenir-lo de aquella manera era per a castigar-nos y acció de càstich, y en exa comprenció me vingueren llàgrimas als ulls, plorant molt y posant-me tant en lo interior com exterior, molt humil en nom de tots, demanant-li perdó, offerint-me a passar los treballs de tothom per aliviar-los y deslliurar-los de aquell càstich, axí com y a imitació de ell que venint al món se offerí a passar tants treballs y a morir en una creu per a redimir-nos a tots, conciderant-me y tenint-me per la més pecadora de tots y que per axò jo sola merexia aquells càstichs, per mas culpas merescuts y ocasionats. Y com si algú me fes reparo, per fer-me compèndrer y entèndrer-ho millor, com si m digués:

—Està de justícia? Lo bras dret és de misericòrdia que si estava de justícia, seria lo bras esquerra.

Y comprenguí, no obstant axò, que estava de justícia encare que tingués al bras dret alt de aquella manera, perquè no nos castigava lo *Senyor* ab lo rigor que nos merexíem per nostras culpas, sinó ab blandura y misericòrdia, comprenent com si algú ab sentiment que fes, digués:

—Déu nos libre que nos castigàs ab lo bras esquerra de la sua divina justícia, que seria molt pitjor!

y en axò, tenint jo gran pesar y sentiment, li suplicava ab més veras lo que alt tinch dit, ab molta humilitat y abatiment y ab gran reverència, demanant-li misericòrdia que, per sa infinita bondat y per las suas *santíssimas* llagas y altres semblants paraulas, tingués misericòrdia de tots nosaltres.

Lo endemà se féu una professó general y molta gent se confessà y combregà, ab altres exercicis de oració y penitència que feren ab actes fervorosos de contricció que s fèyan públicament. Jo anava seguint, fent lo mateix y las matexas súplicas que antes tinch dit, y li deya:

—Señor, bé veheu que tots se humilián y vos demànan perdó y tenen dolor y pesar de haver-vos offès,

y que per lo tant mitigàs son rigor y aplacàs la justa indignació de la sua divina justícia. Aleshores, me aparegué com si abaxava al bras, comprenent que ab allò ja se mitigava y que no volia altra cosa, sinó que se humiliassen de aquella manera y li demanassen perdó, y que ell estava de allò molt content que regoneguessen y

confessassen que l'havían offès y que de tot era causa las llurs culpas. Després me durà molt temps que jo feya las mateixas súplicas que antes, sens may parar, ab grans desitgs de què tothom se humiliàs y li demanàs perdó per a desagraviar-lo y donar-li satisfació de las offensas que li havían fetas.

282. Dilluns, a 31 de juliol, die de *sant* Ignasi de Loyola, al vespre en la oració, al començar a demanar la ajuda al Señor com acostumo sempre, ab unas paraulas en castellà, dient:

—*Señor Dios, entendet en mi ayuda; Señor, no tardeys en ayudarme,*

no poguí dir-las alashoras, sinó en llatí:

—*Deus, in adiutorium meum intende; Domine, ad adjuvandum me festina,*³⁶⁹

ab una gran comprensió de la efficàcia gran que tenen aquexas paraulas y que cada instant las hauríam de dir, per la gran necessitat que tenim sempre de la ajuda de Déu. Era ab gran desatino y com a fora de mi, tanta era la comprensió que tenia, que no sabia pensar ni dir altra cosa en tot lo espay de la oració. Y pensant jo que axò era cosa extraordinària, compreguí que per medi e intercessió del gloriós sant Ignasi, havia tingut aquell tant gran conexament de la efficàcia de ditas paraulas y com jo tinch ja de costum de demanar molt sovint la ajuda del Señor, me volgué donar a compèndrer de aquella manera la necessitat que tenim sempre de la sua assistència y ajuda per a què encare més sovint li demanàs. Alabava al Señor y la sua infinita bondat, que ell volgués que l cridàssem y li demanàssem la sua ajuda, ab un gran conexament y desprècio que tenia de mi mateixa y que nosaltres no podem cosa de si mateixos.

283. Havent-me dit mon pare espiritual y determinat que lo dilluns de cada semmana, o altre die, no prenguéss la *santa* comunió y tenint-ne jo algun pesar a modo de sentiment (com alt ja tinch referit) fent actes de resignació y humilitat, no obstant los grans desitgs que tenia de rèbrer al Señor dient-li que molt bé podia donar a compèndrer a mon pare espiritual que m dexàs combregar també en dit dia, al cap de algun temps tinguí una reprenció o quexa amorosa del Señor, comprenent com si m digués:

—Per què no feu lo que jo mano?³⁷⁰

Y era perquè jo faltava en fer memòria a dit mon pare espiritual del que li havían ja dit y previngut al principi quant se mi encomanàs,³⁷¹ perquè jo no li gosava dir y succehí que, per últim, contra una voluntat li haguí de dir lo que compreguí, que fou que lo modo de privar-me de pèndrer la *santa* comunió no fos determinat lo die, ni tal ni qual y encare que fos a tart, sinó que fos quant li aparexaria bé, impensadament, de temps en temps. Lo no gosar-li jo dir era per temor que pensàs que exia de mi, però lo Señor fou més poderós que jo que li haguí de dir del matex modo y axí com ho comprenia, si bé me costà moltes llàgrimas demanant-li llicència per no dir-ho per al gran acorriment y pena que n tenia. Y havent-li jo dit, me respongué que a ell li aparexia bé axí, dient-me que ne podia jo tràurer gran

³⁶⁹ Ps 70, 1

³⁷⁰ *Per què no feu lo que jo mano?*, subr. ms.

³⁷¹ *encomanàs*] *enco-nàs*.

profit de aquella abstinència. Jo crech bé que era per a tràurer-ne més affectes de resignació, obediència, humilitat y subjecció. Però jo més comprenia que m privava de molts altres profits y grans effectes que causa a la ànima lo rèbrer tant sovint y freqüent tan admirable y saludable sagrament.

284. Venint-me diferents vegades dubte o temor si seria o no lo que alt tinch referit de la fundació del convent, per donar-me més a compèndrer o entèndrer y assegurar-me que seria, per no posar-hi dubte sí més crèdit y certesa, era proposar-se'm vàries circumstàncies, rahons y conjecturas com és ara que de tot lo que està escrit no havia de ésser en va ni quedar axí ocult y sens profit, essent coses tant singulars y de admiració. Altra, que trobant-me ara com me trobo, que és com si fos o estigués lligada y presa, sens llibertat en comparació de antes, que axò, era señal de major llibertat, en tant que vehent-me algunas vegades combatuda de alguna pena o congoxa interior per causa de axò, y de haver de tenir algun cuydado de coses temporals y de tractar ab diferents personas per no poder-ho escusar per rahó de urbanitat, necessitat y obligació, comprenia una cosa com si sentia algú que m deya: –Prest se acabarà,³⁷² y ab axò se m'espassava³⁷³ un tant aquella pena y congoxa interior y cobrava major aliento, esforços y ànimo per a passar aquella tribulació, o per millor dir presó, y altres treballs que se'm proposassen o sobrevinguessen.

Altra, que expressament volgué lo *Senyor* ab impuls particular y individuadament ho participàs a set personas parlant jo mateixa ab ells (menos un que no tingué ocasió), però la advertència la tinguí interior que u fes y no pogué ésser.

Altra, que també és circumstància molt especial y singular per axò lo haver volgut lo Señor, donant-ho clarament a compèndrer ab paraulas y advertències que jo combregàs tant sovint com és cada dia per a prevenir-me y disposar-me a poder passar per tot lo adverso esdevenidor y sufrir la contradicció que y haurà, conforme tinch ja comprès y alt referit, y juntament per tenir millor acert en tot y exir bé, comprenent que sens tota exa prevenció, no podria resistir a tot lo que m succehirà de tribulació, desprècio y adversitat, tenint axí major fortaleza, ànimo y valor que en semblants coses se ha molt menester y, si no, tot va desmayat y per terra. Y que encare que ara no tinch aquella claredat y certesa de lo que m passa y comprench en mon interior, ans bé, gran sequedat, obscuritat, fredor y distracció, que no obstant axò, comprench que lo Señor ara me prepara y disposa per quan vinga la ocasió y que aleshores ho compendré millor que ara, per haver de tenir molta paciència y que ara me disposa y prova per a sufrir-ho millor aleshores.

Altra, que tot lo que ha passat en mi, segons tinch referit y comunicat, és extravagant y dificultós de crèurer lo que se ha obrat en mi, havent hagut de ser la direcció y govern en mi, en gran part, contra del que diuen y ensenyan los llibres espirituals y místichs y altres circumstàncies y rahons que s fúndan en la evidència y rahó natural.

³⁷² *prest se acabarà*, subr. ms.

³⁷³ *espasar*: 'calmar', 'fer cesar' (veg. DCVB s.v. *espasar* 2).

285. Dijous, a 31 de agost, die de *sant* Ramon Nonat, trobant-me en Castelló y oynt missa en lo convent del gloriós *pare sant* Domingo de l'ordre de predicadors, suplicava al Señor que nos donàs quietut per a què se executàs prest la sua voluntat. Comprenquí que no obstant axò, ja se podían fer algunas diligèncias y prevencions ara, y que després, en havent-hi quietut, se faria lo demés que necessita de ella per empèndrer y començar a treballar en la fàbrica del convent.

286. Després de la resolució que 's prengué en casa del *senyor* domer de Olot, trobant-me ja allí, que fou³⁷⁴ lo die y festa dels *sants* apòstols Simon y Judas, a 28 de octubre, tinguí gran alegria interior y exterior y deya:

—Señor, ara ja se comença a posar la vostra obra en execució, obra és de vostras mans, guiau-ho de la millor manera que convinga y sie per glòria vostra.

Y tement jo que fos alegria desordenada, comprenquí que lo Señor me donava aquella alegria perquè comprengués y entengués que no éran imaginacions mias y que la sua infinita bondat no permetria que se posàs en obra si no fos cosa sua, y en axò se m'augmentaven los desitgs de què se complís la voluntat de Déu.

Y quant havia presa la *santa* comunió, deya jo ab lo cor:

—Lo mateix que és nat de las entranyes puríssimas de Maria *santíssima* y lo qui morí en lo arbre de la vera creu y resuscità, y està assentat³⁷⁵ a la dreta del Pare y ha de venir a judicar als vius y als morts, la sua carn y sanch y la sua divinitat y humanitat *santíssima*, y al que manté tot lo món y me penetra lo més íntim pensament, he rebut y rebo tots los días, no permetrà que jo vaja errada. Tenia la presència de la *santíssima* Trinitat y de Maria *santíssima* acostumada y ab gran ternura de cor, deya:

—Acuytau, Señor, que vós bé podeu fer que sie prest per glòria vostra.

Y tement jo encare y dubtant si era de aquella manera que u tenia comprès, me vingué a la memòria que tot corria per compte de mon gloriós *pare* y patró *sant* Joseph. Quedí molt alentada y assegurada de què era voluntat de Déu y, com antes, sempre deya:

—Señor, acuytau, que vós bé ho podeu fer.

Tenia molta humilitat y desprècio de totas las cosas del món, y tots los gustos de la vida y regalos me apar que són disgustos, amarguras y cadenas que m tenen lligada y desabrida, de tal manera que la llibertat que tinch segons al món me serveix de presó. Y tinch gran seguretat y certesa que és de aquexa manera que ho tinch comprès, y sempre estich dient:

—Quant me veuré entre llagas y dolors?

287. Lo dissapte antes de *nostra* senhora de Esperança, me digué una persona si jo era anada en certa banda y si havia comptat tot lo que havia allí y, per temor que aquella persona no me reprengués, diguí que sí y jo no hi era anada. Jo bé advertia lo que deya, però no advertia lo mal que feya. Me estimí més offèndrer a un Déu tant bo que no ésser represa de dita persona. Però antes, com haguí dit, en tinguí

³⁷⁴ de Olot, trobant-me ja allí, que fou, af. marg.

³⁷⁵ assentat] assentant.

gran dolor y pesar de haver offès a un Déu tant bo y conciderava que en moltes més culpas seria cayguda y cauria, si no fos de Jesús guardada. Y estava dient: –Senyor, què podeu esperar de mi, sinó culpas y misèries? y demanant-li perdó y gràcias de què no l'offengués més, tenia gran conexament de la mia misèria y flaqueza, y desprècio de si. Me durà tot lo dissapte y diumenge.

Lo dilluns, que era *nostra* senhora de Esperança, lo matí quant anava en la iglésia, ja me havia parat aquell dolor de haver offès a Déu. Me vingueren grans desitgs de rèbrer lo Senyor y gran amor, y aquexos dos dias me aparexia que veyia una cosa com un vel, devant de la *santíssima* Trinitat. Y dilluns, quant me vingueren los desitgs de rèbrer-lo, me aparegué que havían tret lo vel que me aparexia que veyia devant de la *santíssima* Trinitat y, després de haver presa la *santa* comunió, me aparexia que veyia al Fill que me tenia entre sos brassos y me apretava en son pit en senyal del gran amor que me té, y comprenia que lo vel que veyia devant de la *santíssima* Trinitat, era estada la falta que havia comesa, y lo apretar-me en son pit, era perquè compregués que encare que per ma flaqueza caygués ab alguna falta, per axò no dexaria de amar-me y, per al gran dolor y pesar que havia tingut, me demostrava aquell amor y a modo de agraïment. Quedí ab molta humilitat y desprècio de si y gran amor y confiança que lo Senyor me tindria de la sua *santíssima* mà, per no offèndrer-lo.

288. Dos o tres dias antes dels tres reys de l'any 1714,³⁷⁶ me vingueren grans desitgs de què la voluntat de Déu se complís y que se posàs en obra lo que tinch comprès. Era ab molta violència y temia jo que tal vegada no hi hagués algun gènere de amor propi. Feyia jo diligència per apartar-ho y com més ho apartava, més se me augmentava.

Lo die de *sant* Antoni abat,³⁷⁷ després de haver presa la *santa* comunió, me vingueren los matexos desitgs, ab la matexa violència y jo, tement que no hi hagués algun engany, deya:

–Senyor, quant vós siau servit, la vostra voluntat se cumpria, triguían dos o tres anys, tants com vós siau servit.

Lo fi principal de aquexos desitgs era la honra y glòria de Déu y profit del pròxim y apartar-me dels gustos d'esta vida y dels perills de offèndrer a Deú, y tenia jo gran sentiment de vèurer que jo tenia llibertat de gozar dels gustos d'esta vida y estava lligada per emplear-me en al servey de Déu, encare que sempre estava tota resignada a la sua voluntat y moltes vegades me aparexia que algú me deya que no podia durar estar jo tant lligada.

Y lo dit die de *sant* Antoni abat, després de haver presa la *santa* comunió quant me vingueren los dits desitgs, me aparexia que algú me deya que concideràs que lo Senyor, tal vegada, m'o commutava per las penas del Purgatori. Y que quant lo Senyor sie servit de enviar-nos quietut y la missió ja seria feta y totas las dificultats serian allanadas, que no se hagués de fer sinó posar lo edifici en obra, que jo y certa senyora havíam de anar a un convent a modo de encomanadas per algunas rahons,

³⁷⁶ de l'any 1714, af. marg.

³⁷⁷ die de *sant* Antoni abat: 17 de gener.

y són: perquè ara que mon cusí s'és casat, jo no fas falta a casa; l'altra per a deslligar-me per poder amar y servir a Déu més, y també per a guardar-me³⁷⁸ de tants perills que estaré en aquella ocasió de diferents llassos que posarà lo enemich, y també per poder apèndrer moltes coses que són necessàries per lo que nosaltres tractam. Quedí molt quieta y tota resignada a la voluntat de Déu y alabant la sua infinita bondat y misericòrdia, que sens merèixer cosa alguna, ell cumpla los desitgs. Tenia gran seguretat y certesa que era la voluntat del Señor y temia jo que tal vegada no fos algun engany, no n feya cas y, ab tot y axò, no podia dexar de compèndrer-ho y lo que me ho feya crèurer que havia de ésser, era que jo no tenia ningun treball y que si jo estava ab algun treball, aleshores tindria que témer. Y de aleshores ensà, los desitgs ni la pena que tenia de estar lligada per amar y servir a Déu, no és tant continuat ni ab tanta violència, perquè concidero que per mas culpas, no sols meresch las penas del Purgatori, sinó també las penas eternas, sinó que tinch firmíssima fe y confiança que lo Senyor me ajudarà en tot. Estich sempre resignada a la sua divina voluntat y sempre estich dient:

—*Fiat voluntas tua*,³⁷⁹

los desitgs de agradar en totas las cosas a Déu són grans y també la humilitat.

289. Lo dissapte primer de Quaresma, en haver dinat, llegia un llibre de sor Maria de Àgreda,³⁸⁰ que ella és estada la que nos ha noticiat de la vida de Maria *santíssima*, la mia fidel ajudadora. Me aparegué que algú me deya que, com ella era estada la que havia escrit la vida de la mia mare, que jo havia de escriurer los grans dolors que patí en la sua vida *santíssima*, en la sacratíssima mort y passió de son fill preciós. Casi no podia passar havant lo llegir, conciderant que jo era criatura més inútil, y la més indigna, y la més pecadora de totas quantas criaturas hi ha, n'i ha hagudes ni hi pot haver. Quedí ab molta humilitat y desprècio de si y gran acorriment y pena de haver-ho de escriurer y gran amor a Déu.

Lo endemà a la mateixa hora, llegint lo mateix llibre, comprenquí lo mateix y que també havia de copiar tot lo que ja és escrit y se escriurà. Tenie los mateixos affectes que tenia lo dissapte y alabava la infinita bondat del Senyor, que se vulga valer de un instrument tant vil y³⁸¹ miserable com só jo. Y ara he compres lo que altres vegades comprenia que jo havia de escriurer y no se me declarava lo que havia de escriurer, y ara me aparexia que me dèyan:

—Axò és lo que has de escriurer,

y quant ho escrivia tenia los matexos affectes de quant ho comprenia, y moltes vegades estich admirada y tota suspesa de què, essent jo tant vil y miserable

³⁷⁸ *perquè ara que mon cusí s'és casat, jo no fas falta a casa; l'altra per a deslligar-me per poder amar y servir a Déu més, y també per a guardar-me*, fragment molt corregit amb afegits a la interlínia i mots ratllats. La primera versió era: *perquè ara mon cusí s'és casat, jo no fas falta y, l'altra, per deslligar-me per amar y servir a Déu, y també per poder guardar-me*.

³⁷⁹ *Faci's la vostra voluntat*. Mt 6, 10; forma part del parenostre.

³⁸⁰ Es refereix a *Mística ciudad de Dios*, obra de sor María de Àgreda iniciada l'any 1637 i reescrita a partir de 1650. Aquest títol va ser condemnat pel Sant Ofici de Roma i per la Sorbona a finals del segle XVII, i inclòs a l'Índex espanyol de 1713 per vinculacions amb el quietisme, tot i que en un primer moment es va considerar obra revelada directament per Déu. En tot cas, va ser un llibre molt popular, amb grandíssima difusió.

³⁸¹ *vil* y, af. int.

pecadora, que lo Señor me dèxia estar tant descançada, que a penas tinch ningun gènere de tentació ni apetit ni passió que m predominía.